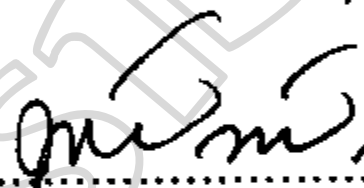

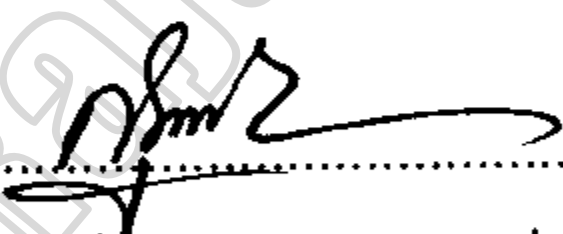

คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบได้พิจารณาวิทยานิพนธ์
ของนางปัทมา ชนะสงคราม เรียบร้อยแล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์)

.....กรรมการควบคุม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์นิวัฒน์ กัลยพฤกษ์)

.....กรรมการควบคุม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประกิจ จันตะเคียน)

.....กรรมการสอบ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุธามาศ คชรัตน์)

.....กรรมการสอบ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นวมินทร์ ประชานันท์)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุเทียบ ละอองทอง)

วันที่.....เดือน **E7** ส.ค. 2553 พ.ศ. 2553

ชื่อเรื่อง	สภาพที่เป็นจริงและสภาพที่คาดหวังในการมีส่วนร่วมของชุมชน กับ โรงเรียนในการจัดการศึกษาตามความคิดเห็นของผู้ปกครองและผู้บริหาร โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3		
ผู้วิจัย	ปีพมา ชนะสงคราม		
กรรมการควบคุม	รองศาสตราจารย์ ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์	ประธานกรรมการ	
	ผู้ช่วยศาสตราจารย์นิวัฒน์ กัลยพฤกษ์	กรรมการ	
	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประกิจ จันตะเทียน	กรรมการ	
ปริญญา	ครุศาสตรมหาบัณฑิต	สาขา	การบริหารการศึกษา
สถานศึกษา	มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์	ปีที่พิมพ์	2553

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีความมุ่งหมาย เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่คาดหวังในการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียนในการจัดการศึกษาตามความคิดเห็นของผู้ปกครองและผู้บริหาร โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ในกรอบ 4 ด้าน คือ ด้านบริหารงานวิชาการ ด้านบริหารงานงบประมาณ ด้านบริหารงานบุคคล และด้านบริหารทั่วไป กลุ่มตัวอย่างคือ ผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 377 คน ได้จากการสุ่มจากประชากรตามระดับชั้น และผู้บริหาร โรงเรียน จำนวน 60 คน ใช้ประชากร เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม มี 3 ลักษณะ คือ แบบตรวจสอบรายการ แบบมาตราส่วนประมาณค่า และแบบปลายเปิด มีค่าความเชื่อมั่นของสภาพที่เป็นจริง เท่ากับ 0.9845 และสภาพที่คาดหวัง เท่ากับ 0.9796 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบสมมติฐานใช้ t - test, One - way ANOVA และการเปรียบเทียบรายคู่ในแต่ละด้านโดยวิธี LSD ผลการวิจัยพบว่า

1. ผู้ปกครองมีความคิดเห็นต่อสภาพที่เป็นจริงในการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียนในการจัดการศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนผู้บริหาร โรงเรียนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาความคิดเห็นต่อสภาพที่คาดหวัง พบว่า ผู้ปกครองและผู้บริหาร โรงเรียนมีความคิดเห็น โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก
2. ผลการเปรียบเทียบสภาพที่เป็นจริงกับสภาพที่คาดหวังในการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียนในการจัดการศึกษาตามความคิดเห็นของผู้ปกครองและผู้บริหาร โรงเรียน พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. ผลการเปรียบเทียบสภาพที่เป็นจริง และสภาพที่คาดหวังในการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียนในการจัดการศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้ปกครองและผู้บริหารโรงเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. ผลการเปรียบเทียบสภาพที่เป็นจริงในการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียนในการจัดการศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้ปกครองในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านบริหารทั่วไป มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และด้านบริหารงานบุคคล มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านบริหารงานวิชาการ และด้านบริหารงานงบประมาณ ไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ

5. ผลการเปรียบเทียบสภาพที่คาดหวังในการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียนในการจัดการศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้ปกครองในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านบริหารงานวิชาการ และด้านบริหารงานบุคคล มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านบริหารงานงบประมาณ และด้านบริหารทั่วไป มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

6. ความต้องการมีส่วนร่วมอื่น ๆ ตามความคิดเห็นของผู้ปกครองและผู้บริหารโรงเรียน คือ ต้องการให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการสอนวิชาชีพ ต้องการทราบข่าวสารต่าง ๆ ภายในโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง และต้องการให้ชุมชนมีความตั้งใจจริงในการร่วมมือกับโรงเรียน

7. สภาพปัญหาของการมีส่วนร่วม ตามความคิดเห็นของผู้ปกครองและผู้บริหารโรงเรียน คือ ประชาชนไม่มีเวลา มีฐานะยากจน และชุมชนไม่เข้าใจบทบาทของตนเองในการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

TITLE The Actual and the Expected Circumstance of the Community's Participation in Educational Management Perceived by Parents and school administrators in the schools under Buriram Educational Service Area Office 3

AUTHER Pattama Chanasonkhrum

ADVISORS Associate Professor Prasit Suwannarak Thesis Advisor
Assistant Professor Niwat Kanlayapruk Co – advisor
Assistant Professor Prakit Chantakien Co – advisor

DEGREE Master of Education **MAJOR** Educational Administration

SCHOOL Buriram Rajabhat University **YEAR** 2010

Abstract

The purposes of this study were to examine and to compare the actual and the expected circumstance of the community's participation in educational management perceived by parents and school administrators in the schools under Buriram Educational Service Area Office 3. The study focused on 4 aspects: academic management, budget management, personnel management and general management. The samples consisted of 377 parents and 60 school administrators. The research instrument was a questionnaire with 3 types; checklist, rating scales and Open - ended form. The reliability levels of the actual state of community involvement and the expected circumstance of the community involvement were 0.9845 and 0.9796 respectively. The statistics used in this study included percentage, mean and standard deviation.

The hypothesis was tested by t - test and One - way ANOVA. LSD was used to compare each pair of the aspects. The results of the study were as follows:

1. The overall opinion of the parents on the actual state of the community involvement in educational management was moderate, while the school administrators' opinion was low. The parents and school administrators' opinions on of the community involvement in educational management were high.

2. The result of the comparison between the actual state and the expected circumstance of the community involvement as perceived by parents and school administrators showed statistical significant difference at .01 level.

3. The result of the comparison of the actual state and the expected circumstance of the community involvement in educational management as perceived by parents and school administrators showed statistical significance difference at .01 level.

4. The result of the actual state of the community involvement in educational management as perceived by parents categorized by school sizes was found to have statistically significant difference at .05 level. When compared general management, it was found to have .01 level of significant and personnel management, it was found to have .05 level of significant. Academic management and budget management was not significantly different.

5. The result of the expected circumstance of the community involvement in educational management as perceived by parents categorized by school sizes was found to have statistically significant difference at .01 level. When compared academic management and personnel management, it was found to have .01 level of significant. Budget management and personnel management were found to have .05 level of significant.

6. The desire to participate in other school activities by parents and school administrators' opinions were: they want to teach local wisdom to students, parents should be updated about all school's news and events and the community members should actively cooperate with schools.

7. The problems of participating by parents and school administrators' opinions were: people did not have time to fully participate, the people were poor and the community members did not understand their roles as participants.

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้โดยได้รับความอนุเคราะห์จากบุคคลหลายฝ่าย ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์ ประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์นิวัฒน์ กัลยพฤษ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ประกิจ จันตะเกียน กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุรามาศ กษรัตน์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นวมินทร์ ประชานันท์ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาช่วยเหลือให้คำปรึกษา แนะนำ ตรวจสอบ แก้ไข ข้อบกพร่องตั้งแต่ต้นจนสำเร็จเรียบร้อย และขอขอบคุณบัณฑิตวิทยาลัยที่ได้อำนวยความสะดวกในการประสานงานจัดทำวิทยานิพนธ์

ขอขอบคุณผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 3 ท่าน คือ นายกระพัน ศรีงาน อาจารย์ประจำภาควิชา ทดสอบและวิจัยทางสังคมศาสตร์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ นายสุริยา เผือกพันธ์ ผู้อำนวยการ โรงเรียนหนองหงส์พิทยาคม และนายสำราญ สุขเกษม ผู้อำนวยการ โรงเรียน โนนสุวรรณพิทยาคม ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบ และแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ขอขอบคุณสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 และเขต 3 ที่ให้ความอนุเคราะห์ แจ้างให้ผู้ปกครองและผู้บริหาร โรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 และเขต 3 ได้กรุณาตอบแบบสอบถามทดลองใช้ และตอบแบบสอบถามการวิจัยในครั้งนี้

ประโยชน์และคุณค่าที่เกิดขึ้นจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบบูชาพระคุณแต่บิดา มารดา ผู้ให้กำเนิดชีวิต บูรพาจารย์ คณาจารย์ที่ได้อบรมสั่งสอนให้เป็นผู้ที่มีศีล สมာธิ ปัญญา ตลอดจนทั้งสามี และบุตรที่ได้ช่วยเหลือและให้กำลังใจแก่ผู้วิจัย

ปีทมา ชนะสงคราม

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	4
สมมติฐานของการวิจัย.....	4
ความสำคัญของการวิจัย.....	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
ข้อตกลงเบื้องต้น.....	6
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษา.....	10
ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษา.....	19
ทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม.....	20
บทบาทชุมชนกับการจัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน	
พุทธศักราช 2544.....	24
ประเภทชุมชน.....	25
ขอบข่ายและภารกิจการบริหารจัดการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	27
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	64
งานวิจัยในประเทศ.....	64
งานวิจัยต่างประเทศ.....	72
กรอบความคิดในการวิจัย.....	73

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3 วิธีดำเนินการวิจัย	75
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	75
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	77
การเก็บรวบรวมข้อมูล	80
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	80
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	82
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	84
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	84
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	84
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	85
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	149
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	149
สมมติฐานของการวิจัย.....	150
วิธีดำเนินการวิจัย	150
สรุปผลการวิจัย	152
อภิปรายผล.....	153
ข้อเสนอแนะ.....	161
ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้.....	161
ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป.....	163
บรรณานุกรม.....	164

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
ภาคผนวก.....	171
ภาคผนวก ก หนังสือขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม.....	172
ภาคผนวก ข แบบสอบถามเพื่อการวิจัย.....	182
ภาคผนวก ค ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม.....	192
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	194

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างผู้ปกครอง และผู้บริหาร โรงเรียนใน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ปีการศึกษา 2551.....	76
2 จำนวนและค่าร้อยละเกี่ยวกับสถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง.....	86
3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนระดับความคิดเห็นของผู้ปกครอง เกี่ยวกับสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่คาดหวังในการมีส่วนร่วมของชุมชนกับ โรงเรียน ในการจัดการศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3.....	87
4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนระดับความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนเกี่ยวกับสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่คาดหวังในการมีส่วนร่วมของชุมชน กับโรงเรียนในการจัดการศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3.....	94
5 เปรียบเทียบสภาพที่เป็นจริงกับสภาพที่คาดหวังในการมีส่วนร่วมของชุมชนกับ โรงเรียนในการจัดการศึกษาตามความคิดเห็นของผู้ปกครอง ในสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3.....	101
6 เปรียบเทียบสภาพที่เป็นจริงกับสภาพที่คาดหวังในการมีส่วนร่วมของชุมชนกับ โรงเรียนในการจัดการศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนในสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3.....	106
7 เปรียบเทียบสภาพที่เป็นจริงในการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียนในการจัด การศึกษาตามความคิดเห็นของผู้ปกครองและผู้บริหาร โรงเรียน ในสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3.....	111
8 เปรียบเทียบสภาพที่คาดหวังในการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียนในการจัด การศึกษาตามความคิดเห็นของผู้ปกครองและผู้บริหาร โรงเรียน ในสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3.....	116
9 สภาพที่เป็นจริงในการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียนในการจัดการศึกษาตาม ความคิดเห็นของผู้ปกครอง โรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ และขนาดใหญ่พิเศษ.....	122

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง

หน้า

- 10 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ปกครองโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ และขนาดใหญ่พิเศษ ที่มีต่อสภาพที่เป็นจริงในการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียนในการจัดการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ในด้านบริหารงานบุคคล เป็นรายชื่อ..... 128
- 11 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ปกครองโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ และขนาดใหญ่พิเศษ ที่มีต่อสภาพที่เป็นจริงในการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียนในการจัดการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ในด้านบริหารทั่วไป เป็นรายชื่อ..... 129
- 12 สภาพที่คาดหวังในการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียนในการจัดการศึกษาตามความคิดเห็นของผู้ปกครองโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ และขนาดใหญ่พิเศษ..... 130
- 13 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ปกครองโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ และขนาดใหญ่พิเศษ ที่มีต่อสภาพที่คาดหวังในการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียนในการจัดการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ในด้านบริหารงานวิชาการ เป็นรายชื่อ..... 136
- 14 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ปกครองโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ และขนาดใหญ่พิเศษ ที่มีต่อสภาพที่คาดหวังในการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียนในการจัดการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ในด้านบริหารงานงบประมาณเป็นรายชื่อ..... 137
- 15 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ปกครองโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ และขนาดใหญ่พิเศษ ที่มีต่อสภาพที่คาดหวังในการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียนในการจัดการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ในด้านบริหารงานบุคคล เป็นรายชื่อ..... 138

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง

หน้า

16	เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ปกครอง โรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ และขนาดใหญ่พิเศษ ที่มีต่อสภาพที่คาดหวังในการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียน ในการจัดการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ในด้านบริหาร ทั่วไป เป็นรายคู่.....	139
17	ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้ปกครอง เกี่ยวกับความต้องการมีส่วนร่วมอื่น ๆ และสภาพปัญหาของการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษากับโรงเรียน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ด้านบริหารงานวิชาการ.....	140
18	ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้ปกครอง เกี่ยวกับความต้องการมีส่วนร่วมอื่น ๆ และสภาพปัญหาของการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษากับโรงเรียน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ด้านบริหารงานงบประมาณ.....	141
19	ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้ปกครอง เกี่ยวกับความต้องการมีส่วนร่วมอื่น ๆ และสภาพปัญหาของการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษากับโรงเรียน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ด้านบริหารงานบุคคล.....	142
20	ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้ปกครอง เกี่ยวกับความต้องการมีส่วนร่วมอื่น ๆ และสภาพปัญหาของการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษากับโรงเรียน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ด้านบริหารทั่วไป.....	144
21	ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้บริหาร โรงเรียน เกี่ยวกับความต้องการมีส่วนร่วม อื่น ๆ และสภาพปัญหาของการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษากับโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ด้านบริหารงานวิชาการ.....	145
22	ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้บริหาร โรงเรียน เกี่ยวกับความต้องการมีส่วนร่วม อื่น ๆ และสภาพปัญหาของการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษากับโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ด้านบริหารงานงบประมาณ.....	146
23	ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้บริหาร โรงเรียน เกี่ยวกับความต้องการมีส่วนร่วม อื่น ๆ และสภาพปัญหาของการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษากับโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ด้านบริหารงานบุคคล.....	147

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง

หน้า

- 24 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้บริหาร โรงเรียน เกี่ยวกับความต้องการมีส่วนร่วม
อื่น ๆ และสภาพปัญหาของการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษากับโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ด้านบริหารทั่วไป..... 148

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

ชุมชน ชุมชนท้องถิ่น หรือชุมชนท้องถิ่นดั้งเดิม ย่อมมีสิทธิอนุรักษ์หรือฟื้นฟูจารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่นและของชาติ และมีส่วนร่วมในการจัดการ การบำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม รวมทั้งความหลากหลาย ทางชีวภาพอย่างสมดุลและยั่งยืน ในมาตรา 80 (4) บัญญัติว่า รัฐต้องส่งเสริมและสนับสนุน การกระจายอำนาจเพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ชุมชน องค์กรทางศาสนา และเอกชน จัด และมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนามาตรฐานคุณภาพการศึกษาให้เท่าเทียม และสอดคล้องกับแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ และมีแนวนโยบายด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน ในมาตรา 87 (1) ว่า รัฐต้องส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย และวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่น

นอกจากนี้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550 - 2554) สรุปสาระสำคัญว่าประเทศไทยยังคงต้องเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญในหลายบริบท ทั้งที่เป็น โอกาสและข้อจำกัดต่อการพัฒนาประเทศ จึงต้องมีการเตรียมความพร้อมของคนและระบบให้ สามารถปรับตัวพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในอนาคต และแสวงหาประโยชน์อย่างรู้เท่าทัน โลกาภิวัตน์และสร้างภูมิคุ้มกันให้กับทุกภาคส่วนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ประกอบ กับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พ.ศ. 2545 ได้กำหนดหลักการในการจัดการศึกษา ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา (All for Education) โดยจัดระบบโครงสร้าง และกระบวนการจัดการศึกษาให้มีการกระจายอำนาจไปสู่เขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีการระดมทรัพยากรจากแหล่งต่าง ๆ มาใช้ในการจัดการศึกษา การมีส่วนร่วมของบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น และยังมี การส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน โดยจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน เพื่อให้ชุมชนมีการจัด การศึกษาอบรม มีการแสวงหาความรู้ ข้อมูลข่าวสาร และรู้จักเลือกสรรภูมิปัญญา และวิทยาการ ต่าง ๆ เพื่อพัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหา และความต้องการของชุมชน รวมทั้งหา วิธีการสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ และการพัฒนาระหว่างชุมชน

ในด้านหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 นั้นได้กำหนดหลักการของ หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานว่า เป็นการศึกษาเพื่อปวงชนที่ประชาชนทุกคนจะได้รับการศึกษา อย่างเสมอภาคและเท่าเทียมกัน โดยสังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และเป็นหลักสูตร แกนกลางที่มีจุดประสงค์ที่จะพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีขีด ความสามารถในการแข่งขัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเพิ่มศักยภาพของผู้เรียนให้สูงขึ้น สามารถดำรง

ชีวิตอย่างมีความสุขบนพื้นฐานของความเป็นไทย และเป็นสากล โดยหลักสูตรการศึกษา
 ขั้นพื้นฐานได้กำหนดกรอบทิศทางในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ให้มีมาตรฐานการเรียนรู้
 เป็นข้อกำหนดคุณภาพของผู้เรียน ซึ่งสถานศึกษาต้องนำสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนด
 ในหลักสูตรไปจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ทั้งนี้ต้องจัดหลักสูตรให้สอดคล้องกับความถนัด
 ความสนใจ ความสามารถของผู้เรียน และความต้องการของชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับนโยบาย
 การบริหาร และจัดการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School - Based Management: SBM) ที่เน้น
 การกระจายอำนาจสู่สถานศึกษา โดยให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาให้มากที่สุด

โรงเรียนซึ่งเป็นสถานศึกษาของชุมชน ต้องให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการกำหนด
 แนวทางการจัดการศึกษา ร่วมดำเนินการ เสนอแนะ และร่วมติดตามผลการดำเนินงาน รวมทั้ง
 ตรวจสอบการทำงานของโรงเรียน และร่วมรับผลของการจัดการศึกษาในชุมชน โดยครอบคลุมงาน
 โรงเรียนทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านบริหารงานวิชาการ ด้านบริหารงานงบประมาณ ด้านบริหารงานบุคคล
 และด้านบริหารทั่วไป ตามบทบาทการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษา ด้านบริหารงาน
 วิชาการ ได้แก่ หลักสูตร การสอน สื่อ การนิเทศ การวัดและการประเมิน ด้านบริหารงาน
 งบประมาณ ได้แก่ การบริหารสินทรัพย์ การเงิน การบัญชี การพัสดุ ด้านบริหารงานบุคคล ได้แก่
 การวางแผน การสรรหา การบรรจุแต่งตั้ง และการมอบหมายงาน การธำรงรักษา และการให้
 ผลประโยชน์ตอบแทน ทะเบียนประวัติ การออกจางาน ด้านบริหารทั่วไป ได้แก่ งานเลขานุการ
 คณะกรรมการ โรงเรียน งานนโยบายและแผน งานประกันคุณภาพ งานอาคารสถานที่ งานสัมพันธ์
 กับชุมชน การประชาสัมพันธ์ และงานสารบรรณ

ถึงแม้ว่ารัฐมีความพยายามที่จะให้โรงเรียนและชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา
 ขั้นพื้นฐาน แต่ในทางปฏิบัติยังมีปัญหาหลายประการ เช่น ลักษณะการจัดการศึกษาแบบศูนย์รวม
 และแบ่งแยกหน้าที่กันในสังคม ทำให้ชุมชนมีความรู้สึกว้าเหว่ หน้าที่ในการจัดการศึกษาในชุมชนเป็น
 ของโรงเรียน ส่วนชุมชนเป็นเสมือนบริบททางสังคม ที่เข้ามามีส่วนร่วมในฐานะผู้ให้ความร่วมมือ
 และยินยอม ทำให้การจัดการศึกษาในชุมชน ไม่สามารถตอบสนองต่อความต้องการของชุมชนได้
 อย่างแท้จริง และการมีส่วนร่วมของโรงเรียนและชุมชนในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานก็ยังเป็นเพียง
 นโยบาย และแนวคิดที่กำหนดมาจากกระทรวงศึกษาธิการเท่านั้น จึงทำให้การบริหารจัดการศึกษา
 ยังคงมีปัญหาเกิดขึ้น โดยเฉพาะในระดับโรงเรียน ระหว่างผู้ปกครองกับผู้บริหาร โรงเรียน เนื่องจาก
 การบริหารจัดการศึกษาโดยการมีส่วนร่วมกับชุมชนในลักษณะของคณะกรรมการสถานศึกษา ซึ่ง
 เป็นเพียงตัวแทนจำนวนหนึ่งของชุมชน ซึ่งอาจไม่ได้เป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียโดยตรงเหมือน
 ผู้ปกครอง จึงทำให้ไม่ทราบความต้องการหรือความคาดหวังที่ผู้ปกครองต้องการอย่างแท้จริง

โรงเรียนที่สอนช่วงชั้นที่ 3 และช่วงชั้นที่ 4 ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ซึ่งมีผู้ปกครองที่มีหลากหลายอาชีพและมีระดับการศึกษาต่างกัน รวมทั้งมีความหลากหลายทางวัฒนธรรม ทั้งกวย ลาว ไทย และเขมร ดังนั้นการบริหารจัดการศึกษาโดยการมีส่วนร่วมของโรงเรียนกับชุมชน จึงมีทั้งในรูปของคณะกรรมการสถานศึกษา สมาคมผู้ปกครอง และการประชุมผู้ปกครอง ตามบริบทของแต่ละโรงเรียน

จากเหตุผลดังกล่าวทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษา สภาพที่เป็นจริงและสภาพที่คาดหวังในการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียนในการจัดการศึกษาตามความคิดเห็นของผู้ปกครอง และผู้บริหาร โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพโรงเรียน การวางแผน การบริหาร และการจัดการในการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่คาดหวังในการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียนในการจัดการศึกษาตามความคิดเห็นของผู้ปกครอง และผู้บริหาร โรงเรียน
2. เพื่อเปรียบเทียบสภาพที่เป็นจริงกับสภาพที่คาดหวังในการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียนในการจัดการศึกษาตามความคิดเห็นของผู้ปกครอง และผู้บริหาร โรงเรียน
3. เพื่อเปรียบเทียบสภาพที่เป็นจริงในการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียนในการจัดการศึกษาตามความคิดเห็นของผู้ปกครอง ระหว่างโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน
4. เพื่อเปรียบเทียบสภาพที่คาดหวังในการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาตามความคิดเห็นของผู้ปกครอง ระหว่างโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน

สมมติฐานของการวิจัย

1. สภาพที่เป็นจริงกับสภาพที่คาดหวังในการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียนในการจัดการศึกษาตามความคิดเห็นของผู้ปกครองแตกต่างกัน
2. สภาพที่เป็นจริงกับสภาพที่คาดหวังในการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียนในการจัดการศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนแตกต่างกัน
3. สภาพที่เป็นจริงในการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียนในการจัดการศึกษาตามความคิดเห็นของผู้ปกครองและผู้บริหาร โรงเรียนแตกต่างกัน
4. สภาพที่คาดหวังในการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียนในการจัดการศึกษาตามความคิดเห็นของผู้ปกครองและผู้บริหาร โรงเรียนแตกต่างกัน

5. สภาพที่เป็นจริงในการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียนในการจัดการศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้ปกครองในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีความแตกต่างกัน

6. สภาพที่คาดหวังในการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียนในการจัดการศึกษาตามความคิดเห็นของผู้ปกครองในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีความแตกต่างกัน

ความสำคัญของการวิจัย

1. ทราบสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่คาดหวังตามความคิดเห็นของผู้ปกครอง และผู้บริหาร โรงเรียนที่มีต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียนในการจัดการศึกษา จะสามารถนำไปเป็นข้อมูลประกอบ ในการบริหารจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนได้

2. นำผลการวิจัยไปใช้ในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมระหว่างชุมชนกับโรงเรียน ในการจัดการศึกษาต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษา สภาพที่เป็นจริงและสภาพที่คาดหวังในการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียนในการจัดการศึกษาตามความคิดเห็นของผู้ปกครอง และผู้บริหาร โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 แบ่งเป็น 4 ด้าน ได้แก่ ด้านบริหารงานวิชาการ ด้านบริหารงานงบประมาณ ด้านบริหารงานบุคคล และด้านบริหารทั่วไป

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่

2.1.1 ผู้ปกครองนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 และช่วงชั้นที่ 4 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ปีการศึกษา 2551 จำนวน 19,031 คน

2.1.2 ผู้บริหาร โรงเรียนที่มีการสอนช่วงชั้นที่ 3 และช่วงชั้นที่ 4 ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ปีการศึกษา 2551 จำนวน 60 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่

2.2.1 กลุ่มตัวอย่างผู้ปกครอง ได้มาจากการสุ่มตัวอย่างจากประชากร โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ตามตารางสำเร็จรูปของเครจซีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan) ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 377 คน และสุ่มตามระดับชั้นอย่างมีสัดส่วน (Proportional Stratified Random Sampling) ตามขนาดของโรงเรียน แล้วทำการสุ่มให้กระจายไปตามโรงเรียนต่าง ๆ อย่างเป็นสัดส่วนด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

2.2.2 กลุ่มตัวอย่างผู้บริหาร โรงเรียน ไร่ประชากร

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่

3.1.1 สถานภาพของบุคคล แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ

3.1.1.1 ผู้ปกครอง

3.1.1.2 ผู้บริหาร โรงเรียน

3.1.2 ขนาดของโรงเรียน แบ่งเป็น 4 กลุ่ม คือ

3.1.2.1 ขนาดเล็ก

3.1.2.2 ขนาดกลาง

3.1.2.3 ขนาดใหญ่

3.1.2.4 ขนาดใหญ่พิเศษ

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ สภาพที่เป็นจริงและสภาพที่คาดหวังในการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียนในการจัดการศึกษาตามความคิดเห็นของผู้ปกครองและผู้บริหาร โรงเรียน ทั้ง 4 ด้าน ดังนี้

3.2.1 ด้านบริหารงานวิชาการ

3.2.2 ด้านบริหารงานงบประมาณ

3.2.3 ด้านบริหารงานบุคคล

3.2.4 ด้านบริหารทั่วไป

ข้อตกลงเบื้องต้น

การวิจัยครั้งนี้ถือว่าผู้ปกครองและผู้บริหาร โรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุรไรร์มย์ เขต 3 มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียนในการจัดการศึกษาเป็นอย่างดี และสามารถตอบแบบสอบถามตามสภาพความเป็นจริงได้

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. สภาพที่เป็นจริง หมายถึง สภาพการมีส่วนร่วมที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน ระหว่างชุมชนกับโรงเรียนในการจัดการศึกษา
2. สภาพที่คาดหวัง หมายถึง สภาพที่ควรจะเป็น ของการมีส่วนร่วมระหว่างชุมชนกับโรงเรียนในการจัดการศึกษา
3. การมีส่วนร่วมของชุมชน หมายถึง การเปิดโอกาสให้ประชาชนหรือชุมชนมีกิจกรรมหรือพฤติกรรมในการร่วมตัดสินใจ ร่วมให้ข้อเสนอแนะ ร่วมสนับสนุน ส่งเสริม ร่วมดำเนินการ

บริหารจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับ โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ปีการศึกษา 2551 ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 แบ่งเป็น 4 ด้าน คือ ด้านบริหารงานวิชาการ ด้านบริหารงานงบประมาณ ด้านบริหารงานบุคคล และด้านบริหารทั่วไป ดังนี้

3.1 ด้านบริหารงานวิชาการ หมายถึง การเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้าไปมีส่วนร่วมเป็น คณะกรรมการบริหาร ร่วมประชุมวางแผน เสนอความคิดเห็น กำหนดนโยบาย และจัดทำเกี่ยวกับการร่างหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน อีกทั้งสนับสนุนแหล่งเรียนรู้ สถานประกอบการ และร่วมเป็นวิทยากรให้ความรู้ กำหนดขอบข่ายเนื้อหาวิชาเกี่ยวกับวิชาชีพท้องถิ่น หรือแม้แต่จัดหา จัดทำสื่อเพื่อการศึกษาให้กับครูและนักเรียน ตลอดจนร่วมติดตาม ประเมินผลการจัดการเรียน การสอนเพื่อให้ได้มาตรฐานการศึกษา

3.2 ด้านบริหารงานงบประมาณ หมายถึง การเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้าไปมีส่วนร่วม หนุนเสริม สนับสนุน วางแผนเกี่ยวกับการระดมทุน สวัสดิการและอนุมัติแผนการใช้จ่ายเงิน ที่ได้จากการบริจาค เสนอแนะการจัดสรรงบประมาณ โครงการต่าง ๆ ขอเงินสนับสนุนงบประมาณ จากองค์กรท้องถิ่น อีกทั้งจัดหาพัสดุตามแผนการจัดหาพัสดุประจำปี หาผลประโยชน์สินทรัพย์ ในส่วนที่รับผิดชอบของสถานศึกษา ร่วมมือกันใช้ทรัพยากรในชุมชนให้เกิดประโยชน์ หรือแม้แต่ ร่วมเป็นกรรมการตรวจสอบ กำกับ ติดตาม ประเมินผล แสดงรายรับรายจ่ายของสถานศึกษาแก่ ชุมชน ตลอดจนเผยแพร่เชิดชูเกียรติผู้สนับสนุนทุนการศึกษา

3.3 ด้านบริหารงานบุคคล หมายถึง การเปิดโอกาสให้ชุมชนร่วมเสนอความคิดเห็น สนับสนุน ส่งเสริมการดำเนินงานต่าง ๆ เกี่ยวกับการเรียนการสอน การพัฒนามาตรฐาน วิชาชีพ การประพฤติตามระเบียบจรรยาบรรณของครู อีกทั้งร่วมเป็นคณะกรรมการติดตาม ประเมินผลการปฏิบัติงาน สนับสนุนสวัสดิการ สร้างขวัญและกำลังใจ ตลอดจนยกย่องเชิดชู เกียรติให้กับครู

3.4 ด้านบริหารทั่วไป หมายถึง การเปิดโอกาสให้ชุมชนร่วมเป็นกรรมการสถานศึกษา ให้ข้อคิดเห็น เสนอแนะ และจัดทำธรรมเนียมและวิสัยทัศน์ของ โรงเรียน ประสานงานในเชิงนโยบาย เพื่อวางแผนพัฒนาสถานศึกษา ในเรื่องการรับนักเรียน การดูแลการก่อสร้างอาคารสถานที่ สภาพแวดล้อม งานกิจการนักเรียน ประชาสัมพันธ์ และประสานงานกิจกรรมทางการศึกษาแก่ ชุมชน ตลอดจนกำกับ ดูแล ติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลงานทางการศึกษา

4. ชุมชน หมายถึง กลุ่มบุคคลที่อยู่รวมกัน ในอาณาบริเวณหนึ่ง โดยบุคคลกลุ่มนั้นมี วัตถุประสงค์ร่วมกัน มีปฏิสัมพันธ์ต่อกัน และมีการทำกิจกรรมร่วมกัน

5. โรงเรียน หมายถึง โรงเรียนที่มีการสอนช่วงชั้นที่ 3 และช่วงชั้นที่ 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ปีการศึกษา 2551
6. การจัดการศึกษา หมายถึง การจัดการเรียนรู้ หรือ การอำนวยความสะดวก ส่งเสริมสนับสนุน ให้เกิดการเรียนรู้ ทั้งที่โรงเรียน บ้าน และหรือแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ
7. ความคิดเห็น หมายถึง ความรู้สึกนึกคิดของผู้ปกครองและผู้บริหาร โรงเรียน เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมระหว่างชุมชนกับ โรงเรียนในการจัดการศึกษา
8. สถานภาพของบุคคล หมายถึง สถานะของบุคคล ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้
 - 8.1 ผู้ปกครอง หมายถึง พ่อ แม่ ผู้รับพิชชอบ หรือผู้ให้อุปการะ เอาใจใส่ อบรมสั่งสอนนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในโรงเรียนที่มีการสอนช่วงชั้นที่ 3 และช่วงชั้นที่ 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ปีการศึกษา 2551
 - 8.2 ผู้บริหารโรงเรียน หมายถึง ผู้อำนวยการโรงเรียน และรองผู้อำนวยการ โรงเรียนที่มีการสอนช่วงชั้นที่ 3 และช่วงชั้นที่ 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ปีการศึกษา 2551
9. ขนาดของโรงเรียน หมายถึง สภาพทางกายภาพที่กำหนดตามจำนวนนักเรียนทั้งหมดของโรงเรียน โดยใช้เกณฑ์การแบ่งขนาดโรงเรียนตามเกณฑ์มาตรฐานกรมสามัญศึกษา แบ่งเป็น 4 ขนาด ดังนี้ (กรมสามัญศึกษา, 2549)
 - 9.1 ขนาดเล็ก มีจำนวนนักเรียน ไม่เกิน 500 คน
 - 9.2 ขนาดกลาง มีจำนวนนักเรียน 500 - 1,499 คน
 - 9.3 ขนาดใหญ่ มีจำนวนนักเรียน 1,500 - 2,499 คน
 - 9.4 ขนาดใหญ่พิเศษ มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 2,500 คนขึ้นไป

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง สภาพที่เป็นจริงและสภาพที่คาดหวังในการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียนในการจัดการศึกษาตามความคิดเห็นของผู้ปกครอง และผู้บริหาร โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ผู้วิจัยได้นำเสนอเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเฉพาะประเด็นสำคัญ เพื่อให้สอดคล้องสัมพันธ์กับความมุ่งหมายของการวิจัย ขอบเขตของการวิจัย และเป็นข้อมูลพื้นฐานที่นำไปสู่สรุปกรอบความคิดในการวิจัย ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษา
 - 1.1 ความหมายของการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษา
 - 1.2 ความสำคัญของการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษา
 - 1.3 ประโยชน์ของการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษา
 - 1.4 ลักษณะการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษา
 - 1.5 ขั้นตอนการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษา
 - 1.6 เทคนิคการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการศึกษา
2. ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษา
3. ทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม
 - 3.1 ทฤษฎีแรงจูงใจของเฮิร์ซเบิร์ก
 - 3.2 ทฤษฎีความต้องการของมาสโลว์
 - 3.3 ทฤษฎีการบริหาร
4. บทบาทชุมชนกับการจัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544
 - 4.1 บทบาทของผู้ปกครอง
 - 4.2 บทบาทของประชาชน
 - 4.3 บทบาทของชุมชน
 - 4.4 บทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
5. ประเภทของชุมชน
6. ขอบข่ายและภารกิจการบริหารจัดการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
 - 6.1 ด้านบริหารงานวิชาการ
 - 6.2 ด้านบริหารงานงบประมาณ

6.3. ด้านบริหารงานบุคคล

6.4. ด้านบริหารทั่วไป

7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

7.1 งานวิจัยในประเทศ

7.2 งานวิจัยต่างประเทศ

8. กรอบความคิดในการวิจัย

แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษา

ชุมชน ตรงกับภาษาอังกฤษว่า Community ซึ่ง ชยาภรณ์ ชื่นรุ่งโรจน์ (2551) ให้ความหมายของชุมชนว่า หมายถึง การที่คนตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปมาอยู่ร่วมกันในระยะเวลาที่ยาวนาน ระยะเวลาหนึ่งจนเกิดความรู้สึกเป็นพวกเดียวกัน เป็นส่วนหนึ่งของชุมชน มีอาณาเขตที่แน่นอน มีความสนใจและปฏิบัติตนในวิถีชีวิตที่คล้ายคลึงกัน และมีความสัมพันธ์กันภายใต้ข้อตกลงในการอยู่ร่วมกัน ในขณะที่ สุชาติ จักรพิสุทธิ์ (2548) ให้ความหมายของชุมชนว่า หมายถึง ผู้คนจำนวนหนึ่งที่อยู่ในพื้นที่เดียวกันหรือต่างพื้นที่มารวมกลุ่มกันภายใต้เจตนาที่จะดำเนินกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งร่วมกัน มีความสัมพันธ์กันในระยะเวลาที่ต่อเนื่องกัน สอดคล้องกับประเวศ วะสี (2541, 41) ที่ว่า ชุมชน หมายถึง การรวมตัวกันของกลุ่มคนที่มีวัตถุประสงค์ร่วมกัน อาจเป็นการรวมตัวกันตามพื้นที่หรือไม่ใช่พื้นที่ก็ได้ สมาชิกของชุมชนมีการติดต่อสื่อสารกัน มีความเอื้ออาทรต่อกัน มีการทำกิจกรรมร่วมกัน มีการเรียนรู้ร่วมกันในการกระทำและการจัดการ

จากแนวคิดของนักวิชาการดังกล่าว สรุปได้ว่า ชุมชน หมายถึง คนจำนวนหนึ่งที่อยู่ในพื้นที่เดียวกันหรือต่างพื้นที่มารวมกลุ่มกันภายใต้เจตนาที่จะดำเนินกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งร่วมกัน มีการทำกิจกรรมร่วมกัน มีการเรียนรู้ร่วมกันในการกระทำและการจัดการ

การจัดการ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ งานบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย สมาชิกต้องมีความรู้สึกเป็นเจ้าของ และมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนของการดำเนินงานอย่างเหมาะสมด้วยความตั้งใจ เต็มใจ (ประเวศ วะสี, 2541, 16) ตั้งแต่คิด โครงการ กิจกรรม โดยเริ่มต้นค้นหาสาเหตุ วางแผน ตัดสินใจ ดำเนินการ ระดมทรัพยากร กำหนดเป้าหมาย สรุป ติดตาม ประเมินผล รับผลที่เกิดร่วมกัน ทั้งนี้ต้องตั้งอยู่ในความเป็นธรรม (สัมพันธ์ เศษะอริก และคณะ, 2547, 113) สอดคล้องกับ พัชรี สีโรต (2546, 10) ที่ว่า การมีส่วนร่วม (Participation) หมายถึง กระบวนการที่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ได้มีโอกาสแสดงทัศนะ แลกเปลี่ยนข้อมูลและความคิดเห็น เพื่อแสวงหาทางเลือก และการตัดสินใจต่าง ๆ เกี่ยวกับโครงการที่เหมาะสมและเป็นที่ยอมรับร่วมกัน ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องจึงควรเข้าร่วมในกระบวนการนี้ตั้งแต่เริ่มจนกระทั่งถึงการติดตามและประเมินผลเพื่อให้

เกิดความเข้าใจและการรับรู้ เรียนรู้ การปรับเปลี่ยน โครงการร่วมกัน ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อทุกฝ่าย จากแนวคิดของนักวิชาการดังกล่าว สรุปได้ว่า การมีส่วนร่วม หมายถึง การที่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย มีโอกาสแสดงทัศนะ แลกเปลี่ยนข้อมูลและความคิดเห็น เพื่อแสวงหาทางเลือก และการตัดสินใจต่าง ๆ เกี่ยวกับโครงการตั้งแต่เริ่มจนกระทั่งถึงการติดตาม ประเมินผล และรับผลที่เกิดขึ้น

การมีส่วนร่วมตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ได้กำหนดบทบาทการมีส่วนร่วมของประชาชนไว้ในมาตรา 66 ว่า บุคคลซึ่งรวมกันเป็นชุมชน ชุมชนท้องถิ่น หรือชุมชนท้องถิ่นดั้งเดิม ย่อมมีสิทธิอนุรักษ์หรือฟื้นฟูจารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่นและของชาติ และมีส่วนร่วมในการจัดการ การบำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม รวมทั้งความหลากหลายทางชีวภาพ อย่างสมดุลและยั่งยืน ในมาตรา 80 (4) ว่า รัฐต้องส่งเสริมและสนับสนุนการกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ชุมชน องค์กรทางศาสนา และเอกชน จัดและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนามาตรฐานคุณภาพการศึกษาให้เท่าเทียม และสอดคล้องกับแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ และมีแนวนโยบายด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน ในมาตรา 87 (1) ว่า รัฐต้องส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย และวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่น

สำหรับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550 - 2554) ได้กำหนดแนวนโยบายในการพัฒนาคนให้มีคุณธรรมนำความรู้ เกิดภูมิคุ้มกัน โดยพัฒนาจิตใจควบคู่กับการพัฒนาการเรียนรู้ของคน ทุกกลุ่ม ทุกวัยตลอดชีวิต เริ่มตั้งแต่วัยเด็กให้มีความรู้พื้นฐานเข้มแข็ง มีทักษะชีวิต พัฒนาสมรรถนะ ทักษะของกำลังแรงงานให้สอดคล้องกับความต้องการ พร้อมก้าวสู่โลกของการทำงานและการแข่งขันอย่างมีคุณภาพ สร้างและพัฒนากำลังคนที่เป็นเลิศโดยเฉพาะในการสร้างสรรค์นวัตกรรมและองค์ความรู้ ส่งเสริมให้คนไทยเกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต จัดการองค์ความรู้ทั้งภูมิปัญญาท้องถิ่น และองค์ความรู้สมัยใหม่ตั้งแต่ระดับชุมชนถึงประเทศ สามารถนำไปใช้ในการพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคม

จะเห็นได้ว่าการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเป็นประเด็นสำคัญประเด็นหนึ่งที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ได้กำหนดไว้ชัดเจน ให้รัฐส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พ.ศ. 2545 ได้นำแนวนโยบายพื้นฐานดังกล่าวมาแสดงเป็นเจตนารมณ์ และแนวทางที่จะให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ซึ่งปรากฏในหลายมาตรา ดังนี้ หมวดที่ 1 บททั่วไป ความมุ่งหมายและหลักการ

มาตรา 8 การจัดการศึกษา ให้ยึดหลักให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา มาตรา 9 การจัดระบบ

โครงสร้าง และกระบวนการจัดการศึกษา ให้ยึดหลักการกระจายอำนาจไปสู่เขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ระดมทรัพยากรจากแหล่งต่าง ๆ มาใช้ในการจัดการศึกษา การมีส่วนร่วมของบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น นอกจากนี้ในหมวดที่ 4 แนวการจัดการศึกษามาตรา 29 ได้กำหนดให้สถานศึกษาร่วมกับบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน โดยจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน เพื่อให้ชุมชนมีการจัดการศึกษาอบรม มีการแสวงหาความรู้ข้อมูล ข่าวสาร และรู้จักเลือกสรรภูมิปัญญาและวิทยาการต่าง ๆ เพื่อพัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพ และความต้องการ รวมทั้งหาวิธีการสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การพัฒนาระหว่าง ชุมชน

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ได้กำหนดหลักการของหลักสูตร ขั้นพื้นฐานไว้ว่า เป็นการศึกษาเพื่อปวงชนที่ประชาชนทุกคนจะได้รับการศึกษาอย่างเสมอภาค และเท่าเทียมกัน โดยสังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

การจัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 เป็นหน้าที่ของ โรงเรียน ในการบริหาร โรงเรียนที่มีประสิทธิภาพและมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีนั้นจะต้องสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบ้านกับ โรงเรียนให้ดี ผู้ปกครองหรือชุมชนจำเป็นต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษาเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น บ้านกับโรงเรียนต้องพึ่งพาอาศัยกัน (สุดา ทัพสุวรรณ, 2545, 23)

จากแนวคิดของนักวิชาการดังกล่าว สรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมของชุมชน หมายถึง การรวมตัวกันของกลุ่มคนที่มีวัตถุประสงค์ร่วมกัน อาจเป็นการรวมตัวกันตามพื้นที่หรือไม่ใช่พื้นที่ก็ได้ มีการติดต่อสื่อสารกัน มีความเอื้ออาทรต่อกัน มีการทำกิจกรรมร่วมกัน ด้วยความรู้สึกเป็นเจ้าของ และมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนของกิจกรรมด้วยความตั้งใจ เต็มใจ ตั้งแต่คิด โครงการ หรือกิจกรรม โดยเริ่มต้นค้นหาปัญหา สาเหตุ วางแผน ตัดสินใจดำเนินการ ระดมทรัพยากร กำหนดเป้าหมาย สรุป ติดตามประเมินผล รับผลที่เกิดร่วมกัน เป็นไปตามบทบาทการมีส่วนร่วมของประชาชนตามมาตรา 66 มาตรา 80 (4) และ มาตรา 87 (1) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 และสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550 - 2554) ซึ่งการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเป็นประเด็นสำคัญประเด็นหนึ่งที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ได้กำหนดไว้ชัดเจน ให้รัฐส่งเสริม และสนับสนุนการมี

ส่วนร่วมของประชาชน โดยพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พ.ศ. 2545 ได้นำแนวนโยบาย พื้นฐานดังกล่าวมาแสดงเป็นเจตนารมณ์และแนวทางที่จะให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ร่วมกับ โรงเรียน ดังปรากฏในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ได้กำหนดหลักการ ของหลักสูตรขั้นพื้นฐานไว้ว่า เป็นการศึกษาเพื่อปวงชนที่ประชาชนทุกคนจะได้รับการศึกษาอย่าง เสมอภาค และเท่าเทียมกัน โดยสังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

ความหมายของการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษา

การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษา มีนักวิชาการให้ความหมายไว้ดังนี้
ธีระ รุญเจริญ (2545, 51) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษา คือ การเปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ทั้งครู ผู้ปกครอง ตัวแทนชุมชน มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และร่วมจัดการศึกษา

ประพิณ ปิยาพันธ์ (2547, 12) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษา คือ การให้ประชาชนและผู้ปกครองได้คิดค้นแนวทาง ร่วมเป็นผู้นำกำหนดการตัดสินใจ คิดค้นปัญหาและร่วมดำเนินการในขั้นตอนต่าง ๆ เช่น แสดงความคิดเห็น เสนอแนะ สนับสนุน และร่วมทำกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียนเพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ทางการศึกษา และเกิด ประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

สุชาดา จักรพิสุทธิ์ (2548) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษา คือ การที่องค์ประกอบต่าง ๆ ทั้ง ครู ผู้เรียน ผู้บริหาร โรงเรียน ผู้นำชุมชน หรือสมาชิก ชุมชน มาร่วมดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่ง โดยการดำเนินการนั้นมีลักษณะของกระบวนการ (Process) มีขั้นตอนที่มุ่งหมายจะให้เกิดการเรียนรู้ (Learning) อย่างต่อเนื่อง มีพลวัต (Dynamic) คือ มีการเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ มีการแก้ปัญหา การร่วมกันกำหนดแผนงาน ใหม่ ๆ เพื่อสร้างความยั่งยืนในความสัมพันธ์ของทุกฝ่ายที่เข้าร่วม ซึ่งมีความหลากหลายตาม ความเกี่ยวข้องของกิจกรรมที่จะทำ

จากแนวความคิดของนักวิชาการดังกล่าว สรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษา คือ การเปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้อง และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาร่วมกับโรงเรียน ตั้งแต่การศึกษาปัญหา การวางแผน การดำเนินการ การตัดสินใจ การแก้ไขปัญหา การควบคุม กำกับ ติดตาม ประเมิน และรับผลที่เกิดร่วมกัน เพื่อประโยชน์ ในการพัฒนาการศึกษา

ความสำคัญของการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษา

ความสำคัญของการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษา เป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งต่อ

การพัฒนาประเทศไปสู่ความเจริญก้าวหน้าและยั่งยืน จากความคิด ที่ว่าการส่งเสริมและสนับสนุน การมีส่วนร่วมของชุมชน ซึ่งมีรากฐานความเชื่อในคุณค่า และศักยภาพ “คน” “ชุมชน” และ “ท้องถิ่น” การมีส่วนร่วมจึงเป็นการทำให้ทุกฝ่ายได้เข้ามาเกี่ยวข้อง ให้ทุกคนมีสิทธิที่จะมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม และดำเนินชีวิตในชุมชนอย่างมีศักดิ์ศรีและเท่าเทียมกันในสิทธิอำนาจตามแนวทางแห่งประชาธิปไตย (อุดมสิทธิ์ จิตรวิจารณ์, 2545, 33) ซึ่งเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานอันชอบธรรมของทุกคนในการแสดงออกเกี่ยวกับการปรับปรุงชีวิตให้ดีขึ้น ส่งผลประ โยชน์ต่อส่วนรวม (กิ่งกาญจน์ ชมอินทร์, 2549, 30) ปัจจุบันสังคมไทยเปลี่ยนแปลงไปมาก ชุมชนต้องรู้ให้ทันการเปลี่ยนแปลง ต้องมีส่วนร่วมในทุกด้าน จึงจำเป็นต้องให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา เพื่อแก้ปัญหาการศึกษาที่ไม่สามารถตอบสนองความต้องการของชุมชน และสังคม (อรรถพร ผดุงศักดิ์ชยกุล, 2547, 9)

จากแนวความคิดของนักวิชาการดังกล่าว สรุปได้ว่า ความสำคัญของการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษา คือ การส่งเสริมและสนับสนุนให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา เพื่อตอบสนองความต้องการของชุมชน ซึ่งเป็นสิทธิอันชอบธรรมของทุกคนในการแสดงออกเกี่ยวกับการปรับปรุงชีวิตให้ดีขึ้น ตามแนวทางแห่งประชาธิปไตย

ประโยชน์ของการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษา

การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษา มีประโยชน์ดังนี้ (รจนา สุวรรณภา, 2546, 10-12 ; พัชรี สีโรรส, 2546, 11 - 12 ; ประสาท เทียงอยู่, 2548, 12)

1. เพิ่มคุณภาพการตัดสินใจ ช่วยให้เกิดการพิจารณาทางเลือกใหม่ ทำให้การตัดสินใจรอบคอบขึ้น
2. การลดค่าใช้จ่ายและการสูญเสียเวลา เมื่อการตัดสินใจนั้นได้รับการยอมรับ จะช่วยลดความขัดแย้งระหว่างการนำไปปฏิบัติ
3. การสร้างฉันทามติ ลดความขัดแย้ง และเกิดความชอบธรรมในการตัดสินใจขององค์กร
4. การเพิ่มความง่ายในการนำไปปฏิบัติ สร้างให้ประชาชนเกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของ และมีความกระตือรือร้นในการช่วยให้เกิดผลในทางปฏิบัติ
5. การมีส่วนร่วมตั้งแต่ต้นสามารถลดการเผชิญหน้า และความขัดแย้งที่รุนแรงได้
6. ช่วยทำให้เจ้าหน้าที่ของรัฐมีความใกล้ชิดกับประชาชนและไวต่อความรู้สึกห่วงกังวลของประชาชน และเกิดความตระหนักในการตอบสนองต่อความกังวลของประชาชน
7. การพัฒนาความเชี่ยวชาญและความคิดสร้างสรรค์ของสาธารณชน ถือว่าเป็นการให้การศึกษามุมชน เพื่อเรียนรู้กระบวนการตัดสินใจ และเป็นเวทีฝึกผู้นำชุมชน

8. ช่วยทำให้ประชาชนสนใจประเด็นสาธารณะมากขึ้น เป็นการเพิ่มทุนทางสังคม และช่วยเสริมสร้างให้ประชาชนเป็นพลเมืองที่กระตือรือร้น สอดคล้องกับการปกครองตามหลัก ประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม

9. การยอมรับการเปลี่ยนแปลงมีมากขึ้น ทั้งนี้เนื่องจากบุคคลมีส่วนร่วมในการเปลี่ยนแปลง

จากแนวความคิดของนักวิชาการดังกล่าว สรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษามีประโยชน์ในการเพิ่มคุณภาพการตัดสินใจ ลดความขัดแย้ง และความกังวลของประชาชน ทำให้ง่ายต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติ เป็นการลดค่าใช้จ่าย และการสูญเสียเวลา ประชาชนมีความรู้สึกเป็นเจ้าของจึงสนใจเรื่องสาธารณะมากขึ้น ทำให้กล้าแสดงออกตามแนวทาง ประชาธิปไตย

ลักษณะการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษา

ลักษณะการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษา เป็นการมีส่วนร่วมของชุมชน และโรงเรียนทั้งในรูปของคณะกรรมการ เช่น คณะกรรมการสถานศึกษา คณะกรรมการปรับปรุง พัฒนาหลักสูตร หรือในรูปของสมาคม เช่น สมาคมครู ผู้ปกครอง สมาคมศิษย์เก่า หรือชมรมตาม ความสนใจต่าง ๆ ที่จะสนับสนุน ส่งเสริมโรงเรียนในด้านต่าง ๆ ทั้งในภาวะเป็นผู้นำ ผู้ริเริ่ม และเป็นผู้ตาม ทั้งโดยสมัครใจและถูกชักชวนให้เข้ามามีส่วนร่วม แบ่งเป็น 3 แบบ ดังนี้ (ธีระพล เพ็ญจันทร์, 2547, 22 - 25 ; กิ่งกาญจน์ ชมอินทร์, 2549, 16)

1. การมีส่วนร่วมของชุมชนและโรงเรียนแบบชายขอบ (Marginal Participation) เป็นการเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมโดยการร่วมมือ หรือให้ความร่วมมือในการประชุม และให้การสนับสนุน โดยการบริจาคเงิน หรือสิ่งของ หรือร่วมดำเนินงาน แต่ไม่มีอำนาจใด ๆ ในการตัดสินใจ เป็นฝ่ายทำตามการตัดสินใจของโรงเรียน

2. การมีส่วนร่วมของชุมชนและโรงเรียนแบบบางส่วน (Partial Participation) เป็นการมีส่วนร่วมของชุมชนในรูปแบบคณะกรรมการ ซึ่งเป็นเหมือนตัวเชื่อมระหว่างชุมชนและโรงเรียน เป็นเวทีให้แสดงความคิดเห็น และร่วมมือกันในการปฏิบัติงานเพื่อการศึกษา แต่อำนาจการตัดสินใจขึ้นอยู่กับโรงเรียนเป็นหลัก โดยเฉพาะการเรียนการสอน

3. การมีส่วนร่วมของชุมชนและโรงเรียนแบบสมบูรณ์ (Full Participation) เป็นการมีส่วนร่วมระหว่างโรงเรียนกับชุมชนอย่างเท่าเทียมกัน ต่างฝ่ายต่างมีอิทธิพลต่อกิจกรรมร่วมกัน มีอำนาจในการตัดสินใจได้มากที่สุด

จากแนวความคิดของนักวิชาการดังกล่าว สรุปได้ว่า ลักษณะการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษา มีทั้งในรูปของคณะกรรมการ สมาคม ชมรมหรือบุคคล ซึ่งมี 3 รูปแบบ คือ การมี

ส่วนร่วมของชุมชนและ โรงเรียนแบบชายขอบ เป็นการมีส่วนร่วมที่ชุมชนไม่มีอำนาจในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมของชุมชนและ โรงเรียนแบบบางส่วน เป็นการมีส่วนร่วมของชุมชนในรูปคณะกรรมการ อำนาจในการตัดสินใจขึ้นอยู่กับโรงเรียนเป็นหลัก การมีส่วนร่วมของชุมชนและ โรงเรียนแบบสมบูรณ์ ซึ่งชุมชนมีอำนาจในการตัดสินใจอย่างเต็มที่ และเข้ามามีส่วนร่วมทุกขั้นตอน

ขั้นตอนการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษา

การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษา มีนักวิชาการจำแนกขั้นตอนการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษา ไว้ดังนี้

นภาพรณ์ หะวานนท์ (2543, 10 อ้างถึงใน อรรถพร ผดุงศักดิ์ชยกุล, 2547, 40) จำแนกขั้นตอนการมีส่วนร่วมไว้ 8 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐานก่อนการดำเนินการ เป็นขั้นตอนที่ผู้บริหาร โรงเรียนเป็นผู้ดำเนินการภายใต้เงื่อนไขที่ว่า ต้องการร่วมกันคิดที่จะดำเนินการในเรื่องใดเรื่องหนึ่งแต่ยังไม่มีข้อมูลเพียงพอ

ขั้นที่ 2 การสร้างความสัมพันธ์กับประชาชนในชุมชน เป็นการปรับตัวของผู้บริหารโรงเรียนในการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนในช่วงแรก โดยการติดต่อ พบปะ พูดคุยกับกรรมการโรงเรียนและคนในชุมชนที่มีวัยใกล้เคียงกันก่อน เพื่อขยายวงของความสัมพันธ์ต่อไป ในส่วนของคณะครูต้องแสดงความสามารถให้ประชาชนได้เห็นเพื่อให้เกิดการยอมรับ และการที่ในโรงเรียนมีครูที่เป็นคนในท้องถิ่นเป็นส่วนที่ทำให้คนในชุมชนและคณะครูมีความใกล้ชิดกันมากขึ้น ซึ่งในขณะเดียวกันผู้นำชุมชนต้องกำชับให้ชาวบ้านเข้ามามีส่วนร่วมกับทางโรงเรียน

ขั้นที่ 3 การสร้างเครือข่ายของกลุ่มผู้มีส่วนร่วม การสร้างเครือข่ายในการทำงานต่าง ๆ เพราะกลุ่มที่เข้ามามีส่วนร่วมมีหลายกลุ่ม และแต่ละกลุ่มมีลักษณะที่แตกต่างหลากหลาย การกำหนดบทบาทในการมีส่วนร่วมในแต่ละครั้ง จึงขึ้นอยู่กับกิจกรรมที่ชุมชน และ โรงเรียนร่วมกันจัด

ขั้นที่ 4 การสร้างกิจกรรม เป็นขั้นตอนที่ผู้เข้ามามีส่วนร่วม ร่วมกันคิด วางแผนจากหลาย ๆ ฝ่ายในชุมชน

ขั้นที่ 5 การต่อรองเพื่อการดำเนินการ ขั้นตอนนี้จะสอดคล้องในการดำเนินกิจกรรมร่วมกัน เป็นขั้นตอนของการพยายามที่จะให้ความคิดของตนเองถูกเลือกนำมาใช้

ขั้นที่ 6 การร่วมกันดำเนินการ เป็นขั้นตอนที่แสดงถึงบทบาทของผู้ที่มีส่วนร่วมชัดเจน ซึ่งแสดงถึงแบบแผนการมีส่วนร่วมของบุคคลหรือกลุ่มบุคคล ที่มีความแตกต่างได้อย่างชัดเจน

ขั้นที่ 7 การร่วมกันประเมินผลการดำเนินการ เป็นการประเมินผลการดำเนินการร่วมกัน

โดยการสอบถาม หรือการประเมินผลจากจำนวนผู้ที่มาร่วมงาน หรือให้การสนับสนุนในกิจกรรมที่
ดำเนินการ

ขั้นที่ 8 การร่วมกันรับผลประโยชน์จากการดำเนินการ เป็นการรับผลประโยชน์ที่ผู้มีส่วน
ร่วมได้รับทางจิตใจมากกว่าสิ่งตอบแทนที่เป็นวัตถุ เช่น การแสดงความคุ้นเคย การทักทาย
การเยี่ยมเยียน หรือการยกย่องชมเชย

รจนา สุวรรณภา (2546, 17) จำแนกขั้นตอนการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษา
ไว้ 5 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 การมีส่วนร่วมในการวางแผนการดำเนินงาน เป็นขั้นที่ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมใน
การกำหนดนโยบาย และวัตถุประสงค์ของโครงการ กำหนดวิธีการ และแนวทางการดำเนินงาน
กำหนดทรัพยากร และแหล่งของทรัพยากรที่จะใช้ในโครงการ

ขั้นที่ 2 การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ เป็นขั้นที่ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจ
ทั้งในช่วงต้น ช่วงดำเนินการตามแผน และช่วงปฏิบัติตามแผนที่วางไว้

ขั้นที่ 3 การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน เป็นขั้นที่ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการทำ
ประโยชน์ให้แก่โครงการ โดยการร่วมช่วยเหลือด้านทุนทรัพย์ วัสดุอุปกรณ์ และแรงงาน หรือโดย
การบริหารงานและการประสานงาน ตลอดจนการดำเนินการขอความช่วยเหลือจากหน่วยงาน
ภายนอก

ขั้นที่ 4 การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ผลประโยชน์ของโครงการจะรวมทั้ง
ผลประโยชน์ในทางบวก และผลที่เกิดขึ้นในทางลบที่เป็นผลเสียของโครงการ ซึ่งอาจจะเป็น
ประโยชน์และเป็นโทษได้ทั้งคู่บุคคล และสังคม

ขั้นที่ 5 การมีส่วนร่วมในการประเมินผล เป็นขั้นที่ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการประเมิน
ว่าโครงการที่ดำเนินการร่วมกันนั้นบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่ การประเมินผลนี้อาจ
เป็นการประเมินผลย่อย ซึ่งเป็นการประเมินผลความก้าวหน้าของโครงการเป็นระยะ ๆ หรือ
การประเมินผลรวม ซึ่งเป็นการประเมินผลสรุปรวบยอดของโครงการทั้งหมด

ธีระพล เฟ็งจันทร์ (2547, 19 - 20) จำแนกขั้นตอนการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัด
การศึกษา ไว้ 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 การมีส่วนร่วมในการริเริ่มโครงการ เป็นขั้นที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมใน
การค้นหาปัญหา และสาเหตุของปัญหาในชุมชน ตลอดจนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ กำหนด
ความต้องการของชุมชน และมีส่วนร่วมในการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการนั้น ๆ

ขั้นที่ 2 การมีส่วนร่วมในการวางแผน เป็นขั้นที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมใน
การกำหนดนโยบาย และวัตถุประสงค์ของโครงการ กำหนดวิธีการ และแนวทางการดำเนินการ

กำหนดทรัพยากรรวมถึงแหล่งทรัพยากรที่จะใช้ในโครงการ

ขั้นที่ 3 การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ เป็นขั้นที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการทำประโยชน์ให้แก่โครงการ โดยการให้ความร่วมมือด้านทุนทรัพย์ วัสดุอุปกรณ์ และแรงงานหรือโดยการบริหารงานและการประสาน ตลอดจนการดำเนินการขอความช่วยเหลือจากภายนอก

ขั้นที่ 4 การมีส่วนร่วมในการประเมินผล เป็นการมีส่วนร่วมในการประเมินวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ แบ่งเป็นประเมินผลย่อย เป็นการประเมินผลเป็นระยะ ๆ และการประเมินผลรวม เป็นการประเมินผลสรุปของโครงการทั้งหมด

จากแนวความคิดของนักวิชาการดังกล่าว สรุปได้ว่า ขั้นตอนการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษา จำแนกเป็น 4 ขั้นตอน คือ มีส่วนร่วมในการคิด มีส่วนร่วมในการทำ มีส่วนร่วมในการตรวจสอบ และมีส่วนร่วมในการรับผิดชอบ

เทคนิคการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการศึกษา

การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาในแต่ละขั้นตอน ต้องมีเทคนิคในการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมมากที่สุด เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในแต่ละขั้นตอน ซึ่งมีรูปแบบและวิธีการหลากหลายมีความสัมพันธ์ต่อเนื่องกัน สามารถจำแนกได้เป็น 3 กลุ่ม ดังนี้ (พัชรี ลิโรต, 2546, 18 - 20 ; กระทรวงยุติธรรม, 2549 ; สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี, 2551)

กลุ่มที่ 1 เทคนิคการมีส่วนร่วมในการให้ข้อมูล เป็นเทคนิคการสื่อสารทางเดียวเพื่อให้ประชาชนรับทราบข้อมูล แบ่งเป็น ประเภทสื่อเอกสาร เช่น การจัดทำเอกสารข้อเท็จจริง วิดิทัศน์ จดหมายข่าว รายงานการศึกษา การจัดตั้งศูนย์ข้อมูล ประเภทสื่อมวลชน เช่น วิทยุ การแถลงข่าว การสัมมนาวิชาการ หอกระจายข่าวชุมชน การจัดทัศนศึกษา การชี้แจงข้อมูลให้ประชาชนทราบในการประชุมของทางราชการ

กลุ่มที่ 2 เทคนิคการมีส่วนร่วมในการรับฟังความคิดเห็น เป็นเทคนิคการสื่อสารสองทาง มีการพูดคุย แลกเปลี่ยนข้อมูล และความคิดเห็นได้ แต่วัตถุประสงค์หลักของเทคนิคอยู่ที่การได้ข้อมูลและความคิดเห็นของประชาชน เช่น การสัมภาษณ์รายบุคคล การสนทนากลุ่มย่อย การแสดงความคิดเห็นผ่านทางเว็บไซต์ การสำรวจความคิดเห็น สายด่วน สายตรง และการประชาสัมพันธ์

กลุ่มที่ 3 เทคนิคการมีส่วนร่วมแบบปรึกษาหารือ เป็นเทคนิคการสื่อสารสองทาง มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลและความคิดเห็นในเนื้อหาอย่างชัดเจน เป็นกลุ่มเทคนิคการมีส่วนร่วมที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจค่อนข้างสูง เช่น เวทีสาธารณะ การพบปะแบบไม่เป็นทางการ การจัดกิจกรรมการมีส่วนร่วมของประชาชน การประชุมเชิงปฏิบัติการ และการเป็นคณะที่ปรึกษา

จากแนวความคิดของนักวิชาการดังกล่าว สรุปได้ว่า เทคนิคในการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ ประเภทสื่อสารทางเดียว และประเภทสื่อสารสองทาง ซึ่งทั้ง 2 ประเภทมีความสัมพันธ์ต่อกันในทุกขั้นตอนของการมีส่วนร่วม

สรุปว่า แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษา มาจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ที่ว่ารัฐต้องส่งเสริมและสนับสนุนการกระจายอำนาจ เพื่อให้ประชาชน หรือชุมชน มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนามาตรฐานคุณภาพการศึกษา ให้เป็นไปตามความต้องการของชุมชน ตั้งแต่เริ่มต้นจนกระทั่งรับผลที่เกิดขึ้นร่วมกัน ทั้งนี้เนื่องจากการมีส่วนร่วมของชุมชนมีความสำคัญและมีประโยชน์ในการจัดการศึกษา ดังนั้น โรงเรียนต้องมีเทคนิคในการให้ประชาชนหรือชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมมากที่สุด โดยมีขั้นตอนและลักษณะการมีส่วนร่วมแตกต่างกันไปขึ้นอยู่กับบริบทของแต่ละโรงเรียน

ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษา

ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษา แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ ปัจจัยที่สนับสนุนส่งเสริมการมีส่วนร่วม และปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วม

ปัจจัยที่สนับสนุนส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม คือ ผู้บริหาร โรงเรียนจะต้องเห็นความสำคัญและสนองนโยบายของรัฐในเรื่องนี้ จำเป็นที่ผู้บริหาร โรงเรียนจะต้องเปิดใจกว้าง และยอมรับในเรื่องความร่วมมือกับชุมชนภายนอก (รัตนา ชูศิริ, 2545, 19) จึงต้องมีมนุษยสัมพันธ์ และสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนให้แน่นแฟ้น (ประสาธ เทียงอยู่, 2548, 24) รวมทั้งการแสวงหาการมีส่วนร่วมของชุมชนหลากหลายรูปแบบ เพื่อให้ประชาชน และผู้ปกครองในชุมชนได้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอย่างเต็มที่ (อุทร ก้อนสมบัติ, 2544, 26) ดังนั้น โรงเรียนจึงต้องสร้างผลงานให้ชุมชนเกิดศรัทธา เช่น มีผลงานทางวิชาการ เอาใจใส่นักเรียน เด็กนักเรียนมีผลการเรียนดี (ประสาธ เทียงอยู่, 2548, 24)

ประสาธ เทียงอยู่ (2548, 26) กล่าวว่าปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียนประกอบด้วย 3 กลุ่มปัจจัยดังนี้

1. กลุ่มปัจจัยสภาพแวดล้อม ประกอบด้วย

1.1 ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ ได้แก่ โครงสร้างทางเศรษฐกิจแบบอุตสาหกรรม ทำให้คนในชุมชนไม่มีเวลาว่าง สภาพะในช่วงที่เศรษฐกิจตกต่ำ และการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีการผลิต

1.2 ปัจจัยด้านการเมืองการปกครอง ได้แก่ การเปลี่ยนแปลงด้านการเมืองการปกครอง ในท้องถิ่นก่อให้เกิดความแตกแยกในชุมชน ครูไม่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชน

2. กลุ่มปัจจัยที่เกี่ยวกับชุมชน ได้แก่ ความเสื่อมศรัทธา ความไม่ผูกพันกับชุมชน การไม่มีเวลาว่าง การขาดความสัมพันธ์อันดีกับ โรงเรียน และความขัดสนส่วนบุคคล

3. กลุ่มปัจจัยเกี่ยวกับ โรงเรียน ประกอบด้วย

3.1 ปัจจัยเกี่ยวกับบุคลากร ได้แก่ ผู้บริหาร โรงเรียนและครูรุ่นปัจจุบัน ขาดความสัมพันธ์อันดีกับชุมชน บุคลากรในฝ่ายบริหารไม่ให้ความสำคัญกับผู้เข้ามามีส่วนร่วม ผู้บริหาร โรงเรียน ไม่อยู่โรงเรียน จำบุคคลที่ช่วยเหลือ โรงเรียนไม่ได้ ทำงานโดยไม่ปรึกษาหารือ และไม่เร่งแก้ปัญหาความขัดแย้งกับชุมชน ครูมีทัศนคติไม่ถูกต้องและเหมาะสมต่อชาวบ้าน ประพฤติตนไม่เหมาะสม และกีดกันการเข้ามามีส่วนร่วมของคนในชุมชน

3.2 วิธีปฏิบัติงานของโรงเรียน ได้แก่ ความเอาใจใส่ต่อนักเรียนน้อยลง โรงเรียนทำให้ประชาชนเดือดร้อน ยกเลิกสิทธิพิเศษของผู้มีอุปการะต่อโรงเรียน แต่งตั้งผู้ที่เข้ามาทำงานร่วมกับชุมชนไม่เหมาะสม ไม่กำหนดบทบาทที่เหมาะสมให้แก่ผู้ที่มีส่วนร่วม

3.3 ผลการปฏิบัติงานของโรงเรียน ได้แก่ ความโดดเด่นด้านวิชาการของโรงเรียน ลดลง และไม่มีผลงานที่ประสบความสำเร็จเสนอให้ชุมชนชื่นชม

3.4 ปัจจัยอื่น ๆ ได้แก่ ข่าวดาบของโรงเรียน การขาดบุคลากรที่จะเชื่อมโยงกับชุมชน และการขาดทีมงานที่ดี

จากแนวความคิดของนักวิชาการดังกล่าว สรุปได้ว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษา ได้แก่ ปัจจัยภายในตัวบุคคล คือ ความเชื่อความศรัทธาที่เกิดจากการเรียนรู้ และปัจจัยภายนอกคือถูกชักจูง หรือถูกบังคับจากคนอื่นตลอดทั้งผลประโยชน์และความรู้สึกพร้อมที่จะเข้ามามีส่วนร่วมทั้งกาย และใจ

ทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม

การทำโครงการหรือกิจกรรมที่มีการร่วมงานกันจากหลายฝ่าย จะต้องยึดแนวคิดทฤษฎีหลาย ๆ ทฤษฎี เพื่อให้การมีส่วนร่วมของผู้ที่เกี่ยวข้องเป็นไปอย่างราบรื่น ทำให้โครงการประสบผลสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ ดังนี้

ทฤษฎีแรงจูงใจของเฮิร์ซเบิร์ก (Herzberg's Motivation Hygiene Theory) เฮิร์ซเบิร์ก ซึ่งเป็นนักจิตวิทยาชาวอเมริกัน และผู้ร่วมงานสองคนได้ศึกษาเกี่ยวกับเจตคติในการทำงาน พบปัจจัย 2 ปัจจัยที่เกี่ยวกับการจูงใจดังนี้ (Randall B. Dunham, 1984, 118 - 119 อ้างถึงใน สุเมธ พุทธินันท์เมธา, 2549, 7 - 8)

1. ปัจจัยค้ำจุน (Hygiene Factors) เป็นปัจจัยที่จะค้ำจุนให้เกิดแรงจูงใจในการทำงานของบุคคลมีอยู่ตลอดเวลา ถ้าไม่มีหรือมีในลักษณะไม่สอดคล้องกับบุคคลในองค์กร บุคคลในองค์กร

จะเกิดความไม่ชอบงานขึ้น และเป็นปัจจัยที่มาจากภายนอกตัวบุคคล ประกอบด้วย

1.1 นโยบายและการบริหารขององค์กร

1.2 การสอน ควบคุม ดูแล หรือเทคนิคการให้คำปรึกษา

1.3 ความสัมพันธ์กับหัวหน้าหน่วยงาน

1.4 สภาพการทำงาน

1.5 เงินเดือน

1.6 ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน

1.7 ชีวิตส่วนตัว

1.8 ความสัมพันธ์กับลูกจ้าง

1.9 ตำแหน่งหน้าที่หรือสถานภาพการทำงาน

1.10 ความมั่นคง

2. ปัจจัยกระตุ้น (Motivation Factors) เป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับงานโดยตรงเพื่อจูงใจให้คนชอบและรักงานปฏิบัติ เป็นการกระตุ้นให้เกิดความพึงพอใจให้แก่บุคคลในองค์กร ให้ปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น เพราะปัจจัยสามารถสนองตอบความต้องการภายในบุคคลได้แก่

2.1 ความสำเร็จในการทำงานของบุคคล

2.2 การยอมรับนับถือ

2.3 ลักษณะของงานที่ปฏิบัติ

2.4 ความรับผิดชอบ

2.5 ความก้าวหน้าในงาน

2.6 โอกาสที่จะพัฒนา

ทฤษฎีแรงจูงใจของเฮิร์ซเบอร์กมีความสัมพันธ์ใกล้ชิด และคล้ายกับทฤษฎีของมาสโลว์ (Maslow) มาก โดยเฉพาะในเรื่องความต้องการของมนุษย์เป็นตามลำดับชั้นจากน้อยไปมาก

ทฤษฎีความต้องการของมาสโลว์ (Maslow's Hierarchy of Needs) กล่าวถึงความต้องการของมนุษย์เป็นตามลำดับชั้น อับราฮัม มาสโลว์ (Abraham Maslow) นักจิตวิทยาชาวฮิว พบว่าความต้องการของมนุษย์เป็นตามลำดับชั้นจากน้อยไปมาก มี 5 ระดับ ดังนี้ (รจนา สุวรรณภา, 2546, 18)

1. ความต้องการทางด้านสรีระวิทยา (Physiological Needs) เป็นความต้องการขั้นพื้นฐานของมนุษย์ (Survival Needs) ได้แก่ ความต้องการในเรื่องอาหาร น้ำ เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่ อาศัย ยารักษาโรค ซึ่งจำเป็นต่อความเป็นอยู่ ความต้องการทางด้านร่างกายมีแรงจูงใจสูงสุด

2. ความต้องการความปลอดภัยในชีวิต (Safety Needs) เมื่อความต้องการทางด้านร่างกายได้รับการตอบสนองแล้วแรงจูงใจจะลดลง ความต้องการอันดับถัดไปคือ ความต้องการความปลอดภัยจะเลื่อนอันดับมีความสำคัญมากที่สุด

3. ความต้องการมีส่วนร่วมในสังคม (Social Needs) เมื่อความต้องการความปลอดภัยได้รับการตอบสนองแล้วก็จะลดความสำคัญลง ความต้องการมีส่วนร่วมในสังคมจะเข้ามาแทนที่มีความสำคัญมากที่สุดเป็นอันดับต่อไป

4. ความต้องการการยอมรับนับถือ (Esteem Needs) เมื่อบุคคลได้มีส่วนร่วมในสังคม ความต้องการด้านนี้จะลดลง ความต้องการการยอมรับนับถือจะมีความสำคัญสูงขึ้น การยอมรับนับถือจากกลุ่มจะทำให้บุคคลรู้สึกมั่นใจ รู้สึกมีเกียรติ รู้สึกว่าตนเองเป็นคนที่มีความสำคัญต่อส่วนรวม ต่อสังคม

5. ความต้องการความสำเร็จแห่งตน (Self Actualization Needs) เมื่อความต้องการการยอมรับนับถือได้รับการตอบสนอง ความต้องการความสำเร็จแห่งตน หรือความต้องการแสดงออกถึงความสามารถจะสูงขึ้น

ความต้องการทั้ง 5 ชั้นของมาสโลว์ แสดงให้เห็นว่ามนุษย์มีการพัฒนาความต้องการเป็นไปตามลำดับขั้น โดยเฉพาะความต้องการการมีส่วนร่วมหรือความต้องการการยอมรับ ซึ่งจะส่งผลต่อการบริหารงานบุคคล และทำให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

ทฤษฎีการบริหาร

การใช้ระบบบริหารในการระดมความร่วมมือเป็นวิธีหนึ่งที่ย่าง เพราะใช้กฎหมายระเบียบแบบแผนเป็นเครื่องมือในการดำเนินการ มีนักวิชาการกล่าวถึงทฤษฎีการบริหาร ดังนี้ (สุรินทร์ นานาผล, 2546, 8)

1. ทฤษฎีบริหารของเวเบอร์ (Weber)

เวเบอร์ ได้แบ่งของสังคมออกมาเป็น 3 ลักษณะใหญ่ ๆ คือ

1.1 ระบบประเพณีนิยม

1.2 ระบบเผด็จการ

1.3 ระบบประชาธิปไตย

ลักษณะการบริหารงานของเวเบอร์ มีดังนี้

1) การจัดองค์การ โรงเรียนมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะจัดระบบงาน ตามความต้องการทางด้านความชำนาญพิเศษ และระบบงานที่ได้แบ่งแยกงานตามสายงานที่มีความเหมาะสมกับลักษณะของวิชาการที่จัดไว้ให้ผู้เรียนตามลักษณะของหลักสูตร ความต้องการของชุมชน และความต้องการที่จะบริการนักเรียน นั่นคือจะต้องแบ่งงานออกเป็นภาควิชา และแผนกต่าง ๆ

2) จะต้องจัดระบบงานตามลำดับชั้นออกมาอย่างชัดเจน คือ จะต้องมีการบริหารสูงสุดของโรงเรียน และจะต้องประกอบด้วยผู้บริหารชั้นรองลงมาอีกจนถึงผู้ปฏิบัติงานอื่น ๆ เช่น ครู และภารโรง อันเป็นบุคคลที่ปฏิบัติงานเป็นบุคคลลำดับสุดท้าย

3) การบริหารงานในโรงเรียนจำเป็นที่จะต้องมีความแตกต่าง ๆ ทั้งนี้เพื่อควบคุมพฤติกรรม หรือการกระทำ หรือการปฏิบัติงานในสถาบันการศึกษาแห่งนั้น กฎเกณฑ์ต่าง ๆ ที่ปรากฏขึ้นใช้รวมไปถึงผู้รับการศึกษาในสถานศึกษานั้นด้วย

4) การจัดระบบงานแบบราชการในระบบการบริหารงานในโรงเรียน จำเป็นที่จะต้องสร้างระบบงานแบบประชาธิปไตยมากกว่าระบบงานแบบประเพณีนิยม หรือระบบอนุรักษนิยม และระบบงานแบบเผด็จการ

5) การจัดการในสถานศึกษา ในระบบราชการ มีความจำเป็นที่จะต้องจัดระบบงานโดยการคำนึงถึงสมรรถภาพของการใช้วิทยาการเป็นพื้นฐาน

2. ทฤษฎีบริหารของเกิตเซลและกูบา (Getzel and Guba)

เกิตเซลและกูบา เป็นผู้ที่วางทฤษฎีการบริหารในรูปของสถาบันนิติและบุคคลนิติ ซึ่งเป็นการจัดระบบการบริหารเป็นไปในรูปของพฤติกรรมทางสังคม และในรูปพฤติกรรมของมนุษย์ ในรูปเอกัตบุคคล เป็นทฤษฎีที่อาศัยหลักการของจิตวิทยาสังคมเป็นหลัก เพราะถือว่ามนุษย์เป็นผู้ที่จะต้องมีความสัมพันธ์และรวมอยู่กับสังคม ซึ่งในสังคมนั้นย่อมมีกฎเกณฑ์ และการคาดหวังของสังคม ในมวลหมู่สมาชิกของสังคมนั้น ย่อมแสดงออกมาตามลักษณะที่สังคมนั้นต้องการ ทำให้เกิดการขัดแย้งกัน เพราะมนุษย์เป็นผู้ต้องการความเป็นอิสระ และมีความคาดหวังที่จะขัดแย้งอยู่กับสังคมอยู่แล้ว

ทฤษฎีบริหารของเกิตเซลและกูบา เป็นทฤษฎีที่มองในแง่ของระบบสังคมเป็นสำคัญ ซึ่งผู้บริหารย่อมจะต้องตระหนักถึงบทบาทของสังคมที่มีอิทธิพลเป็นอย่างยิ่ง ต่อการบริหารงาน ผู้บริหารจะต้องมองในแง่ของสองมิติ การกำหนดบทบาทของสถาบันนั้นจะต้องมองดูว่าบทบาทที่ตนกำหนดและคาดหวังจะให้เกิดถูกต้องและตรงตามทฤษฎีต่าง ๆ ของงานนั้น ๆ โดยอาศัยพฤติกรรมของสังคมและระบบของสังคมเป็นตัวนำเข้ามา ในขณะที่เดียวกันทางบุคลากรมิตินี้ก็ต้องกำหนดลักษณะและความต้องการของตนเองอย่างเด่นชัด โดยที่ไม่ขัดต่อระบบสังคม และพฤติกรรมของสังคมอีกเช่นเดียวกัน

จุดสำคัญที่สุดของทฤษฎีบริหารของเกิตเซลและกูบา คือ บทบาทที่ทางสถาบันคาดหวังเอาไว้กับความต้องการของหน้าที่การงานและตำแหน่งของบุคคล ย่อมจะทำให้เกิดข้อขัดข้องใจขึ้นได้เสมอ ซึ่งทั้งสถาบันและทางบุคคลจะต้องหันหน้าเข้าหากันเพื่อทำให้ทั้งทางบุคลากรและทางสถาบันได้มีความรู้สึกที่ สถาบันนั้นเป็นสมบัติของตนเอง กล่าวคือ ให้เกิดมี

ความสำนึกว่าสถาบันเป็นของตนเอง

จากแนวความคิดของนักวิชาการดังกล่าว สรุปได้ว่า การทำงานโดยการมีส่วนร่วมของบุคคล จะต้องใช้ทฤษฎีแรงจูงใจในการทำงาน ให้สอดคล้องกับทฤษฎีความต้องการของมนุษย์ และจะต้องใช้ทฤษฎีการบริหารในการจัดระบบงาน ในการทำให้เกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของสถาบัน เพื่อให้การทำงานมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล

บทบาทชุมชนกับการจัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544

การจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน จะเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพได้นั้น ผู้เกี่ยวข้องทุกระดับ ทุกฝ่ายจะต้องมีความรู้ความเข้าใจ รวมทั้งทราบบทบาท ภารกิจ หน้าที่ ตลอดจนแนวทางการปฏิบัติที่ช่วยส่งเสริมสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ ให้มีประสิทธิภาพสูงสุด โดยมีบทบาทหน้าที่ (กรมวิชาการ, 2545, 102) ดังนี้

บทบาทของผู้ปกครอง ได้แก่ กำหนดแผนการเรียนรู้ของผู้ปกครองร่วมกับครูและนักเรียน มีส่วนร่วมในการกำหนดสาระของหลักสูตร และกำหนดแผนพัฒนาสถานศึกษา หรือธรรมนูญสถานศึกษา ส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมของสถานศึกษา เพื่อพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ จัดบรรยากาศในบ้านให้เอื้อต่อการเรียนรู้อบรมเลี้ยงดูเอาใจใส่ ให้ความรัก ความอบอุ่น ส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของผู้เรียน สนับสนุนทรัพยากรเพื่อการศึกษา ตามความเหมาะสมและความจำเป็น ร่วมมือกับครูและผู้เกี่ยวข้องประสานงาน ป้องกัน และแก้ไข ปัญหาเกี่ยวกับพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของผู้เรียน ปฏิบัติตนให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ มีความรู้คู่คุณธรรมเป็นแบบอย่างที่ดี นำไปสู่การพัฒนาให้เป็นสถาบันแห่งการเรียนรู้ มีส่วนร่วมในการประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน และในการประเมินการจัดการศึกษาของสถานศึกษา และจัดให้บุตร ธิดา หรือบุคคลที่อยู่ในความดูแลได้รับการศึกษาภาคบังคับ 9 ปี

บทบาทของประชาชน ได้แก่ มีส่วนร่วมในการกำหนดสาระของหลักสูตร และแผนพัฒนาการศึกษา หรือธรรมนูญของสถานศึกษา สนับสนุนกิจกรรมของสถานศึกษาในด้านการจัดการเรียนรู้และทรัพยากรต่าง ๆ เพื่อการศึกษาตามความเหมาะสมและจำเป็น มีส่วนร่วมในการประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน และมีส่วนร่วมในการประเมินผลการจัดการศึกษาของสถานศึกษา เพื่อให้สถานศึกษาเป็นสถานศึกษาของชุมชนอย่างแท้จริง

บทบาทของชุมชน ได้แก่ มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษาหรือธรรมนูญของสถานศึกษา มีส่วนร่วมในการกำหนดสาระตามหลักสูตรของสถานศึกษา โดยคำนึงถึงความต้องการของสังคมและชุมชน เป็นศูนย์การเรียนรู้ เครือข่ายการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้มีประสบการณ์จากสถานการณ์จริง ให้การสนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของสถานศึกษา

มีส่วนร่วมในการตรวจสอบ และประเมินผลการจัดการศึกษาของสถานศึกษา และเสนอแนะ
แนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

บทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้แก่ ให้ความเห็นชอบในการจัดทำ
หลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น สนับสนุนส่งเสริมให้การบริหารด้านวิชาการ
ของสถานศึกษาส่งเสริมให้มีการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา ตลอดจนสรรหาวิทยากรภายนอก
และภูมิปัญญาชาวบ้าน เพื่อเสริมสร้างพัฒนาการของนักเรียนทุกด้าน รวมทั้งสืบสานจารีตประเพณี
ศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่นและของชาติ และเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน
ตลอดจนประสานงานกับองค์กร ทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อให้สถานศึกษาเป็นแหล่งวิทยาการของ
ชุมชน และมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนและท้องถิ่น

บทบาทการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ประชาชน และชุมชนสอดคล้องกับ
ปรัชญา เวสารัชช์ (2545, 30) และธนสาร บัลลังก์ปัทมา (2551, 30) ที่ว่าผู้ปกครองและชุมชนมี
บทบาทในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตร กำกับ ติดตาม
การใช้หลักสูตรสถานศึกษา พัฒนาการของบุตรหลาน และการเรียนการสอนประจำวัน
จัดและส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน ทั้งที่บ้านและที่สถานศึกษา กำหนดนโยบาย
เป้าหมายการจัดการศึกษาแก่สถานศึกษา ร่วมสนับสนุนกิจการการศึกษา โดยสนับสนุนด้าน
ความคิด การเป็นผู้นำ การเป็นกรรมการ การร่วมประชุม การให้คำปรึกษาแนะนำ การให้ข้อมูล
ความคิดเห็น การปกป้องดูแล การสนับสนุนทรัพยากรการเงิน วัสดุอุปกรณ์ การร่วมดำเนิน
โครงการ การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ และตรวจสอบการจัดการศึกษา

จากแนวความคิดของนักวิชาการดังกล่าว สรุปได้ว่า บทบาทชุมชนกับการจัดการศึกษา
ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ดังนี้ มีส่วนร่วมในการกำหนดสาระของ
หลักสูตร และแผนพัฒนาการศึกษา หรือธรรมนูญของสถานศึกษา สนับสนุนกิจกรรมของ
สถานศึกษาในด้านการจัดการเรียนรู้ และทรัพยากรต่าง ๆ ร่วมมือกับทางโรงเรียนในการสอดคล้อง
ดูแล ป้องกัน และแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของผู้เรียน มีส่วนร่วม
ในการประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน และมีส่วนร่วมในการประเมินผลการจัดการศึกษาของ
สถานศึกษา

ประเภทของชุมชน

การแบ่งประเภทของชุมชน มีความแตกต่างกันไปตามทัศนะของนักวิชาการ
อย่างไรก็ตาม ชุมชนไทยมีการแบ่งออกตามลักษณะใหญ่ ๆ ดังนี้

1. แบ่งตามกิจกรรมทางสังคม (Social Activities) (นภาพร คงคาหลวง, 2548, 17 - 18)

สามารถแบ่งลักษณะของชุมชนได้ 5 ชุมชน คือ

1.1 ชุมชนเกษตรกรรม หมายถึง ชุมชนที่ประชาชนในชุมชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ได้แก่ ชุมชนหมู่บ้านต่าง ๆ ซึ่งราษฎรส่วนมากทำนา ทำไร่ เลี้ยงสัตว์ หรือชุมชนบางแห่งทำประมง ทำให้ลักษณะชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนมีลักษณะของการพึ่งพาอาศัยธรรมชาติมาก

1.2 ชุมชนศูนย์กลางการค้า หมายถึง ชุมชนที่เป็นศูนย์กลางการค้า เช่น ตามหัวเมืองต่าง ๆ อาจเป็นตัวอำเภอเมือง หรือตัวตำบลที่เป็นที่ตั้งของเขตเทศบาล มักจะมีร้านค้าจำหน่ายของใช้ประจำวัน และตลาดสดจำหน่ายอาหารผักสดในตอนเช้า ชาวบ้านจะนำผลิตผลมาขายในเมือง และซื้อสินค้าจำเป็นในด้านการเกษตรกลับไปหมู่บ้าน จะเห็นได้ว่า ชุมชนศูนย์กลางการค้าจะมีอยู่ทั่วไป ในเขตเมืองต่าง ๆ และเขตชุมชนหนาแน่นตามเขตตำบล

1.3 ชุมชนศูนย์กลางขนส่ง หมายถึง ชุมชนที่เกิดขึ้นตามเส้นทางคมนาคม หรือเส้นทางขนส่งทางรถยนต์ ทางเรือ หรือทางอากาศ ชุมชนที่มักจะเป็นชุมขนตามทางแยกซึ่งเป็นศูนย์กลางของการเดินทาง เช่น ชุมชนตามทางแยกมักจะมีร้านอาหาร ร้านกาแฟและร้านข้าวแกงให้บริการแก่ผู้โดยสาร

1.4 ชุมชนเขตอุตสาหกรรม หมายถึง ชุมชนที่อยู่ในเขตอุตสาหกรรม ซึ่งจะมีโรงงานอุตสาหกรรมต่าง ๆ ตั้งอยู่ และบ้านของคณงานจะอยู่ในเขตของชุมชนอุตสาหกรรม

1.5 ชุมชนศูนย์กลางการบริการ หมายถึง ชุมชนที่ตั้งขึ้นเพื่อเป็นศูนย์กลางของการบริการต่าง ๆ เช่น ชุมชนในเขตตัวเมืองหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา จะเป็นชุมชนศูนย์กลางของการท่องเที่ยว และการซื้อสินค้า ส่วนชุมชนในเขตตัวเมืองจังหวัดสงขลา จะเป็นชุมชนศูนย์กลางของทางราชการ

2. แบ่งตามความสัมพันธ์ของบุคคลในสังคม (Social Relation) (นภาพร คงคาหลวง, 2548, 18 - 19 ; กิ่งกาญจน์ ชมอินทร์, 2549, 26) เป็นลักษณะของชุมชนในแง่ของความสัมพันธ์ทางสังคม และเป็นการมองของทัศนะของนักสังคมวิทยาที่มองลักษณะของชุมชนในด้านความสัมพันธ์ทุก ๆ ด้าน ไม่เพียงแต่เฉพาะการเมือง การปกครองหรือกิจกรรมทางสังคมเท่านั้น แต่รวมไปถึงความสัมพันธ์ในสถาบันต่าง ๆ ตลอดจนลักษณะทางนิเวศวิทยาอีกด้วย ลักษณะของชุมชนแบ่งได้เป็น 2 ชุมชน ดังต่อไปนี้

2.1 ชุมชนชนบท เป็นชุมชนที่ใกล้ชิดกับธรรมชาติมาก เพราะราษฎรต้องอาศัยน้ำฝนทำเกษตรกรรม แต่ในปัจจุบัน ราษฎรบางส่วนได้รับน้ำชลประทานในการเกษตร อย่างไรก็ตาม ราษฎรยังต้องพึ่งพาความไม่แน่นอนของธรรมชาติ และชุมชนบางแห่งอยู่ห่างไกลความเจริญอีกด้วย ในประเทศไทยลักษณะชุมชนส่วนใหญ่จะเป็นชุมชนชนบทประมาณร้อยละ 80

ความสัมพันธ์ของคนในชนบทส่วนใหญ่มีความสัมพันธ์กับสมาชิกในครอบครัวเป็นอย่างมาก ส่วนสมาชิกในครอบครัวช่วยกันทำงานหารายได้มาใช้ร่วมกันกล่าวคือ การทำนา ทำไร่ ครอบครัวเป็นทั้งผู้ผลิตและผู้บริโภค และภายในชุมชนก็มีญาติพี่น้องอยู่ใกล้ชิดสนิทสนมคอยช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ฐานะเศรษฐกิจภายในชุมชนไม่ค่อยจะแตกต่างกันนัก นอกจากนี้ ชุมชนชนบทยังอาศัยวัฒนธรรมขนบธรรมเนียมประเพณีคอยควบคุมพฤติกรรมของสมาชิกในชุมชนด้วย ทำให้สมาชิกภายในชุมชนอยู่อย่างสงบสุข และไม่ค่อยมีปัญหาทางสังคม

2.2 ชุมชนเมือง เป็นชุมชนที่มีความแตกต่างจากชุมชนชนบท ประชาชนเขตเมืองมีความเป็นอิสระในการประกอบอาชีพและการอยู่อย่างหนาแน่น ความสัมพันธ์ภายในครอบครัวอาจจะมีไม่มากเท่ากับชุมชนชนบท ทั้งนี้ เนื่องจากว่าสมาชิกต้องออกทำงานนอกบ้านหลายคน โอกาสที่จะพบปะพูดคุยก็น้อย ความสัมพันธ์ในด้านการงานหรือการประกอบอาชีพก็จะผูกพันกับตำแหน่งหน้าที่การงาน หรือสายบังคับบัญชา เพื่อนบ้านในละแวกบ้านจะไม่รู้จักกัน ต่างคนต่างอยู่ การติดต่ออาจจะมีบ้างในหมู่บ้านอาชีพเดียวกัน แต่เป็นไปในลักษณะเป็นทางการ ไม่ค่อยสนิทสนมหรือมีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิด

จากแนวความคิดของนักวิชาการดังกล่าว สรุปได้ว่า ประเภทของชุมชนแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะใหญ่ ๆ คือ 1) แบ่งตามภารกิจทางสังคม ได้แก่ ชุมชนเกษตรกรรม ชุมชนศูนย์กลางการค้า ชุมชนศูนย์กลางขนส่ง ชุมชนเขตอุตสาหกรรม และชุมชนศูนย์กลางการบริการ 2) แบ่งตามความสัมพันธ์ของบุคคลในชุมชน ได้แก่ ชุมชนชนบท และชุมชนเมือง

ขอบข่ายและภารกิจการบริหารจัดการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

กระทรวงศึกษาธิการ (2546, 30) ได้กำหนดขอบข่าย และภารกิจการบริหารจัดการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ออกเป็น 4 ด้าน คือ

1. ด้านบริหารงานวิชาการ
2. ด้านบริหารงานงบประมาณ
3. ด้านบริหารงานบุคคล
4. ด้านบริหารทั่วไป

ด้านบริหารงานวิชาการ

ธีระ รุญเจริญ (2546, 71 - 72) ได้กำหนดหลักการ และแนวคิดการบริหารงานวิชาการไว้ดังนี้

1. ยึดหลักให้สถานศึกษาจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้เป็นไปตามกรอบหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน และสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของชุมชน

และสังคมอย่างแท้จริง โดยมีครู ผู้บริหาร ผู้ปกครอง และชุมชนมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน

2. มุ่งส่งเสริมให้สถานศึกษาจัดกระบวนการเรียนรู้ โดยถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญสูงสุด
3. มุ่งส่งเสริมให้ชุมชนและสังคมมีส่วนร่วมในการกำหนดหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ รวมทั้งเป็นเครือข่าย และแหล่งการเรียนรู้
4. มุ่งจัดการศึกษาให้มีคุณภาพและมาตรฐาน โดยจัดให้มีดัชนีชี้วัดคุณภาพการจัดการหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ และสามารถตรวจสอบคุณภาพการจัดการศึกษาได้ทุกช่วงชั้น ทั้งระดับเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษา
5. มุ่งส่งเสริมให้มีการร่วมมือเป็นเครือข่าย เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและคุณภาพในการจัด และพัฒนาการศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการ (2546, 33 - 38) ได้กำหนดแนวคิด ขอบข่ายภารกิจการบริหารงาน วิชาการไว้ดังนี้

งานวิชาการเป็นงานหลัก หรือเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษา ที่พระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มุ่งให้กระจายอำนาจ ในการบริหารจัดการ ไปให้สถานศึกษามากที่สุด ด้วยเจตนารมณ์ที่จะให้สถานศึกษาดำเนินการได้ อย่างอิสระ คล่องตัว รวดเร็ว สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น และการมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่าย ซึ่งจะเป็ปัจจัยสำคัญ ทำให้สถานศึกษามี ความเข้มแข็งในการบริหารและการจัดการ สามารถพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ ตลอดจนการวัดผล ประเมินผล รวมทั้งการวัดปัจจัยเกื้อหนุน การพัฒนาคุณภาพนักเรียน ชุมชน ท้องถิ่น ได้อย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพ โดยมีขอบข่ายภารกิจ ดังนี้

1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
3. การวัด ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน
4. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
5. การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
6. การพัฒนาแหล่งเรียนรู้
7. การนิเทศการศึกษา
8. การแนะแนวการศึกษา
9. การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน โรงเรียน
10. การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน
11. การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น

12. การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่น ที่จัดการศึกษา

ภารกิจดังกล่าวปฏิบัติในขอบข่ายการดำเนินงานของสถานศึกษา ดังนี้

1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

1.1 ศึกษาวิเคราะห์เอกสารหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 สาระแกนกลาง ของกระทรวงศึกษาธิการ ข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับสภาพปัญหา และความต้องการของชุมชน และท้องถิ่น

1.2 วิเคราะห์สภาพแวดล้อม และประเมินสภาพสถานศึกษา เพื่อกำหนด วิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมาย คุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย รวมทั้ง คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

1.3 จัดทำโครงสร้างหลักสูตรและสาระต่าง ๆ ที่กำหนดให้มีในหลักสูตรสถานศึกษา ที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยพยายามบูรณาการเนื้อหา สาระทั้งในสาระการเรียนรู้ตามความเหมาะสม

1.4 นำหลักสูตร ไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน และบริหารจัดการการใช้หลักสูตร ให้เหมาะสม

1.5 นิเทศการใช้หลักสูตร

1.6 ติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตร

1.7 ปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรตามความเหมาะสม

2. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้

2.1 ส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ ตามสาระและหน่วยการเรียนรู้ โดย เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

2.2 ส่งเสริมให้ครูจัดกระบวนการเรียนรู้ โดยจัดเนื้อหาสาระ และกิจกรรมให้ สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัดของผู้เรียน ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญ สถานการณ์ การประยุกต์ใช้ความรู้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา การเรียนรู้จากประสบการณ์จริง และการปฏิบัติจริง การส่งเสริมให้รักการอ่าน และใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง การผสมผสานความรู้ต่าง ๆ ให้สมดุลกัน ปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดี และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ที่สอดคล้องกับเนื้อหา สาระ กิจกรรม ทั้งนี้โดยจัดบรรยากาศและสิ่งแวดลอม แหล่งเรียนรู้ให้เอื้อต่อการจัดกระบวนการ เรียนรู้ และการนำภูมิปัญญาท้องถิ่น หรือเครือข่ายผู้ปกครอง ชุมชนท้องถิ่น มามีส่วนร่วม ในการจัดการเรียนการสอนตามความเหมาะสม

2.3 จัดให้มีการนิเทศการเรียนการสอนแก่ครูในกลุ่มสาระต่าง ๆ โดยเน้นการนิเทศ

ที่ร่วมมือช่วยเหลือกันแบบกัลยาณมิตร

2.4 ส่งเสริมให้มีการพัฒนาครู เพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้ตามความเหมาะสม

3. การวัด ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน

3.1 กำหนดระเบียบ แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลของสถานศึกษา

3.2 ส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการวัดผล และประเมินผลแต่ละวิชาให้สอดคล้องกับ

มาตรฐานการศึกษา สาระการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

3.3 ส่งเสริมให้ครูดำเนินการวัดผล และประเมินผลการเรียนการสอน โดยเน้นการประเมินผลตามสภาพจริง จากกระบวนการปฏิบัติ และผลงาน

3.4 จัดให้มีการเทียบโอนความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ และผลการเรียนจากสถานศึกษาอื่น สถานประกอบการ และอื่น ๆ ตามแนวทางที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด

3.5 พัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผลให้ได้มาตรฐาน

4. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

4.1 ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย การบริหารจัดการ และการพัฒนาคุณภาพงานวิชาการในภาพรวมของสถานศึกษา

4.2 ส่งเสริมให้ครูศึกษา วิเคราะห์ วิจัย เพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ให้แก่กลุ่มสาระการเรียนรู้

4.3 ประสานความร่วมมือในการศึกษา วิเคราะห์ วิจัย ตลอดจนการเผยแพร่ผลงานการวิจัย หรือพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน และงานวิชาการกับสถานศึกษา บุคคล ครอบครัวยุทธศาสตร์หน่วยงาน และสถาบันอื่น

5. การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

5.1 ศึกษา วิเคราะห์ความจำเป็นในการใช้สื่อ และเทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนการสอน และการบริหารงานวิชาการ

5.2 ส่งเสริมให้ครูผลิต พัฒนาสื่อ และนวัตกรรมการเรียนการสอน

5.3 จัดหาสื่อและเทคโนโลยี เพื่อใช้ในการเรียนการสอน และพัฒนางานด้านวิชาการ

5.4 ประสานความร่วมมือในการผลิต จัดหา พัฒนาและใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนการสอน และการพัฒนางานวิชาการกับสถานศึกษา บุคคล ครอบครัวยุทธศาสตร์ หน่วยงานและสถาบันอื่น

5.5 การประเมินผลการพัฒนาการใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

6. การพัฒนาแหล่งการเรียนรู้

6.1 สำรวจแหล่งการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ทั้งในสถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น ในเขตพื้นที่การศึกษา และเขตพื้นที่การศึกษาใกล้เคียง

6.2 จัดทำเอกสารเผยแพร่แหล่งการเรียนรู้แก่ครู สถานศึกษาอื่น บุคคล ครอบครัวยุติธรรม หน่วยงานและสถาบันอื่น ที่จัดการศึกษาในบริเวณใกล้เคียง

6.3 จัดตั้งและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ รวมทั้งพัฒนาให้เกิดองค์ความรู้ และประสานความร่วมมือกับสถานศึกษาอื่น บุคคล ครอบครัวยุติธรรม หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา ในการจัดตั้ง ส่งเสริม พัฒนาแหล่งเรียนรู้ที่ใช้ร่วมกัน

6.4 ส่งเสริมสนับสนุนให้ครูใช้แหล่งการเรียนรู้ ทั้งใน และนอกโรงเรียน ในการจัดกระบวนการเรียนรู้โดยครอบคลุมภูมิปัญญาท้องถิ่น

7. การนิเทศการศึกษา

7.1 จัดระบบการนิเทศงานวิชาการ และการเรียนการสอนภายในสถานศึกษา

7.2 ดำเนินการนิเทศงานวิชาการ และการเรียนการสอนในรูปแบบหลากหลาย และเหมาะสมกับสถานศึกษา

7.3 ประเมินผลการจัดระบบ และกระบวนการนิเทศการศึกษาในสถานศึกษา

7.4 ติดตาม ประสานงานกับเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อพัฒนาระบบและกระบวนการนิเทศงานวิชาการ และการเรียนการสอนของสถานศึกษา

7.5 การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และประสบการณ์การจัดระบบนิเทศการศึกษาภายในสถานศึกษาอื่น หรือเครือข่ายการนิเทศการศึกษาภายในเขตพื้นที่การศึกษา

8. การแนะแนวการศึกษา

8.1 จัดระบบการแนะแนวทางวิชาการ และวิชาชีพภายในสถานศึกษา โดยเชื่อมโยงกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และกระบวนการเรียนการสอน

8.2 ดำเนินการแนะแนวการศึกษา โดยความร่วมมือของครูทุกคนในสถานศึกษา

8.3 ติดตามและประเมินผลการจัดระบบ และกระบวนการแนะแนวการศึกษาในสถานศึกษา

8.4 ประสานความร่วมมือ และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และประสบการณ์ด้านการแนะแนวการศึกษา กับสถานศึกษา หรือเครือข่ายการแนะแนวภายในเขตพื้นที่การศึกษา

9. การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

9.1 จัดระบบโครงสร้างองค์กร ให้รองรับการจัดระบบการประกันคุณภาพภายใน

สถานศึกษา

9.2 กำหนดเกณฑ์การประเมิน เป้าหมายความสำเร็จของสถานศึกษาตามมาตรฐาน การศึกษาและตัวชี้วัดของกระทรวง เป้าหมายความสำเร็จของเขตพื้นที่การศึกษา หลักเกณฑ์ และวิธีการประเมินของสำนักงานรับรองมาตรฐาน และประเมินคุณภาพการศึกษา

9.3 วางแผนการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ให้บรรลุผลตามเป้าหมายความสำเร็จของสถานศึกษา

9.4 ดำเนินการพัฒนางานตามแผนและติดตาม ตรวจสอบ และประเมินคุณภาพ เพื่อปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

9.5 ประสานความร่วมมือกับสถานศึกษาและหน่วยงานอื่น ในการปรับปรุง และพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายใน และพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามระบบการประกัน คุณภาพการศึกษา

9.6 ประสานงานกับเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อการประเมินคุณภาพการศึกษาของ สถานศึกษา ตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในเขตพื้นที่การศึกษา

9.7 ประสานงานกับสำนักงานรับรองคุณภาพการศึกษา และประเมินคุณภาพ ในการประเมินสถานศึกษา ในการพัฒนาอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

10. การส่งเสริมความรู้ทางวิชาการแก่ชุมชน

10.1 การศึกษา สำรวจความต้องการ สนับสนุนงานวิชาการแก่ชุมชน

10.2 จัดให้ความรู้ เสริมสร้างความคิด และเทคนิค ทักษะ ทางวิชาการ เพื่อ การพัฒนาทักษะวิชาชีพ และคุณภาพชีวิตของประชาชนในชุมชนท้องถิ่น

10.3 การส่งเสริมให้ประชาชนในชุมชนท้องถิ่น เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมทาง วิชาการของสถานศึกษา และที่จัด โดยบุคคล ครอบครั้ว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัด การศึกษา

10.4 ส่งเสริมให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ประสบการณ์ระหว่างบุคคล ครอบครั้ว ชุมชนท้องถิ่น

11. การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษา และองค์กรอื่น

11.1 การประสานความร่วมมือ ช่วยเหลือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาของ รัฐ เอกชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานและระดับอุดมศึกษา ทั้งบริเวณใกล้เคียงภายในเขตพื้นที่การศึกษา และต่างเขตพื้นที่การศึกษา

11.2 สร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับองค์กรต่าง ๆ ทั้งภายใน ประเทศ และต่างประเทศ

12. การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

12.1 สำรวจและศึกษาข้อมูลการจัดการศึกษา รวมทั้งความต้องการในการได้รับการสนับสนุนด้านวิชาการของบุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา

12.2 ส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนาวิชาการ และการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ในการจัดการศึกษาของบุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา

12.3 จัดให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการจัดการศึกษาของบุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา

สรุป การบริหารงานวิชาการ มีหลักการและแนวคิด มุ่งกระจายอำนาจในการบริหารจัดการ ไปให้สถานศึกษา ให้สามารถดำเนินการได้โดยอิสระ คล่องตัว รวดเร็ว สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น และการมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่าย ทั้งการกำหนด รวมทั้งจัดให้มีดัชนีชี้วัดคุณภาพ และสิ่งส่งเสริมความร่วมมือเป็นเครือข่าย เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ และคุณภาพในการจัดและพัฒนาศึกษา ส่วนขอบข่ายภารกิจของการบริหารงานวิชาการ กำหนดไว้ดังนี้

การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ การนิเทศการศึกษา การแนะแนวการศึกษา การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น การส่งเสริม และสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

ด้านบริหารงานงบประมาณ

ธีระ รุณเจริญ (2546, 74 - 75) ได้กำหนดหลักการและแนวคิดการบริหารงานงบประมาณไว้ดังนี้

1. ยึดหลักความเท่าเทียมกัน และความเสมอภาคทางโอกาสการศึกษาของผู้เรียน ในการจัดสรรงบประมาณเพื่อจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรัฐจัดสรรเงินอุดหนุนเป็นค่าใช้จ่ายรายบุคคลสำหรับผู้เรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานให้แก่สถานศึกษาของรัฐ และเอกชนอย่างเท่าเทียมกัน และจัดสรรเพิ่มเติมให้แก่ผู้เรียนที่มีลักษณะพิเศษตามความจำเป็น

2. มุ่งเน้นการเสริมสร้างประสิทธิภาพ และประสิทธิผลของระบบการจัดการงบประมาณ โดยให้เขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษามีความเป็นอิสระในการตัดสินใจ

มีความคล่องตัวควบคู่กับความโปร่งใส และความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้จากผลสำเร็จของงาน และทรัพยากรที่ใช้

3. ยึดหลักการกระจายอำนาจในการบริหารจัดการงบประมาณ โดยจัดสรรงบประมาณให้เป็นวงเงินรวมแก่เขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษา

4. มุ่งพัฒนาขีดความสามารถในการบริหารจัดการงบประมาณ ตามมาตรฐานการจัดการทางการเงินทั้ง 7 ด้าน คือ

- 4.1 การวางแผนงบประมาณ
- 4.2 การคำนวณต้นทุนการผลิต
- 4.3 การจัดระบบการจัดหาพัสดุ
- 4.4 การบริหารทางการเงิน และการควบคุมงบประมาณ
- 4.5 การรายงานทางการเงิน และผลการดำเนินงาน
- 4.6 การบริหารสินทรัพย์
- 4.7 การตรวจสอบภายใน

5. มุ่งส่งเสริมการบริหารทรัพยากร และการลงทุนด้านงบประมาณ การเงิน และทรัพย์สินจากทุกส่วนของสังคมมาใช้ในการจัด และพัฒนาการศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการ (2546, 39 - 50) ได้กำหนดแนวคิดการบริหารงบประมาณไว้ดังนี้ การบริหารงบประมาณของสถานศึกษามุ่งเน้นความเป็นอิสระ ในการบริหารจัดการ มีความคล่องตัว โปร่งใส ตรวจสอบได้ ยึดหลักการบริหารมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ และบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน ให้มีการจัดการเพื่อประโยชน์ทางการศึกษาส่งผลให้เกิดคุณภาพที่ดี ขึ้นต่อผู้เรียน โดยกำหนดขอบข่ายภารกิจการบริหารงานงบประมาณไว้ดังนี้

1. การจัดทำและเสนองบประมาณ
 - 1.1 การวิเคราะห์และพัฒนาทางการศึกษานโยบายทางการศึกษา
 - 1.2 การจัดทำแผนกลยุทธ์หรือแผนพัฒนาการศึกษา
 - 1.3 การวิเคราะห์ความเหมาะสมการเสนอของงบประมาณ
2. การจัดสรรงบประมาณ
 - 2.1 การจัดสรรงบประมาณในสถานศึกษา
 - 2.2 การเบิกจ่ายและการอนุมัติงบประมาณ
 - 2.3 การโอนเงินงบประมาณ
3. การตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการใช้เงิน และผลการดำเนินงาน
 - 3.1 การตรวจสอบติดตามผลการใช้เงิน และผลการดำเนินงาน

- 3.2 การประเมินผลใช้เงิน และผลการดำเนินงาน
4. การระดมทรัพยากร และการลงทุนเพื่อการศึกษา
 - 4.1 การจัดการทรัพยากร
 - 4.2 การระดมทรัพยากร
 - 4.3 การจัดหารายได้ และผลประโยชน์
 - 4.4 กองทุนกู้ยืมเพื่อการศึกษา
5. การบริหารเงิน
 - 5.1 การเบิกเงินจากคลัง
 - 5.2 การรับเงิน
 - 5.3 การเก็บรักษาเงิน
 - 5.4 การจ่ายเงิน
 - 5.5 การนำส่งเงิน
 - 5.6 การกันเงินไว้เบิกเหลือมปี
6. การบริหารบัญชี
 - 6.1 การจัดทำบัญชีการเงิน
 - 6.2 การจัดทำรายงานทางการเงิน และงบการเงิน
 - 6.3 การจัดทำและจัดหัวแบบพิมพ์บัญชี ทะเบียน และรายงาน
7. การบริหารพัสดุ และสินทรัพย์
 - 7.1 การจัดทำระบบฐานข้อมูลสินทรัพย์ของสถานศึกษา
 - 7.2 การจัดหาพัสดุ
 - 7.3 การกำหนดแบบรูปรายการหรือคุณลักษณะเฉพาะ และจัดซื้อจัดจ้าง
 - 7.4 การควบคุมดูแล บำรุง และจำหน่าย

นอกจากนี้ยังกำหนดขอบข่ายการดำเนินงานของสถานศึกษาไว้ดังนี้

1. การจัดทำ และนำเสนอของบประมาณ

1.1 การวิเคราะห์ และพัฒนานโยบายทางการศึกษาแนวทางการปฏิบัติ

1.1.1 วิเคราะห์ทิศทาง และยุทธศาสตร์ของหน่วยงานเหนือสถานศึกษา ได้แก่

เป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ระดับชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนการศึกษาแห่งชาติ แผนปฏิบัติราชการของกระทรวงศึกษาธิการ และแผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1.1.2 ศึกษาข้อตกลงผลการปฏิบัติงาน และเป้าหมายให้บริการสาธารณะ (Public

Service - Agreement: PSA) ข้อตกลงผลการปฏิบัติงานของเขตพื้นที่ และผลการดำเนินงานของ

สถานศึกษาที่ต้องดำเนินการ เพื่อให้บรรลุข้อตกลงที่สถานศึกษากับเขตพื้นที่การศึกษา

1.1.3 ศึกษาวิเคราะห์ วิจัยการจัด และพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษาตามกรอบ

ทิศทางของเขตพื้นที่การศึกษา และตามความต้องการของสถานศึกษา

1.1.4 วิเคราะห์ผลการดำเนินงานของสถานศึกษา ตามข้อตกลงที่ทำกับเขตพื้นที่ การศึกษาด้านปริมาณ คุณภาพ เวลา ตลอดจนต้นทุนผลผลิตขององค์กร และผลผลิตงาน โครงการ

1.1.5 จัดทำข้อมูลสารสนเทศผลการศึกษา วิเคราะห์ วิจัย เพื่อใช้ในการวิเคราะห์ สภาพแวดล้อม ที่มีผลกระทบต่อการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

1.1.6 เผยแพร่ข้อมูลสารสนเทศให้เขตพื้นที่การศึกษา และสาธารณชนรับทราบ

1.2 การจัดทำแผนกลยุทธ์ หรือแผนพัฒนาการศึกษาแนวทางการปฏิบัติ ครู บุคลากร ทางการศึกษา นักเรียน คณะกรรมการสถานศึกษา และชุมชนมีส่วนร่วมดำเนินการดังนี้

1.2.1 ทบทวนภารกิจจัดการศึกษาของสถานศึกษา และศึกษารายงานข้อมูล สารสนเทศที่เกี่ยวข้อง

1.2.2 วิเคราะห์สภาพแวดล้อมของสถานศึกษาที่มีผลกระทบต่อจัดการศึกษา (SWOT) และประเมินสถานภาพของการศึกษา

1.2.3 กำหนดวิสัยทัศน์ (Vision) พันธกิจ (Mission) และเป้าประสงค์ (Corporate - Objective) ของสถานศึกษา

1.2.4 กำหนดกลยุทธ์ของสถานศึกษา

1.2.5 กำหนดผลผลิต (Outputs) ผลลัพธ์ (Outcomes) และตัวชี้วัดความสำเร็จ (Key Performance Indicators: KPIs) โดยจัดทำเป็นข้อมูลสารสนเทศ

1.2.6 กำหนดเป้าหมายระยะปานกลางของผลผลิตในเชิงปริมาณ คุณภาพ และผลลัพธ์ ที่สอดคล้องกับผลการปฏิบัติงานของสถานศึกษา ที่จะทำร่างข้อตกลงกับ เขตพื้นที่การศึกษา

1.2.7 จัดทำรายละเอียด โครงสร้าง แผนงาน งาน โครงการ และกิจกรรมหลัก

1.2.8 จัดให้รับฟังความคิดเห็นจากผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อปรับปรุง และนำเสนอ ขอบความเห็นชอบต่อคณะกรรมการสถานศึกษา

1.2.9 เผยแพร่ประกาศต่อสาธารณชน และผู้ที่เกี่ยวข้อง

1.3 การวิเคราะห์ความเหมาะสมการเสนอของบประมาณ

1.3.1 จัดทำรายละเอียดแผนงบประมาณ แผนงาน งาน โครงการ ให้มี ความเชื่อมโยงกับผลผลิต และผลลัพธ์ ตามตัวชี้วัดความสำเร็จของสถานศึกษา พร้อมกับวิเคราะห์ และจัดลำดับความสำคัญของแผนงาน งาน โครงการ เมื่อเขตพื้นที่การศึกษาแจ้งนโยบาย

แผนพัฒนามาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน หลักเกณฑ์ ขั้นตอน และวิธีการจัดตั้งงบประมาณให้สถานศึกษาดำเนินการ

1.3.2 จัดทำกรอบงบประมาณการรายจ่ายระยะปานกลาง โดยวิเคราะห์นโยบายหน่วยเหนือที่มีการเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม วิเคราะห์ผลการดำเนินงานปีงบประมาณที่ผ่านมาของสถานศึกษา เพื่อปรับเป้าหมายผลผลิตที่ต้องการดำเนินการใน 3 ปีข้างหน้า พร้อมกับปรับแผนงานงาน โครงการ และกิจกรรมหลัก ให้สอดคล้องกับประมาณรายได้ของสถานศึกษา ทั้งจากเงินงบประมาณ และเงินนอกงบประมาณ

1.3.3 จัดทำคำขอรับงบประมาณของสถานศึกษา และกรอบการประมาณการรายจ่ายระยะปานกลางเสนอต่อเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อพิจารณาความเหมาะสมสอดคล้องเชิงนโยบาย

1.3.4 จัดทำร่างข้อตกลงบริการผลผลิต (ร่างข้อตกลงผลการปฏิบัติงาน) ของสถานศึกษาที่จะต้องทำกับเขตพื้นที่การศึกษาเมื่อได้รับงบประมาณ โดยมีเป้าหมายการให้บริการที่สอดคล้องกับแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษา โดยผ่านความเห็นชอบของสถานศึกษา

2. การจัดสรรงบประมาณ

2.1 การจัดสรรงบประมาณภายในสถานศึกษา

2.1.1 จัดทำข้อตกลงบริการผลผลิตของสถานศึกษากับเขตพื้นที่การศึกษาเมื่อได้รับงบประมาณ

2.1.2 ศึกษาข้อมูลการจัดสรรงบประมาณที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานแจ้งผ่านเขตพื้นที่การศึกษา แจ้งให้สถานศึกษาทราบในเรื่องนโยบาย แผนพัฒนามาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน หลักเกณฑ์ ขั้นตอน และวิธีการจัดสรรงบประมาณ

2.1.3 ตรวจสอบกรอบวงเงินงบประมาณที่ได้รับจากหลักเกณฑ์ และวิธีการจัดสรรที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาแจ้ง ตลอดจนตรวจสอบวงเงินนอกงบประมาณที่ได้จากแผนการระดมทรัพยากร

2.1.4 วิเคราะห์กิจกรรมตามภารกิจงานที่จะต้องดำเนินการ ตามมาตรฐานโครงสร้าง สายงาน และตามแผนงาน งาน โครงการของสถานศึกษา เพื่อจัดลำดับความสำคัญ และกำหนดงบประมาณ ทรัพยากรของแต่ละสายงาน ให้เป็นไปตามกรอบวงเงินงบประมาณที่ได้รับ และวงเงินนอกงบประมาณตามแผนระดมทรัพยากร

2.1.5 ปรับปรุงกรอบงบประมาณรายจ่ายระยะปานกลางให้สอดคล้องกับกรอบวงเงินที่ได้รับ

2.1.6 จัดทำรายละเอียดแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ ซึ่งระบุแผนงาน งาน โครงการ ที่สอดคล้องวงเงินงบประมาณที่ได้รับ และวงเงินนอกงบประมาณที่ได้รับตามแผนระดม

ทรัพยากร

2.1.7 จัดทำร่างข้อตกลงผลผลิตของหน่วยงานภายในสถานศึกษา และกำหนด

ผู้รับผิดชอบ

2.1.8 นำเสนอแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ และร่างข้อตกลงผลผลิต
ขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษา

2.1.9 แจ่งจัดสรรวงเงิน และจัดทำข้อตกลงผลผลิต ให้หน่วยงานภายใน
สถานศึกษารับไปดำเนินการ ตามแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ

2.2 การเบิกจ่ายและการอนุมัติงบประมาณ

2.2.1 จัดทำแผนการใช้งบประมาณ รายไตรมาสโดยกำหนดปฏิทินปฏิบัติงาน
รายเดือนให้เป็นไปตามแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ แล้วสรุปแยกเป็นรายไตรมาสเป็นงบ
บุคลากร งบอุดหนุน งบลงทุน (แยกเป็นค่าครุภัณฑ์ และค่าก่อสร้าง) และงบดำเนินการ
(ตามนโยบายพิเศษ)

2.2.2 เสนอแผนการใช้งบประมาณวงเงินรวม เพื่อขออนุมัติเงินประจำงวดเป็น
รายไตรมาสผ่านเขตพื้นที่การศึกษาไปยังคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน รวบรวมเสนอต่อ
สำนักงบประมาณ

2.2.3 เบิกจ่ายงบประมาณประเภทต่าง ๆ ให้เป็นไปตามแผนปฏิบัติการประจำปี
และอนุมัติการใช้งบประมาณของสถานศึกษาตามประเภท และรายการตามที่ได้รับงบประมาณ

2.3 การโอนเงินงบประมาณ

การโอนเงินให้เป็นไปตามขั้นตอน และวิธีการที่กระทรวงการคลังกำหนด

3. การตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการใช้เงินและผลการดำเนินงาน

3.1 การตรวจสอบติดตามการใช้งิน และผลการดำเนินงาน

3.1.1 จัดทำแผนการตรวจสอบ ติดตามการใช้งินทั้งเงินงบประมาณ และเงินนอก
งบประมาณของสถานศึกษาให้เป็นไปตามแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ และแผนการ
ใช้งบประมาณรายไตรมาส

3.1.2 จัดทำแผนการตรวจสอบ ติดตามผลการดำเนินงานตามข้อตกลง การให้
การบริการผลผลิตของสถานศึกษา ให้เป็นไปตามแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ และแผน
การใช้งบประมาณรายไตรมาส

3.1.3 จัดทำแผนการกำกับ ตรวจสอบ ติดตาม และป้องกันความเสี่ยงสำหรับที่มี
ความเสี่ยงสูง

3.1.4 ประสานงาน และดำเนินการตรวจสอบ ติดตาม และนิเทศให้เป็นไปตาม

แผนการตรวจสอบ ติดตามของสถานศึกษาโดยเฉพาะโครงการที่มีความเสี่ยงสูง

3.1.5 จัดทำข้อสรุปผลการตรวจสอบ ติดตาม และนิเทศ พร้อมทั้งเสนอข้อปัญหา
ที่อาจทำให้การดำเนินงานไม่ประสบผลสำเร็จ เพื่อให้สถานศึกษาเร่งแก้ปัญหาได้ทันสถานการณ์

3.1.6 รายงานผลการดำเนินการตรวจสอบต่อคณะกรรมการสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐาน

3.1.7 สรุปข้อมูลสารสนเทศที่ได้ และจัดรายงานข้อมูลการใช้งบประมาณ
ผลการดำเนินงานของสถานศึกษาเป็นรายไตรมาสต่อเขตพื้นที่การศึกษา

3.2 การประเมินผลการใช้เงินและผลการดำเนินงาน

3.2.1 กำหนดปัจจัยหลักความสำเร็จ และตัวชี้วัดของสถานศึกษา

3.2.2 จัดทำตัวชี้วัดความสำเร็จของผลผลิตที่กำหนดตามข้อตกลง การให้บริการ
ผลผลิตของสถานศึกษา

3.2.3 สร้างเครื่องมือเพื่อการประเมินผล ผลผลิตตามตัวชี้วัดความสำเร็จที่กำหนด
ไว้ตามข้อตกลง การให้บริการผลผลิตของสถานศึกษา

3.2.4 ประเมินแผนกลยุทธ์ และแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา และจัด
รายงานประจำปี

3.2.5 รายงานผลการประเมินต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
และเขตพื้นที่การศึกษา

4. การระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา

4.1 การจัดการทรัพยากร

4.1.1 ประชาสัมพันธ์ให้หน่วยงานภายในสถานศึกษา และสถานศึกษาใน
เขตพื้นที่ศึกษาทราบรายการสินทรัพย์ของสถานศึกษา เพื่อใช้ทรัพยากรร่วมกัน

4.1.2 วางระบบการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพร่วมกับบุคคล
และหน่วยงานทั้งภาครัฐ และเอกชน

4.1.3 สนับสนุนให้บุคลากร และสถานศึกษาร่วมมือกันใช้ทรัพยากรในชุมชน
ให้เกิดประโยชน์ต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษา

4.2 การระดมทรัพยากร

4.2.1 ศึกษา วิเคราะห์กิจกรรมและภารกิจ งาน โครงการ ตามกรอบประมาณการ
ระยะปานกลาง และแผนปฏิบัติการประจำปีที่มีความจำเป็นต้องใช้เงินเพิ่มเติมจากประมาณการ
รายได้ งบประมาณไว้ เพื่อจัดลำดับความสำคัญ ของกิจกรรมให้เป็นไปตามความเร่งด่วน

และช่วงเวลา

4.2.2 ดำรงข้อมูลนักเรียนที่มีความต้องการได้รับ การสนับสนุนทุนการศึกษา ตามเกณฑ์การรับทุนทุกประเภท ตั้งกรรมการพิจารณาคัดเลือกนักเรียน ได้รับทุนการศึกษา โดยตรวจสอบข้อมูลเชิงลึกพร้อมกับให้มีการจัดทำข้อมูลสารสนเทศให้เป็นปัจจุบัน

4.2.3 ศึกษา วิเคราะห์ แหล่งทรัพยากร บุคคล หน่วยงาน องค์กร และท้องถิ่นที่มี ศักยภาพให้มีการสนับสนุนจัดการศึกษา ตลอดจนติดต่อประสานความร่วมมืออย่างเป็นรูปธรรม

4.2.4 จัดทำแผนการระดมทรัพยากรทางการศึกษา และทุนการศึกษา โดยกำหนด วิธีการ แหล่งการสนับสนุน เป้าหมาย เวลาดำเนินงาน และผู้รับผิดชอบ

4.2.5 เสนอแผนการระดมทรัพยากรทางการศึกษา และทุนการศึกษาต่อ คณะกรรมการสถานศึกษาเพื่อขอความเห็นชอบ และดำเนินการในรูปคณะกรรมการ

4.2.6 เก็บรักษาเงินและเบิกจ่ายไปใช้ ตามแผนปฏิบัติการประจำปีที่ต้องใช้วงเงิน เพิ่มเติมให้เป็นไปตามระเบียบของทุนการศึกษา และระเบียบว่าด้วยเงินนอกงบประมาณ ทั้งตาม วัตถุประสงค์ และไม่กำหนดวัตถุประสงค์

4.3 การจัดการรายได้และผลประโยชน์

4.3.1 วิเคราะห์ศักยภาพของสถานศึกษาที่ดำเนินการจัดการรายได้ และสินทรัพย์ ในส่วนที่จะนำมาซึ่งรายได้ และผลประโยชน์ของสถานศึกษาเพื่อจัดทำทะเบียนข้อมูล

4.3.2 จัดทำแนวปฏิบัติ หรือระเบียบของสถานศึกษาเพื่อจัดการรายได้ และบริหาร รายได้ และผลประโยชน์ตามแต่ละสภาพของสถานศึกษา โดยไม่ขัดต่อกฎหมาย และระเบียบ ที่เกี่ยวข้อง

4.3.3 จัดหารายได้และผลประโยชน์ และจัดทำทะเบียนคุม เก็บรักษาเงิน และเบิกจ่ายให้เป็นไปตามกฎหมาย และระเบียบที่เกี่ยวข้อง

4.4 กองทุนกู้ยืมเพื่อการศึกษา

4.4.1 ดำรงประเภทกองทุน และจัดทำข้อมูลยอดวงเงิน และหลักเกณฑ์ของแต่ละเงินทุน

4.4.2 ดำรงความต้องการของนักเรียน และคัดเลือกเสนอให้กู้ยืมตามหลักเกณฑ์ ที่กำหนด

4.4.3 ประสานการกู้ยืมกับหน่วยปฏิบัติที่เกี่ยวข้อง

4.4.4 สร้างความตระหนักแก่ผู้กู้ยืม

4.4.5 ติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผล และรายงานผลการดำเนินการ

4.5 กองทุนสวัสดิการเพื่อการศึกษา

4.5.1 จัดระบบสวัสดิการเพื่อการศึกษาของสถานศึกษาให้สอดคล้อง และเป็นไปตามกฎหมายทั้งการจัดหา และการใช้สวัสดิการเพื่อการศึกษา

4.5.2 วางระเบียบการใช้เงินสวัสดิการ

4.5.3 ดำเนินการจัดสวัสดิการให้เป็นไปตามระเบียบ

4.5.4 กำกับ ติดตาม ตรวจสอบให้เป็นไปตามระเบียบ

5. การบริหารการเงิน

การเบิกเงินจากคลัง การรับเงิน การเก็บรักษาเงิน การจ่ายเงิน การนำส่งเงิน การโอนเงิน การกักเงินไว้เบิกเหลือมปี ให้เป็นไปตามขั้นตอน และวิธีการที่กระทรวงการคลังกำหนด

6. การบริหารการบัญชี

6.1 การจัดทำบัญชีการเงิน

6.1.1 ตั้งยอดบัญชีระหว่างปีงบประมาณ ทั้งการตั้งยอดภายหลังการปิดบัญชีงบประมาณปีก่อน

6.1.2 จัดทำกระดาษทำการ โดยปรับปรุงบัญชีเงินงบประมาณ โอนปิดบัญชีเงินนอกงบประมาณเข้าบัญชีทุน และบัญชีเงินรับฝากและเงินประกัน ตั้งยอดบัญชีสินทรัพย์ที่เป็นบัญชีวัสดุ (บัญชีสินค้าคงเหลือ) และบัญชีสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน พร้อมทั้งจัดทำใบสำคัญการลงบัญชีทั่วไป โดยใช้จำนวนเงินตามรายการหลังการปรับปรุง

6.1.3 บันทึกเปิดบัญชีคงค้าง (พึงรับพึงจ่าย) โดยบันทึกรายการด้านเดบิตในบัญชีแยกประเภท (สินทรัพย์และค่าใช้จ่าย) และบันทึกรายการด้านเครดิตในบัญชีแยกประเภท (หนี้สิน ทุน รายได้)

6.1.4 บันทึกบัญชีประจำวัน ให้ครอบคลุมการรับเงินงบประมาณ การรับรายได้จากการขายสินค้า หรือการให้บริการ การรับเงินรายได้ การจ่ายเงินงบประมาณ การจ่ายเงินงบประมาณให้ยืม การจ่ายเงินนอกงบประมาณให้ยืม การซื้อวัสดุหรือสินค้าคงเหลือ เงินทรองจ่ายเงินมัดจำและค่าปรับ รายได้จากเงินกู้ของรัฐ สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน การรับเงินบริจาค การรับเงินรายได้แผ่นดิน การเบิกเงินงบประมาณแทนกัน การจ่ายเงินให้หน่วยงานที่ปฏิบัติตามระบบควบคุมการเงิน การรับเงินความรับผิดชอบ

6.1.5 สรุปรายการบันทึกบัญชีทุกวันทำการ สรุปรายการรับหรือจ่ายเงินผ่านไปบัญชีแยกประเภทเงินสด เงินฝากธนาคาร และเงินฝากคลัง สำหรับรายการอื่น และรายการในสมุดรายวันทั่วไปให้ผ่านรายการเข้าบัญชีแยกประเภท ณ วันทำการสุดท้ายของเดือน

6.1.6 ปรับปรุงบัญชี เมื่อสิ้นปีงบประมาณ โดยปรับรายการบัญชีรายได้

งบประมาณค้างรับ ค่าใช้จ่ายค้างจ่ายและรับที่รับล่วงหน้า ค่าใช้จ่ายล่วงหน้าและรายได้ค้างรับ วัสดุหรือสินค้าที่ใช้ไประหว่างงวดบัญชี ค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย ค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ และหนี้สูญ

6.1.7 ปิดบัญชีรายได้ และค่าใช้จ่ายเพื่อบันทึกบัญชีรายได้สูงกว่า (ต่ำกว่า) ค่าใช้จ่ายในงวดบัญชี และปิดรายการรายได้สูง (ต่ำ) กว่าค่าใช้จ่ายงวดบัญชี เข้าบัญชีรายได้สูง (ต่ำ) กว่าค่าใช้จ่ายสะสม แล้วให้ออนบัญชีรายได้แผ่นดินนำส่งคลัง เข้าบัญชีรายได้แผ่นดิน หากมียอดคงเหลือให้ออนเข้าบัญชีรายได้แผ่นดิน รอนำส่งคลัง

6.1.8 ตรวจสอบความถูกต้องของตัวเงินสด และเงินฝากธนาคารตามรายงาน คงเหลือประจำวัน และงบพิสูจน์ ยอดฝากธนาคาร ตลอดจนตรวจสอบความถูกต้อง ของบัญชีแยกประเภททั่วไป และการตรวจสอบความถูกต้องของบัญชีย่อย และทะเบียน

6.1.9 แก้ไขข้อผิดพลาดจากการบันทึกรายการผิดบัญชี จากการเขียนข้อความผิด หรือตัวเลขผิด จากการบันทึกตัวเลขผิดของบัญชีย่อยแต่ยอดรวมถูก โดยการขีดฆ่าข้อความ หรือตัวเลขผิด ลงลายมือชื่อชื่อกำกับพร้อมวันเดือนปีแล้วเขียนข้อความ หรือตัวเลขที่ถูกต้อง

6.2 การจัดทำรายงานทางการเงินและงบการเงิน

6.2.1 จัดทำรายงานประจำเดือน ส่งหน่วยงานต้นสังกัด สำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน และกรมบัญชีกลางภายในวันที่ 15 ของเดือนถัดไป โดยจัดทำรายงานรายได้แผ่นดิน รายงานรายได้และค่าใช้จ่าย รายงานเงินประจำงวด

6.2.2 จัดทำรายงานประจำปี โดยจัดทำงบแสดงฐานะการเงิน จัดทำงบแสดงผลการดำเนินงานทางการเงิน งบกระแสเงินสด จัดทำโดยวิธีตรง จัดทำหมายเหตุประกอบงบการเงิน และจัดส่งรายงานประจำปี ให้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานผ่านเขตพื้นที่การศึกษา และจัดส่งสำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน และกรมบัญชีกลางตามกำหนดระยะเวลาที่กำหนด

6.3 การจัดทำและจัดหาแบบพิมพ์ ทะเบียน และรายงาน

จัดทำ และจัดหาแบบพิมพ์ขึ้นใช้เอง เว้นแต่เป็นแบบพิมพ์กลางที่เขตพื้นที่ การศึกษา หรือหน่วยงานต้นสังกัด หรือส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง จัดทำขึ้นเพื่อจำหน่าย จ่ายแจก

7. การบริหารพัสดุและสินทรัพย์

7.1 การจัดทำระบบฐานข้อมูลสินทรัพย์ของสถานศึกษา

7.1.1 ตั้งคณะกรรมการ หรือบุคคลขึ้นสำรวจวัสดุ ครุภัณฑ์ ที่ดิน อาคาร และสิ่งก่อสร้างทั้งหมดเพื่อทราบสภาพการใช้งาน

7.1.2 จำหน่าย บริจาค หรือขายทอดตลาดให้เป็นไปตามระเบียบในกรณีที่หมดสภาพ หรือไม่ใช้ประโยชน์

7.1.3 จัดทำทะเบียนคุมสินทรัพย์ที่เป็นวัสดุ ครุภัณฑ์ให้เป็นปัจจุบัน ทั้งที่ซื้อหรือจัดหาจากเงินงบประมาณ และเงินนอกงบประมาณ ตลอดจนที่ได้จากการบริจาค ที่ยังไม่ได้บันทึกมูลค่า โดยบันทึกทะเบียนคุมราคา วันเวลา ที่ได้รับสินทรัพย์

7.1.4 จัดทะเบียนเป็นที่ราชพัสดุสำหรับที่ดิน อาคาร และสิ่งก่อสร้าง ในกรณีที่ยังไม่ดำเนินการ และที่ยังไม่สมบูรณ์ให้ประสานกับกรมธนารักษ์ หรือสำนักงานธนารักษ์จังหวัด เพื่อดำเนินการให้เป็นปัจจุบัน

7.1.5 จัดทำระบบฐานข้อมูลสินทรัพย์ของสถานศึกษา ซึ่งอาจใช้โปรแกรมระบบทะเบียนคุมสินทรัพย์ก็ได้ ถ้าสถานศึกษามีความพร้อม

7.1.6 จัดทำระเบียบการใช้สินทรัพย์ ที่เกิดจากการจัดหาของสถานศึกษา โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

7.2 การจัดหาพัสดุ

7.2.1 วิเคราะห์แผนงาน งาน โครงการ ที่จัดทำกรอบรายจ่ายล่วงหน้า ระยะปานกลาง เพื่อตรวจดูกิจกรรมที่ต้องใช้พัสดุที่ยังไม่มีตามทะเบียนสินทรัพย์ และเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดตามมาตรฐานกลาง

7.2.2 จัดทำแผนระยะปานกลาง และจัดหาพัสดุทั้งในส่วนที่สถานศึกษาจัดหาเอง และที่ร่วมมือกับสถานศึกษา หรือหน่วยงานอื่นจัดหา

7.3 การกำหนดแบบรูปรายการ หรือคุณลักษณะเฉพาะ และจัดซื้อจัดจ้าง

7.3.1 จัดทำเอกสารแบบรูปรายการ หรือคุณลักษณะเฉพาะของครุภัณฑ์ สิ่งก่อสร้างในกรณีที่เป็นแบบมาตรฐาน

7.3.2 ตั้งคณะกรรมการขึ้นกำหนดคุณลักษณะเฉพาะ หรือแบบรูปรายการในกรณีที่ไม่เป็นแบบมาตรฐาน โดยดำเนินการให้เป็นไปตามระเบียบ

7.3.3 จัดซื้อจัดจ้าง โดยตรวจสอบงบประมาณ รายละเอียด เกณฑ์คุณลักษณะเฉพาะ ประกาศจ่าย หรือขายแบบรูปรายการ หรือคุณลักษณะเฉพาะ พิจารณาของโดยคณะกรรมการจัดทำสัญญา และเมื่อตรวจรับงานให้มอบเรื่องแก่เจ้าหน้าที่การเงิน วางฎีกาเบิกเงิน เพื่อจ่ายแก่ผู้ขายหรือผู้จ้าง

7.4 การควบคุม บำรุงรักษา และจำหน่ายพัสดุ

7.4.1 จัดทำทะเบียนคุมสินทรัพย์ให้เป็นปัจจุบัน

7.4.2 กำหนดระเบียบ และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้สินทรัพย์

7.4.3 กำหนดให้มีผู้รับผิดชอบในการจัดเก็บควบคุม และเบิกจ่าย ให้เป็นไปตามระบบ และแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบพัสดุประจำปีอย่างสม่ำเสมอทุกปี

7.4.4 ตรวจสอบสภาพและบำรุงรักษา และซ่อมแซมทั้งก่อนและหลังการใช้งาน สำหรับสินทรัพย์ที่มีสภาพไม่สามารถใช้งานได้ ให้ตั้งคณะกรรมการขึ้นพิจารณาและจำหน่าย หรือ ขอรื้อถอนกรณีเป็นสิ่งปลูกสร้าง

สรุป การบริหารงานงบประมาณ มีหลักการ และแนวคิดมุ่งเน้นความเป็นอิสระ ในการตัดสินใจ มีความคล่องตัว โปร่งใส และความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้จากผลสำเร็จของงาน และทรัพยากรที่ใช้ ให้มีการจัดหาผลประโยชน์ จากทรัพย์ของสถานศึกษา และรายได้จากบริการ มาใช้บริหารจัดการ ส่งผลให้เกิดคุณภาพที่ดีขึ้นต่อผู้เรียน ส่วนขอบข่ายภารกิจของการบริหารงาน งบประมาณ กำหนดไว้ดังนี้ การจัดทำและนำเสนอของงบประมาณ การจัดสรรงบประมาณ การตรวจสอบติดตามประเมินผล และรายงานผลการดำเนินงาน การระดมทรัพยากรและการลงทุน เพื่อการศึกษา การบริหารการเงิน การบริหารบัญชี การบริหารพัสดุและสินทรัพย์

ด้านบริหารงานบุคคล

ธีระ รุญเจริญ (2546, 80) ได้กำหนดหลักการ และแนวคิดการบริหารงานบุคคลไว้ดังนี้

1. ยึดหลักการบริหารเพื่อให้เกิดการพัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่อง
2. ยึดหลักความเป็นอิสระในการบริหารงานบุคคลของเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาดำเนินนโยบาย กฎหมาย และหลักเกณฑ์ที่กำหนด
3. ยึดหลักธรรมาภิบาล

กระทรวงศึกษาธิการ (2546, 51 - 63) ได้กำหนดแนวคิดการบริหารงานบุคคลไว้ดังนี้ การบริหารงานบุคคลในสถานศึกษา เป็นภารกิจสำคัญที่มุ่งส่งเสริมให้สถานศึกษา สามารถปฏิบัติงานเพื่อตอบสนองภารกิจของสถานศึกษา เพื่อดำเนินการด้านการบริหารงานบุคคล ให้เกิดความคล่องตัว อิสระ ภายใต้กฎหมาย ระเบียบ เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล ข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาได้รับการพัฒนา มีความรู้ ความสามารถ มีขวัญกำลังใจ ได้รับการยกย่อง เชิดชูเกียรติ มีความมั่นคงและก้าวหน้าในวิชาชีพ ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยกำหนดขอบข่ายภารกิจของการบริหารงานบุคคลไว้ดังนี้

1. การวางแผนอัตรากำลัง และกำหนดตำแหน่ง
2. การสรรหา และการบรรจุแต่งตั้ง
3. การเสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ
4. วินัยและการรักษาวินัย
5. การออกจากราชการ

นอกจากนี้ยังกำหนดขอบข่ายการดำเนินงานของสถานศึกษาไว้ดังนี้

1. การวางแผนอัตรากำลัง และกำหนดตำแหน่ง

1.1 วิเคราะห์และวางแผนอัตรากำลังคน

1.1.1 วิเคราะห์ภารกิจ และประเมินสภาพความต้องการกำลังคนกับภารกิจของสถานศึกษา

1.1.2 จัดทำแผนอัตรากำลังข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาของสถานศึกษา โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามเกณฑ์ที่ ก.ค.ศ. กำหนด

1.1.3 นำเสนอแผนอัตรากำลังเพื่อขอความเห็นชอบต่อ ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา

1.1.4 นำแผนอัตรากำลังของสถานศึกษาสู่การปฏิบัติ

1.2 การกำหนดตำแหน่ง

1.2.1 สถานศึกษาจัดทำภาระงานสำหรับข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษา

1.2.2 นำแผนอัตรากำลังมากำหนดตำแหน่งข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาของสถานศึกษาเพื่อนำเสนอ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา และหรือ ก.ค.ศ. แล้วแต่กรณี พิจารณาอนุมัติ

1.3 การขอเลื่อนตำแหน่งบุคลากรทางการศึกษา และวิทยฐานะข้าราชการครู

1.3.1 สถานศึกษาขอปรับปรุงการกำหนดตำแหน่ง หรือขอเลื่อนวิทยฐานะ หรือขอเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขตำแหน่ง หรือขอตำแหน่งเพิ่ม จากข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาของสถานศึกษา ไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

1.3.2 ประเมินเพื่อขอเลื่อนวิทยฐานะขอเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขตำแหน่ง หรือขอตำแหน่งเพิ่ม จากข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ตามหลักเกณฑ์ที่ ก.ค.ศ. กำหนด

1.3.3 ส่งคำขอกำหนดตำแหน่ง หรือคำขอเพื่อเลื่อนวิทยฐานะหรือขอเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขตำแหน่ง หรือขอตำแหน่งเพิ่ม จากข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาของสถานศึกษาไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อนำเสนอ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา และหรือ ก.ค.ศ. แล้วแต่กรณี พิจารณาอนุมัติ และเสนอผู้มีอำนาจแต่งตั้ง

2. การสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง

2.1 คำเนินการสรรหาเพื่อบรรจุบุคคลเข้ารับราชการ เป็นข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษากรณีได้รับมอบอำนาจจาก อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา

2.1.1 การสอบแข่งขัน การสอบคัดเลือก และการคัดเลือกในกรณีจำเป็นหรือมีเหตุพิเศษได้รับมอบอำนาจจาก ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา

2.1.2 การบรรจุแต่งตั้งผู้ชำนาญการหรือผู้เชี่ยวชาญระดับสูง

1) ให้สถานศึกษาเสนอเหตุผลและความจำเป็นอย่างยิ่งต่อการเรียนการสอน

ของสถานศึกษาไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อขอความเห็นชอบจาก อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา และขออนุมัติต่อ ก.ค.ศ.กำหนด

2) เมื่อ ก.ค.ศ.อนุมัติแล้ว ให้สถานศึกษาดำเนินการบรรจุและแต่งตั้งในตำแหน่งวิทยฐานะ และให้ได้รับเงินเดือนตามที่ ก.ค.ศ. กำหนด

2.2 การจ้างลูกจ้างประจำและลูกจ้างชั่วคราว

2.2.1 กรณีการจ้างลูกจ้างประจำ และลูกจ้างชั่วคราวโดยใช้เงินงบประมาณให้ดำเนินการตามหลักเกณฑ์ และวิธีการที่กระทรวงการคลัง หรือตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่สำนักงานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด

2.2.2 กรณีการจ้างลูกจ้างประจำและลูกจ้างชั่วคราวกรณีอื่นนอกเหนือจาก 2.2.1 สถานศึกษาสามารถดำเนินการจ้างลูกจ้างประจำและลูกจ้างชั่วคราวของสถานศึกษาได้ โดยใช้เงินรายได้ของสถานศึกษา ภายใต้หลักเกณฑ์ และวิธีการที่สถานศึกษากำหนด

2.3 การแต่งตั้ง ย้าย โอนข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

2.3.1 การย้ายข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาการย้ายข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาหรือเขตพื้นที่การศึกษาอื่น

1) เสนอคำร้องขอย้ายไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อดำเนินการเสนอ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา เพื่อพิจารณาอนุมัติของผู้ประสงค์ย้าย และผู้รับย้ายแล้วแต่กรณี

2) บรรจุแต่งตั้งข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาที่รับย้ายมาจากสถานศึกษาอื่นในเขตพื้นที่การศึกษาหรือเขตพื้นที่การศึกษาอื่น สำหรับตำแหน่งข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

3) รายงานการบรรจุแต่งตั้งและข้อมูลประวัติส่วนตัว ไปยังสำนักเขตพื้นที่การศึกษาเพื่อจัดทำทะเบียนต่อไป

2.3.2 การ โอนหรือการเปลี่ยนสถานะของข้าราชการ หรือพนักงานส่วนท้องถิ่น

1) เสนอคำร้องขอโอน ของข้าราชการ พนักงานส่วนท้องถิ่นไปยังเขตพื้นที่การศึกษาเพื่อดำเนินการต่อไป

2) บรรจุแต่งตั้งตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ ก.ค.ศ. หรือ อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่ศึกษากำหนด

2.4 การบรรจุกลับเข้ารับราชการ

การบรรจุกลับเข้ารับราชการ ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา กรณีออกจากราชการ (มาตรา 64) ออกจากราชการตามมติคณะรัฐมนตรี (มาตรา 65) ออกจากราชการเพื่อรับราชการทหารตามกฎหมายว่าด้วยการรับราชการทหาร (มาตรา

66) และลาออกจากพนักงานส่วนท้องถิ่นหรือข้าราชการอื่นที่ไม่ใช่ข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษา (มาตรา 67)

กรณีออกจากราชการ (มาตรา 64) เสนอคำขอของผู้ขอกลับเข้ารับราชการ ไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพื่อขออนุมัติ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา สำหรับตำแหน่งข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ให้ผู้มีอำนาจมาตรา 53 สั่งบรรจุและแต่งตั้ง

กรณีออกจากราชการตามมติคณะรัฐมนตรี (มาตรา 65) ให้ยื่นเรื่องขอกลับเข้ารับราชการภายในกำหนดเวลาที่คณะรัฐมนตรีอนุมัติแต่ไม่เกิน 4 ปี ให้ผู้มีอำนาจตามมาตรา 53 สั่งบรรจุและแต่งตั้ง

กรณีออกจากราชการเพื่อรับราชการทหารตามกฎหมายว่าด้วยการรับราชการทหาร (มาตรา 66) ให้ยื่นเรื่องขอกลับเข้ารับราชการภายใน 180 วัน นับแต่วันพ้นจากราชการทหาร ให้ผู้มีอำนาจตามมาตรา 53 สั่งบรรจุและแต่งตั้ง

กรณีออกจากพนักงานส่วนท้องถิ่น หรือข้าราชการอื่นที่ไม่ใช่ข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษา (มาตรา 67) สมัครเข้ารับราชการเป็นข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา ให้ผู้มีอำนาจบรรจุและแต่งตั้งตามมาตรา 53 ที่ต้องการจะรับเข้ารับราชการเสนอเรื่องไปให้ ก.ค.ศ. หรือผู้ที่ ก.ค.ศ. มอบหมายพิจารณาอนุมัติ เมื่อได้รับอนุมัติแล้วผู้มีอำนาจตามมาตรา 53 สั่งบรรจุและแต่งตั้ง

2.5 การรักษาราชการแทนและรักษาการในตำแหน่ง

กรณีที่ไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษา หรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติราชการได้ ให้รองผู้อำนวยการสถานศึกษารักษาราชการแทน ถ้ามีรองผู้อำนวยการสถานศึกษาหลายคน ให้ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาแต่งตั้งรองผู้อำนวยการสถานศึกษาคนใดคนหนึ่งรักษาราชการแทน ถ้าไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งรองผู้อำนวยการสถานศึกษา หรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติราชการได้ ให้สถานศึกษาเสนอข้าราชการที่เหมาะสม ให้ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาแต่งตั้งข้าราชการในสถานศึกษาคนใดคนหนึ่งเป็นผู้รักษาราชการแทน (มาตรา 54 แห่งกฎหมายระเบียบราชการกระทรวงศึกษาธิการ)

กรณีตำแหน่งข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาดำรงตำแหน่งใดว่างลง หรือผู้ดำรงตำแหน่งไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ราชการได้ ให้ผู้มีอำนาจบรรจุและแต่งตั้งตามมาตรา 53 สั่งให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษารักษาการในตำแหน่ง (มาตรา 68 แห่งกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา)

3. การเสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ

3.1 การพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

3.1.1 การพัฒนาก่อนมอบหมายการปฏิบัติหน้าที่

- 1) ผู้อำนวยการสถานศึกษาดำเนินการปฐมนิเทศแก่ผู้^{๑๗๓๒๗๖}ได้รับการสรรหาและบรรจุเป็นข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษา
- 2) แจงภาระงาน มาตรฐานคุณภาพงาน มาตรฐานวิชาชีพ จรรยาบรรณวิชาชีพ เกณฑ์การประเมินผลงาน ฯลฯ แก่ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษาก่อนมีการมอบหมายหน้าที่ให้ปฏิบัติงาน
- 3) ดำเนินการติดตาม ประเมินผลและจัดให้มีการพัฒนาตามความเหมาะสมและต่อเนื่อง

3.1.2 การพัฒนาระหว่างการปฏิบัติหน้าที่ (มาตรา 79)

- 1) ศึกษา วิเคราะห์ ความต้องการ จำเป็นในการพัฒนาตนเองของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา และสถานศึกษา
- 2) กำหนดหลักสูตรการพัฒนาให้สอดคล้องกับความต้องการ จำเป็นในการพัฒนาตนเองของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา และสถานศึกษา
- 3) ดำเนินการพัฒนาตามหลักสูตร
- 4) ติดตาม ประเมินการพัฒนา
- 5) รายงานผลการดำเนินงานไปยังเขตพื้นที่การศึกษา

3.1.3 การพัฒนาก่อนเลื่อนตำแหน่ง (มาตรา 80)

- 1) ศึกษา วิเคราะห์ คุณลักษณะเฉพาะสำหรับตำแหน่ง ลักษณะงานตามตำแหน่งที่ได้รับการปรับปรุงกำหนดตำแหน่งของข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษา
- 2) ดำเนินการอบรมเพื่อเพิ่มพูนความรู้ ทักษะ เจตคติที่ดี คุณธรรมจริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพที่เหมาะสม
- 3) ติดตาม ประเมินการพัฒนา
- 4) การพัฒนากรณีไม่ผ่านการประเมินวิทยฐานะ (มาตรา 55)
 - 4.1) ดำเนินการตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ ก.ค.ศ. กำหนด
 - 4.2) รายงานผลการดำเนินงานไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

3.2 การเลื่อนขั้นเงินเดือนข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

3.2.1 การเลื่อนขั้นเงินเดือนกรณีปกติและกรณีพิเศษ

- 1) ผู้อำนวยการสถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาความดีความชอบของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษา

2) คณะกรรมการพิจารณาความดีความชอบ พิจารณาตามระเบียบ ก.ค.ศ. ว่าด้วยการเลื่อนขั้นเงินเดือน

3) ผู้อำนวยการสถานศึกษาสั่งเลื่อนขั้นเงินเดือนข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษา กรณีสั่งไม่เลื่อนขั้นเงินเดือนข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษา ต้องชี้แจงเหตุให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาดังกล่าวทราบ กรณีเลื่อนขั้นเงินเดือนกรณีพิเศษแก่ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษาที่ถึงแก่ความตาย อันเนื่องมาจากการปฏิบัติหน้าที่ราชการให้รายงานไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพื่อดำเนินการตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ ก.ค.ศ. กำหนด

4) รายงานการสั่งเลื่อนขั้นและสั่งไม่เลื่อนเงินเดือนข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษาไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อจัดเก็บข้อมูลลงในทะเบียนประวัติต่อไป

3.2.2 การเลื่อนขั้นเงินเดือนกรณีถึงแก่ความตายอันเนื่องมาจากการปฏิบัติหน้าที่ราชการ

1) แจ้งชื่อผู้ตายและข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการตายอันเนื่องมาจากการปฏิบัติหน้าที่ราชการ ให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดำเนินการ ขอความเห็นชอบไปยังคณะรัฐมนตรี

2) สั่งเลื่อนขั้นเงินเดือนให้แก่ผู้ตายเป็นกรณีพิเศษ เพื่อประโยชน์ในการคำนวณบำเหน็จบำนาญ

3) รายงานผลการดำเนินการ ไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อดำเนินการต่อไป

3.2.3 การเลื่อนขั้นเงินเดือนกรณีไปศึกษาต่อ ฝึกอบรม ดูงาน หรือการปฏิบัติงานวิจัย

1) ดำเนินการตรวจสอบข้อเท็จจริงและข้อมูลของผู้ไปศึกษาต่อ ฝึกอบรม ดูงานหรือปฏิบัติงานวิจัย จากสถานศึกษาหรือสถานฝึกอบรม ฯลฯ

2) ดำเนินการพิจารณาตามระเบียบที่ ก.ค.ศ. กำหนด

3) สั่งเลื่อนขั้นเงินเดือนสำหรับผู้ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด

4) รายงานผลการดำเนินการ ไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

3.3 การเพิ่มค่าจ้างลูกจ้างประจำและลูกจ้างชั่วคราว

กรณีการเพิ่มค่าจ้างลูกจ้างประจำและลูกจ้างชั่วคราว โดยใช้เงินงบประมาณ ให้ดำเนินการตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กระทรวงการคลัง หรือตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด

การเพิ่มค่าจ้างลูกจ้างประจำและลูกจ้างชั่วคราวกรณีอื่น นอกเหนือจาก
สถานศึกษาสามารถดำเนินการจ้างลูกจ้างประจำและลูกจ้างชั่วคราวของสถานศึกษาได้ โดยใช้
เงินรายได้ของสถานศึกษา ภายใต้หลักเกณฑ์และวิธีการที่สถานศึกษากำหนด

3.4 การดำเนินการเกี่ยวกับบัญชีถือจ่ายในเดือน ให้ดำเนินการตามที่กระทรวงการคลัง
กำหนด

3.5 เงินวิทยฐานะและค่าตอบแทนอื่น ให้ดำเนินการตามที่กระทรวงการคลังกำหนด

3.6 งานทะเบียนประวัติ

3.6.1 การจัดทำและเก็บรักษาทะเบียนประวัติของข้าราชการครูและบุคลากรทาง
การศึกษา และลูกจ้าง

1) สถานศึกษาจัดทำทะเบียนประวัติของข้าราชการครูและบุคลากรทาง
การศึกษา จำนวน 2 ฉบับ

2) สถานศึกษาเก็บไว้ 1 ฉบับ ส่งไปเก็บรักษาไว้ที่สำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษา 1 ฉบับ

3) การแก้ไข วัน เดือน ปี เกิด ลงในทะเบียนประวัติ

3.6.2 การแก้ไข วัน เดือน ปี เกิด ของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
และลูกจ้าง

1) ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา และลูกจ้างประสงค์ขอแก้ไข
วัน เดือน ปี เกิด ยื่นคำขอตามแบบที่กำหนด โดยแนบเอกสารต่อผู้บังคับบัญชาชั้นต้นประกอบด้วย
สูติบัตร ทะเบียนราษฎร หลักฐานทางราชการ

2) ตรวจสอบความถูกต้อง

3) นำเสนอไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพื่อขออนุมัติการแก้ไขต่อ
ก.ค.ศ

4) ดำเนินการแก้ไขในทะเบียนประวัติ

5) แจ้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

3.7 งานเครื่องราชอิสริยาภรณ์

3.7.1 ตรวจสอบผู้มีคุณสมบัติครบถ้วน สมควรได้รับการเสนอขอพระราชทาน
เครื่องราชอิสริยาภรณ์

3.7.2 ดำเนินการในการเสนอขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์
และเหรียญจักรพรรดิมาลาแก่ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสังกัด ตามหลักเกณฑ์
และวิธีการที่กฎหมายกำหนด

3.7.3 จัดทำทะเบียนผู้ได้รับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ และเหรียญจักรพรรดิมาลา
เครื่องราชอิสริยาภรณ์ดิเรกคุณาภรณ์ และผู้คืนเครื่องราชอิสริยาภรณ์

3.8 การขอมีบัตรประจำตัวเจ้าหน้าที่ของรัฐ

3.8.1 ผู้ขอมีบัตรกรอรายละเอียดข้อมูลส่วนบุคคลต่าง ๆ โดยมีเอกสารหลักฐาน
ที่เกี่ยวข้อง

3.8.2 ตรวจสอบเอกสารความถูกต้อง

3.8.3 นำเสนอผู้มีอำนาจลงนามในบัตรประจำตัว โดยผ่านผู้บังคับบัญชา
ตามลำดับ โดยคุมทะเบียนประวัติไว้

3.8.4 ส่งคืนบัตรประจำตัวถึงสถานศึกษา

3.9 งานขอหนังสือรับรอง งานขออนุญาตให้ข้าราชการไปต่างประเทศ งานขอ
อนุญาตลาอุปสมบท งานขอพระราชทานเพลิงศพ การลาศึกษาต่อ ยกย่องเชิดชูเกียรติและให้ได้รับ
เงินวิทยพัฒน์ และการจัดสวัสดิการ ดำเนินการตามกฎหมาย ระเบียบ หลักเกณฑ์และวิธีการที่
เกี่ยวข้อง

4. วินัยและการรักษาวินัย

4.1 กรณีความผิดวินัยไม่ร้ายแรง

4.1.1 ผู้อำนวยการสถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการ เพื่อดำเนินการสอบสวน
ให้ได้ความจริงและความยุติธรรมโดยไม่ชักช้า เมื่อมีกรณีอันมีมูลที่ควรกล่าวหาว่าข้าราชการครู
และบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษา กระทำผิดวินัยไม่ร้ายแรง

4.1.2 ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาตั้งคดีเรื่อง ในกรณีที่คณะกรรมการ
สอบสวนแล้วพบว่าไม่ได้กระทำผิดวินัย หรือส่งลงโทษภาคทัณฑ์ ตัดเงินเดือน หรือลดขั้นเงินเดือน
ตามที่คณะกรรมการสอบสวนแล้วพบว่ามีความผิดวินัยไม่ร้ายแรง

4.1.3 รายงานการดำเนินงานทางวินัยไม่ร้ายแรงไปยังสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษา

4.2 ความผิดวินัยร้ายแรง

4.2.1 ผู้มีอำนาจสั่งบรรจุและแต่งตั้งตามมาตรา 53 แห่งกฎหมายระเบียบ
ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนกรณีอันมีมูลว่าข้าราชการ
ครูและบุคลากรทางการศึกษากระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎ
ก.ค.ศ.

4.2.2 ผู้มีอำนาจสั่งบรรจุและแต่งตั้งตามมาตรา 53 แห่งกฎหมายระเบียบ
ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา เสนอผลการพิจารณาให้ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา

พิจารณาลงโทษ

4.2.3 ผู้มีอำนาจสั่งบรรจุและแต่งตั้งตามมาตรา 53 แห่งกฎหมายระเบียบ

ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา สั่งลงโทษปลดออก หรือไล่ออกตามผลการพิจารณาของ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา

4.2.4 รายงานการดำเนินงานทางวินัยไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

4.3 การอุทธรณ์

4.3.1 การอุทธรณ์กรณีความผิดวินัย

กรณีความผิดวินัยที่ไม่ร้ายแรง ให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ยื่นเรื่องขออุทธรณ์ต่อ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา ภายใน 30 วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่ง ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ ก.ค.ศ. กำหนด

กรณีความผิดวินัยที่ร้ายแรง ให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ยื่นเรื่องขออุทธรณ์ต่อ ก.ค.ศ. ภายใน 30 วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่ง ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ ก.ค.ศ. กำหนด

4.4 การร้องทุกข์

กรณีข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาถูกสั่งให้ออกจากราชการ ให้ ร้องทุกข์ ต่อ ก.ค.ศ. ภายใน 30 วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่ง

กรณีข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาไม่ได้รับความเป็นธรรม หรือมีความคับข้องใจ เนื่องจากการกระทำของผู้บังคับบัญชาหรือการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนทางวินัย ให้ร้องทุกข์ต่อ อ.ก.ค.ศ.เขตพื้นที่การศึกษา หรือ ก.ค.ศ. แล้วแต่กรณี

4.5 การเสริมสร้างและการป้องกันการกระทำผิดวินัย

4.5.1 ให้ผู้อำนวยการสถานศึกษาปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีต่อผู้ใต้บังคับบัญชา

4.5.2 ดำเนินการให้ความรู้ ฝึกอบรม การสร้างขวัญและกำลังใจ การจูงใจ ฯลฯ

ในอันที่จะเสริมสร้างและพัฒนาเจตคติ จิตสำนึก และพฤติกรรมของผู้ใต้บังคับบัญชา

4.5.3 หมั่นสังเกต ตรวจสอบ ดูแล เอาใจใส่ ป้องกัน และขจัดเหตุเพื่อมิให้ผู้ใต้บังคับบัญชากระทำผิดวินัยตามควรแก่กรณี

5. งานออกจากราชการ

5.1 การลาออกจากราชการ

5.1.1 ผู้อำนวยการสถานศึกษาพิจารณาอนุญาตการลาออกจากราชการของ ครูผู้ช่วย ครู และบุคลากรทางการศึกษา

5.1.2 รายงานการอนุญาตการลาออกไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

5.2 การให้ออกจากราชการ กรณีไม่พ้นทดลองปฏิบัติหน้าที่ราชการ หรือไม่ผ่านการเตรียมความพร้อมและพัฒนาอย่างเข้มต่ำกว่าเกณฑ์ที่ ก.ค.ศ. กำหนด

5.2.1 คำเนิการให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ทดลองปฏิบัติหน้าที่ราชการ หรือเข้ารับการพัฒนาอย่างเข้มตามหลักเกณฑ์และวิธีการตามที่กำหนดในกฎ ก.ค.ศ.

5.2.2 คำเนิการประเมินผลการปฏิบัติงานตามหน้าที่ และความรับผิดชอบที่กำหนดไว้ในมาตรฐานการกำหนดตำแหน่ง

5.2.3 ผู้อำนวยการสถานศึกษาสั่งให้ผู้ที่ไม่ผ่านการประเมิน การทดลองปฏิบัติราชการ หรือเตรียมความพร้อมและพัฒนาอย่างเข้มออกจากราชการ

5.2.4 รายงานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

5.3 การให้ออกจากราชการกรณีการขาดคุณสมบัติทั่วไป

5.3.1 สถานศึกษาตรวจสอบคุณสมบัติครูผู้ช่วย ครู และบุคลากรทางการศึกษาอื่น

5.3.2 ผู้อำนวยการสถานศึกษาสั่งให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาออกจากราชการหากภายหลังปรากฏว่าขาดคุณสมบัติทั่วไป ตามมาตรา 30 แห่งกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

5.3.3 รายงานการสั่งให้ออกจากราชการ ไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

5.4 การให้ออกจากราชการไว้ก่อน

5.4.1 ผู้อำนวยการสถานศึกษาสั่งพักราชการหรือสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน ในกรณีที่ครูผู้ช่วย ครู และบุคลากรทางการศึกษาอื่น มีกรณีถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงจนถูกตั้งคณะกรรมการสอบสวน หรือถูกฟ้องคดีอาญา หรือต้องหาว่ากระทำผิดทางอาญา (เว้นแต่ได้กระทำผิด โดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ)

5.4.2 รายงานการสั่งให้พักราชการหรือสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน ไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

5.5 การให้ออกจากราชการเพราะเหตุรับราชการนานหรือเหตุทดแทน

คำเนิการตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ ก.ค.ศ. กำหนด และรายงานการออกจากราชการ ไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา นอกจากคำเนิการตามที่กำหนดในกฎ ก.ค.ศ. แล้ว ยังสามารถดำเนินการได้ ดังต่อไปนี้ คือ

5.5.1 กรณีเจ็บป่วย โดยไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่โดยสม่ำเสมอ

1) ตรวจสอบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการปฏิบัติราชการอันเนื่องมาจากการเจ็บป่วย

2) ถ้าผู้อำนวยการสถานศึกษาสั่งให้ออกจากราชการ เมื่อเห็นว่าไม่สามารถ

ปฏิบัติราชการได้

3) รายงานการสั่งให้ออกจากราชการ ไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

5.5.2 กรณีไปปฏิบัติงานตามความประสงค์ของทางราชการ

1) ผู้อำนวยการสถานศึกษาสั่งให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่สมัครใจจะไปปฏิบัติราชการตามความประสงค์ของทางราชการ ออกจากราชการ

2) รายงานการสั่งให้ออกจากราชการ ไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

5.5.3 กรณีสั่งให้ออกจากราชการเพราะขาดคุณสมบัติทั่วไป ตามมาตรา 30 แห่ง

กฎหมายระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา กรณีเป็นผู้ไม่มีสัญชาติไทย (มาตรา 30

(1)) กรณีเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นตาม (มาตรา 30

(4)) กรณีเป็นคนไร้ความสามารถ หรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ หรือเป็นโรคที่กำหนดในกฎ

ก.ค.ศ. (มาตรา 30 (5)) กรณีเป็นผู้บกพร่องในศีลธรรมอันดี (มาตรา 30 (5) (7)) กรณีเป็นกรรมการ

บริหารพรรคการเมือง หรือเป็นเจ้าหน้าที่ในพรรคการเมือง (มาตรา 30 (8)) หรือกรณีเป็นบุคคล

ล้มละลาย (มาตรา 30 (9))

1) สถานศึกษาดูตรวจสอบคุณสมบัติครูผู้ช่วย ครู และบุคลากรทางการศึกษาอื่น ตามคุณสมบัติในมาตรา 30 (1) (4) (5) (7) (8) หรือ (9) แห่งกฎหมายระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

2) ผู้อำนวยการสถานศึกษาสั่งให้ผู้ขาดคุณสมบัติตามข้อ 1 ออกจากราชการ

3) รายงานการสั่งให้ออกจากราชการ ไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

5.5.4 กรณีขาดคุณสมบัติทั่วไป กรณีมีเหตุสงสัยว่าเป็นผู้ไม่เลื่อมใสใน

การปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (มาตรา 10 (3))

1) ผู้อำนวยการสถานศึกษาสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน เมื่อมีเหตุอันควรสงสัยว่า ครูผู้ช่วย ครู และบุคลากรทางการศึกษาอื่น ผู้ใดเป็นผู้ขาดคุณสมบัติทั่วไป (มาตรา 30 (3))

2) ผู้อำนวยการสถานศึกษาเสนอผลการสอบสวนต่อ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา

3) เมื่อ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่ศึกษามีมติเห็นว่า เป็นผู้ขาดคุณสมบัติตาม มาตรา 30 (3) ให้ผู้อำนวยการสถานศึกษาสั่งให้ออกจากราชการ

5.5.5 กรณีมีเหตุอันควรสงสัยว่าหย่อนความสามารถ บกพร่องในหน้าที่ราชการ หรือประพฤติตนไม่เหมาะสม

1) ผู้อำนวยการสถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนเมื่อครูผู้ช่วย ครู และบุคลากรทางการศึกษาอื่น มีกรณีถูกกล่าวหาหรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าหย่อนความสามารถ ในอันที่จะปฏิบัติหน้าที่ราชการ หรือประพฤติตนไม่เหมาะสม

2) ถ้าคณะกรรมการสอบสวน และผู้อำนวยการสถานศึกษาเห็นว่าครูผู้ช่วย ครู และบุคลากรทางการศึกษาอื่นไม่เป็นผู้หย่อนความสามารถ ไม่บกพร่องในหน้าที่ราชการ หรือ เป็นผู้ประพฤติตนไม่เหมาะสมให้ยุติเรื่อง แต่ถ้าคณะกรรมการสอบสวนและผู้อำนวยการ สถานศึกษาเห็นว่าเป็นผู้หย่อนความสามารถ บกพร่องในหน้าที่ราชการ หรือประพฤติตน ไม่เหมาะสม ให้ส่งเรื่องไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อเสนอ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา พิจารณา

3) เมื่อ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษามีมติให้ผู้นั้นออกจากราชการ ให้ผู้อำนวยการสถานศึกษาสั่งให้ออกจากราชการ เพื่อรับบำเหน็จบำนาญเหตุทดแทน

5.6 กรณีมีมลทินมัวหมอง

5.6.1 ผู้อำนวยการสถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการสอบวินัยอย่างร้ายแรง กรณีอันมีเหตุอันควรสงสัยอย่างยิ่งว่า ครูผู้ช่วย ครู และบุคลากรทางการศึกษาอื่น ได้มีการกระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรง แต่การสอบสวนไม่ได้ความแน่ชัดพอที่จะลงโทษวินัยอย่างร้ายแรง ถ้าให้รับราชการต่อไปจะทำให้เสียหายต่อราชการอย่างร้ายแรง

5.6.2 ผู้อำนวยการสถานศึกษาเสนอผลการสอบสวน ไปยังสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา เพื่อเสนอ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษาพิจารณา

5.6.3 เมื่อ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษามีมติให้ผู้นั้นออกจากราชการเพราะมีมลทิน หรือมัวหมองกรณีที่ถูกสอบสวนข้างต้น ให้ผู้อำนวยการสถานศึกษาสั่งให้ออกจากราชการเพื่อรับ บำเหน็จบำนาญเหตุทดแทน

5.7 กรณีได้รับโทษจำคุกโดยคำสั่งของศาล หรือรับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุด ให้จำคุกในความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

5.7.1 ผู้อำนวยการสถานศึกษาสั่งให้ออกจากราชการ เพื่อรับบำเหน็จบำนาญ เหตุทดแทนเมื่อปรากฏว่า ครูผู้ช่วย ครู และบุคลากรทางการศึกษาอื่น ได้รับโทษจำคุก โดยคำสั่ง ของศาล หรือรับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุด ให้จำคุกในความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท หรือความผิดลหุโทษ

5.7.2 รายงานผลการสั่งให้ออกจากราชการ ไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

สรุป การบริหารงานบุคคล มีหลักการและแนวคิด มุ่งให้เกิดความอิสระในการบริหาร งานบุคคล ภายใต้กฎหมาย ระเบียบ และหลักเกณฑ์ที่กำหนด ยึดหลักธรรมาภิบาล ข้าราชการครู

และบุคลากรทางการศึกษาได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง มีขวัญกำลังใจ มีความมั่นคงและก้าวหน้าในวิชาชีพ ซึ่งจะส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียน ส่วนขอบข่ายหรือภารกิจของการบริหารงานบุคคล กำหนดไว้ดังนี้ การวางแผนอัตรากำลังและกำหนดตำแหน่ง การสรรหาและการบรรจุแต่งตั้ง การเสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ วินัยและการรักษาวินัย การออกจากราชการ

ด้านบริหารทั่วไป

ธีระ รุณเจริญ (2546, 89) ได้กำหนดหลักการและแนวคิดการบริหารทั่วไปไว้ดังนี้

1. ยึดหลักให้สถานศึกษามีความเป็นอิสระในการบริหาร และจัดการศึกษาด้วยตนเองให้มากที่สุด โดยเขตพื้นที่การศึกษา มีหน้าที่กำกับ ดูแล ส่งเสริม สนับสนุน และประสานงานในเชิงนโยบาย ให้สถานศึกษาจัดการศึกษาให้เป็นไปตามนโยบาย และมาตรฐานการศึกษาของชาติ
2. มุ่งส่งเสริมประสิทธิภาพ และประสิทธิผล ในการบริหารและการจัดการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษา ตามหลักการบริหารงานที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ของงานเป็นหลัก โดยเน้นความโปร่งใส ความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ตามหลักเกณฑ์ กติกา ตลอดจนการมีส่วนร่วมของบุคคล ชุมชน และองค์กรที่เกี่ยวข้อง
3. มุ่งพัฒนาองค์กรทั้งระดับเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาให้เป็นองค์กรสมัยใหม่ โดยนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีมาใช้ที่เหมาะสม สามารถเชื่อมโยง ติดต่อสื่อสารกันได้อย่างรวดเร็วด้วยระบบเครือข่าย และเทคโนโลยีที่ทันสมัย
4. การบริหารทั่วไปเป็นกระบวนการสำคัญ ที่ช่วยประสาน ส่งเสริม และสนับสนุนให้การบริหารงานอื่น ๆ บรรลุผลตามมาตรฐานคุณภาพและเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยมีบทบาทหลักในการประสาน ส่งเสริม สนับสนุนและการอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในการให้บริการการศึกษาทุกรูปแบบ ทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย ตามบทบาทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา ตลอดจนการจัด และให้บริการการศึกษาของบุคคล ชุมชน องค์กร หน่วยงาน และสถาบันสังคมอื่น

กระทรวงศึกษาธิการ (2546, 64 - 73) ได้กำหนดแนวคิดการบริหารทั่วไปไว้ดังนี้

การบริหารทั่วไปเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดระบบบริหารองค์กร ให้บริการบริหารงานอื่น ๆ บรรลุผลตามมาตรฐาน คุณภาพและเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยมีบทบาทหลักในการประสาน ส่งเสริมสนับสนุนและอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในการให้บริการการศึกษาทุกรูปแบบ มุ่งพัฒนาสถานศึกษาให้ใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีอย่างเหมาะสม ส่งเสริมในการบริหาร และการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ตามหลักการบริหารงานที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ ของงานเป็นหลัก โดยเน้นความโปร่งใส ความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ ตลอดจนการมีส่วนร่วมของบุคคล ชุมชน และองค์กรที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การจัดการศึกษามีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยกำหนดขอบข่าย

ภารกิจการบริหารทั่วไปไว้ดังนี้

1. การดำเนินงานธุรการ
2. งานเลขานุการคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
3. การพัฒนาระบบ และเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ
4. การประสานและพัฒนาเครือข่ายการศึกษา
5. การจัดระบบการบริหารและพัฒนาองค์กร
6. งานเทคโนโลยีสารสนเทศ
7. การส่งเสริมสนับสนุนด้านวิชาการ งบประมาณ บุคลากร และบริหารทั่วไป
8. การดูแลอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม
9. การจัดทำสำมะโนผู้เรียน
10. การรับนักเรียน
11. การส่งเสริมและประสานงานการจัดการศึกษาในระบบ นอกกระบบ และตามอัธยาศัย
12. การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา
13. การส่งเสริมงานกิจการนักเรียน
14. การประชาสัมพันธ์งานการศึกษา
15. การส่งเสริมสนับสนุนและประสานงานการจัดการศึกษาของบุคคล ชุมชน องค์กร

หน่วยงาน และสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา

16. งานประสานราชการกับเขตพื้นที่การศึกษา และหน่วยงานอื่น
17. การจัดระบบการควบคุมภายในหน่วยงาน
18. งานบริการสาธารณะ
19. งานที่ไม่ได้ระบุไว้ในงานอื่น

นอกจากนี้ยังกำหนดขอบข่ายการดำเนินงานของสถานศึกษาไว้ดังนี้

1. การดำเนินงานธุรการ

1.1 ศึกษา วิเคราะห์ สภาพงานธุรการของสถานศึกษา และระเบียบ กฎหมาย

แนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้อง

1.2 วางแผนออกแบบระบบงานธุรการ ลดขั้นตอนการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพ

โดยอาจนำระบบเทคโนโลยีมาใช้ในการดำเนินงานให้เหมาะสม

1.3 จัดบุคลากรรับผิดชอบ และพัฒนาให้มีความรู้ ความสามารถ ในการปฏิบัติงาน

ธุรการตามระบบที่กำหนดไว้

1.4 จัดหา Hardware และ Software ให้สามารถรองรับการปฏิบัติงานด้านธุรการได้

ตามระบบที่กำหนดไว้

- 1.5 ดำเนินงานธุรการตามระบบที่กำหนดไว้ โดยยึดหลักความถูกต้อง รวดเร็ว ประหยัด และคุ้มค่า
- 1.6 ติดตาม ประเมินผล และปรับปรุงงานธุรการให้มีประสิทธิภาพ
2. งานเลขานุการคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
 - 2.1 รวบรวม ประมวล วิเคราะห์ และสังเคราะห์ข้อมูลที่จะใช้ในการประชุม คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
 - 2.2 สนับสนุนข้อมูล รับทราบหรือดำเนินการตามมติของคณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน
 - 2.3 ดำเนินงานด้านธุรการ ในการจัดประชุมคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
 - 2.4 จัดทำรายงานการประชุม และแจ้งมติที่ประชุมให้ผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อรับทราบ ดำเนินการ หรือถือปฏิบัติแล้วแต่กรณี
3. ประสานการดำเนินงานตามมติการประชุมในเรื่องการอนุมัติ อนุญาต สั่งการเร่งรัด การดำเนินการ และรายงานผลการดำเนินการ ให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานทราบ
 - 3.1 ดำเนินงานระบบเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ
 - 3.2 จัดทำทะเบียนเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ
 - 3.3 จัดระบบฐานข้อมูลของสถานศึกษา เพื่อใช้ในการบริหารจัดการ ภายใน สถานศึกษา ให้สอดคล้องกับระบบฐานข้อมูลของเขตพื้นที่การศึกษา
 - 3.4 พัฒนาบุคลากรผู้รับผิดชอบระบบเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ ให้มีความรู้ ความสามารถ และทักษะในการปฏิบัติการกิจ
 - 3.5 จัดระบบเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศเชื่อมโยงกับสถานศึกษาอื่น เขตพื้นที่ การศึกษา และส่วนกลาง
 - 3.6 นำเสนอและเผยแพร่ข้อมูลสารสนเทศ เพื่อการบริหาร การบริการ และการประชาสัมพันธ์
 - 3.7 ประเมินและประสานงานระบบเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ และปรับปรุงพัฒนา เป็นระยะ ๆ
4. การประสานงานและพัฒนาเครือข่ายการศึกษา
 - 4.1 จัดให้มีระบบการประสานงานและเครือข่ายการศึกษา
 - 4.2 พัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถในการพัฒนาเครือข่ายการศึกษา
 - 4.3 ประสานงานกับเครือข่ายการศึกษาเพื่อแสวงหาความร่วมมือ ความช่วยเหลือ

เพื่อส่งเสริม สนับสนุนงานการศึกษาของสถานศึกษา

4.4 เผยแพร่ข้อมูลเครือข่ายการศึกษาให้บุคลากรในสถานศึกษา และผู้เกี่ยวข้องทราบ

4.5 กำหนดแผน โครงการ หรือกิจกรรมเพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างเครือข่ายการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับสถานศึกษา

4.6 ให้ความร่วมมือ และสนับสนุนทางวิชาการแก่เครือข่ายการศึกษาของสถานศึกษา และเขตพื้นที่การศึกษาอย่างต่อเนื่อง

5. การจัดระบบการบริหารและพัฒนาองค์กร

5.1 เขตพื้นที่การศึกษา

5.1.1 ศึกษา วิเคราะห์ โครงสร้าง ภารกิจ การดำเนินงาน ปริมาณ คุณภาพ และสภาพของสถานศึกษา

5.1.2 วางแผนออกแบบการจัดระบบ โครงสร้างการแบ่งส่วนราชการภายในระบบการทำงาน และการบริหารงานของสถานศึกษา

5.1.3 นำเสนอคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา พิจารณาให้ความเห็นชอบ แบ่งส่วนราชการในสถานศึกษา

5.1.4 ประกาศและประชาสัมพันธ์ให้ส่วนราชการตลอดจนประชาชนทั่วไปทราบ

5.1.5 ดำเนินการบริหารจัดการ ให้เป็นไปตามโครงสร้างการแบ่งส่วนราชการที่กำหนด

5.1.6 ติดตาม ประเมินผล และปรับปรุงการจัดระบบบริหารให้มีประสิทธิภาพ

5.2 การพัฒนาองค์กร

5.2.1 ศึกษา วิเคราะห์ ข้อมูลปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการจำเป็นในการพัฒนาองค์กรของสถานศึกษา

5.2.2 กำหนดแนวทางการพัฒนาองค์กรให้ครอบคลุม โครงสร้าง ภารกิจ บุคลากร เทคโนโลยี และกลยุทธ์ให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการจำเป็นของสถานศึกษา

5.2.3 ดำเนินการพัฒนาบุคลากร ทักษะเจตคติ ความสามารถที่เหมาะสมกับ โครงสร้าง ภารกิจ เทคโนโลยี และกลยุทธ์ของสถานศึกษา

5.2.4 กำหนดเป้าหมาย ผลผลิต ผลลัพธ์ ตัวชี้วัด ในการปฏิบัติงานของบุคลากร

5.2.5 ติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานตามแนวทางการพัฒนาองค์กรเป็นระยะ ๆ อย่างต่อเนื่อง และสม่ำเสมอ

5.2.6 นำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงพัฒนาองค์กร และกระบวนการปฏิบัติงานให้เหมาะสม และมีประสิทธิภาพ

6. งานเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

6.1 สํารวจข้อมูลด้านเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาของสถานศึกษา

6.2 วางแผน กำหนดนโยบาย และแนวทางการนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา มาใช้ในการบริหารพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา

6.3 ระดมจัดหาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาให้งานด้านต่าง ๆ ของสถานศึกษา

6.4 สนับสนุนให้บุคลากรนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา มาใช้ในการบริหาร และพัฒนาการศึกษา

6.5 ส่งเสริมให้มีการพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ ความสามารถและทักษะในการผลิต รวมทั้งการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมมีคุณภาพ และประสิทธิภาพ

6.6 ส่งเสริมให้มีการวิจัย และพัฒนาการผลิตการพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

6.7 ติดตามประเมินผลการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา เพื่อให้เกิดการใช้ที่คุ้มค่า และเหมาะสมกับกระบวนการเรียนรู้

7. การส่งเสริมสนับสนุนด้านวิชาการ งบประมาณ บุคลากร และบริหารทั่วไป

7.1 สํารวจปัญหา ความต้องการจำเป็นของด้านวิชาการ งบประมาณ บุคลากร และบริหารทั่วไป

7.2 จัดระบบส่งเสริม สนับสนุน และอำนวยความสะดวกในการบริหารงาน ด้านวิชาการ งบประมาณ บุคลากร และบริหารทั่วไป

7.3 จัดหาสื่อวัสดุอุปกรณ์ เทคโนโลยีที่เหมาะสม เพื่อสนับสนุน และอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงานทุกด้าน

7.4 ติดตาม ประเมินผลการสนับสนุน และอำนวยความสะดวกในการบริหารงานของบุคลากรในด้านต่าง ๆ

7.5 นำผลการประเมินมาปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้การสนับสนุนและอำนวยความสะดวก ด้านต่าง ๆ ให้มีความยืดหยุ่นคล่องตัว และมีประสิทธิภาพ

8. การบริหารจัดการอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม

8.1 กำหนดแนวทางการวางแผนการบริหารจัดการอาคารสถานที่ และสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา

8.2 บำรุง ดูแล และพัฒนาอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา ให้อยู่ในสภาพที่มั่นคง ปลอดภัย เหมาะสม พร้อมทั้งจะใช้ประโยชน์

8.3 ติดตาม และตรวจสอบการใช้อาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา เพื่อให้เกิดความคุ้มค่า และเอื้อประโยชน์ต่อการเรียนรู้

8.4 สรุป ประเมินผล และรายงานการใช้อาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา

9. การจัดทำสำมะโนผู้เรียน

9.1 ประสานงานกับชุมชนและท้องถิ่นในการสำรวจข้อมูล จำนวนนักเรียนที่จะเข้ารับบริการทางการศึกษาในเขตบริการของสถานศึกษา

9.2 จัดทำสำมะโนผู้เรียนที่จะเข้ารับบริการทางการศึกษาของสถานศึกษา

9.3 จัดระบบข้อมูลสารสนเทศจากการสำมะโนผู้เรียน เพื่อให้สามารถนำข้อมูลมาใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

9.4 เสนอข้อมูลสารสนเทศการสำมะโนผู้เรียนให้เขตพื้นที่การศึกษารับทราบ

10. การรับนักเรียน

10.1 ให้สถานศึกษาประสานงาน การดำเนินการแบ่งเขตพื้นที่บริการการศึกษา ร่วมกัน และเสนอข้อตกลงให้เขตพื้นที่การศึกษาเห็นชอบ

10.2 กำหนดแผนการรับนักเรียนของสถานศึกษา โดยประสานงานกับเขตพื้นที่การศึกษา

10.3 ดำเนินการรับนักเรียนตามแผนที่กำหนด

10.4 ร่วมมือกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ชุมชน ในการติดตามช่วยเหลือนักเรียนที่มีปัญหาในการเข้าเรียน

10.5 ประเมินผล และรายงานผลการรับเด็กเข้าเรียนให้เขตพื้นที่การศึกษารับทราบ

11. การส่งเสริมและประสานงานการจัดการศึกษาในระบบ นอกกระบบ และตามอัธยาศัย

11.1 สำรวจความต้องการในการเข้ารับบริการการศึกษาทุกรูปแบบ ทั้งในระบบ นอกกระบบ และตามอัธยาศัย

11.2 กำหนดแนวทาง และความเชื่อมโยงในการจัดและพัฒนาศึกษาของสถานศึกษาทั้งการศึกษาในระบบ นอกกระบบ และตามอัธยาศัย ตามความต้องการของผู้เรียน และท้องถิ่นที่สอดคล้องกับแนวทางของเขตพื้นที่การศึกษา

11.3 ดำเนินการจัดการศึกษาในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง หรือทั้ง 3 รูปแบบ ตามความเหมาะสม และศักยภาพของสถานศึกษา

11.4 ประสานเชื่อมโยงความร่วมมือ และส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาของบุคคล ชุมชน องค์กร หน่วยงาน และสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา

11.5 ติดตาม ประเมินผลการส่งเสริม และประสานงานการจัดการศึกษาในระบบ นอกกระบบ และตามอัธยาศัย เพื่อปรับปรุงแก้ไขพัฒนาให้มีประสิทธิภาพต่อไป

12. การส่งเสริมกิจการนักเรียน

12.1 วางแผนกำหนดแนวทาง การส่งเสริมการจัดกิจกรรมนักเรียนของสถานศึกษา โดยสนับสนุนให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในกระบวนการวางแผน

12.2 ดำเนินการจัดกิจกรรมนักเรียน และส่งเสริมสนับสนุนให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมอย่างหลากหลายตามความถนัด และความสนใจของนักเรียน

12.3 จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น รักการอ่าน และเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง

12.4 สรุปและประเมินผลเพื่อปรับปรุงแก้ไข การส่งเสริมกิจการนักเรียน เพื่อให้การจัดกิจกรรมเกิดคุณค่า และประโยชน์ต่อผู้เรียนอย่างแท้จริง

13. การประชาสัมพันธ์

13.1 ศึกษาความต้องการในการเผยแพร่ข่าวสารข้อมูล และผลงานของสถานศึกษา รวมทั้งความต้องการ ในการได้รับข่าวสารข้อมูลทางการศึกษาของชุมชน

13.2 วางแผนการประชาสัมพันธ์ของสถานศึกษา โดยการมีส่วนร่วมของบุคคล ชุมชน องค์กร สถาบัน และสื่อมวลชนในท้องถิ่น

13.3 จัดให้มีเครือข่ายการประสานงานประชาสัมพันธ์

13.4 พัฒนาบุคลากรผู้รับผิดชอบงานประชาสัมพันธ์ให้มีความรู้ ความสามารถในการดำเนินการประชาสัมพันธ์ผลงานของสถานศึกษา

13.5 สร้างกิจกรรมการประชาสัมพันธ์ให้หลากหลายรูปแบบ โดยยึดหลักการมีส่วนร่วมของเครือข่ายประชาสัมพันธ์

13.6 ติดตาม ประเมินผล การประชาสัมพันธ์ เพื่อให้ทราบถึงผลที่ได้รับ และนำไปดำเนินการปรับปรุง แก้ไข พัฒนาให้เหมาะสมต่อไป

14. การส่งเสริมสนับสนุน และประสานจัดการศึกษาของบุคคล ชุมชน องค์กร และหน่วยงานอื่น

14.1 กำหนดแนวทางการส่งเสริมสนับสนุน และประสานจัดการศึกษาของบุคคล ชุมชน องค์กร และหน่วยงานอื่น

14.2 ให้คำปรึกษา แนะนำ ส่งเสริม สนับสนุน และประสานความร่วมมือในการจัดการศึกษาร่วมกับบุคคล ชุมชน องค์กร หน่วยงาน และสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา

15. การจัดระบบการควบคุมภายในหน่วยงาน

15.1 วิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ปัญหาตามโครงสร้าง และภารกิจของสถานศึกษา

15.2 ความเสี่ยงของการดำเนินงาน กำหนดปัจจัยเสี่ยง และจัดลำดับความเสี่ยง

- 15.3 กำหนดมาตรการในการป้องกันความเสี่ยงในการดำเนินงานของสถานศึกษา
- 15.4 การจัดระบบการควบคุมภายในสถานศึกษา
- 15.5 ให้นำบุคคลที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายนำมาตรการป้องกันความเสี่ยงไปใช้ในการควบคุมการดำเนินงานตามภารกิจ
- 15.6 ดำเนินการควบคุมตามหลักเกณฑ์มาตรการ และวิธีการที่สำนักงานตรวจเงินแผ่นดินกำหนด
- 15.7 ประเมินผลการดำเนินการควบคุมภายใน ตามหลักเกณฑ์มาตรการ และปรับปรุงให้เหมาะสม
- 15.8 รายงานผลการดำเนินการควบคุมภายใน
16. งานบริการสาธารณะ
- 16.1 จัดให้มีระบบการบริการสาธารณะ
- 16.2 จัดระบบข้อมูลข่าวสารของสถานศึกษา เพื่อให้บริการต่อสาธารณะ
- 16.3 ให้บริการข้อมูล ข่าวสาร และบริการอื่น ๆ แก่สาธารณชนตามความเหมาะสม และศักยภาพของสถานศึกษา
- 16.4 พัฒนาระบบการให้บริการแก่สาธารณชนให้มีประสิทธิภาพ เกิดความพึงพอใจต่อผู้มารับบริการ
- 16.5 ประเมินความพึงพอใจงานบริการสาธารณะจากผู้มาขอรับบริการ
- 16.6 นำผลการประเมินมาปรับปรุง แก้ไข พัฒนาระบบงานบริการสาธารณะ
17. งานที่ไม่ได้ระบุไว้ในงานอื่น
- 17.1 จัดให้มีบุคลากรรับผิดชอบงานตามความเหมาะสม และศักยภาพของผู้ปฏิบัติ
- งาน
- 17.2 ให้ผู้ที่รับผิดชอบงานวางแผนการปฏิบัติงาน และดำเนินงานให้เสร็จสิ้นตามภารกิจที่ได้รับมอบหมาย
- 17.3 กำกับ ติดตาม การดำเนินงานของผู้ที่ได้รับมอบหมาย
- 17.4 ประเมินผล การปฏิบัติงานของผู้ที่ได้รับมอบหมายงาน
- สรุป การบริหารทั่วไป คือ กิจกรรมต่าง ๆ ที่บุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป ร่วมมือกันทำโดยอาศัยทรัพยากรที่มีอยู่ ซึ่งได้แก่ คน เงิน วัสดุ สิ่งของ มาผ่านกระบวนการวิธีการจัดการที่เหมาะสม เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ และเป้าหมายที่วางไว้อย่างมีประสิทธิภาพเป็นที่พอใจของคนและเพื่อนร่วมงาน ซึ่งในการบริหารการศึกษาทุกรูปแบบมุ่งพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นองค์กรสมัยใหม่ โดยนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีมาใช้อย่างเหมาะสม การบริหารและการจัดการศึกษา บิดหลักการ

บริหารงานที่มุ่งเห็นผลสัมฤทธิ์ของงาน โดยเห็นความโปร่งใส ความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ ตามระเบียบ ข้อกฎหมาย ตลอดจนการมีส่วนร่วมของบุคคล ชุมชน และองค์กรที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การจัดการศึกษามีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

สรุป ขอบข่ายและภารกิจการบริหารจัดการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน แบ่งออกเป็น 4 ด้าน คือ ด้านบริหารงานวิชาการ ด้านบริหารงานงบประมาณ ด้านบริหารงานบุคคล และด้านบริหารทั่วไป ซึ่งการบริหารทั้ง 4 ด้าน จะต้องดำเนินการ โดยรวดเร็ว โปร่งใส ตรวจสอบได้ ใช้ทรัพยากรอย่างประหยัดและคุ้มค่า มีธรรมาภิบาล สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ชุมชน ท้องถิ่น และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่าย เพื่อให้การจัดการศึกษามีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เกิดประโยชน์สูงสุดต่อประเทศชาติ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาทั้งในและต่างประเทศ ซึ่งงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมีการทำไว้หลายเรื่อง จึงนำเสนอเฉพาะประเด็นสำคัญ ดังนี้

งานวิจัยในประเทศ

ธีระ รุณเจริญ (2545, 127) ได้ศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการบริหาร และการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาในประเทศไทย พบว่า

1. โรงเรียนมีปัญหาอุปสรรคในการบริหาร และการจัดการศึกษาตามแนวการกระจายอำนาจการบริหาร โรงเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยจะมีปัญหาอุปสรรคเกี่ยวกับงบประมาณและอาคารสถานที่ ในระดับค่อนข้างมาก ส่วนที่เหลือคือ เกี่ยวกับครู ผู้ปกครอง ประชาชน และองค์กรต่าง ๆ และผู้บริหาร โรงเรียนจะมีปัญหาในระดับปานกลาง โดยคิดว่าผู้บริหาร โรงเรียนจะเป็นปัญหาและอุปสรรคต่อการบริหาร และการจัดการศึกษาในลำดับท้ายสุด
2. ปัญหาอุปสรรคในด้านงบประมาณและอาคารสถานที่ คือ การได้รับงบประมาณต่ำกว่าแผนที่กำหนดไว้ จัดการงบประมาณเสริมไม่ค่อยได้ อาคารสถานที่ไม่เหมาะสมและการขาดความรู้ความสามารถในการทำงานบุคคลบัญชี และการจัดทำรายงาน
3. ปัญหาเกี่ยวกับครู คือ ครูขาด และไม่มีความรู้ความสามารถของครูบางส่วน การยึดติดพฤติกรรมการสอนแบบเดิม การขาดความรู้ความสามารถในการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และการไม่ปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพ
4. ผู้ปกครอง ประชาชน และองค์กรต่าง ๆ ยังขาดความรู้ความสามารถในการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา การร่วมปฏิบัติงาน และการไม่เข้าร่วมมือช่วยเหลือและมีเจตคติที่ไม่ดี

ต่อโรงเรียน

5. ผู้บริหารโรงเรียนเป็นปัญหาและอุปสรรค คือ การยึดติดพฤติกรรมการบริหารเดิม ความไม่เข้าใจการปฏิบัติตามแนวการกระจายอำนาจอย่างแท้จริง ยังเน้นงานธุรการมาก และการขาดจรรยาบรรณที่ดี

อดิศักดิ์ บุตรเหล็ก (2545, 123) ได้ศึกษา ความคาดหวังของผู้ปกครองนักเรียนต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาในอำเภออ่าวลึก สำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดกระบี่ พบว่า ผู้ปกครองคาดหวังให้โรงเรียนจัดการศึกษาโดยเน้นให้นักเรียน มีความรู้ความสามารถ ในด้านการอ่านออก เขียนได้ คิดคำนวณได้คล่องเหมาะสมกับชั้นเรียน มีความรับผิดชอบตนเอง และส่วนรวม มีความกตัญญูรู้คุณ ขยัน ประหยัด ซื่อสัตย์ มีคุณธรรมตามหลักแห่งศาสนา

รจนา สุวรรณภา (2546, 98 - 99) ได้ศึกษา การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดชัยภูมิ พบว่า ปัญหาการมีส่วนร่วมของชุมชนเกี่ยวกับแนวการจัดการศึกษา คือ การติดต่อสื่อสารระหว่างโรงเรียนกับชุมชนขาดความต่อเนื่อง รวมทั้งชุมชนไม่กล้าแสดงความคิดเห็น หรือให้คำปรึกษาแนะนำแก่โรงเรียน และชุมชนไม่เห็นความสำคัญในการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ชุมชนเข้าใจว่าการจัดการศึกษาเป็นหน้าที่ของโรงเรียน นอกจากนั้นชุมชนส่วนใหญ่มีภาระทางงานอาชีพ ไม่มีเวลาเข้าร่วมจัดการศึกษากับโรงเรียน รวมทั้งชุมชนขาดการประชุม การปรึกษาหารือ การร่วมจัดทำหลักสูตร กิจกรรมการเรียนการสอน และคณะกรรมการสถานศึกษามีงานประจำ ไม่มีเวลาให้กับโรงเรียน ชุมชนมีสภาพเศรษฐกิจไม่ดี ฐานะยากจน นอกจากนั้นสภาพแวดล้อมและสภาพทางเศรษฐกิจของชุมชนไม่เอื้ออำนวย รวมทั้งชุมชนขาดทรัพยากรท้องถิ่น และวัสดุอุปกรณ์ในการสนับสนุนการจัดการศึกษาของโรงเรียน

วิทยา ดวงใจ (2546, 88) ได้ศึกษา สภาพการให้บริการและความต้องการของชุมชนตามทัศนะของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนครราชสีมา พบว่า ความต้องการของชุมชนตามทัศนะของผู้ปกครองนักเรียน มีความต้องการให้โรงเรียน ให้บริการชุมชน ด้านการพัฒนาชุมชนและร่วมกิจกรรมชุมชน มากที่สุด รองลงมา ได้แก่ ด้านอาคารสถานที่และวัสดุอุปกรณ์ ด้านการศึกษา และด้านเศรษฐกิจและอาชีพตามลำดับ

สวัสดิ์ จันทร์ทา (2546, 92 - 93) ได้ศึกษา สภาพที่เป็นจริงและสภาพที่คาดหวังในการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียนในการจัดการศึกษาตามทัศนะของผู้ปกครองและผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนครราชสีมา พบว่า โดยภาพรวมทั้งผู้ปกครอง และผู้บริหาร โรงเรียนต่างมีความเห็นเหมือนกันว่า ตามสภาพที่เป็นจริงในปัจจุบันการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง แต่ในสภาพที่คาดหวังอยู่ในระดับมาก และเมื่อเปรียบเทียบสภาพที่เป็นจริง

กับสภาพที่คาดหวังในการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียนในการจัดการศึกษา ตามทัศนะของผู้ปกครองและผู้บริหาร โรงเรียน พบว่า สภาพที่คาดหวังสูงกว่าสภาพที่เป็นจริงทั้ง โดยภาพรวมและรายมิติ และเมื่อเปรียบเทียบสภาพที่เป็นจริงในการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียนในการจัดการศึกษาตามทัศนะของผู้ปกครองและผู้บริหาร โรงเรียน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียนในการจัดการศึกษา ตามทัศนะของผู้ปกครองสูงกว่าผู้บริหาร โรงเรียน ส่วนสภาพที่คาดหวังในการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียนในการจัดการศึกษา ตามทัศนะของผู้ปกครองและผู้บริหาร โรงเรียนมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียนในการจัดการศึกษา ตามทัศนะของผู้บริหาร โรงเรียนสูงกว่าผู้ปกครอง

ประพิณ ปิยาพันธ์ (2547, 77) ได้ศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนและครูโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดน่าน เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการจัดการศึกษาในระบบตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ด้านบริหารทั่วไป อยู่ในระดับปานกลาง โดยความต้องการสูงสุด 3 อันดับแรก คือ ต้องการมีส่วนร่วมในการกำหนดระเบียบวินัยของโรงเรียนที่ให้นักเรียนปฏิบัติ การจัดหาวัสดุอุปกรณ์ สื่อการสอน และการให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการรายได้เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานของโรงเรียน ด้านบริหารงานวิชาการ ต้องการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง โดยความต้องการสูงสุด 3 อันดับแรก คือ ต้องการมีส่วนร่วมกับครูประจำชั้นในการแก้ไขปัญหาการเรียนของนักเรียนที่มีผลการเรียนต่ำ การเสนอแนะหลักสูตรการเรียนการสอนที่มีส่วนช่วยแก้ปัญหา พัฒนาท้องถิ่น และการสอนของครูในรายวิชาต่าง ๆ ด้านงานกิจการนักเรียน ต้องการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก โดยความต้องการสูงสุด 3 อันดับแรก คือ ต้องการช่วยกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมให้แก่ นักเรียน ต้องการช่วยโรงเรียนจัดกิจกรรมการออกกำลังกายและเล่นกีฬา และต้องการมีส่วนร่วมในการแนะนำการประพฤติปฏิบัติตนของนักเรียน ด้านงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ต้องการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก โดยความต้องการสูงสุด 3 อันดับแรก คือ ต้องการสนับสนุนกิจกรรมการเยี่ยมบ้านเพื่อทราบปัญหาและสร้างความสัมพันธ์กัน ต้องการมีส่วนร่วมช่วยสนับสนุนให้โรงเรียนเป็นแหล่งเรียนรู้ของชุมชน และต้องการร่วมกับโรงเรียนและชุมชนในการป้องกัน และแก้ไขปัญหาของชุมชน

ศิวา กภาพแสน (2547, 116) ได้ศึกษา การพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารโรงเรียนบุญวัฒนา 2 อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา พบว่า ชุมชนให้ความสำคัญในการเข้ามามีส่วนร่วมตัดสินใจวางแผน แก้ปัญหา และปรับปรุง พัฒนาโรงเรียน มีส่วนร่วมดำเนินการเสาะเสาะกำลังทรัพย์ สติปัญญา จัดหาทรัพยากร และแหล่งเรียนรู้ ให้มีการติดตามนิเทศ ค้นหาตัวอย่างที่ดี

หาแนวทางแก้ปัญหา และหาวิธีการช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ กับทางโรงเรียนโดยแสดงออกถึงความ
ความเป็นเจ้าของโรงเรียนร่วมกัน ทำให้มีศักยภาพในการปรับปรุง แก้ไข พัฒนาให้โรงเรียนน่าอยู่

ศิริณัฐ ปิยะมิ่ง. (2547, 208). ได้ศึกษา การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนา
การศึกษาของโรงเรียนสหศึกษา อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ตัวแทนผู้ปกครองที่เป็น
คณะกรรมการสถานศึกษา มีส่วนร่วมตัดสินใจต่าง ๆ ในทางปฏิบัติยังไม่เป็นไปตามหลักการที่ควร
จะเป็น เพราะการประชุมคณะกรรมการสถานศึกษามีน้อยครั้ง และเรื่องที่ผู้ปกครองไม่มีส่วนร่วม
เลยคือ การกำหนดและพิจารณางบประมาณประจำปี การร่วมทำหลักสูตรสถานศึกษา การร่วม
กำหนดนโยบายของโรงเรียน การกำหนดปรัชญา จุดมุ่งหมาย และเป้าหมายของโรงเรียน

อรรถพร ผดุงศักดิ์ชยกุล (2547, 70) ได้ศึกษา การมีส่วนร่วมและแนวทางส่งเสริมการมี
ส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัด
ฉะเชิงเทรา พบว่า การมีส่วนร่วมของชุมชนด้านการบริหารจัดการ อยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับ
จากคะแนนเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ มีส่วนร่วมได้รับทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับผล
การจัดการศึกษาของโรงเรียน มีส่วนร่วมเป็นชมรมหรือกลุ่มที่ประสานงานกับโรงเรียนเกี่ยวกับ
ประเพณีหรือกิจกรรมชุมชน และมีส่วนร่วมประชาสัมพันธ์ความก้าวหน้าของโรงเรียน ด้านบริหาร
งานวิชาการ การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับจาก
คะแนนเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ การมีส่วนร่วมเป็นแหล่งข้อมูลเกี่ยวกับความรู้
ความเข้าใจเกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น การมีส่วนร่วมเป็นแหล่งข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับสภาพ
และความต้องการชุมชน และการมีส่วนร่วมเป็นกรรมการหลักสูตรท้องถิ่น ด้านส่งเสริมสนับสนุน
การจัดการศึกษา การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับจาก
คะแนนเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ การมีส่วนร่วมจัดงานวันเด็ก วันปีใหม่ และประเพณี
สำคัญต่าง ๆ มีส่วนส่งเสริมให้บุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียนที่อยู่ใกล้บ้าน และการมีส่วนร่วมใน
การดำเนินการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับประเพณีสำคัญ คนตรี กีฬาภายใน และภายนอกโรงเรียน การมี
ส่วนร่วมของชุมชนในโรงเรียนขนาดใหญ่ ขนาดกลาง ขนาดเล็ก โดยภาพรวมและด้านวิชาการ
ไม่แตกต่างกัน ด้านการบริหารจัดการ โรงเรียนขนาดใหญ่และขนาดกลางชุมชนมีส่วนร่วมมากกว่า
โรงเรียนขนาดเล็ก ด้านส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษา โรงเรียนขนาดใหญ่มีส่วนร่วมมากกว่า
โรงเรียนขนาดเล็ก

นภาพร คงคาหลวง (2548, 139 - 140) ได้ศึกษา การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัด
การศึกษาขั้นพื้นฐาน กรณีศึกษาโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี พบว่า ชุมชนเมืองมี
ส่วนร่วมดำเนินการสูงในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านบริหารงานวิชาการ ด้านบริหารงาน
งบประมาณ ด้านบริหารงานบุคคล ด้านบริหารทั่วไป โดยมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

ด้านบริหารงานวิชาการสูง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าชุมชนให้ความสำคัญ และให้ความสนใจกับการศึกษาด้านบริหารงานวิชาการมากกว่าด้านอื่น เพราะเห็นว่างานวิชาการเกี่ยวข้องโดยตรงกับบุตรหลานของตนเอง ส่วนการมีส่วนร่วมด้านบริหารทั่วไปต่ำ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ชุมชนเมืองเห็นว่าโรงเรียนมีหน้าที่โดยตรงอยู่แล้วในการบริหารจัดการภายใน และเข้าใจว่าชุมชนไม่มีความรู้ความสามารถในการบริหารทั่วไปของโรงเรียน จึงมีส่วนร่วมน้อย และไม่ได้ให้ความร่วมมือในด้านนี้เท่าที่ควร ส่วนชุมชนชนบทมีส่วนร่วมติดตามประเมินผลสูงในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ชุมชนชนบทมีกลุ่มผู้นำชุมชนและกลุ่มผู้ปกครองนักเรียน ที่ใกล้ชิดกับทางโรงเรียน โดยเฉพาะผู้ปกครองนักเรียนที่เข้าออกภายในโรงเรียนได้ จึงมีเวลาแจ้งเรื่องราวของนักเรียนในปกครองให้ทางโรงเรียนทราบได้ ตลอดจนมีความสนใจต่อการตรวจสอบติดตามผลการเรียนของนักเรียนตลอดทั้งบุตรหลานของตนเองเป็นอย่างมาก ทั้งนี้เพื่อความต้องการให้ผลการเรียนออกมามีคุณภาพ โดยให้ความสำคัญ และให้ความสนใจกับด้านบริหารงานวิชาการมากกว่าด้านอื่น เพราะเห็นว่างานวิชาการเกี่ยวข้องโดยตรงกับบุตรหลานของคนในชุมชน

ปกรณ กัณอุปัทว์ (2548, 174) ได้ศึกษา การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งเสริมและปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนกับ โรงเรียนประถมศึกษา กรณีศึกษา โรงเรียนวัดถนน อำเภอป่าโมก จังหวัดอ่างทอง พบว่า สภาพทางเศรษฐกิจทั่วไปในชุมชนเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนกับ โรงเรียนเป็นอย่างยิ่ง

ประสาท เทียงอยู่ (2548, 72) ได้ศึกษา การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนวัดมุลเหล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิจิตร เขต 1 พบว่า ด้านภารกิจ การบริหารทั้ง 4 ด้าน ด้านบริหารงานวิชาการ ด้านบริหารงานงบประมาณ ด้านบริหารทั่วไป ชุมชนมีส่วนร่วมในระดับมากที่สุด ด้านบริหารงานบุคคล ชุมชนมีส่วนร่วมในระดับมาก แสดงว่าชุมชนมีบทบาทสำคัญในการจัดการศึกษา หากว่าโรงเรียนขาดการร่วมมือกับชุมชนก็คงจะประสบผลสำเร็จได้ยากในการบริหารการศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล

ปรีดาวรรณ อินทวิมลศรี (2548, 283 - 284) ได้ศึกษา รูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า ผู้ปกครองบางคนต้องการเข้าไปมีส่วนร่วมกับโรงเรียน แต่ไม่รู้วิธีเข้าไป หรือมีประสบการณ์ที่ไม่ดีต่อโรงเรียน หรือมีปัญหา ด้านการใช้ภาษาในการสื่อสาร จึงทำให้ขาดโอกาสในการมีส่วนร่วม และพบว่าบทบาทการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง แบ่งออกเป็น 4 ด้าน คือ

ด้านบริหารงานวิชาการ ได้แก่ ผู้ปกครองได้มีโอกาสพบครูประจำชั้นที่โรงเรียน เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ และแก้ไขปัญหาให้นักเรียนร่วมกัน อย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง รวมทั้งเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองรับทราบการวัดผลนักเรียน ทั้งนี้เครือข่ายผู้ปกครอง และ โรงเรียนร่วมกัน

ยกย่องเชิดชูผู้ปกครองที่มีส่วนร่วมในการพัฒนาบุตรหลาน สำหรับผู้ปกครองที่มีโอกาสได้ชื่นชม ร่วมประเมินผลงานของบุตรหลานตนเอง และคนอื่น จากการจัดนิทรรศการ สรุปผลงานนักเรียน ประจำภาคเรียน และผู้ปกครองที่มีความสามารถ มีความพร้อม มีโอกาสเข้าร่วมเป็นกรรมการเพื่อ พัฒนาหลักสูตร สถานศึกษา หรือเป็นอาสาสมัครถ่ายทอดความรู้แก่นักเรียน หรือช่วยเหลืองาน วิชาการ อีกทั้งผู้ปกครองจัดสภาพแวดล้อมที่บ้านให้เหมาะสม เพื่อส่งเสริมให้บุตรหลานรักการอ่าน และเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ตามวัยที่เหมาะสม

ด้านบริหารงานงบประมาณ ได้แก่ ผู้ปกครองสามารถคิดวางแผนจัดกิจกรรมหารายได้ เพื่อส่งเสริมการศึกษาของบุตรหลาน โดยการจัดกิจกรรมนั้น มีตัวแทนครูได้เข้าร่วมเป็นกรรมการ แต่ละฝ่าย เพื่อช่วยเหลือกัน อีกทั้งผู้ปกครองได้มีโอกาสเข้าร่วมประชุมรับทราบความจำเป็นของ โรงเรียน ความต้องการของนักเรียน เพื่อหาแนวทางให้ใช้งบประมาณมาเพิ่มเติม ทั้งนี้ใน การปฏิบัติงานร่วมกัน มีบันทึกรายรับ รายจ่าย ของการจัดกิจกรรมหารายได้ตลอดจนมี การประเมินผลร่วมกัน ซึ่งกลุ่มผู้ปกครองเครือข่ายประจำห้อง สายชั้น และ โรงเรียนร่วมกันหา แนวทาง ประชาสัมพันธ์ ให้กับผู้ปกครองทั่วไป ได้เสียสละกำลังทรัพย์ ร่วมกันจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ เพิ่มเติมให้ทางโรงเรียนในสิ่งที่เห็นว่าจำเป็น และเป็นประโยชน์ต่อบุตรหลาน หรือขอ ความช่วยเหลือจากบุคลากรในท้องถิ่น หรือ หน่วยงานภายนอก ตามกำลังความสามารถ ความพร้อมของผู้ปกครองแต่ละ โรงเรียน

ด้านบริหารงานบุคคล ได้แก่ ผู้ปกครองที่เข้ามาในโรงเรียนได้รับการต้อนรับจาก ผู้บริหาร โรงเรียน ครู และสร้างสัมพันธ์อันดีต่อกันให้เกิดประโยชน์ซึ่งกันและกัน ส่วนผู้ปกครองที่มีความเสียสละ ช่วยเหลือ ทำประโยชน์ให้กับ โรงเรียนได้รับการยกย่องประชาสัมพันธ์จากทาง โรงเรียนสม่ำเสมอ ในแต่ละปีผู้ปกครองเข้ารับฟังความรู้ต่าง ๆ ที่จำเป็นต่อชีวิต จากการประชุม หรืออบรมของทางโรงเรียน อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง เพื่อพัฒนาโรงเรียนร่วมกัน ในโรงเรียน ผู้ปกครองมีโอกาสได้แสดงความคิดเห็นในแบบสำรวจความพึงพอใจ หรือเขียนใส่ตู้ความคิดเห็น หรือมีโอกาสได้พูดแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับครู ผู้บริหาร โรงเรียน เพื่อแก้ไขพัฒนางานใน โรงเรียนทั้งนี้ผู้ปกครองมีโอกาสได้แนะนำตนเองกับทางโรงเรียน เพื่อโรงเรียนจะได้ทราบประวัติ ความถนัด ความสามารถ เพื่อสนับสนุนผู้ปกครองให้มีส่วนร่วมกับทางโรงเรียน ซึ่งในแต่ละปี ผู้ปกครองที่มีส่วนร่วมกับทางโรงเรียน จะมีเกียรติบัตรยกย่องโดยลงนามร่วมกันระหว่างผู้บริหาร โรงเรียน และประธานเครือข่ายผู้ปกครอง ประจำปีการศึกษานั้น

ด้านบริหารทั่วไป ได้แก่ ผู้ปกครองรายงานพฤติกรรมของบุตรหลานในใบตอบรับที่ โรงเรียนขอความร่วมมือทุกครั้ง และส่งเสริมกิจกรรมของนักเรียนทั้งที่บ้านและชีวิตประจำวัน อีกทั้งร่วมรับทราบแผนปฏิทินประจำปี และนโยบายของโรงเรียน เพื่อได้เตรียมพร้อมในการร่วม

พัฒนาบุคลากรกับทางโรงเรียน นอกจากนี้ ในด้านธุรการ ผู้ปกครองให้ข้อมูลส่วนตัว ครอบงำ เพื่อสะดวกในการติดต่อ ในด้านสวัสดิการต่าง ๆ ผู้ปกครองสนับสนุน ด้านอาหาร หนังสือ ทุนทรัพย์ และอื่น ๆ ตามกำลัง ความพร้อม อีกทั้งช่วยเหลือด้านสถานที่ ความปลอดภัย ความเป็นระเบียบเรียบร้อยของโรงเรียนด้วย รวมทั้งทางด้านสุขภาพอนามัยมีการรวมกลุ่มจัดกิจกรรม ส่งเสริมสุขภาพให้แก่นักเรียน ผู้ปกครองด้วยกัน และบุคลากรในโรงเรียน ทั้งนี้ผู้ปกครองมีโอกาส ได้เสนอความคิดเห็น หรือเขียนเอกสารความรู้ในวารสาร หรือแผ่นพับของโรงเรียน ห้องสื่อต่าง ๆ หรือ มีโอกาสยืมหนังสือต่าง ๆ ไปศึกษาที่บ้าน เพื่อเกิดความรู้ในการไปพัฒนาตนเอง และบุคลากร

กึ่งกาญจน์ ชมอินทร์ (2549, 82 - 83) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 พบว่า การมีส่วนร่วมของชุมชนตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนและประธานกรรมการสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การมีส่วนร่วมทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับได้ดังนี้ ด้านบริหารงานบุคคล ด้านบริหารงานงบประมาณ ด้านบริหารทั่วไป และด้านบริหารงานวิชาการ เป็นด้านสุดท้าย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน และจำแนกเป็นรายข้อ สรุปได้ดังนี้

1. ด้านบริหารงานวิชาการ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และประธานกรรมการสถานศึกษา พบว่าโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากที่สุด คือ ชุมชนมีส่วนร่วมในการนำนักเรียนไปศึกษาหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้นอกสถานที่ และข้อที่ชุมชนมีส่วนร่วมน้อยที่สุด คือ การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาของการดำเนินงานวิชาการ

2. ด้านบริหารงานงบประมาณ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และประธานกรรมการสถานศึกษา พบว่าโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากที่สุด คือ ชุมชนได้รับประโยชน์จากผลสัมฤทธิ์ในการบริหารงบประมาณ และมีส่วนร่วมตรวจสอบวัตถุประสงค์ในสถานศึกษา และข้อที่ชุมชนมีส่วนร่วมน้อยที่สุด คือ ชุมชนมีส่วนร่วมกำหนดวิธีการ และการวางแผนตั้งงบประมาณประจำปี

3. ด้านบริหารงานบุคคล ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และประธานกรรมการสถานศึกษา พบว่าโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากที่สุด คือ ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดแผนพัฒนาครูและบุคลากรของสถานศึกษา และข้อที่ชุมชนมีส่วนร่วมน้อยที่สุด คือ ชุมชนมีส่วนร่วมในการแต่งตั้งคณะกรรมการ พิจารณาความดีความชอบของบุคลากรในสถานศึกษา

4. ด้านบริหารทั่วไป ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนและประธานกรรมการสถานศึกษา พบว่าโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากที่สุด คือ ชุมชนมีส่วนร่วมประเมินผลการใช้วิทยากรภายนอก และภูมิปัญญาท้องถิ่น และข้อที่ชุมชนมีส่วนร่วมน้อยที่สุด คือ ชุมชนมีส่วนร่วมในการส่งเสริมและประสานงานการศึกษาในระบบ นอกกระบบ และตามอัธยาศัย

บุญชู ชัยเกรี (2549, 85) ได้ศึกษา รูปแบบการบริหาร โรงเรียนแบบมีส่วนร่วมของชุมชน ตามแนวประกันคุณภาพการศึกษาของ โรงเรียนหางน้ำหนองแขม (โอบอุปถัมภ์) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยนาท พบว่า ประชาชนในชุมชนส่วนใหญ่ที่มีอาชีพทางด้านเกษตรกรรมใช้เวลาทั้งหมดทุ่มเทกับการประกอบอาชีพ ทำให้การมีส่วนร่วมกับสถานศึกษายังไม่ดีเท่าที่ควร

ทัศนีย์ แสงอรุณ (2550, 95 - 97) ได้ศึกษา การมีส่วนร่วมและแนวทางในการพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหาร โรงเรียน กิ่งอำเภอเกาะช้าง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดรนคร พบว่า การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหาร โรงเรียน ด้านบริหารงานวิชาการ ด้านบริหารงบประมาณ ด้านบริหารงานบุคคล และด้านบริหารทั่วไป โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง โดยผู้นำชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหาร โรงเรียนทุกด้านมากกว่า กรรมการสถานศึกษา ผู้ปฏิบัติการสอน และผู้ปกครองนักเรียน

บุญโฮม งามเลิศ (2550, 146 - 148) ได้ศึกษา ระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานอำเภอสตึก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 พบว่า ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานด้านบริหารทั่วไป และด้านบริหารงานงบประมาณอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านบริหารงานวิชาการ และด้านบริหารงานบุคคล ระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนอยู่ในระดับน้อย

จากการศึกษางานวิจัยในประเทศ เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนและ โรงเรียน สรุปได้ว่า แนวคิดในการจัดการศึกษา โดยให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา โดยร่วมคิดร่วมทำ มีความจำเป็นและสำคัญอย่างยิ่ง เพราะ โรงเรียนเป็นส่วนหนึ่งของสังคมและชุมชนที่ไม่สามารถแยกจากกันได้ การจัดการศึกษาที่จะสนองความต้องการของชุมชนอย่างแท้จริงนั้น ต้องเกิดจากความต้องการของชุมชน โดยให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมกำหนดแนวทาง นโยบาย และสนับสนุนปัจจัยต่าง ๆ ตลอดจนการติดตามตรวจสอบการปฏิบัติงาน โรงเรียน ดังนั้น โรงเรียนจึงต้องแสวงหาความร่วมมือจากชุมชน โดยสร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อชุมชน ให้ชุมชนเกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของร่วมกัน ซึ่งผู้ที่มีความสำคัญในชุมชนที่จะมีส่วนร่วมจัดการศึกษากับโรงเรียนก็คือผู้ปกครอง และผู้นำชุมชน และสิ่งที่จะต้องตระหนักคือการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองในชุมชน ย่อมแตกต่างกันตามศักยภาพ และความสามารถของผู้ปกครองในชุมชนนั้น ๆ

งานวิจัยต่างประเทศ

บาร์น (Barnes, 1995, 3152 - A) ได้ศึกษา การมีส่วนร่วมในการเรียนการสอนของผู้ปกครอง พบว่า การมีส่วนร่วมกับการเรียนการสอนของโรงเรียน โดยอุดมคติแล้วผู้ปกครองต้องการมีบทบาทที่โรงเรียนหรือในชั้นเรียน แม้ว่าจริง ๆ แล้วการมีส่วนร่วมของพวกเขาจะไม่เป็นไปตามอุดมคติดังกล่าว และได้พบว่าผู้ปกครองยังมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนที่บ้านด้วย การศึกษาครั้งนี้ให้หลักฐานเพิ่มเติมว่าบิดามารดาชาวอเมริกัน - อัฟริกัน เห็นคุณค่าของการศึกษา และเห็นว่าโรงเรียนจำเป็นต้องตระหนักถึงความคาดหวังด้านการศึกษา และวัฒนธรรมของผู้ปกครองด้วย

ก๊อดวิน (Godwin, 1996, CD-ROM, 128) ได้ศึกษาทัศนคติของผู้ปกครองที่มีต่อการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ซึ่งการวิจัยนี้จัดทำเพื่อจะสำรวจสัดส่วนของคณะกรรมการ โรงเรียนที่เป็นผู้ปกครองของนักเรียน และสำรวจทัศนคติของผู้ปกครองที่มีต่อบทบาทที่พึงประสงค์ และบทบาทที่เป็นจริงของคณะกรรมการ จากผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวมผู้ปกครองมีความต้องการเพิ่มมากขึ้นในการมีส่วนร่วมกับโรงเรียน ตัดสินใจในกิจกรรมต่าง ๆ ชนกลุ่มอื่น ๆ ไม่ค่อยมีบทบาท นอกจากนี้ การศึกษายังชี้ให้เห็นถึงผู้ปกครองของชนชาติอื่นมีความพึงพอใจน้อยที่สุดในบทบาทการมีส่วนร่วม

วาสเดน (Wasden, 1996, CD - ROM, 195) ได้ศึกษา ทัศนะของผู้มีส่วนร่วม 4 กลุ่ม ต่อผลกระทบของการกระจายอำนาจ ในการบริหารการศึกษาตามโครงการปฏิรูปการศึกษาของรัฐยูทาห์ ซึ่งผลการวิจัยพบว่า ถึงแม้ผู้บริหาร โรงเรียนเป็นผู้สำคัญมากในการปฏิรูปการศึกษา แต่บทบาทของสมาคมครู ผู้ปกครอง ก็มีความสำคัญอย่างยิ่ง ที่จะทำให้การบริหารการศึกษาบรรลุถึงเป้าหมายในการจัดการศึกษาเพื่อให้เกิดคุณภาพ

ไรด์เอาท์ (Rideout, 1997, 3348 - A) ได้ศึกษา การมีส่วนร่วมและความร่วมมือของผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียในการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน โดยการสอบถาม สัมภาษณ์ผู้ปกครอง ครู ผู้บริหาร โรงเรียน และผู้จัดการ โรงเรียนในมลรัฐนิวฟาว์แลนด์ และเลบราดอร์ สหรัฐอเมริกา เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการด้านงบประมาณ หลักสูตร บุคลากร คณะกรรมการ โรงเรียน และการแก้ไขปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ ผลการศึกษาพบว่า ผู้บริหาร โรงเรียนมีความต้องการให้เกิดการมีส่วนร่วมมากกว่าครูและผู้ปกครอง

บรูซ (Bruce, 1999, 6026 - A) ได้ศึกษา บทบาทของครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์กับชุมชน พบว่า ความคาดหวังของโรงเรียนที่เกี่ยวข้องกับชุมชน สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนที่จะมีส่วนร่วมกับทางโรงเรียน สำหรับความคาดหวังของครูใหญ่โรงเรียนประถมนั้น ผลการวิจัยพบว่า ครูใหญ่คาดหวังที่จะให้ผู้ปกครองของนักเรียนได้มีส่วนร่วม

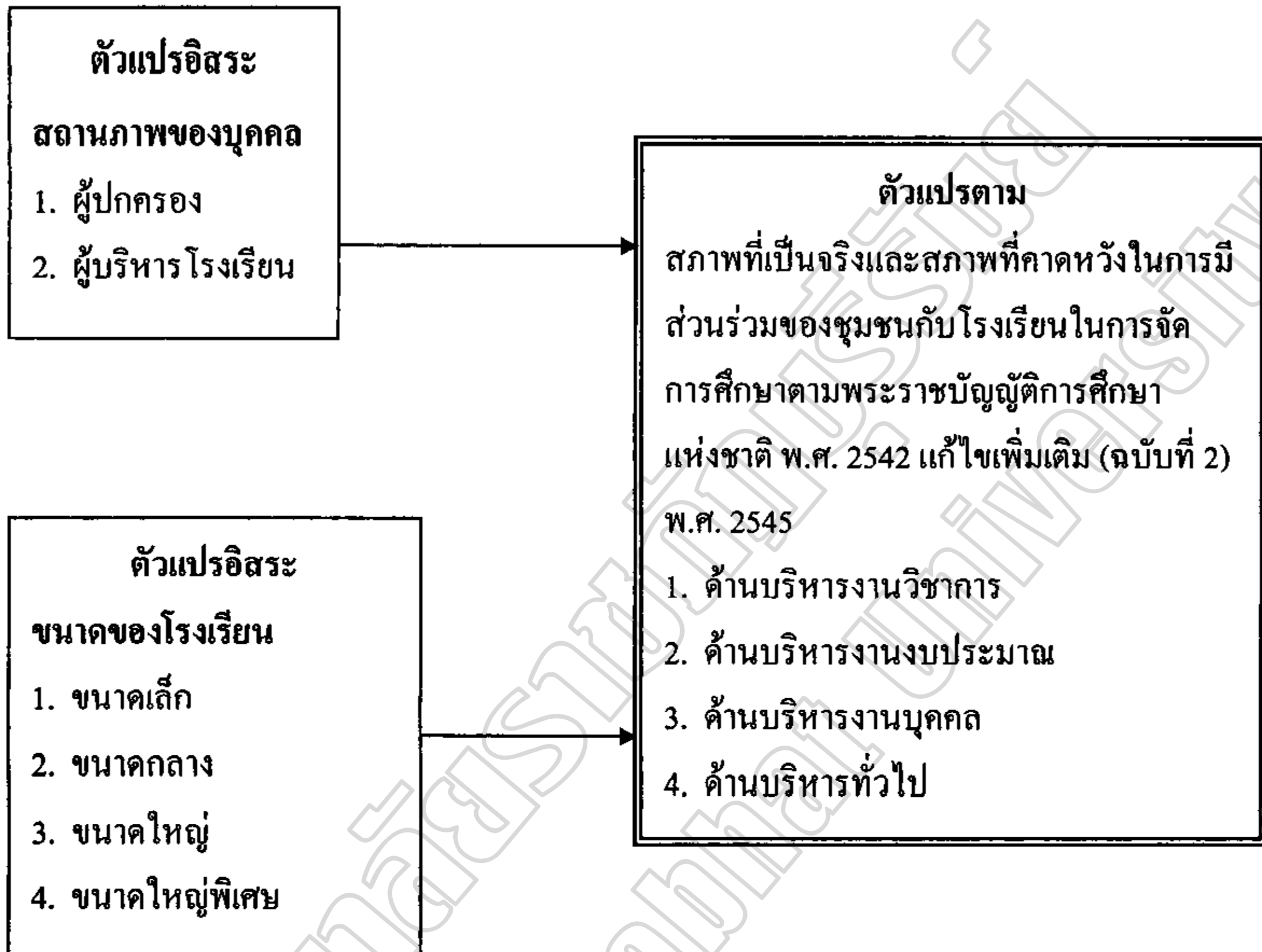
ระหว่างโรงเรียนกับการเรียนรู้ การอบรมสอนเด็ก ให้มากยิ่งขึ้น

จากการศึกษางานวิจัยต่างประเทศเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนและโรงเรียน สรุปได้ว่า ปัจจุบันผู้ปกครองเห็นคุณค่าของการศึกษาเป็นอย่างมาก และต้องการที่จะมีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียนและที่บ้าน เช่นเดียวกับผู้บริหาร โรงเรียนที่ต้องการให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมอย่างมากเช่นกัน

จากการศึกษางานวิจัยการมีส่วนร่วมของชุมชน และ โรงเรียนทั้งภายในประเทศ และต่างประเทศ สรุปได้ว่า ปัจจุบันประชาชนให้ความสนใจและเห็นความสำคัญของการศึกษามาก และต้องการที่จะเข้ามามีส่วนร่วมกับ โรงเรียนแม้ว่าเขาจะมีโอกาสน้อยด้วยเหตุใด ๆ ก็ตาม เขาต้องการให้โรงเรียนปฏิบัติต่อบุตรหลานของเขาด้วยความยุติธรรมและเท่าเทียมกัน แต่ปัญหาที่พบคือ ประชาชนยังขาดความรู้พื้นฐานทางด้านการศึกษามาก จึงควรมีการเตรียมความพร้อมด้านพื้นฐานการศึกษาให้กับประชาชน สร้างความตระหนักให้ประชาชนเห็นความสำคัญของการศึกษา เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนดำเนินการ และให้ประชาชนมีส่วนร่วมอย่างเป็นรูปธรรม

กรอบความคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษา แนวคิด ทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของชุมชนกับ โรงเรียนในการจัดการศึกษา พบว่า การมีส่วนร่วมของชุมชนในการร่วมตัดสินใจ ร่วมให้ข้อเสนอแนะ ร่วมสนับสนุน ส่งเสริม ร่วมดำเนินการบริหารจัดการศึกษา ขึ้นพื้นฐานระดับ โรงเรียน ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 แบ่งเป็น 4 ด้าน คือ ด้านบริหารงานวิชาการ ด้านบริหารงานงบประมาณ ด้านบริหารงานบุคคล และด้านบริหารทั่วไป ซึ่งผู้วิจัยได้สรุปกรอบความคิดในการวิจัยเป็นภาพประกอบดังนี้

ภาพประกอบ 1 กรอบความคิดในการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เพื่อศึกษาสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่คาดหวังในการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียนในการจัดการศึกษาตามความคิดเห็นของผู้ปกครอง และผู้บริหาร โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ตามลำดับดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย ผู้ปกครองและผู้บริหาร โรงเรียนที่มีการสอนช่วงชั้นที่ 3 และช่วงชั้นที่ 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ปีการศึกษา 2551 จำนวน 22 โรงเรียน จำแนกเป็นผู้ปกครองจำนวน 19,031 คน และผู้บริหาร โรงเรียนจำนวน 60 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่

2.1 กลุ่มตัวอย่างผู้ปกครอง ได้มาจากการสุ่มตัวอย่างจากประชากร โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ตามตารางสำเร็จรูปของเครจซีและมอร์แกน ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 377 คน และสุ่มตามระดับชั้น (Stratified Random Sampling) โดยแบ่งเป็นกลุ่มย่อยตามขนาดของโรงเรียน คือ ขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ และขนาดใหญ่พิเศษ แล้วทำการสุ่มให้กระจายไปตามโรงเรียนต่าง ๆ อย่างเป็นสัดส่วนด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

2.2 กลุ่มตัวอย่างผู้บริหาร โรงเรียน ใช้ประชากร

รายละเอียดของประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ดังแสดงในตาราง 1 ดังนี้ .

ตาราง 1 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างผู้ปกครอง และผู้บริหารโรงเรียนในสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ปีการศึกษา 2551

ที่	โรงเรียน	ขนาด โรงเรียน	ผู้ปกครอง		ประชากรผู้บริหารโรงเรียน	
			ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ผู้อำนวยการ	รองผู้อำนวยการ
1	ทุ่งแสงทองพิทยาคม	เล็ก	374	7	1	1
2	ปะคำพิทยาคม	เล็ก	261	5	1	-
3	ร่วมจิตต์วิทยา	เล็ก	327	7	1	-
4	ละหานทรายวิทยา	เล็ก	374	7	1	1
5	เมืองโพธิ์ชัยพิทยาคม	เล็ก	460	9	1	1
6	เหลียงพนาวินพิทยาคม	เล็ก	394	8	1	1
7	สามัคคีพิทยาคม	เล็ก	161	3	1	-
8	ตาจงพิทยาสรรค์	กลาง	523	10	1	1
9	ถนนหักพิทยาคม	กลาง	600	12	1	1
10	นางรองพิทยาคม	กลาง	941	19	1	3
11	พนมรุ้ง	กลาง	695	14	1	2
12	พิมพ์รัฐประชาสรรค์	กลาง	676	14	1	1
13	ร่วมเกล้าบุรีรัมย์	กลาง	1,214	24	1	3
14	สิงห์วิทยา	กลาง	866	17	1	2
15	หนองหงส์พิทยาคม	กลาง	786	16	1	1
16	ห้วยหินพิทยาคม	กลาง	522	10	1	1
17	โนนสุวรรณพิทยาคม	กลาง	846	17	1	2
18	ไทยเจริญวิทยา	กลาง	615	12	1	1
19	ศึกษาสงเคราะห์นางรอง	กลาง	672	13	1	4
20	ละหานทรายรัชดาภิเษก	ใหญ่	2,339	46	1	4
21	หนองกี่พิทยาคม	ใหญ่พิเศษ	2,599	52	1	4
22	นางรอง	ใหญ่พิเศษ	2,786	55	1	4
22	รวม		19,031	377	22	38

ที่มา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2551)

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเกี่ยวกับเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งประกอบด้วย ข้อคำถาม 2 ข้อ คือ สถานภาพของบุคคล และขนาดของโรงเรียน ลักษณะของคำถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklists) จะมีคำตอบให้เลือก โดยกาเครื่องหมาย ✓ ลงใน () หน้าคำตอบตามความเป็นจริง

ตัวอย่าง

1. สถานภาพของบุคคล

() ผู้ปกครอง

() ผู้บริหาร โรงเรียน

ตอนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่คาดหวังในการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียนในการจัดการศึกษาตามความคิดเห็นของผู้ปกครอง และผู้บริหาร โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 มีทั้งหมด 4 ด้าน คือ ด้านบริหารงานวิชาการ ด้านบริหารงานงบประมาณ ด้านบริหารงานบุคคล และด้านบริหารทั่วไป ลักษณะของคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่าของลิเคิร์ต (Likert's Rating Scale) ที่แบ่งระดับของความคิดเห็นออกเป็น 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด โดยกำหนดให้ผู้ตอบแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่คาดหวังในการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ตามความเป็นจริง โดยกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องตรงกับข้อความในแบบสอบถาม ซึ่งมีข้อคำถาม 40 ข้อ

ตัวอย่าง

คำชี้แจง

1. โปรดอ่านข้อความในแต่ละข้อ ซึ่งเป็นข้อความที่แสดงถึงการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียนในด้านต่าง ๆ แล้วพิจารณาว่า ในสภาพที่เป็นจริงตามความคิดเห็นของท่านอยู่ในระดับใด แล้วกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างทางซ้ายมือของข้อความตรงกับสภาพที่เป็นจริงตามความคิดเห็นของท่าน ตามความหมายต่อไปนี้

5 หมายถึง	สภาพที่เป็นจริงตามข้อความนั้นอยู่ในระดับมากที่สุด
4 หมายถึง	สภาพที่เป็นจริงตามข้อความนั้นอยู่ในระดับมาก
3 หมายถึง	สภาพที่เป็นจริงตามข้อความนั้นอยู่ในระดับปานกลาง

- 2 หมายถึง สภาพที่เป็นจริงตามข้อความนั้นอยู่ในระดับน้อย
 1 หมายถึง สภาพที่เป็นจริงตามข้อความนั้นอยู่ในระดับน้อยที่สุด

2. โปรดอ่านข้อความเดิม แล้วพิจารณาว่า ในสภาพที่คาดหวังตามความคิดเห็นของท่าน อยู่ในระดับใด แล้วกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างทางขวามือของข้อความตรงกับสภาพที่คาดหวัง ตามความคิดเห็นของท่าน ตามความหมายต่อไปนี้

- 5 หมายถึง สภาพที่ท่านคาดหวังตามข้อความนั้นอยู่ในระดับมากที่สุด
 4 หมายถึง สภาพที่ท่านคาดหวังตามข้อความนั้นอยู่ในระดับมาก
 3 หมายถึง สภาพที่ท่านคาดหวังตามข้อความนั้นอยู่ในระดับปานกลาง
 2 หมายถึง สภาพที่ท่านคาดหวังตามข้อความนั้นอยู่ในระดับน้อย
 1 หมายถึง สภาพที่ท่านคาดหวังตามข้อความนั้นอยู่ในระดับน้อยที่สุด

สภาพที่เป็นจริง					การมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียน ในการจัดการศึกษา	สภาพที่คาดหวัง				
5	4	3	2	1		5	4	3	2	1
					ด้านบริหารงานวิชาการ					
....	1. ร่วมจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นของ โรงเรียน

ตอนที่ 3 เป็นข้อเสนอแนะเพิ่มเติม โดยให้ผู้ตอบแบบสอบถามให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับความต้องการมีส่วนร่วมอื่น ๆ และสภาพปัญหาของการมีส่วนร่วม ลักษณะของคำถามเป็นแบบปลายเปิด (Open - ended form) โดยให้ผู้ตอบแสดงความคิดเห็นอย่างเสรี ตามความรู้สึกหรือความคิดเห็นส่วนตัว

ตัวอย่าง

ด้านบริหารงานวิชาการ

1. ความต้องการมีส่วนร่วมอื่น ๆ คือ

.....

2. สภาพปัญหาของการมีส่วนร่วม

.....

2. ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยมีขั้นตอนในการสร้างดังนี้

2.1 ศึกษา แนวคิด ทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.2 กำหนดกรอบแนวความคิดในการสร้างแบบสอบถาม ตามความมุ่งหมายของการวิจัย

2.3 นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาข้อ 2.1 และกรอบแนวความคิดข้อ 2.2 มาสร้างแบบสอบถาม เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2.4 นำแบบสอบถามเสนอประธานกรรมการ และกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหา โครงสร้างและภาษา เพื่อให้ได้คำถามที่ครอบคลุม ตรงกับสภาพที่เป็นจริง ผู้ตอบอ่านแล้วเกิดความเข้าใจอย่างชัดเจน และสามารถวัดได้ตรงกับเรื่องที่ต้องการศึกษา

2.5 ปรับปรุง แก้ไขแบบสอบถาม ตามคำแนะนำข้อ 2.4 แล้วนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ (Face Validity) จำนวน 3 ท่าน ประกอบด้วย

2.5.1 นายกระพัน ศรีงาน อาจารย์ประจำภาควิชาทดสอบและวิจัยทางสังคมศาสตร์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

2.5.2 นายสุรียา เผือกพันธ์ ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ โรงเรียนหนองหงส์พิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3

2.5.3 นายสำราญ สุขเกษม ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนโนนสุวรรณพิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3

2.6 นำแบบสอบถามที่ได้จากการตรวจสอบข้อ 2.5 มาปรับปรุง แก้ไขอีกครั้ง แล้วนำเสนอแบบสอบถามให้ประธานกรรมการ และกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์พิจารณาอีกครั้ง เพื่อที่จะได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

2.7 นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) กับผู้ปกครอง และผู้บริหาร โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน (ผู้ปกครอง จำนวน 20 คน ผู้บริหาร โรงเรียน จำนวน 10 คน) เพื่อนำมาหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach) ผลปรากฏว่าได้ค่าความเชื่อมั่นของสภาพที่เป็นจริง เท่ากับ 0.9845 และสภาพที่คาดหวัง เท่ากับ 0.9796 ซึ่งมีค่าสูงและผ่านเกณฑ์

2.8 นำแบบสอบถามที่มีความเชื่อมั่นผ่านเกณฑ์ตามข้อ 2.7 มาจัดพิมพ์เป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ผู้วิจัยยื่นคำร้องต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ เพื่อขอให้ออกหนังสือขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม โดยส่งถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3

2. ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ออกหนังสือขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม โดยส่งถึงผู้บริหาร โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ทั้งหมด 22 โรงเรียน

3. ผู้วิจัยดำเนินการแจกและเก็บรวบรวมแบบสอบถามด้วยตนเอง โดยแจกและเก็บรวบรวมแบบสอบถามจากผู้ปกครองในวันประชุมผู้ปกครองของแต่ละโรงเรียน ส่วนผู้บริหารโรงเรียน ผู้วิจัยแจกและเก็บรวบรวม หลังจากแจกแบบสอบถามไปแล้วประมาณ 1 สัปดาห์ จากโรงเรียนที่ผู้บริหารโรงเรียนสังกัดอยู่

4. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแต่ละฉบับจากแบบสอบถาม จำนวน 437 ฉบับ ที่เก็บรวบรวมมาได้และมีความสมบูรณ์ จำนวน 437 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. การวิเคราะห์ด้วยวิธีพรรณนา

เนื่องจากในตอนต้นที่ 3 มีคำถามประเภทปลายเปิด (Open - ended form) จะต้องมี การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้อ่านคำตอบของทุกคนแล้ว พิจารณากำหนดประเด็นขึ้น แล้วนำเอาคำตอบของทุกคนมาพิจารณาจัดเข้าประเด็นจนหมด ซึ่ง คำถามปลายเปิดมีทั้งหมด 4 ด้าน แต่ละด้านมี 2 ข้อ ดังนี้ 1) ความต้องการมีส่วนร่วมอื่น ๆ คือและ 2) สภาพปัญหาของการมีส่วนร่วม

2. การวิเคราะห์ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์

คำถามประเภทปลายปิด (Close - ended form) ผู้วิจัยได้ใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ และโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

2.1 คำนวณหาค่าร้อยละ (Percentage) ของกลุ่มตัวแปรที่จะศึกษา จำแนกตาม สถานภาพของบุคคล และขนาดของโรงเรียนของผู้ตอบแบบสอบถาม

2.2 คำนวณหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ของ สภาพที่เป็นจริงและสภาพที่คาดหวังในการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียน ในการจัดการศึกษา

ตามความคิดเห็นของผู้ปกครอง และผู้บริหาร โรงเรียน

2.3 การแปลความหมายของค่าเฉลี่ย (\bar{X}) โดยใช้เกณฑ์ประเมินค่า ดังนี้

(บุญชม ศรีสะอาด, 2545, 102 - 103)

4.51 - 5.00 หมายถึง	การมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากที่สุด
3.51 - 4.50 หมายถึง	การมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก
2.51 - 3.50 หมายถึง	การมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง
1.51 - 2.50 หมายถึง	การมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อย
1.00 - 1.50 หมายถึง	การมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อยที่สุด

2.4 ทดสอบสมมติฐาน โดยใช้สถิติทดสอบดังนี้

2.4.1 เปรียบเทียบสภาพที่เป็นจริงกับสภาพที่คาดหวังในการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียนในการจัดการศึกษาตามความคิดเห็นของผู้ปกครอง โดยใช้สถิติ (Dependent Samples t - test)

2.4.2 เปรียบเทียบสภาพที่เป็นจริงกับสภาพที่คาดหวังในการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียนในการจัดการศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียน โดยใช้สถิติ (Dependent Samples t - test)

2.4.3 เปรียบเทียบสภาพที่เป็นจริงในการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียนในการจัดการศึกษาตามความคิดเห็นของผู้ปกครองและผู้บริหาร โรงเรียน โดยใช้สถิติ (Independent Samples t - test)

2.4.4 เปรียบเทียบสภาพที่คาดหวังในการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียนในการจัดการศึกษาตามความคิดเห็นของผู้ปกครองและผู้บริหาร โรงเรียน โดยใช้สถิติ (Independent Samples t - test)

2.4.5 เปรียบเทียบสภาพที่เป็นจริงในการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียนในการจัดการศึกษาตามความคิดเห็นของผู้ปกครองในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One - way ANOVA)

2.4.6 เปรียบเทียบสภาพที่คาดหวังในการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียนในการจัดการศึกษาตามความคิดเห็นของผู้ปกครองในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One - way ANOVA)

2.4.7 เมื่อพบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยในแต่ละด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ในข้อ 2.4.5 และ 2.4.6 จะทำการเปรียบเทียบเป็นรายคู่ด้วยวิธี LSD (Least Significant Difference)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้แบ่งสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ใช้การหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ตามวิธีการของ

ครอนบาค

2. สถิติพื้นฐาน

2.1 ค่าร้อยละ

2.2 ค่าเฉลี่ย

2.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3. สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน

3.1 เปรียบเทียบสภาพที่เป็นจริงกับสภาพที่คาดหวังในการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียนในการจัดการศึกษาตามความคิดเห็นของผู้ปกครอง โดยใช้สถิติ (Dependent Samples t - test)

3.2 เปรียบเทียบสภาพที่เป็นจริงกับสภาพที่คาดหวังในการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียนในการจัดการศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โดยใช้สถิติ (Dependent Samples t - test)

3.3 เปรียบเทียบสภาพที่เป็นจริงในการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียนในการจัดการศึกษาตามความคิดเห็นของผู้ปกครองและผู้บริหาร โรงเรียน โดยใช้สถิติ (Independent Samples t - test)

3.4 เปรียบเทียบสภาพที่คาดหวังในการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียนในการจัดการศึกษาตามความคิดเห็นของผู้ปกครองและผู้บริหาร โรงเรียน โดยใช้สถิติ (Independent Samples t - test)

3.5 เปรียบเทียบสภาพที่เป็นจริงในการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียนในการจัดการศึกษาตามความคิดเห็นของผู้ปกครองในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One - way ANOVA) เมื่อพบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยในแต่ละด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจะใช้วิธีการเปรียบเทียบเป็นรายคู่ตามวิธี LSD (Least Significant Difference)

3.6 เปรียบเทียบสภาพที่คาดหวังในการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียนในการจัดการศึกษาตามความคิดเห็นของผู้ปกครองในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One - way ANOVA) เมื่อพบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยในแต่ละด้าน

อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจะใช้วิธีการเปรียบเทียบเป็นรายคู่ตามวิธี LSD (Least Significant Difference)

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่องสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่คาดหวังในการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียนในการจัดการศึกษาตามความคิดเห็นของผู้ปกครอง และผู้บริหาร โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ตามลำดับดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
2. การวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์และตัวอักษรที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันในการแปลความหมายของข้อมูล ดังนี้

\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย
S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
t	แทน	t - distribution
F	แทน	F - distribution
*	แทน	มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
**	แทน	มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

การวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้แบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม คือ สถานภาพของบุคคล และขนาดของโรงเรียน

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อศึกษาสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่คาดหวังในการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียนในการจัดการศึกษาตามความคิดเห็นของผู้ปกครอง และผู้บริหารโรงเรียน

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่คาดหวังในการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียนในการจัดการศึกษา

สมมติฐานของการวิจัยข้อ 1 สภาพที่เป็นจริงกับสภาพที่คาดหวังในการมีส่วนร่วม

ของชุมชนกับโรงเรียนในการจัดการศึกษาตามความคิดเห็นของผู้ปกครองแตกต่างกัน

สมมติฐานของการวิจัยข้อ 2 สภาพที่เป็นจริงกับสภาพที่คาดหวังในการมีส่วนร่วม

ของชุมชนกับโรงเรียนในการจัดการศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนแตกต่างกัน

สมมติฐานของการวิจัยข้อ 3 สภาพที่เป็นจริงในการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียน

ในการจัดการศึกษาตามความคิดเห็นของผู้ปกครองและผู้บริหาร โรงเรียนแตกต่างกัน

สมมติฐานของการวิจัยข้อ 4 สภาพที่คาดหวังในการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียน

ในการจัดการศึกษาตามความคิดเห็นของผู้ปกครองและผู้บริหาร โรงเรียนแตกต่างกัน

สมมติฐานของการวิจัยข้อ 5 สภาพที่เป็นจริงในการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียน

ในการจัดการศึกษาตามความคิดเห็นของผู้ปกครองใน โรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีความแตกต่างกัน

สมมติฐานของการวิจัยข้อ 6 สภาพที่คาดหวังในการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียน

ในการจัดการศึกษาตามความคิดเห็นของผู้ปกครองใน โรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีความแตกต่างกัน

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความต้องการมีส่วนร่วมอื่น ๆ และสภาพปัญหาของการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ด้านบริหารงานวิชาการ ด้านบริหารงานบุคคล ด้านบริหารงานงบประมาณ และด้านบริหารทั่วไป

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ต่อไปนี้เป็นรายละเอียดของผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามที่ถูกวิจัยได้แบ่งไว้ 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม คือ สถานภาพของบุคคล และขนาดของโรงเรียน ปรากฏตามตาราง 2 ดังนี้

ตาราง 2 จำนวนและค่าร้อยละเกี่ยวกับสถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง

สถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง	จำนวน	ร้อยละ
กลุ่มตัวอย่าง	437	100.00
1. สถานภาพของบุคคล		
1.1 ผู้ปกครอง	377	86.27
1.2 ผู้บริหาร โรงเรียน	60	13.73
2. ขนาดของโรงเรียน		
2.1 ขนาดเล็ก	57	13.05
2.2 ขนาดกลาง	212	48.51
2.3 ขนาดใหญ่	51	11.67
2.4 ขนาดใหญ่พิเศษ	117	26.77

จากตาราง 2 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามจำนวน 437 คน เมื่อจำแนกตามสถานภาพของบุคคล เป็นผู้ปกครองจำนวน 377 คน (ร้อยละ 86.27) และผู้บริหาร โรงเรียนจำนวน 60 คน (ร้อยละ 13.73) จำแนกตามขนาดของโรงเรียน โรงเรียนขนาดเล็กมีจำนวน 57 คน (ร้อยละ 13.05) โรงเรียนขนาดกลางมีจำนวน 212 คน (ร้อยละ 48.51) โรงเรียนขนาดใหญ่มีจำนวน 51 คน (ร้อยละ 11.67) และโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษมีจำนวน 117 คน (ร้อยละ 26.77)

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อศึกษาสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่คาดหวังในการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียนในการจัดการศึกษาตามความคิดเห็นของผู้ปกครอง และผู้บริหารโรงเรียน

จากความมุ่งหมายของการวิจัยข้อ 1 เพื่อศึกษาสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่คาดหวังในการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียนในการจัดการศึกษาตามความคิดเห็นของผู้ปกครอง และผู้บริหาร โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏตามตาราง 3 - 4 ดังนี้

ตาราง 3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนระดับความคิดเห็นของผู้ปกครอง
เกี่ยวกับสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่คาดหวังในการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียนในการจัด
การศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3

การมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียน ในการจัดการศึกษา	สภาพที่เป็นจริง			สภาพที่คาดหวัง		
	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
ด้านบริหารงานวิชาการ	2.53	0.70	ปานกลาง	3.79	0.63	มาก
1. ชุมชนมีส่วนร่วมแสดง ความคิดเห็นในการกำหนด นโยบายการจัดการศึกษาของ โรงเรียน	2.60	0.85	ปานกลาง	3.82	0.76	มาก
2. ชุมชนมีส่วนร่วมเสนอ ความคิดเห็นเกี่ยวกับการร่าง และจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ให้สอดคล้องกับชุมชน	2.35	0.92	น้อย	3.71	0.86	มาก
3. ชุมชนมีส่วนร่วมเสนอแนะ การจัดการเรียนการสอนให้ สอดคล้องกับสภาพปัญหา และความต้องการของชุมชน	2.54	0.96	ปานกลาง	3.77	0.86	มาก
4. ชุมชนมีส่วนร่วมกำหนด ขอบข่ายเนื้อหาเกี่ยวกับวิชาชีพ ท้องถิ่นให้แก่สถานศึกษา	2.41	0.94	น้อย	3.69	0.85	มาก
5. ชุมชนมีส่วนร่วมให้คำแนะนำ การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร การเรียนการสอน	2.38	0.93	น้อย	3.68	0.88	มาก
6. ชุมชนมีส่วนร่วมให้ความ คิดเห็นในการจัดแหล่งเรียนรู้ที่ หลากหลาย	2.65	0.99	ปานกลาง	3.84	0.86	มาก

ตาราง 3 (ต่อ)

การมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียน ในการจัดการศึกษา	สภาพที่เป็นจริง			สภาพที่คาดหวัง		
	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
7. ชุมชนมีส่วนร่วมติดตาม ประเมินผลการจัดการเรียน การสอนเพื่อพัฒนาให้ได้ มาตรฐานการศึกษา	2.55	0.99	ปานกลาง	3.81	0.85	มาก
8. ชุมชนมีส่วนร่วมจัดหา จัดทำสื่อ และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ให้กับโรงเรียน	2.42	0.96	น้อย	3.77	0.91	มาก
9. ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดให้มี หนังสือในห้องสมุดภายใน โรงเรียน	2.44	1.04	น้อย	3.89	0.92	มาก
10. ชุมชนได้รับประโยชน์ใน การจัดการเรียนการสอนโดย เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	2.93	0.97	ปานกลาง	3.96	0.88	มาก
ด้านบริหารงานงบประมาณ	2.48	0.76	น้อย	3.72	0.81	มาก
11. ชุมชนมีส่วนร่วมแสดง ความคิดเห็นในการวางแผน จัดตั้งงบประมาณประจำปีของ โรงเรียน	2.44	1.04	น้อย	3.62	0.97	มาก
12. ชุมชนมีส่วนร่วมในการหา งบประมาณ	2.56	1.06	ปานกลาง	3.74	1.04	มาก
13. ชุมชนมีส่วนร่วมใน การพิจารณาความสำคัญของ โครงการต่าง ๆ เพื่อจัดสรร งบประมาณสนับสนุน	2.47	0.97	น้อย	3.69	0.99	มาก

ตาราง 3 (ต่อ)

การมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียน ในการจัดการศึกษา	สภาพที่เป็นจริง			สภาพที่คาดหวัง		
	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
14. ชุมชนมีส่วนร่วมใน การตรวจสอบงบประมาณ ประจำปี	2.28	1.01	น้อย	3.68	1.03	มาก
15. ชุมชนมีส่วนร่วมกำกับ ติดตามผลการใช้งบประมาณ และทรัพยากรอื่นเพื่อพัฒนา คุณภาพการศึกษาของ โรงเรียน	2.37	0.98	น้อย	3.72	0.90	มาก
16. ชุมชนมีส่วนร่วมดำเนินการ จัดกิจกรรมเพื่อหารายได้ให้ โรงเรียน	2.58	1.06	ปานกลาง	3.71	1.02	มาก
17. ชุมชนมีส่วนร่วมในการบริจาค เงินทุนการศึกษาเพื่อช่วยเหลือ นักเรียนในโรงเรียน	2.82	1.06	ปานกลาง	3.98	1.85	มาก
18. ชุมชนมีส่วนร่วมใน การพิจารณาจัดซื้อวัสดุ ครุภัณฑ์ที่เหมาะสมและจำเป็น ไว้ใช้ในโรงเรียน	2.46	1.04	น้อย	3.72	1.00	มาก
19. ชุมชนมีส่วนร่วมใน การตรวจสอบการใช้วัสดุ ครุภัณฑ์ของโรงเรียน	2.19	0.95	น้อย	3.53	1.06	มาก
20. ชุมชนมีส่วนร่วมให้ การสนับสนุนแรงงานเพื่อช่วย พัฒนาสภาพแวดล้อมใน โรงเรียน	2.60	1.01	ปานกลาง	3.80	0.98	มาก

ตาราง 3 (ต่อ)

การมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียน ในการจัดการศึกษา	สภาพที่เป็นจริง			สภาพที่คาดหวัง		
	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
ด้านบริหารงานบุคคล	2.49	0.74	น้อย	3.74	0.76	มาก
21. ชุมชนมีส่วนร่วมในการติดตาม ผลการบริหารงานของผู้บริหาร	2.45	1.00	น้อย	3.76	0.93	มาก
22. ชุมชนมีส่วนร่วมติดตามผล การปฏิบัติงานของครู และเจ้าหน้าที่ในโรงเรียน	2.49	0.97	น้อย	3.71	0.93	มาก
23. ชุมชนมีส่วนร่วมสอดส่อง ดูแล ความประพฤติของนักเรียน	3.04	0.99	ปานกลาง	4.22	2.29	มาก
24. ชุมชนมีส่วนร่วมให้ความรู้ ฝึกอบรมบุคลากรในโรงเรียน	2.37	1.00	น้อย	3.66	0.95	มาก
25. ชุมชนมีส่วนร่วมใน การเสนอแนะผู้มีความรู้ ความชำนาญสาขาต่าง ๆ มา เป็นวิทยากรพิเศษในโรงเรียน	2.53	1.02	ปานกลาง	3.73	0.99	มาก
26. ชุมชนมีส่วนร่วมในการเชิญ ภูมิปัญญาท้องถิ่นมาช่วยให้ ความรู้ในโรงเรียน	2.58	1.03	ปานกลาง	3.79	0.97	มาก
27. ชุมชนมีส่วนร่วมดำเนิน การสอบแข่งขันสอบคัดเลือก บุคคลมาช่วยสอน (ครูอัตราจ้าง) ในโรงเรียน	2.26	1.09	น้อย	3.61	1.06	มาก
28. ชุมชนมีส่วนร่วมในการสรรหา บุคลากรผู้ปฏิบัติหน้าที่ใน โรงเรียน	2.31	1.07	น้อย	3.47	1.06	ปานกลาง

ตาราง 3 (ต่อ)

การมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียน ในการจัดการศึกษา	สภาพที่เป็นจริง			สภาพที่คาดหวัง		
	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
29. ชุมชนได้รับประโยชน์จาก บุคลากรในโรงเรียนมาให้ ความรู้กับชุมชน	2.58	0.97	ปานกลาง	3.81	0.92	มาก
30. ชุมชนมีส่วนร่วมใน การแก้ปัญหาข้อขัดแย้งของ บุคลากรในโรงเรียนกับชุมชน	2.31	1.00	น้อย	3.60	1.09	มาก
ด้านบริหารทั่วไป	2.58	0.76	ปานกลาง	3.79	0.74	มาก
31. ชุมชนมีส่วนร่วมกำหนดภาพ อนาคตที่พึงประสงค์ของ โรงเรียน	2.53	0.93	ปานกลาง	3.69	0.94	มาก
32. ชุมชนมีส่วนร่วมให้ข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะแนวทาง การบริหารโรงเรียน	2.50	0.96	ปานกลาง	3.67	0.96	มาก
33. ชุมชนมีส่วนร่วมในการเลือก ตัวแทนของกลุ่มเพื่อเข้าเป็น คณะกรรมการสถานศึกษา	2.79	1.12	ปานกลาง	3.90	0.95	มาก
34. ชุมชนมีส่วนร่วมติดตาม การจัดทำระบบข้อมูล สารสนเทศของโรงเรียนให้เป็น ปัจจุบัน	2.42	0.96	น้อย	3.68	0.93	มาก
35. ชุมชนมีส่วนร่วมติดตาม การให้บริการอาคารสถานที่ ของโรงเรียนในการจัดกิจกรรม ต่าง ๆ	2.56	1.36	ปานกลาง	3.76	0.94	มาก

ตาราง 3 (ต่อ)

การมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียน ในการจัดการศึกษา	สภาพที่เป็นจริง			สภาพที่คาดหวัง		
	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
36. ชุมชนมีส่วนร่วมในการดูแล อาคารสถานที่และ สภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน	2.49	0.97	น้อย	3.81	0.97	มาก
37. ชุมชนมีส่วนร่วมใน การเสนอแนะรูปแบบ การให้บริการของโรงเรียน	2.44	0.97	น้อย	3.66	0.99	มาก
38. ชุมชนมีส่วนร่วมกิจกรรม ประเพณีท้องถิ่นกับทาง โรงเรียน	3.10	1.19	ปานกลาง	4.05	0.95	มาก
39. ชุมชนมีส่วนร่วมควบคุม ดูแล ตรวจสอบคุณภาพอาหาร และเครื่องดื่มภายในโรงเรียน	2.56	1.02	ปานกลาง	3.94	0.89	มาก
40. ชุมชนมีส่วนร่วมในการควบคุม ดูแลตรวจสอบบุคคลภายนอกที่ เข้ามาขอรับบริจาคและขาย สินค้าให้กับนักเรียนภายใน โรงเรียน	2.41	1.08	น้อย	3.77	1.05	มาก
เฉลี่ยรวม	2.52	0.66	ปานกลาง	3.76	0.66	มาก

จากตาราง 3 พบว่าผู้ปกครองมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพที่เป็นจริงในการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียนในการจัดการศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.52$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด

คือ ด้านบริหารทั่วไป และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือข้อที่ 38 ที่ว่า “ชุมชนมีส่วนร่วมกิจกรรมประเพณีท้องถิ่นกับทางโรงเรียน” อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.10$)

สำหรับสภาพที่คาดหวังในการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียนในการจัดการศึกษา ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุรไรรัมย์ เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.76$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ด้านบริหารงานวิชาการ และด้านบริหารทั่วไป เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือข้อที่ 23 ที่ว่า “ชุมชนมีส่วนร่วม สอดส่อง ดูแลความประพฤติของนักเรียน” อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.22$)

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนระดับความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่คาดหวังในการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียนในการจัดการศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3

การมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียน ในการจัดการศึกษา	สภาพที่เป็นจริง			สภาพที่คาดหวัง		
	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
ด้านบริหารงานวิชาการ	2.18	0.84	น้อย	4.06	0.52	มาก
1. ชุมชนมีส่วนร่วมแสดง ความคิดเห็นในการกำหนด นโยบายการจัดการศึกษาของ โรงเรียน	2.40	1.09	น้อย	4.12	0.69	มาก
2. ชุมชนมีส่วนร่วมเสนอ ความคิดเห็นเกี่ยวกับการร่าง และจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ให้สอดคล้องกับชุมชน	2.05	1.03	น้อย	4.07	0.61	มาก
3. ชุมชนมีส่วนร่วมเสนอแนะ การจัดการเรียนการสอนให้ สอดคล้องกับสภาพปัญหา และความต้องการของชุมชน	2.17	0.96	น้อย	4.08	0.59	มาก
4. ชุมชนมีส่วนร่วมกำหนด ขอบข่ายเนื้อหาเกี่ยวกับวิชาชีพ ท้องถิ่นให้แก่สถานศึกษา	1.97	1.01	น้อย	3.92	0.79	มาก
5. ชุมชนมีส่วนร่วมให้คำแนะนำ การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร การเรียนการสอน	2.05	1.03	น้อย	3.83	0.69	มาก
6. ชุมชนมีส่วนร่วมให้ ความคิดเห็นในการจัด แหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย	2.30	1.03	น้อย	4.08	0.67	มาก

ตาราง 4 (ต่อ)

การมีส่วนร่วมของชุมชน กับโรงเรียนในการจัดการศึกษา	สภาพที่เป็นจริง			สภาพที่คาดหวัง		
	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
7. ชุมชนมีส่วนร่วมติดตาม ประเมินผลการจัดการเรียน การสอนเพื่อพัฒนาให้ได้ มาตรฐานการศึกษา	1.87	0.97	น้อย	3.93	0.73	มาก
8. ชุมชนมีส่วนร่วมจัดหา จัดทำสื่อ และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ให้กับโรงเรียน	2.20	0.95	น้อย	4.23	0.79	มาก
9. ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดให้มี หนังสือในห้องสมุดภายใน โรงเรียน	2.12	1.01	น้อย	4.17	0.76	มาก
10. ชุมชนได้รับประโยชน์ใน การจัดการเรียนการสอนโดย เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	2.63	1.15	ปานกลาง	4.18	0.77	มาก
ด้านบริหารงานงบประมาณ	2.21	0.91	น้อย	4.06	0.58	มาก
11. ชุมชนมีส่วนร่วมแสดง ความคิดเห็นในการวางแผน จัดตั้งงบประมาณประจำปีของ โรงเรียน	2.32	1.03	น้อย	4.17	0.83	มาก
12. ชุมชนมีส่วนร่วมในการหา งบประมาณ	2.12	1.06	น้อย	4.20	0.76	มาก
13. ชุมชนมีส่วนร่วมใน การพิจารณาความสำคัญของ โครงการต่าง ๆ เพื่อจัดสรร งบประมาณสนับสนุน	2.30	1.05	น้อย	4.03	0.66	มาก

ตาราง 4 (ต่อ)

การมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียน ในการจัดการศึกษา	สภาพที่เป็นจริง			สภาพที่คาดหวัง		
	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
14. ชุมชนมีส่วนร่วมใน การตรวจสอบงบประมาณ ประจำปี	1.98	1.00	น้อย	3.92	0.79	มาก
15. ชุมชนมีส่วนร่วมกำกับ ติดตามผลการใช้งบประมาณ และทรัพยากรอื่นเพื่อพัฒนา คุณภาพการศึกษาของโรงเรียน	2.18	1.16	น้อย	3.88	0.74	มาก
16. ชุมชนมีส่วนร่วมดำเนินการ จัดกิจกรรมเพื่อหารายได้ให้ โรงเรียน	2.48	1.13	น้อย	4.22	0.72	มาก
17. ชุมชนมีส่วนร่วมในการบริจาค เงินทุนการศึกษาเพื่อช่วยเหลือ นักเรียนในโรงเรียน	2.53	1.13	ปานกลาง	4.43	0.62	มาก
18. ชุมชนมีส่วนร่วมใน การพิจารณาจัดซื้อวัสดุครุภัณฑ์ ที่เหมาะสมและจำเป็นไว้ใช้ใน โรงเรียน	1.97	0.94	น้อย	3.82	0.79	มาก
19. ชุมชนมีส่วนร่วมใน การตรวจสอบการใช้วัสดุ ครุภัณฑ์ของโรงเรียน	1.97	1.09	น้อย	3.83	0.79	มาก
20. ชุมชนมีส่วนร่วมให้ การสนับสนุนแรงงานเพื่อช่วย พัฒนาสภาพแวดล้อมใน โรงเรียน	2.28	1.20	น้อย	4.13	0.81	มาก

ตาราง 4 (ต่อ)

การมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียน ในการจัดการศึกษา	สภาพที่เป็นจริง			สภาพที่คาดหวัง		
	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
ด้านบริหารงานบุคคล	2.25	0.85	น้อย	4.00	0.66	มาก
21. ชุมชนมีส่วนร่วมในการติดตาม ผลการบริหารงานของผู้บริหาร	2.53	1.10	ปานกลาง	3.97	0.76	มาก
22. ชุมชนมีส่วนร่วมติดตามผล การปฏิบัติงานของครู และเจ้าหน้าที่ในโรงเรียน	2.23	1.03	น้อย	3.98	0.79	มาก
23. ชุมชนมีส่วนร่วมสอดคล้อง ดูแล ความประพฤติของนักเรียน	2.85	1.06	ปานกลาง	4.47	0.65	มาก
24. ชุมชนมีส่วนร่วมให้ความรู้ ฝึกอบรมบุคลากรในโรงเรียน	2.22	0.96	น้อย	3.98	0.79	มาก
25. ชุมชนมีส่วนร่วมใน การเสนอแนะผู้มีความรู้ ความชำนาญสาขาต่าง ๆ มา เป็นวิทยากรพิเศษในโรงเรียน	2.20	1.05	น้อย	4.03	0.82	มาก
26. ชุมชนมีส่วนร่วมในการเชิญ ภูมิปัญญาท้องถิ่นมาช่วยให้ ความรู้ในโรงเรียน	2.38	1.08	น้อย	4.12	0.78	มาก
27. ชุมชนมีส่วนร่วมดำเนิน การสอบแข่งขันสอบคัดเลือก บุคคลมาช่วยสอน (ครูอัตราจ้าง) ในโรงเรียน	1.82	1.13	น้อย	3.85	0.88	มาก
28. ชุมชนมีส่วนร่วมในการสรรหา บุคลากรผู้ปฏิบัติหน้าที่ใน โรงเรียน	1.78	1.06	น้อย	3.83	0.79	มาก

ตาราง 4 (ต่อ)

การมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียน ในการจัดการศึกษา	สภาพที่เป็นจริง			สภาพที่คาดหวัง		
	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
29. ชุมชนได้รับประโยชน์จาก บุคลากรในโรงเรียนมาให้ ความรู้กับชุมชน	2.50	1.02	น้อย	4.07	0.82	มาก
30. ชุมชนมีส่วนร่วมใน การแก้ปัญหาข้อขัดแย้งของ บุคลากรในโรงเรียนกับชุมชน	1.95	1.13	น้อย	3.73	0.90	มาก
ด้านบริหารทั่วไป	2.39	0.91	น้อย	4.04	0.74	มาก
31. ชุมชนมีส่วนร่วมกำหนดภาพ อนาคตที่พึงประสงค์ของ โรงเรียน	2.42	1.01	น้อย	4.10	0.73	มาก
32. ชุมชนมีส่วนร่วมให้ข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะแนวทาง การบริหารโรงเรียน	2.47	1.14	น้อย	4.05	0.77	มาก
33. ชุมชนมีส่วนร่วมในการเลือก ตัวแทนของกลุ่มเพื่อเข้าเป็น คณะกรรมการสถานศึกษา	2.70	1.18	ปานกลาง	4.10	0.84	มาก
34. ชุมชนมีส่วนร่วมติดตาม การจัดทำระบบข้อมูล สารสนเทศของโรงเรียนให้เป็น ปัจจุบัน	2.08	1.08	น้อย	3.88	0.80	มาก
35. ชุมชนมีส่วนร่วมติดตาม การให้บริการอาคารสถานที่ ของโรงเรียนในการจัดกิจกรรม ต่าง ๆ	2.38	1.04	น้อย	4.03	0.84	มาก

ตาราง 4 (ต่อ)

การมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียน ในการจัดการศึกษา	สภาพที่เป็นจริง			สภาพที่คาดหวัง		
	\bar{X}	S.D.	ความหมาย	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
36. ชุมชนมีส่วนร่วมในการดูแล อาคารสถานที่และ สภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน	2.18	1.07	น้อย	4.03	0.88	มาก
37. ชุมชนมีส่วนร่วมใน การเสนอแนะรูปแบบ การให้บริการของโรงเรียน	2.30	0.96	น้อย	4.07	0.82	มาก
38. ชุมชนมีส่วนร่วมกิจกรรม ประเพณีท้องถิ่นกับทาง โรงเรียน	2.98	1.03	ปานกลาง	4.20	0.73	มาก
39. ชุมชนมีส่วนร่วมควบคุม ดูแล ตรวจสอบคุณภาพอาหาร และเครื่องคืมภายในโรงเรียน	2.18	1.00	น้อย	4.03	0.92	มาก
40. ชุมชนมีส่วนร่วมในการควบคุม ดูแลตรวจสอบบุคคลภายนอกที่ เข้ามาขอรับบริจาคและขาย สินค้าให้กับนักเรียนภายใน โรงเรียน	2.20	1.10	น้อย	3.93	0.95	มาก
เฉลี่ยรวม	2.26	0.82	น้อย	4.04	0.58	มาก

จากตาราง 4 พบว่าผู้บริหารโรงเรียนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพที่เป็นจริงในการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียนในการจัดการศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.26$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูง

ที่สุดคือ ด้านบริหารทั่วไป และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือข้อที่ 38 ที่ว่า “ชุมชนมีส่วนร่วมกิจกรรมประเพณีท้องถิ่นกับทางโรงเรียน” อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 2.98$)

สำหรับสภาพที่คาดหวังในการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียนในการจัดการศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.04$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุดคือ ด้านบริหารงานวิชาการและด้านบริหารงานงบประมาณและเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือข้อที่ 23 ที่ว่า “ชุมชนมีส่วนร่วมสอดคล้อง คุณเลความประพฤติของนักเรียน” อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.47$)

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่คาดหวังในการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียนในการจัดการศึกษา

1. จากความมุ่งหมายของการวิจัยข้อที่ 2 เพื่อเปรียบเทียบสภาพที่เป็นจริงกับสภาพที่คาดหวังในการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียนในการจัดการศึกษาตามความคิดเห็นของผู้ปกครอง และผู้บริหาร โรงเรียน และเป็นการทดสอบสมมติฐานข้อ 1 ที่ว่า สภาพที่เป็นจริงกับสภาพที่คาดหวังในการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียนในการจัดการศึกษาตามความคิดเห็นของผู้ปกครองแตกต่างกัน ทดสอบสมมติฐานข้อ 2 ที่ว่า สภาพที่เป็นจริงกับสภาพที่คาดหวังในการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียนในการจัดการศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนแตกต่างกัน ทดสอบสมมติฐานข้อ 3 ที่ว่า สภาพที่เป็นจริงในการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียนในการจัดการศึกษาตามความคิดเห็นของผู้ปกครองและผู้บริหาร โรงเรียนแตกต่างกัน และทดสอบสมมติฐานข้อ 4 ที่ว่า สภาพที่คาดหวังในการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียนในการจัดการศึกษาตามความคิดเห็นของผู้ปกครองและผู้บริหาร โรงเรียนแตกต่างกัน ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ปรากฏตามตาราง 5 - 8 ดังนี้

ตาราง 5 เปรียบเทียบสภาพที่เป็นจริงกับสภาพที่คาดหวังในการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียน
ในการจัดการศึกษาตามความคิดเห็นของผู้ปกครอง ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
บุรีรัมย์ เขต 3

การมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียน ในการจัดการศึกษา	สภาพที่เป็นจริง		สภาพที่คาดหวัง		t
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
ด้านบริหารงานวิชาการ	2.53	0.70	3.79	0.63	27.866**
1. ชุมชนมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นในการ กำหนดนโยบายการจัดการศึกษาของ โรงเรียน	2.60	0.85	3.82	0.76	23.795**
2. ชุมชนมีส่วนร่วมเสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับ การร่างและจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ให้สอดคล้องกับชุมชน	2.35	0.92	3.71	0.86	24.526**
3. ชุมชนมีส่วนร่วมเสนอแนะการจัดการเรียน การสอนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหา และความต้องการของชุมชน	2.54	0.96	3.77	0.86	22.152**
4. ชุมชนมีส่วนร่วมกำหนดขอบข่ายเนื้อหา เกี่ยวกับวิชาชีพท้องถิ่นให้แก่สถานศึกษา	2.41	0.94	3.69	0.85	21.733**
5. ชุมชนมีส่วนร่วมให้คำแนะนำการจัด กิจกรรมเสริมหลักสูตรการเรียนการสอน	2.38	0.93	3.68	0.88	21.752**
6. ชุมชนมีส่วนร่วมให้ความคิดเห็น ในการจัดแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย	2.65	0.99	3.84	0.86	19.691**
7. ชุมชนมีส่วนร่วมติดตามประเมินผล การจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาให้ได้ มาตรฐานการศึกษา	2.55	0.99	3.81	0.85	22.335**
8. ชุมชนมีส่วนร่วมจัดหา จัดทำสื่อ และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาให้กับโรงเรียน	2.42	0.98	3.77	0.91	22.914**

ตาราง 5 (ต่อ)

การมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียน ในการจัดการศึกษา	สภาพที่เป็นจริง		สภาพที่คาดหวัง		t
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
9. ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดให้มีหนังสือ ในห้องสมุดภายในโรงเรียน	2.44	1.04	3.89	0.92	23.058**
10. ชุมชนได้รับประโยชน์ในการจัดการเรียน การสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	2.93	0.97	3.96	0.88	18.571**
ด้านบริหารงานงบประมาณ	2.48	0.76	3.72	0.81	24.379**
11. ชุมชนมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นใน การวางแผนจัดตั้งงบประมาณประจำปีของ โรงเรียน	2.44	1.04	3.62	0.97	19.062**
12. ชุมชนมีส่วนร่วมในการหางบประมาณ	2.56	1.06	3.74	1.04	18.207**
13. ชุมชนมีส่วนร่วมในการพิจารณา ความสำคัญของโครงการต่าง ๆ เพื่อจัดสรร งบประมาณสนับสนุน	2.47	0.97	3.69	0.99	20.183**
14. ชุมชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ งบประมาณประจำปี	2.28	1.01	3.68	1.03	20.999**
15. ชุมชนมีส่วนร่วมกำกับติดตามผลการใช้ งบประมาณและทรัพยากรอื่นเพื่อพัฒนา คุณภาพการศึกษาของโรงเรียน	2.37	0.98	3.72	0.90	21.601**
16. ชุมชนมีส่วนร่วมดำเนินการจัดกิจกรรมเพื่อ หารายได้ให้โรงเรียน	2.58	1.06	3.71	1.02	16.602**
17. ชุมชนมีส่วนร่วมในการบริจาคเงิน ทุนการศึกษาเพื่อช่วยเหลือนักเรียนใน โรงเรียน	2.82	1.06	3.98	1.85	11.404**

ตาราง 5 (ต่อ)

การมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียน ในการจัดการศึกษา	สภาพที่เป็นจริง		สภาพที่คาดหวัง		t
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
18. ชุมชนมีส่วนร่วมในการพิจารณาจัดซื้อวัสดุ ครุภัณฑ์ที่เหมาะสมและจำเป็นไว้ใช้ใน โรงเรียน	2.46	1.04	3.72	1.00	19.936**
19. ชุมชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการใช้ วัสดุครุภัณฑ์ของโรงเรียน	2.19	0.95	3.53	1.06	20.789**
20. ชุมชนมีส่วนร่วมให้การสนับสนุนแรงงาน เพื่อช่วยพัฒนาสภาพแวดล้อมในโรงเรียน	2.60	1.01	3.80	0.98	19.004**
ด้านบริหารงานบุคคล	2.49	0.74	3.74	0.76	25.812**
21. ชุมชนมีส่วนร่วมในการติดตามผล การบริหารงานของผู้บริหาร	2.45	1.00	3.76	0.93	22.226**
22. ชุมชนมีส่วนร่วมติดตามผลการปฏิบัติงาน ของครูและเจ้าหน้าที่ในโรงเรียน	2.49	0.97	3.71	0.93	20.282**
23. ชุมชนมีส่วนร่วมสอดคล้อง ดูแล ความประพฤติของนักเรียน	3.04	0.99	4.22	2.29	9.695**
24. ชุมชนมีส่วนร่วมให้ความรู้ฝึกอบรม บุคลากรในโรงเรียน	2.37	1.00	3.66	0.95	21.929**
25. ชุมชนมีส่วนร่วมในการเสนอแนะผู้มี ความรู้ความชำนาญสาขาต่าง ๆ มาเป็น วิทยากรพิเศษในโรงเรียน	2.53	1.02	3.73	0.99	20.052**
26. ชุมชนมีส่วนร่วมในการเชิญภูมิปัญญา ท้องถิ่นมาช่วยให้ความรู้ในโรงเรียน	2.58	1.03	3.79	0.97	20.863**
27. ชุมชนมีส่วนร่วมดำเนินการสอบแข่งขัน สอบคัดเลือกบุคคลมาช่วยสอน (ครูอัตราจ้าง) ในโรงเรียน	2.26	1.09	3.61	1.06	20.755**

ตาราง 5 (ต่อ)

การมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียน ในการจัดการศึกษา	สภาพที่เป็นจริง		สภาพที่คาดหวัง		t
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
28. ชุมชนมีส่วนร่วมในการสรรหาบุคลากร ผู้ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียน	2.31	1.07	3.47	1.06	18.022**
29. ชุมชนได้รับประโยชน์จากบุคลากรใน โรงเรียนมาให้ความรู้กับชุมชน	2.58	0.97	3.81	0.92	21.024**
30. ชุมชนมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาข้อขัดแย้ง ของบุคลากรในโรงเรียนกับชุมชน	2.31	1.00	3.60	1.09	20.336**
ด้านบริหารทั่วไป	2.58	0.76	3.79	0.74	25.379**
31. ชุมชนมีส่วนร่วมกำหนดภาพอนาคตที่ พึงประสงค์ของโรงเรียน	2.53	0.93	3.69	0.94	19.658**
32. ชุมชนมีส่วนร่วมให้ข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะแนวทางการบริหาร โรงเรียน	2.50	0.96	3.67	0.96	21.194**
33. ชุมชนมีส่วนร่วมในการเลือกตัวแทนของ กลุ่มเพื่อเข้าเป็นคณะกรรมการสถานศึกษา	2.79	1.12	3.90	0.95	18.180**
34. ชุมชนมีส่วนร่วมติดตามการจัดทำระบบ ข้อมูลสารสนเทศของโรงเรียนให้เป็น ปัจจุบัน	2.42	0.96	3.68	0.93	20.764**
35. ชุมชนมีส่วนร่วมติดตามการให้บริการ อาคารสถานที่ของโรงเรียนในการจัด กิจกรรมต่าง ๆ	2.56	1.36	3.76	0.94	14.553**
36. ชุมชนมีส่วนร่วมในการดูแลอาคารสถานที่ และสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน	2.49	0.97	3.81	0.97	21.094**

ตาราง 5 (ต่อ)

การมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียน ในการจัดการศึกษา	สภาพที่เป็นจริง		สภาพที่คาดหวัง		t
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
37. ชุมชนมีส่วนร่วมในการเสนอแนะรูปแบบ การให้บริการของ โรงเรียน	2.44	0.97	3.66	0.99	20.654**
38. ชุมชนมีส่วนร่วมกิจกรรมประเพณีท้องถิ่น กับทางโรงเรียน	3.10	1.19	4.05	0.95	14.644**
39. ชุมชนมีส่วนร่วมควบคุม ดูแล ตรวจสอบ คุณภาพอาหารและเครื่องคัมภายใน โรงเรียน	2.56	1.02	3.94	0.89	22.922**
40. ชุมชนมีส่วนร่วมในการควบคุม ดูแล ตรวจสอบบุคคลภายนอกที่เข้ามาขอรับ บริจาคและขายสินค้าให้กับนักเรียนภายใน โรงเรียน	2.41	1.08	3.77	1.05	21.667**
เฉลี่ยรวม	2.52	0.66	3.76	0.66	28.161**

** มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 5 พบว่าผู้ปกครองมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่คาดหวังในการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียนในการจัดการศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 โดยภาพรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้อมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เช่นกัน

ตาราง 6 เปรียบเทียบสภาพที่เป็นจริงกับสภาพที่คาดหวังในการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียน
ในการจัดการศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียน ในสังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3

การมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียน ในการจัดการศึกษา	สภาพที่เป็นจริง		สภาพที่คาดหวัง		t
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
ด้านบริหารงานวิชาการ	2.18	0.84	4.06	0.52	19.579**
1. ชุมชนมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นในการ กำหนดนโยบายการจัดการศึกษาของ โรงเรียน	2.40	1.09	4.12	0.69	13.390**
2. ชุมชนมีส่วนร่วมเสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับ การร่างและจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ให้สอดคล้องกับชุมชน	2.05	1.03	4.07	0.61	17.505**
3. ชุมชนมีส่วนร่วมเสนอแนะการจัดการเรียน การสอนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหา และความต้องการของชุมชน	2.17	0.96	4.08	0.59	17.079**
4. ชุมชนมีส่วนร่วมกำหนดขอบข่ายเนื้อหา เกี่ยวกับวิชาชีพท้องถิ่นให้แก่สถานศึกษา	1.97	1.01	3.92	0.79	19.112**
5. ชุมชนมีส่วนร่วมให้คำแนะนำการจัด กิจกรรมเสริมหลักสูตรการเรียนการสอน	2.05	1.03	3.83	0.69	14.978**
6. ชุมชนมีส่วนร่วมให้ความคิดเห็น ในการจัดแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย	2.30	1.03	4.08	0.67	13.455**
7. ชุมชนมีส่วนร่วมติดตามประเมินผล การจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาให้ได้ มาตรฐานการศึกษา	1.87	0.97	3.93	0.73	16.183**
8. ชุมชนมีส่วนร่วมจัดหา จัดทำสื่อ และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาให้กับโรงเรียน	2.20	0.95	4.23	0.79	15.894**

ตาราง 6 (ต่อ)

การมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียน ในการจัดการศึกษา	สภาพที่เป็นจริง		สภาพที่คาดหวัง		t
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
9. ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดให้มีหนังสือ ในห้องสมุดภายในโรงเรียน	2.12	1.01	4.17	0.76	15.146**
10. ชุมชนได้รับประโยชน์ในการจัดการเรียน การสอน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	2.63	1.15	4.18	0.77	10.805**
ด้านบริหารงานงบประมาณ	2.21	0.91	4.06	0.58	16.378**
11. ชุมชนมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นใน การวางแผนจัดตั้งงบประมาณประจำปีของ โรงเรียน	2.32	1.03	4.17	0.83	14.019**
12. ชุมชนมีส่วนร่วมในการหางบประมาณ	2.12	1.06	4.20	0.76	14.968**
13. ชุมชนมีส่วนร่วมในการพิจารณา ความสำคัญของโครงการต่าง ๆ เพื่อจัดสรร งบประมาณสนับสนุน	2.30	1.05	4.03	0.66	12.918**
14. ชุมชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ งบประมาณประจำปี	1.98	1.00	3.92	0.79	13.977**
15. ชุมชนมีส่วนร่วมกำกับติดตามผลการใช้ งบประมาณและทรัพยากรอื่นเพื่อพัฒนา คุณภาพการศึกษาของ โรงเรียน	2.18	1.16	3.88	0.74	12.394**
16. ชุมชนมีส่วนร่วมดำเนินการจัดกิจกรรมเพื่อ หารายได้ให้โรงเรียน	2.48	1.13	4.22	0.72	12.531**
17. ชุมชนมีส่วนร่วมในการบริจาคเงิน ทุนการศึกษาเพื่อช่วยเหลือนักเรียนใน โรงเรียน	2.53	1.13	4.43	0.62	12.092**

ตาราง 6 (ต่อ)

การมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียน ในการจัดการศึกษา	สภาพที่เป็นจริง		สภาพที่คาดหวัง		t
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
18. ชุมชนมีส่วนร่วมในการพิจารณาจัดซื้อวัสดุ ครุภัณฑ์ที่เหมาะสมและจำเป็นไว้ใช้ใน โรงเรียน	1.97	0.94	3.82	0.79	12.181**
19. ชุมชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการใช้ วัสดุครุภัณฑ์ของโรงเรียน	1.97	1.09	3.83	0.79	12.051**
20. ชุมชนมีส่วนร่วมให้การสนับสนุนแรงงาน เพื่อช่วยพัฒนาสภาพแวดล้อมในโรงเรียน	2.28	1.20	4.13	0.81	13.004**
ด้านบริหารงานบุคคล	2.25	0.85	4.00	0.66	15.419**
21. ชุมชนมีส่วนร่วมในการติดตามผล การบริหารงานของผู้บริหาร	2.53	1.10	3.97	0.76	9.735**
22. ชุมชนมีส่วนร่วมติดตามผลการปฏิบัติงาน ของครูและเจ้าหน้าที่ในโรงเรียน	2.23	1.03	3.98	0.79	11.847**
23. ชุมชนมีส่วนร่วมสอดคล้อง ดูแล ความประพฤติของนักเรียน	2.85	1.06	4.47	0.65	11.168**
24. ชุมชนมีส่วนร่วมให้ความรู้ฝึกอบรม บุคลากรในโรงเรียน	2.22	0.96	3.98	0.79	13.064**
25. ชุมชนมีส่วนร่วมในการเสนอแนะผู้มี ความรู้ความชำนาญสาขาต่าง ๆ มาเป็น วิทยากรพิเศษในโรงเรียน	2.20	1.05	4.03	0.82	12.825**
26. ชุมชนมีส่วนร่วมในการเชิญผู้มีปัญญา ท้องถิ่นมาช่วยให้ความรู้ในโรงเรียน	2.38	1.08	4.12	0.78	11.138**
27. ชุมชนมีส่วนร่วมดำเนินการสอบแข่งขัน สอบคัดเลือกบุคคลมาช่วยสอน (ครูอัตราจ้าง) ในโรงเรียน	1.82	1.13	3.85	0.88	13.883**

ตาราง 6 (ต่อ)

การมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียน ในการจัดการศึกษา	สภาพที่เป็นจริง		สภาพที่คาดหวัง		t
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
28. ชุมชนมีส่วนร่วมในการสรรหาบุคลากร ผู้ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียน	1.78	1.06	3.83	0.79	16.177**
29. ชุมชนได้รับประโยชน์จากบุคลากรใน โรงเรียนมาให้ความรู้กับชุมชน	2.50	1.02	4.07	0.82	10.930**
30. ชุมชนมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาข้อขัดแย้ง ของบุคลากรในโรงเรียนกับชุมชน	1.95	1.13	3.73	0.90	11.564**
ด้านบริหารทั่วไป	2.39	0.91	4.04	0.74	13.614**
31. ชุมชนมีส่วนร่วมกำหนดสภาพอนาคตที่ พึงประสงค์ของโรงเรียน	2.42	1.01	4.10	0.73	12.237**
32. ชุมชนมีส่วนร่วมให้ข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะแนวทางการบริหาร โรงเรียน	2.47	1.14	4.05	0.77	11.057**
33. ชุมชนมีส่วนร่วมในการเลือกตัวแทนของ กลุ่มเพื่อเข้าเป็นคณะกรรมการสถานศึกษา	2.70	1.18	4.10	0.84	9.067**
34. ชุมชนมีส่วนร่วมติดตามการจัดทำระบบ ข้อมูลสารสนเทศของโรงเรียนให้เป็น ปัจจุบัน	2.08	1.08	3.88	0.80	11.713**
35. ชุมชนมีส่วนร่วมติดตามการให้บริการ อาคารสถานที่ของโรงเรียนในการจัด กิจกรรมต่าง ๆ	2.38	1.04	4.03	0.84	11.598**
36. ชุมชนมีส่วนร่วมในการดูแลอาคารสถานที่ และสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน	2.18	1.07	4.03	0.88	12.491**

ตาราง 6 (ต่อ)

การมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียน ในการจัดการศึกษา	สภาพที่เป็นจริง		สภาพที่คาดหวัง		t
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
37. ชุมชนมีส่วนร่วมในการเสนอแนะรูปแบบ การให้บริการของโรงเรียน	2.30	0.96	4.07	0.82	13.064**
38. ชุมชนมีส่วนร่วมกิจกรรมประเพณีท้องถิ่น กับทางโรงเรียน	2.98	1.03	4.20	0.73	9.036**
39. ชุมชนมีส่วนร่วมควบคุม ดูแล ตรวจสอบ คุณภาพอาหารและเครื่องคั้นภายใน โรงเรียน	2.18	1.00	4.03	0.92	14.019**
40. ชุมชนมีส่วนร่วมในการควบคุม ดูแล ตรวจสอบบุคคลภายนอกที่เข้ามาขอรับ บริจาคและขายสินค้าให้กับนักเรียนภายใน โรงเรียน	2.20	1.10	3.93	0.95	10.652**
เฉลี่ยรวม	2.26	0.82	4.04	0.58	17.296**

** มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 6 พบว่าผู้บริหาร โรงเรียนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่
คาดหวังในการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียนในการจัดการศึกษาในสังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษามุรขุมบุรี เขต 3 โดยภาพรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ
.01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้อมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
เช่นกัน

ตาราง 7 เปรียบเทียบสภาพที่เป็นจริงในการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียนในการจัดการศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้ปกครองและผู้บริหารโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3

การมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียน ในการจัดการศึกษา	ผู้ปกครอง		ผู้บริหารโรงเรียน		t
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
ด้านบริหารงานวิชาการ	2.53	0.70	2.18	0.84	3.507**
1. ชุมชนมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นในการกำหนดนโยบายการจัดการศึกษาของโรงเรียน	2.60	0.85	2.40	1.09	1.334
2. ชุมชนมีส่วนร่วมเสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับการร่างและจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับชุมชน	2.35	0.92	2.05	1.03	2.314*
3. ชุมชนมีส่วนร่วมเสนอแนะการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของชุมชน	2.54	0.96	2.17	0.96	2.789**
4. ชุมชนมีส่วนร่วมกำหนดขอบข่ายเนื้อหาเกี่ยวกับวิชาชีพท้องถิ่นให้แก่สถานศึกษา	2.41	0.94	1.97	1.01	3.355**
5. ชุมชนมีส่วนร่วมให้คำแนะนำการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรการเรียนการสอน	2.38	0.93	2.05	1.03	2.490*
6. ชุมชนมีส่วนร่วมให้ความคิดเห็นในการจัดแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย	2.65	0.99	2.30	1.03	2.519*
7. ชุมชนมีส่วนร่วมติดตามประเมินผล การจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาให้ได้ มาตรฐานการศึกษา	2.55	0.99	1.87	0.97	4.960**
8. ชุมชนมีส่วนร่วมจัดหา จัดทำสื่อ และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาให้กับโรงเรียน	2.42	0.98	2.20	0.95	1.602

ตาราง 7 (ต่อ)

การมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียน ในการจัดการศึกษา	ผู้ปกครอง		ผู้บริหารโรงเรียน		t
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
9. ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดให้มีหนังสือ ในห้องสมุดภายในโรงเรียน	2.44	1.04	2.12	1.01	2.239*
10. ชุมชนได้รับประโยชน์ในการจัดการเรียน การสอน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	2.93	0.97	2.63	1.15	1.885
ด้านบริหารงานงบประมาณ	2.48	0.76	2.21	0.91	2.135*
11. ชุมชนมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นใน การวางแผนจัดตั้งงบประมาณประจำปีของ โรงเรียน	2.44	1.04	2.32	1.03	0.856
12. ชุมชนมีส่วนร่วมในการหางบประมาณ	2.56	1.06	2.12	1.06	3.036**
13. ชุมชนมีส่วนร่วมในการพิจารณา ความสำคัญของโครงการต่าง ๆ เพื่อจัดสรร งบประมาณสนับสนุน	2.47	0.97	2.30	1.05	1.279
14. ชุมชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ งบประมาณประจำปี	2.28	1.01	1.98	1.00	2.103*
15. ชุมชนมีส่วนร่วมกำกับติดตามผลการใช้ งบประมาณและทรัพยากรอื่นเพื่อพัฒนา คุณภาพการศึกษาของโรงเรียน	2.37	0.98	2.18	1.16	1.306
16. ชุมชนมีส่วนร่วมดำเนินการจัดกิจกรรมเพื่อ หารายได้ให้โรงเรียน	2.58	1.06	2.48	1.13	0.620
17. ชุมชนมีส่วนร่วมในการบริจาคเงิน ทุนการศึกษาเพื่อช่วยเหลือนักเรียนใน โรงเรียน	2.82	1.06	2.53	1.13	1.928

ตาราง 7 (ต่อ)

การมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียน ในการจัดการศึกษา	ผู้ปกครอง		ผู้บริหารโรงเรียน		t
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
18. ชุมชนมีส่วนร่วมในการพิจารณาจัดซื้อวัสดุ ครุภัณฑ์ที่เหมาะสมและจำเป็นไว้ใช้ใน โรงเรียน	2.46	1.04	1.97	0.94	3.757**
19. ชุมชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการใช้ วัสดุครุภัณฑ์ของโรงเรียน	2.19	0.95	1.97	1.09	1.658
20. ชุมชนมีส่วนร่วมให้การสนับสนุนแรงงาน เพื่อช่วยพัฒนาสภาพแวดล้อมในโรงเรียน	2.60	1.01	2.28	1.20	2.168*
ด้านบริหารงานบุคคล	2.49	0.74	2.25	0.85	2.321*
21. ชุมชนมีส่วนร่วมในการติดตามผล การบริหารงานของผู้บริหาร	2.45	1.00	2.53	1.10	0.606
22. ชุมชนมีส่วนร่วมติดตามผลการปฏิบัติงาน ของครูและเจ้าหน้าที่ในโรงเรียน	2.49	0.97	2.23	1.03	1.881
23. ชุมชนมีส่วนร่วมสอดส่อง ดูแล ความประพฤติของนักเรียน	3.04	0.99	2.85	1.06	1.391
24. ชุมชนมีส่วนร่วมให้ความรู้ฝึกอบรม บุคลากรในโรงเรียน	2.37	1.00	2.22	0.96	1.124
25. ชุมชนมีส่วนร่วมในการเสนอแนะผู้มี ความรู้ความชำนาญสาขาต่างๆ มาเป็น วิทยากรพิเศษในโรงเรียน	2.53	1.02	2.20	1.05	2.291*
26. ชุมชนมีส่วนร่วมในการเชิญผู้มีปัญญา ท้องถิ่นมาช่วยให้ความรู้ในโรงเรียน	2.58	1.03	2.38	1.08	1.389
27. ชุมชนมีส่วนร่วมดำเนินการสอบแข่งขัน สอบคัดเลือกบุคคลมาช่วยสอน (ครูอัตราจ้าง) ในโรงเรียน	2.26	1.09	1.82	1.13	2.913**

ตาราง 7 (ต่อ)

การมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียน ในการจัดการศึกษา	ผู้ปกครอง		ผู้บริหารโรงเรียน		t
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
28. ชุมชนมีส่วนร่วมในการสรรหาบุคลากร ผู้ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียน	2.31	1.07	1.78	1.06	3.538**
29. ชุมชนได้รับประโยชน์จากบุคลากรใน โรงเรียนมาให้ความรู้กับชุมชน	2.58	0.97	2.50	1.02	0.576
30. ชุมชนมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาข้อ ขัดแย้งของบุคลากรในโรงเรียนกับชุมชน	2.31	1.00	1.95	1.13	2.527*
ด้านบริหารทั่วไป	2.58	0.76	2.39	0.91	1.749
31. ชุมชนมีส่วนร่วมกำหนดสภาพอนาคตที่ พึงประสงค์ของโรงเรียน	2.53	0.93	2.42	1.01	0.833
32. ชุมชนมีส่วนร่วมให้ข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะแนวทางการบริหาร โรงเรียน	2.50	0.96	2.47	1.14	0.214
33. ชุมชนมีส่วนร่วมในการเลือกตัวแทนของ กลุ่มเพื่อเข้าเป็นคณะกรรมการสถานศึกษา	2.79	1.12	2.70	1.18	0.559
34. ชุมชนมีส่วนร่วมติดตามการจัดทำระบบ ข้อมูลสารสนเทศของโรงเรียนให้เป็น ปัจจุบัน	2.42	0.96	2.08	1.08	2.519*
35. ชุมชนมีส่วนร่วมติดตามการให้บริการ อาคารสถานที่ของโรงเรียนในการจัด กิจกรรมต่าง ๆ	2.56	1.36	2.38	1.04	0.958
36. ชุมชนมีส่วนร่วมในการดูแลอาคารสถานที่ และสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน	2.49	0.97	2.18	1.07	2.272*

ตาราง 7 (ต่อ)

การมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียน ในการจัดการศึกษา	ผู้ปกครอง		ผู้บริหารโรงเรียน		t
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
37. ชุมชนมีส่วนร่วมในการเสนอแนะรูปแบบ การให้บริการของโรงเรียน	2.44	0.97	2.30	0.96	1.038
38. ชุมชนมีส่วนร่วมกิจกรรมประเพณีท้องถิ่น กับทางโรงเรียน	3.10	1.19	2.98	1.03	0.800
39. ชุมชนมีส่วนร่วมควบคุม ดูแล ตรวจสอบ คุณภาพอาหารและเครื่องคั้นภายใน โรงเรียน	2.56	1.02	2.18	1.00	2.649**
40. ชุมชนมีส่วนร่วมในการควบคุม ดูแล ตรวจสอบบุคคลภายนอกที่เข้ามาขอรับ บริจาคและขายสินค้าให้กับนักเรียนภายใน โรงเรียน	2.41	1.08	2.20	1.10	1.364
เฉลี่ยรวม	2.52	0.66	2.26	0.86	2.754**

* มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 7 พบว่า สภาพที่เป็นจริงในการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียนในการจัดการศึกษาตามความคิดเห็นของผู้ปกครองและผู้บริหารโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านบริหารทั่วไป ไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ และด้านที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือ ด้านบริหารงานวิชาการ ส่วนด้านบริหารงานงบประมาณ และด้านบริหารงานบุคคล มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 คือ ข้อ 3, 4, 7, 12, 18, 27, 28 และข้อ 39 และข้อที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 คือ ข้อ 2, 5, 6, 9, 14, 20, 25, 30, 34 และข้อ 36 ส่วนข้ออื่น ๆ ไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ

ตาราง 8 เปรียบเทียบสภาพที่คาดหวังในการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียนในการจัดการศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้ปกครองและผู้บริหาร โรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3

การมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียน ในการจัดการศึกษา	ผู้ปกครอง		ผู้บริหารโรงเรียน		t
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
ด้านบริหารงานวิชาการ	3.79	0.63	4.06	0.52	3.109**
1. ชุมชนมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นในการกำหนดนโยบายการจัดการศึกษาของโรงเรียน	3.82	0.76	4.12	0.69	2.876**
2. ชุมชนมีส่วนร่วมเสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับการร่างและจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับชุมชน	3.71	0.86	4.07	0.61	3.986**
3. ชุมชนมีส่วนร่วมเสนอแนะการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของชุมชน	3.77	0.86	4.08	0.59	3.531**
4. ชุมชนมีส่วนร่วมกำหนดขอบข่ายเนื้อหาเกี่ยวกับวิชาชีพท้องถิ่นให้แก่สถานศึกษา	3.69	0.85	3.92	0.79	1.900
5. ชุมชนมีส่วนร่วมให้คำแนะนำการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรการเรียนการสอน	3.68	0.88	3.83	0.69	1.485
6. ชุมชนมีส่วนร่วมให้ความคิดเห็นในการจัดแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย	3.84	0.86	4.08	0.67	2.465*

ตาราง 8 (ต่อ)

การมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียน ในการจัดการศึกษา	ผู้ปกครอง		ผู้บริหารโรงเรียน		t
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
7. ชุมชนมีส่วนร่วมติดตามประเมินผล การจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาให้ได้ มาตรฐานการศึกษา	3.81	0.85	3.93	0.73	1.166
8. ชุมชนมีส่วนร่วมจัดหา จัดทำสื่อ และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาให้กับ โรงเรียน	3.77	0.91	4.23	0.79	3.724**
9. ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดให้มีหนังสือ ในห้องสมุดภายใน โรงเรียน	3.89	0.92	4.17	0.76	2.238*
10. ชุมชนได้รับประโยชน์ในการจัดการเรียน การสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	3.96	0.88	4.18	0.77	1.856
ด้านบริหารงานงบประมาณ	3.72	0.81	4.06	0.58	4.032**
11. ชุมชนมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นใน การวางแผนจัดตั้งงบประมาณประจำปีของ โรงเรียน	3.62	0.97	4.17	0.83	4.654**
12. ชุมชนมีส่วนร่วมในการหางบประมาณ	3.74	1.04	4.20	0.76	4.163**
13. ชุมชนมีส่วนร่วมในการพิจารณา ความสำคัญของโครงการต่าง ๆ เพื่อจัดสรร งบประมาณสนับสนุน	3.69	0.99	4.03	0.66	3.447**
14. ชุมชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ งบประมาณประจำปี	3.68	1.03	3.92	0.79	2.096*
15. ชุมชนมีส่วนร่วมกำกับติดตามผลการใช้ งบประมาณและทรัพยากรอื่นเพื่อพัฒนา คุณภาพการศึกษาของโรงเรียน	3.72	0.90	3.88	0.74	1.576
16. ชุมชนมีส่วนร่วมดำเนินการจัดกิจกรรมเพื่อ หารายได้ให้โรงเรียน	3.71	1.02	4.22	0.72	4.812**

ตาราง 8 (ต่อ)

การมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียน ในการจัดการศึกษา	ผู้ปกครอง		ผู้บริหารโรงเรียน		t
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
17. ชุมชนมีส่วนร่วมในการบริจาคเงิน ทุนการศึกษาเพื่อช่วยเหลือนักเรียนใน โรงเรียน	3.98	1.85	4.43	0.62	1.887
18. ชุมชนมีส่วนร่วมในการพิจารณาจัดซื้อวัสดุ ครุภัณฑ์ที่เหมาะสมและจำเป็นไว้ใช้ใน โรงเรียน	3.72	1.00	3.82	0.79	0.878
19. ชุมชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการใช้ วัสดุครุภัณฑ์ของโรงเรียน	3.53	1.06	3.83	0.79	2.678**
20. ชุมชนมีส่วนร่วมให้การสนับสนุนแรงงาน เพื่อช่วยพัฒนาสภาพแวดล้อมในโรงเรียน	3.80	0.98	4.13	0.81	2.514*
ด้านบริหารงานบุคคล	3.74	0.76	4.00	0.66	2.570*
21. ชุมชนมีส่วนร่วมในการติดตามผล การบริหารงานของผู้บริหาร	3.76	0.93	3.97	0.76	1.908
22. ชุมชนมีส่วนร่วมติดตามผลการปฏิบัติงาน ของครูและเจ้าหน้าที่ในโรงเรียน	3.71	0.93	3.98	0.79	2.412*
23. ชุมชนมีส่วนร่วมสอดส่อง ดูแล ความประพฤติของนักเรียน	4.22	2.29	4.47	0.65	0.837
24. ชุมชนมีส่วนร่วมให้ความรู้ฝึกอบรม บุคลากรในโรงเรียน	3.66	0.95	3.98	0.79	2.823**
25. ชุมชนมีส่วนร่วมในการเสนอแนะผู้มี ความรู้ความชำนาญสาขาต่าง ๆ มาเป็น วิทยากรพิเศษในโรงเรียน	3.73	0.99	4.03	0.82	2.579*
26. ชุมชนมีส่วนร่วมในการเชิญภูมิปัญญา ท้องถิ่นมาช่วยให้ความรู้ในโรงเรียน	3.79	0.97	4.12	0.78	2.869**

ตาราง 8 (ต่อ)

การมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียน ในการจัดการศึกษา	ผู้ปกครอง		ผู้บริหารโรงเรียน		t
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
27. ชุมชนมีส่วนร่วมดำเนินการสอบแข่งขัน สอบคัดเลือกบุคคลมาช่วยสอน (ครูอัตราจ้าง) ในโรงเรียน	3.61	1.06	3.85	0.88	1.926
28. ชุมชนมีส่วนร่วมในการสรรหาบุคลากร ผู้ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียน	3.47	1.06	3.83	0.79	3.139**
29. ชุมชนได้รับประโยชน์จากบุคลากรใน โรงเรียนมาให้ความรู้กับชุมชน	3.81	0.92	4.07	0.82	2.005*
30. ชุมชนมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาข้อขัดแย้ง ของบุคลากรในโรงเรียนกับชุมชน	3.60	1.09	3.73	0.90	1.018
ด้านบริหารทั่วไป	3.79	0.74	4.04	0.74	2.434*
31. ชุมชนมีส่วนร่วมกำหนดภาพอนาคตที่ พึงประสงค์ของโรงเรียน	3.69	0.94	4.10	0.73	3.897**
32. ชุมชนมีส่วนร่วมให้ข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะแนวทางการบริหาร โรงเรียน	3.67	0.96	4.05	0.77	3.445**
33. ชุมชนมีส่วนร่วมในการเลือกตัวแทนของ กลุ่มเพื่อเข้าเป็นคณะกรรมการสถานศึกษา	3.90	0.95	4.10	0.84	1.497
34. ชุมชนมีส่วนร่วมติดตามการจัดทำระบบ ข้อมูลสารสนเทศของโรงเรียนให้เป็น ปัจจุบัน	3.68	0.93	3.88	0.80	1.787
35. ชุมชนมีส่วนร่วมติดตามการให้บริการ อาคารสถานที่ของโรงเรียนในการจัด กิจกรรมต่าง ๆ	3.76	0.94	4.03	0.84	2.129*

ตาราง 8 (ต่อ)

การมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียน ในการจัดการศึกษา	ผู้ปกครอง		ผู้บริหารโรงเรียน		t
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
36. ชุมชนมีส่วนร่วมในการดูแลอาคารสถานที่ และสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน	3.81	0.97	4.03	0.88	1.683
37. ชุมชนมีส่วนร่วมในการเสนอแนะรูปแบบ การให้บริการของโรงเรียน	3.66	0.99	4.07	0.82	3.455**
38. ชุมชนมีส่วนร่วมกิจกรรมประเพณีท้องถิ่น กับทางโรงเรียน	4.05	0.95	4.20	0.73	1.161
39. ชุมชนมีส่วนร่วมควบคุม ดูแล ตรวจสอบ คุณภาพอาหารและเครื่องคัมภายใน โรงเรียน	3.94	0.89	4.03	0.92	0.735
40. ชุมชนมีส่วนร่วมในการควบคุม ดูแล ตรวจสอบบุคคลภายนอกที่เข้ามาขอรับ บริการและขายสินค้าให้กับนักเรียนภายใน โรงเรียน	3.77	1.05	3.93	0.95	1.125
เฉลี่ยรวม	3.76	0.66	4.04	0.58	3.149**

* มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 8 พบว่า สภาพที่คาดหวังในการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียนในการจัดการศึกษาตามความคิดเห็นของผู้ปกครองและผู้บริหารโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านบริหารงานวิชาการ และด้านบริหารงานงบประมาณ

มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และค่านีที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ ด้านบริหารงานบุคคล และด้านบริหารทั่วไป และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือ ข้อ 1, 2, 3, 8, 11, 12, 13, 16, 19, 24, 26, 28, 31, 32 และข้อ 37 และข้อที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ ข้อ 6, 9, 14, 20, 22, 25, 29 และข้อ 35 ส่วนข้ออื่น ๆ ไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ

2. จากความมุ่งหมายของการวิจัยข้อที่ 3 เพื่อเปรียบเทียบสภาพที่เป็นจริงในการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียนในการจัดการศึกษาตามความคิดเห็นของผู้ปกครองระหว่างโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน และเป็นการทดสอบสมมติฐานข้อ 5 ที่ว่า สภาพที่เป็นจริงในการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียนในการจัดการศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้ปกครองในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกันมีความแตกต่างกัน ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ปรากฏตามตาราง 9 - 11 ดังนี้

ตาราง 9 สภาพที่เป็นจริงในการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียนในการจัดการศึกษาตาม
ความคิดเห็นของผู้ปกครอง โรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ และขนาดใหญ่พิเศษ

การมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียน ในการจัดการศึกษา	ขนาดโรงเรียน								F
	เล็ก		กลาง		ใหญ่		ใหญ่พิเศษ		
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
ด้านบริหารงานวิชาการ	2.42	0.80	2.59	0.73	2.64	0.56	2.42	0.65	2.060
1. ชุมชนมีส่วนร่วมแสดง ความคิดเห็นในการกำหนด นโยบายการจัดการศึกษาของ โรงเรียน	2.48	1.03	2.61	0.80	2.91	0.66	2.50	0.87	3.017*
2. ชุมชนมีส่วนร่วมเสนอ ความคิดเห็นเกี่ยวกับการร่าง และจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ให้สอดคล้องกับชุมชน	2.52	0.91	2.42	0.95	2.26	0.83	2.20	0.88	2.064
3. ชุมชนมีส่วนร่วมเสนอแนะ การจัดการเรียนการสอนให้ สอดคล้องกับสภาพปัญหา และความต้องการของชุมชน	2.35	1.12	2.64	0.94	2.76	0.82	2.36	0.93	3.473*
4. ชุมชนมีส่วนร่วมกำหนดขอบข่าย เนื้อหาเกี่ยวกับวิชาชีพท้องถิ่น ให้แก่สถานศึกษา	2.39	0.83	2.39	0.95	2.59	1.11	2.37	0.92	0.613
5. ชุมชนมีส่วนร่วมให้คำแนะนำ การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร การเรียนการสอน	2.24	0.97	2.47	0.98	2.59	0.83	2.19	0.84	3.292*
6. ชุมชนมีส่วนร่วมให้ความคิดเห็น ในการจัดแหล่งเรียนรู้ที่ หลากหลาย	2.61	0.98	2.79	1.06	2.74	0.98	2.39	0.86	3.838*
7. ชุมชนมีส่วนร่วมติดตาม ประเมินผลการจัดการเรียน การสอนเพื่อพัฒนาให้ได้ มาตรฐานการศึกษา	2.22	1.01	2.62	1.01	2.78	0.84	2.47	0.99	3.185*

ตาราง 9 (ต่อ)

การมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียน ในการจัดการศึกษา	ขนาดโรงเรียน								F
	เล็ก		กลาง		ใหญ่		ใหญ่พิเศษ		
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
8. ชุมชนมีส่วนร่วมจัดหา จัดทำสื่อ และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ให้กับโรงเรียน	2.35	1.16	2.43	0.97	2.61	0.95	2.35	0.90	0.865
9. ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดให้มี หนังสือในห้องสมุดภายใน โรงเรียน	2.20	0.93	2.50	1.07	2.37	0.93	2.47	1.06	1.151
10. ชุมชนได้รับประโยชน์ใน การจัดการเรียนการสอน โดยเน้น ผู้เรียนเป็นสำคัญ	2.89	0.85	2.99	0.97	2.78	1.13	2.90	0.95	0.680
ด้านบริหารงานงบประมาณ	2.26	0.78	2.51	0.82	2.56	0.71	2.49	0.67	1.529
11. ชุมชนมีส่วนร่วมแสดง ความคิดเห็นในการวางแผน จัดตั้งงบประมาณประจำปีของ โรงเรียน	2.26	1.02	2.48	1.06	2.52	1.07	2.41	1.01	0.677
12. ชุมชนมีส่วนร่วมในการหา งบประมาณ	2.30	1.03	2.58	1.13	2.63	0.85	2.62	1.03	1.086
13. ชุมชนมีส่วนร่วมในการพิจารณา ความสำคัญของ โครงการต่าง ๆ เพื่อจัดสรรงบประมาณ สนับสนุน	2.39	0.91	2.54	1.00	2.50	0.96	2.38	0.97	0.746
14. ชุมชนมีส่วนร่วมในการ ตรวจสอบงบประมาณประจำปี	2.07	0.93	2.31	1.08	2.39	1.06	2.25	0.88	0.980
15. ชุมชนมีส่วนร่วมกำกับติดตามผล การใช้งบประมาณและทรัพยากร อื่นเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ของโรงเรียน	2.13	1.05	2.48	0.99	2.43	0.94	2.25	0.93	2.229

ตาราง 9 (ต่อ)

การมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียน ในการจัดการศึกษา	ขนาดโรงเรียน								F
	เล็ก		กลาง		ใหญ่		ใหญ่พิเศษ		
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
16. ชุมชนมีส่วนร่วมดำเนินการจัดกิจกรรมเพื่อหารายได้ให้โรงเรียน	2.15	1.12	2.53	1.04	2.76	1.06	2.75	1.04	4.027**
17. ชุมชนมีส่วนร่วมในการบริจาคเงินทุนการศึกษาเพื่อช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน	2.61	0.88	2.79	1.11	2.74	1.02	2.99	1.04	1.676
18. ชุมชนมีส่วนร่วมในการพิจารณาจัดซื้อวัสดุครุภัณฑ์ที่เหมาะสมและจำเป็นไว้ใช้ในโรงเรียน	2.30	1.15	2.47	1.05	2.52	1.01	2.50	0.99	0.443
19. ชุมชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการใช้วัสดุครุภัณฑ์ของโรงเรียน	2.07	0.95	2.20	1.01	2.35	0.92	2.16	0.87	0.728
20. ชุมชนมีส่วนร่วมให้การสนับสนุนแรงงานเพื่อช่วยพัฒนาสภาพแวดล้อมในโรงเรียน	2.30	1.15	2.67	0.97	2.72	1.00	2.54	1.01	1.956
ด้านบริหารงานบุคคล	2.25	0.73	2.57	0.76	2.65	0.73	2.39	0.69	3.847*
21. ชุมชนมีส่วนร่วมในการติดตามผลการบริหารงานของผู้บริหาร	2.20	0.89	2.54	1.02	2.74	1.08	2.28	0.93	3.889**
22. ชุมชนมีส่วนร่วมติดตามผลการปฏิบัติงานของครูและเจ้าหน้าที่ในโรงเรียน	2.24	0.82	2.58	0.97	2.70	1.01	2.36	0.97	2.975*
23. ชุมชนมีส่วนร่วมสอดคล้องดูแลความประพฤติของนักเรียน	2.87	1.11	3.02	0.91	3.17	0.90	3.09	1.09	0.863
24. ชุมชนมีส่วนร่วมให้ความรู้ฝึกอบรมบุคลากรในโรงเรียน	2.15	1.03	2.52	1.03	2.46	0.91	2.18	0.92	3.656*

ตาราง 9 (ต่อ)

การมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียน ในการจัดการศึกษา	ขนาดโรงเรียน								F
	เล็ก		กลาง		ใหญ่		ใหญ่พิเศษ		
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
25. ชุมชนมีส่วนร่วมใน การเสนอแนะผู้มีความรู้ ความชำนาญสาขาต่าง ๆ มาเป็น วิทยากรพิเศษใน โรงเรียน	2.35	0.85	2.60	1.07	2.76	1.04	2.37	0.97	2.444
26. ชุมชนมีส่วนร่วมในการเชิญ ภูมิปัญญาท้องถิ่นมาช่วยให้ ความรู้ใน โรงเรียน	2.39	0.93	2.68	1.05	2.70	1.17	2.46	0.95	1.772
27. ชุมชนมีส่วนร่วมดำเนิน การสอบแข่งขันสอบคัดเลือก บุคคลมาช่วยสอน (ครูอัตราจ้าง) ใน โรงเรียน	1.91	0.99	2.39	1.12	2.35	1.18	2.15	1.02	2.953*
28. ชุมชนมีส่วนร่วมในการสรรหา บุคลากรผู้ปฏิบัติหน้าที่ใน โรงเรียน	2.00	0.97	2.39	1.08	2.46	1.07	2.23	1.07	2.145
29. ชุมชนได้รับประโยชน์จาก บุคลากรใน โรงเรียนมาให้ความรู้ กับชุมชน	2.48	1.03	2.62	0.95	2.72	0.98	2.49	0.98	0.930
30. ชุมชนมีส่วนร่วมในการ แก้ปัญหาข้อขัดแย้งของบุคลากร ใน โรงเรียนกับชุมชน	1.91	0.94	2.39	1.04	2.48	1.01	2.27	0.93	3.319*
ด้านบริหารทั่วไป	2.32	0.76	2.70	0.76	2.70	0.71	2.45	0.73	4.775**
31. ชุมชนมีส่วนร่วมกำหนดภาพ อนาคตที่พึงประสงค์ของ โรงเรียน	2.15	0.97	2.65	0.87	2.76	0.99	2.37	0.92	5.759**

ตาราง 9 (ต่อ)

การมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียน ในการจัดการศึกษา	ขนาดโรงเรียน								F
	เล็ก		กลาง		ใหญ่		ใหญ่พิเศษ		
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
32. ชุมชนมีส่วนร่วมให้ข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะแนวทาง การบริหารโรงเรียน	2.09	0.92	2.63	0.97	2.63	0.90	2.39	0.95	4.757**
33. ชุมชนมีส่วนร่วมในการเลือก ตัวแทนของกลุ่มเพื่อเข้าเป็น คณะกรรมการสถานศึกษา	2.59	1.05	2.93	1.13	2.91	1.13	2.59	1.12	2.757*
34. ชุมชนมีส่วนร่วมติดตาม การจัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศ ของโรงเรียนให้เป็นปัจจุบัน	2.09	0.87	2.49	0.96	2.80	0.89	2.30	0.96	5.390**
35. ชุมชนมีส่วนร่วมติดตาม การให้บริการอาคารสถานที่ของ โรงเรียนในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ	2.43	1.03	2.66	1.00	2.28	0.94	2.56	2.01	1.103
36. ชุมชนมีส่วนร่วมในการดูแล อาคารสถานที่และ สภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน	2.50	1.01	2.58	1.01	2.48	0.94	2.35	0.89	1.361
37. ชุมชนมีส่วนร่วมใน การเสนอแนะรูปแบบ การให้บริการของโรงเรียน	2.30	0.76	2.51	0.96	2.59	1.28	2.32	0.92	1.531
38. ชุมชนมีส่วนร่วมกิจกรรม ประเพณีท้องถิ่นกับทางโรงเรียน	2.83	1.29	3.24	1.18	3.17	1.36	2.96	1.05	2.142
39. ชุมชนมีส่วนร่วมควบคุม ดูแล ตรวจสอบคุณภาพอาหาร และเครื่องคัมภายในโรงเรียน	2.11	0.80	2.71	0.99	2.61	1.20	2.47	1.01	4.844**

ตาราง 9 (ต่อ)

การมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียน ในการจัดการศึกษา	ขนาดโรงเรียน								F
	เล็ก		กลาง		ใหญ่		ใหญ่พิเศษ		
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
40. ชุมชนมีส่วนร่วมในการควบคุม ดูแลตรวจสอบบุคคลภายนอก ที่เข้ามาขอรับบริจาคและขาย สินค้าให้กับนักเรียนภายใน โรงเรียน	2.11	0.82	2.52	1.10	2.80	1.34	2.18	0.96	5.641**
เฉลี่ยรวม	2.31	0.72	2.59	0.67	2.64	0.64	2.43	0.60	3.320*

* มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 9 พบว่าความคิดเห็นของผู้ปกครองในโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ และขนาดใหญ่พิเศษ ที่มีต่อสภาพที่เป็นจริงในการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียนในการจัดการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 โดยภาพรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านบริหารทั่วไป มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และด้านบริหารงานบุคคล มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านบริหารงานวิชาการ และด้านบริหารงานงบประมาณ ไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือ ข้อ 16, 21, 31, 32, 34, 39 และข้อ 40 และข้อที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ ข้อ 1, 3, 5, 6, 7, 22, 24, 27, 30 และข้อ 33 ส่วนข้ออื่น ๆ ไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ

ผลการเปรียบเทียบพบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยในด้านบริหารงานบุคคล และด้านบริหารทั่วไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงใช้วิธีการเปรียบเทียบเป็นรายคู่ตามวิธี LSD กำหนด

ค่าสถิติที่ระดับนัยสำคัญ .05 ปรากฏดังตาราง 10 - 11

ตาราง 10 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ปกครอง โรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ และขนาดใหญ่พิเศษ ที่มีต่อสภาพที่เป็นจริงในการมีส่วนร่วมของชุมชนกับ โรงเรียนในการจัดการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ในด้านบริหารงานบุคคล เป็นรายคู่

ขนาดโรงเรียน	\bar{X}	เล็ก	กลาง	ใหญ่	ใหญ่พิเศษ
		2.25	2.57	2.65	2.39
เล็ก	2.25	-	0.32**	0.40**	0.14
กลาง	2.57		-	0.08	0.19*
ใหญ่	2.65			-	0.26*
ใหญ่พิเศษ	2.39				-

* มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 10 เมื่อทดสอบเป็นรายคู่ พบว่า ผู้ปกครอง โรงเรียนขนาดเล็กกับผู้ปกครอง โรงเรียนขนาดกลาง ผู้ปกครอง โรงเรียนขนาดเล็กกับผู้ปกครอง โรงเรียนขนาดใหญ่ มีความคิดเห็น ต่อสภาพที่เป็นจริงในการมีส่วนร่วมของชุมชนกับ โรงเรียนในการจัดการศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ในด้านบริหารงานบุคคล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 ส่วนผู้ปกครอง โรงเรียนขนาดกลางกับผู้ปกครอง โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ และผู้ปกครอง โรงเรียนขนาดใหญ่กับผู้ปกครอง โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วน คู่อื่น ๆ ไม่มีความคิดเห็นแตกต่างกันทางสถิติ

ตาราง 11 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ปกครอง โรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ และขนาดใหญ่พิเศษ ที่มีต่อสภาพที่เป็นจริงในการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียนในการจัดการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ในด้านบริหารทั่วไป เป็นรายคู่

ขนาดโรงเรียน	\bar{X}	เล็ก	กลาง	ใหญ่	ใหญ่พิเศษ
		2.32	2.70	2.70	2.45
เล็ก	2.32	-	0.37**	0.38*	0.13
กลาง	2.70		-	0.01	0.24**
ใหญ่	2.70			-	0.26
ใหญ่พิเศษ	2.45				-

* มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 11 เมื่อทดสอบเป็นรายคู่ พบว่า ผู้ปกครอง โรงเรียนขนาดเล็กกับผู้ปกครอง โรงเรียนขนาดกลาง และผู้ปกครอง โรงเรียนขนาดกลางกับผู้ปกครอง โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ มีความคิดเห็นต่อสภาพที่เป็นจริงในการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียนในการจัดการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ในด้านบริหารทั่วไป แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และผู้ปกครอง โรงเรียนขนาดเล็กกับผู้ปกครอง โรงเรียนขนาดใหญ่ มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วน คู่อื่น ๆ มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันทางสถิติ

3. จากความมุ่งหมายของการวิจัยข้อที่ 4 เพื่อเปรียบเทียบสภาพที่คาดหวังในการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียนในการจัดการศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้ปกครองระหว่างโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน และเป็นการทดสอบสมมติฐานข้อ 6 ที่ว่า สภาพที่คาดหวังในการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียนในการจัดการศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้ปกครองในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกันมีความแตกต่างกัน ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ปรากฏตามตาราง 12 - 16 ดังนี้

ตาราง 12 สภาพที่คาดหวังในการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียนในการจัดการศึกษาตาม

ความคิดเห็นของผู้ปกครอง โรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ และขนาดใหญ่พิเศษ

การมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียน ในการจัดการศึกษา	ขนาดโรงเรียน								F
	เล็ก		กลาง		ใหญ่		ใหญ่พิเศษ		
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
ด้านบริหารงานวิชาการ	3.90	0.51	3.83	0.67	3.96	0.49	3.61	0.63	4.877**
1. ชุมชนมีส่วนร่วมแสดง ความคิดเห็นในการกำหนด นโยบายการจัดการศึกษาของ โรงเรียน	3.98	0.58	3.84	0.75	3.87	0.86	3.69	0.79	1.794
2. ชุมชนมีส่วนร่วมเสนอ ความคิดเห็นเกี่ยวกับการร่าง และจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ให้สอดคล้องกับชุมชน	3.98	0.72	3.76	0.84	3.74	0.91	3.50	0.88	4.047**
3. ชุมชนมีส่วนร่วมเสนอแนะ การจัดการเรียนการสอนให้ สอดคล้องกับสภาพปัญหา และความต้องการของชุมชน	3.80	0.78	3.84	0.80	4.04	0.87	3.52	0.94	5.087**
4. ชุมชนมีส่วนร่วมกำหนดขอบข่าย เนื้อหาเกี่ยวกับวิชาชีพท้องถิ่น ให้แก่สถานศึกษา	3.80	0.75	3.76	0.88	3.83	0.74	3.48	0.85	3.452*
5. ชุมชนมีส่วนร่วมให้คำแนะนำ การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร การเรียนการสอน	3.83	0.74	3.70	0.92	3.98	0.83	3.47	0.84	4.416**
6. ชุมชนมีส่วนร่วมให้ความคิดเห็น ในการจัดแหล่งเรียนรู้ที่ หลากหลาย	3.98	0.72	3.89	0.85	4.04	0.87	3.62	0.90	3.979**
7. ชุมชนมีส่วนร่วมติดตาม ประเมินผลการจัดการเรียน การสอนเพื่อพัฒนาให้ได้ มาตรฐานการศึกษา	3.78	0.66	3.82	0.88	4.04	0.84	3.71	0.87	1.669

ตาราง 12 (ต่อ)

กรณีมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียน ในการจัดการศึกษา	ขนาดโรงเรียน								F
	เล็ก		กลาง		ใหญ่		ใหญ่พิเศษ		
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
8. ชุมชนมีส่วนร่วมจัดหา จัดทำสื่อ และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ให้กับโรงเรียน	3.91	0.84	3.80	0.92	4.04	0.84	3.53	0.93	4.361**
9. ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดให้มี หนังสือในห้องสมุดภายใน โรงเรียน	3.93	0.95	3.92	0.93	4.11	0.74	3.71	0.95	2.342
10. ชุมชนได้รับประโยชน์ใน การจัดการเรียนการสอน โดยเน้น ผู้เรียนเป็นสำคัญ	4.02	0.58	4.01	0.90	3.89	0.82	3.89	0.97	0.568
ด้านบริหารงานงบประมาณ	4.00	0.69	3.71	0.87	3.86	0.61	3.55	0.79	3.862*
11. ชุมชนมีส่วนร่วมแสดง ความคิดเห็นในการวางแผน จัดตั้งงบประมาณประจำปีของ โรงเรียน	3.85	0.79	3.68	0.98	3.80	0.93	3.34	1.00	4.797**
12. ชุมชนมีส่วนร่วมในการหา งบประมาณ	4.04	0.67	3.83	1.08	3.87	0.91	3.40	1.08	5.969**
13. ชุมชนมีส่วนร่วมในการพิจารณา ความสำคัญของโครงการต่าง ๆ เพื่อจัดสรรงบประมาณ สนับสนุน	3.91	0.78	3.72	1.04	3.72	0.83	3.53	1.05	1.742
14. ชุมชนมีส่วนร่วมในการ ตรวจสอบงบประมาณประจำปี	4.02	0.83	3.62	1.07	3.89	0.85	3.52	1.07	3.402*
15. ชุมชนมีส่วนร่วมกำกับติดตามผล การใช้งบประมาณและทรัพยากร อื่นเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ของโรงเรียน	3.96	0.76	3.74	0.90	3.87	0.78	3.50	0.98	3.605*

ตาราง 12 (ต่อ)

การมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียน ในการจัดการศึกษา	ขนาดโรงเรียน								F
	เล็ก		กลาง		ใหญ่		ใหญ่พิเศษ		
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
16. ชุมชนมีส่วนร่วมดำเนินการจัดกิจกรรมเพื่อหารายได้ให้โรงเรียน	4.00	0.73	3.65	1.12	3.76	0.92	3.65	0.97	1.627
17. ชุมชนมีส่วนร่วมในการบริจาคเงินทุนการศึกษาเพื่อช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน	4.17	0.90	3.81	1.09	4.13	0.93	4.10	3.06	0.903
18. ชุมชนมีส่วนร่วมในการพิจารณาจัดซื้อวัสดุครุภัณฑ์ที่เหมาะสมและจำเป็นไว้ใช้ในโรงเรียน	4.04	0.84	3.71	1.06	3.80	0.96	3.54	0.93	2.897*
19. ชุมชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการใช้วัสดุครุภัณฑ์ของโรงเรียน	3.87	0.96	3.48	1.10	3.74	0.93	3.36	1.05	3.243*
20. ชุมชนมีส่วนร่วมให้การสนับสนุนแรงงานเพื่อช่วยพัฒนาสภาพแวดล้อมในโรงเรียน	4.09	0.81	3.82	0.95	4.00	0.94	3.55	1.07	4.394**
ด้านบริหารงานบุคคล	3.88	0.62	3.77	0.76	3.98	0.81	3.51	0.74	5.509**
21. ชุมชนมีส่วนร่วมในการติดตามผลการบริหารงานของผู้บริหาร	4.09	0.73	3.73	0.92	4.02	0.98	3.55	0.96	5.098**
22. ชุมชนมีส่วนร่วมติดตามผลการปฏิบัติงานของครูและเจ้าหน้าที่ในโรงเรียน	3.93	0.68	3.70	0.94	3.98	0.72	3.51	1.06	3.817*
23. ชุมชนมีส่วนร่วมสอดส่องดูแลความประพฤติของนักเรียน	4.20	0.98	4.09	0.87	4.98	6.12	4.11	0.85	1.970
24. ชุมชนมีส่วนร่วมให้ความรู้ฝึกอบรมบุคลากรในโรงเรียน	3.85	0.76	3.81	0.89	3.63	0.97	3.36	1.06	5.921**

ตาราง 12 (ต่อ)

การมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียน ในการจัดการศึกษา	ขนาดโรงเรียน								F
	เล็ก		กลาง		ใหญ่		ใหญ่พิเศษ		
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
25. ชุมชนมีส่วนร่วมใน การเสนอแนะผู้มีความรู้ ความชำนาญสาขาต่าง ๆ มาเป็น วิทยากรพิเศษในโรงเรียน	3.91	0.84	3.83	0.97	3.80	0.98	3.46	1.05	3.952**
26. ชุมชนมีส่วนร่วมในการเชิญ ภูมิปัญญาท้องถิ่นมาช่วยให้ ความรู้ในโรงเรียน	3.93	0.71	3.87	0.93	4.07	1.10	3.49	1.01	5.694**
27. ชุมชนมีส่วนร่วมค่านิน การสอบแข่งขันสอบคัดเลือก บุคคลมาช่วยสอน (ครูอัตราจ้าง) ในโรงเรียน	3.61	1.11	3.69	1.06	3.89	1.06	3.35	0.99	3.744*
28. ชุมชนมีส่วนร่วมในการสรรหา บุคลากรผู้ปฏิบัติหน้าที่ใน โรงเรียน	3.54	1.03	3.54	1.14	3.48	0.94	3.32	0.99	1.109
29. ชุมชนได้รับประโยชน์จาก บุคลากรในโรงเรียนมาให้ความรู้ กับชุมชน	3.91	0.63	3.85	0.97	4.22	0.92	3.53	0.86	6.908**
30. ชุมชนมีส่วนร่วมในการ แก้ปัญหาข้อขัดแย้งของบุคลากร ในโรงเรียนกับชุมชน	3.87	0.91	3.58	1.14	3.72	1.09	3.47	1.04	1.682
ด้านบริหารทั่วไป	3.87	0.60	3.83	0.80	4.00	0.64	3.61	0.70	3.764*
31. ชุมชนมีส่วนร่วมกำหนดภาพ อนาคตที่พึงประสงค์ของ โรงเรียน	3.65	0.95	3.70	0.97	3.80	0.96	3.63	0.91	0.419
32. ชุมชนมีส่วนร่วมให้ข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะแนวทาง การบริหารโรงเรียน	3.74	0.88	3.73	0.94	3.85	1.03	3.46	0.96	2.636

ตาราง 12 (ต่อ)

การมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียน ในการจัดการศึกษา	ขนาดโรงเรียน								F
	เล็ก		กลาง		ใหญ่		ใหญ่พิเศษ		
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
33. ชุมชนมีส่วนร่วมในการเลือก ตัวแทนของกลุ่มเพื่อเข้าเป็น คณะกรรมการสถานศึกษา	4.20	0.75	3.92	1.00	3.96	0.94	3.74	0.95	2.594
34. ชุมชนมีส่วนร่วมติดตาม การจัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศ ของโรงเรียนให้เป็นปัจจุบัน	3.63	0.85	3.75	0.89	3.85	1.10	3.50	0.94	2.202
35. ชุมชนมีส่วนร่วมติดตาม การให้บริการอาคารสถานที่ของ โรงเรียนในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ	3.96	0.73	3.79	0.95	3.85	1.01	3.59	0.96	2.046
36. ชุมชนมีส่วนร่วมในการดูแล อาคารสถานที่และ สภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน	3.80	0.86	3.94	0.98	3.85	0.99	3.58	0.97	3.123*
37. ชุมชนมีส่วนร่วมใน การเสนอแนะรูปแบบ การให้บริการของโรงเรียน	3.65	0.97	3.69	0.98	4.04	0.84	3.45	1.03	4.084**
38. ชุมชนมีส่วนร่วมกิจกรรม ประเพณีท้องถิ่นกับทางโรงเรียน	4.11	0.74	4.01	1.04	4.43	0.81	3.93	0.91	3.322*
39. ชุมชนมีส่วนร่วมควบคุม ดูแล ตรวจสอบคุณภาพอาหาร และเครื่องคัมภายในโรงเรียน	4.04	0.67	3.99	0.89	4.09	0.92	3.76	0.96	2.313

ตาราง 12 (ต่อ)

การมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียน ในการจัดการศึกษา	ขนาดโรงเรียน								F
	เล็ก		กลาง		ใหญ่		ใหญ่พิเศษ		
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
40. ชุมชนมีส่วนร่วมในการควบคุม ดูแลตรวจสอบบุคคลภายนอก ที่เข้ามาขอรับบริจาคและขาย สินค้าให้กับนักเรียนภายใน โรงเรียน	3.87	0.72	3.80	1.11	4.26	0.86	3.47	1.05	6.888**
เฉลี่ยรวม	3.91	0.52	3.79	0.71	3.95	0.54	3.57	0.61	5.311**

* มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 12 พบว่าความคิดเห็นของผู้ปกครองในโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ และขนาดใหญ่พิเศษ ที่มีต่อสภาพที่คาดหวังในการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียนในการจัดการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 โดยภาพรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านบริหารงานวิชาการ และด้านบริหารงานบุคคล มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านบริหารงานงบประมาณ และด้านบริหารทั่วไป มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือ ข้อ 2, 3, 5, 6, 8, 11, 12, 20, 21, 24, 25, 26, 29, 37 และข้อ 40 และข้อที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ ข้อ 4, 14, 15, 18, 19, 22, 27, 36 และข้อ 38 ส่วนข้ออื่น ๆ ไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ

ผลการเปรียบเทียบพบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยในแต่ละด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงใช้วิธีการเปรียบเทียบเป็นรายคู่ตามวิธี LSD กำหนดค่าสถิติที่ระดับนัยสำคัญ .05 ปราบกฏดัง

ตาราง 13 - 16

ตาราง 13 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ปกครองโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ และขนาดใหญ่พิเศษ ที่มีต่อสภาพที่คาดหวังในการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียนในการจัดการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ในด้านบริหารงานวิชาการ เป็นรายคู่

ขนาดโรงเรียน	\bar{X}	เล็ก	กลาง	ใหญ่	ใหญ่พิเศษ
		3.90	3.83	3.96	3.61
เล็ก	3.90	-	0.07	0.06	0.29**
กลาง	3.83		-	0.12	0.22**
ใหญ่	3.96			-	0.35**
ใหญ่พิเศษ	3.61				-

** มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 13 เมื่อทดสอบเป็นรายคู่ พบว่า ผู้ปกครองโรงเรียนขนาดเล็กกับผู้ปกครองโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ ผู้ปกครองโรงเรียนขนาดกลางกับผู้ปกครองโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ ผู้ปกครองโรงเรียนขนาดใหญ่กับผู้ปกครองโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ มีความคิดเห็นต่อสภาพที่คาดหวังในการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียนในการจัดการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ในด้านบริหารงานวิชาการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วน คู่อื่น ๆ มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันทางสถิติ

ตาราง 14 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ปกครอง โรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ และขนาดใหญ่พิเศษ ที่มีต่อสภาพที่คาดหวังในการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียนในการจัดการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ในด้านบริหารงานงบประมาณ เป็นรายคู่

ขนาดโรงเรียน	\bar{X}	เล็ก	กลาง	ใหญ่	ใหญ่พิเศษ
		4.00	3.71	3.86	3.55
เล็ก	4.00	-	0.29*	0.14	0.44**
กลาง	3.71		-	0.15	0.15
ใหญ่	3.86			-	0.31*
ใหญ่พิเศษ	3.55				-

* มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 14 เมื่อทดสอบเป็นรายคู่ พบว่า ผู้ปกครอง โรงเรียนขนาดเล็กกับผู้ปกครอง โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ มีความคิดเห็นต่อสภาพที่คาดหวังในการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียนในการจัดการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ในด้านบริหารงานงบประมาณ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วน ผู้ปกครอง โรงเรียนขนาดเล็กกับผู้ปกครอง โรงเรียนขนาดกลาง และผู้ปกครอง โรงเรียนขนาดใหญ่กับผู้ปกครอง โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วน คู่อื่น ๆ มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันทางสถิติ

ตาราง 15 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ปกครอง โรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ และขนาดใหญ่พิเศษ ที่มีต่อสภาพที่คาดหวังในการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียนในการจัดการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ในด้านบริหารงานบุคคล เป็นรายคู่

ขนาดโรงเรียน	\bar{X}	เล็ก	กลาง	ใหญ่	ใหญ่พิเศษ
		3.88	3.77	3.98	3.51
เล็ก	3.88	-	0.11	0.09	0.37**
กลาง	3.77		-	0.21	0.26**
ใหญ่	3.98			-	0.46**
ใหญ่พิเศษ	3.51				-

** มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 15 เมื่อทดสอบเป็นรายคู่ พบว่า ผู้ปกครอง โรงเรียนขนาดเล็กกับผู้ปกครอง โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ ผู้ปกครอง โรงเรียนขนาดกลางกับผู้ปกครอง โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ ผู้ปกครอง โรงเรียนขนาดใหญ่กับผู้ปกครอง โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ มีความคิดเห็นต่อสภาพที่คาดหวังในการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียนในการจัดการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ในด้านบริหารงานบุคคล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วน คู่อื่น ๆ มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันทางสถิติ

ตาราง 16 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ปกครอง โรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ และขนาดใหญ่พิเศษ ที่มีต่อสภาพที่คาดหวังในการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียนในการจัดการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ในด้านบริหารทั่วไป เป็นรายคู่

ขนาดโรงเรียน	\bar{X}	เล็ก	กลาง	ใหญ่	ใหญ่พิเศษ
		3.87	3.83	4.00	3.61
เล็ก	3.87	-	0.03	0.13	0.26*
กลาง	3.83		-	0.17	0.22*
ใหญ่	4.00			-	0.39**
ใหญ่พิเศษ	3.61				-

* มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 16 เมื่อทดสอบเป็นรายคู่ พบว่า ผู้ปกครอง โรงเรียนขนาดใหญ่กับผู้ปกครอง โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ มีความคิดเห็นต่อสภาพที่คาดหวัง ในการมีส่วนร่วมของชุมชนกับ โรงเรียนในการจัดการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ในด้านบริหารทั่วไป แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วน ผู้ปกครอง โรงเรียนขนาดเล็กกับผู้ปกครอง โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ และผู้ปกครอง โรงเรียนขนาดกลางกับผู้ปกครอง โรงเรียนขนาดใหญ่ พิเศษมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วน คู่อื่น ๆ มีความคิดเห็น ไม่แตกต่างกันทางสถิติ

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความต้องการมีส่วนร่วมอื่น ๆ และสภาพปัญหาของการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ด้านบริหารงานวิชาการ ด้านบริหารงานบุคคล ด้านบริหารงานงบประมาณ และด้านบริหารทั่วไป ปรากฏตามตาราง 17 - 24 ดังนี้

ตาราง 17 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้ปกครอง เกี่ยวกับความต้องการมีส่วนร่วมอื่น ๆ และสภาพปัญหาของการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษากับโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ด้านบริหารงานวิชาการ

ความต้องการมีส่วนร่วมอื่น ๆ	จำนวน	ร้อยละ	สภาพปัญหาของการมีส่วนร่วม	จำนวน	ร้อยละ
1. มีส่วนร่วมในการสอนวิชาชีพ ภูมิปัญญาท้องถิ่นให้กับ นักเรียน	14	43.75	1. ชุมชนไม่มีเวลา 2. ชุมชนไม่สะดวกใน การเดินทางมาโรงเรียน	16 9	31.37 17.65
2. มีส่วนร่วมในการแนะแนว ศึกษาต่อและอาชีพของนักเรียน	4	12.50	3. โรงเรียนไม่ให้โอกาสแสดง ความคิดเห็น นอกจากรับฟัง และรับนโยบาย	9	17.65
3. ต้องการให้โรงเรียนให้ความรู้ แก่ชุมชน	4	12.50	4. ชุมชนขาดความรู้ ความสามารถ	8	15.69
4. มีส่วนร่วมในการพิจารณา ทุนการศึกษาของนักเรียน	4	12.50	5. ชุมชนไม่กล้าเสนอแนะ ความคิดเห็น	3	5.88
5. ต้องการเป็นวิทยากรพิเศษ	3	9.37	6. ชุมชนไม่ให้ความสำคัญ ในการมีส่วนร่วมกับโรงเรียน	3	5.88
6. มีส่วนร่วมในการให้ ทุนการศึกษาแก่นักเรียน	2	6.25	7. โรงเรียนขาดการติดต่อ ประสานงานกับชุมชน	3	5.88
7. มีส่วนร่วมในการจัดการเรียน การสอนภาคพิเศษ	1	3.13			
รวม	32	100.00	รวม	51	100.00

จากตาราง 17 พบว่า ผลจากการตอบแบบสอบถามปลายเปิด ความคิดเห็นและ
ข้อเสนอแนะของผู้ปกครอง เกี่ยวกับความต้องการมีส่วนร่วมอื่น ๆ ของชุมชนในการจัดการศึกษา
กับโรงเรียน ด้านบริหารงานวิชาการ รวบรวมได้ 7 ประเด็น เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ

มีส่วนร่วมในการสอนวิชาชีพภูมิปัญญาท้องถิ่นให้กับนักเรียน มีส่วนร่วมในการแนะแนวศึกษาต่อ และอาชีพของนักเรียน ต้องการให้โรงเรียนให้ความรู้แก่ชุมชน มีส่วนร่วมในการพิจารณา ทุนการศึกษาของนักเรียน ต้องการเป็นวิทยากรพิเศษ มีส่วนร่วมในการให้ทุนการศึกษาแก่นักเรียน และมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนภาคพิเศษ

ส่วน ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้ปกครอง เกี่ยวกับสภาพปัญหาของการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษากับโรงเรียน ด้านบริหารงานวิชาการ รวบรวมได้ 7 ประเด็น เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ชุมชนไม่มีเวลา ชุมชนไม่สะดวกในการเดินทางมาโรงเรียน โรงเรียนไม่ให้โอกาสแสดงความคิดเห็นนอกจากรับฟังและรับนโยบาย ชุมชนขาดความรู้ ความสามารถ ชุมชนไม่กล้าเสนอแนะความคิดเห็น ชุมชนไม่ให้ความสำคัญในการมีส่วนร่วมกับ โรงเรียน และ โรงเรียนขาดการติดต่อประสานงานกับชุมชน

ตาราง 18 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้ปกครอง เกี่ยวกับความต้องการมีส่วนร่วมอื่น ๆ

และสภาพปัญหาของการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษากับโรงเรียน สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ด้านบริหารงานงบประมาณ

ความต้องการมีส่วนร่วมอื่น ๆ	จำนวน	ร้อยละ	สภาพปัญหาของการมีส่วนร่วม	จำนวน	ร้อยละ
1. ต้องการให้องค์การบริหาร ส่วนท้องถิ่นสนับสนุน งบประมาณ	4	80.00	1. โรงเรียน ไม่เปิดเผยข้อมูล รายรับ - รายจ่าย เงินงบประมาณให้ชุมชน รับทราบ	18	46.15
2. ต้องการบริจาดสิ่งของเครื่องใช้ ในการจัดการศึกษา	1	20.00	2. ชุมชนขาดความรู้เกี่ยวกับ งานงบประมาณ	8	20.51
			3. ชุมชนฐานะยากจน	7	17.95
			4. ชุมชน ไม่ให้ความสำคัญ ในการมีส่วนร่วมกับ โรงเรียน	4	10.26
			5. ชุมชน ไม่กล้าแสดง ความคิดเห็น	2	5.13
รวม	5	100.00	รวม	39	100.00

จากตาราง 18 พบว่า ผลจากการตอบแบบสอบถามปลายเปิด ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้ปกครอง เกี่ยวกับความต้องการมีส่วนร่วมอื่น ๆ ของชุมชนในการจัดการศึกษากับโรงเรียน ด้านบริหารงานงบประมาณ รวบรวมได้ 2 ประเด็น เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ต้องการให้องค์การบริหารส่วนท้องถิ่นสนับสนุนงบประมาณ และต้องการบริจาคสิ่งของเครื่องใช้ในการจัดการศึกษา

ส่วน ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้ปกครอง เกี่ยวกับสภาพปัญหาของการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษากับโรงเรียน ด้านบริหารงบประมาณ รวบรวมได้ 5 ประเด็น เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ โรงเรียนไม่เปิดเผยข้อมูล รายรับ - รายจ่ายเงินงบประมาณให้ชุมชนรับทราบ ชุมชนขาดความรู้เกี่ยวกับงานงบประมาณ ชุมชนฐานะยากจน ชุมชนไม่ให้ความสำคัญในการมีส่วนร่วมกับโรงเรียน และชุมชนไม่กล้าแสดงความคิดเห็น

ตาราง 19 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้ปกครอง เกี่ยวกับความต้องการมีส่วนร่วมอื่น ๆ

และสภาพปัญหาของการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษากับโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ด้านบริหารงานบุคคล

ความต้องการมีส่วนร่วมอื่น ๆ	จำนวน	ร้อยละ	สภาพปัญหาของการมีส่วนร่วม	จำนวน	ร้อยละ
1. ต้องการทราบความเป็นอยู่ และพฤติกรรมของนักเรียน ภายในโรงเรียน	30	83.33	1. ชุมชน ไม่มีเวลา 2. โรงเรียนขาดการติดต่อ ประสานงานกับชุมชน	7	29.17
2. มีส่วนร่วมตรวจสอบคุณสมบัติ ของบุคลากร โดยเฉพาะความรู้ ในรายวิชาที่สอน	4	11.11	3. ชุมชน ไม่ให้ความสำคัญ ในการมีส่วนร่วมกับโรงเรียน 4. โรงเรียน ไม่ให้โอกาสแสดง ความคิดเห็น นอกจากรับฟัง และรับนโยบาย	6	25.00
3. มีส่วนร่วมในการให้ข้อมูล บุคลากร ในโรงเรียนทั้งด้าน บวกและด้านลบ	2	5.56	5. ปัญหาด้านกฎ ระเบียบ ของทางโรงเรียน	5	20.83
				4	16.67
				2	8.33
รวม	36	100.00	รวม	24	100.00

จากตาราง 19 พบว่า ผลจากการตอบแบบสอบถามปลายเปิด ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้ปกครอง เกี่ยวกับความต้องการมีส่วนร่วมอื่น ๆ ของชุมชนในการจัดการศึกษากับโรงเรียน ด้านบริหารงานบุคคล รวบรวมได้ 3 ประเด็น เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ต้องการทราบความเป็นอยู่และพฤติกรรมของนักเรียนภายในโรงเรียน มีส่วนร่วมตรวจสอบคุณสมบัติของบุคลากร โดยเฉพาะความรู้ในรายวิชาที่สอน และมีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลบุคลากรในโรงเรียนทั้งด้านบวกและด้านลบ

ส่วน ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้ปกครอง เกี่ยวกับสภาพปัญหาของการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษากับโรงเรียน ด้านบริหารงานบุคคล รวบรวมได้ 5 ประเด็น เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ชุมชนไม่มีเวลา โรงเรียนขาดการติดต่อประสานงานกับชุมชน ชุมชนไม่ให้ความสำคัญในการมีส่วนร่วมกับโรงเรียน โรงเรียนไม่ให้โอกาสแสดงความคิดเห็น นอกจากรับฟังและรับนโยบาย และปัญหาด้านกฎ ระเบียบของทางโรงเรียน

ตาราง 20 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้ปกครอง เกี่ยวกับความต้องการมีส่วนร่วมอื่น ๆ และสภาพปัญหาของการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษากับ โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ด้านบริหารทั่วไป

ความต้องการมีส่วนร่วมอื่น ๆ	จำนวน	ร้อยละ	สภาพปัญหาของการมีส่วนร่วม	จำนวน	ร้อยละ
1. ต้องการทราบข่าวสารต่าง ๆ ภายในโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง	5	83.33	1. ชุมชน ไม่มีเวลา	10	40.00
2. ต้องการเลือกคณะกรรมการสถานศึกษาด้วยตนเอง	1	16.67	2. โรงเรียน ไม่มีกัถงรับความคิดเห็น	5	20.00
			3. การให้บริการของบุคลากรในโรงเรียนไม่ดี	4	16.00
			4. ชุมชนไม่สะดวกในการเดินทางมาโรงเรียน	3	12.00
			5. ชุมชนขาดความรู้ความสามารถ	2	8.00
			6. โรงเรียนขาดการติดต่อประสานงานกับชุมชนและหน่วยงานอื่น ๆ	1	4.00
รวม	6	100.00	รวม	25	100.00

จากตาราง 20 พบว่า ผลจากการตอบแบบสอบถามปลายเปิด ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้ปกครอง เกี่ยวกับความต้องการมีส่วนร่วมอื่น ๆ ของชุมชนในการจัดการศึกษากับโรงเรียน ด้านบริหารทั่วไป รวบรวมได้ 2 ประเด็น เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ต้องการทราบข่าวสารต่าง ๆ ภายในโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง และต้องการเลือกคณะกรรมการสถานศึกษาด้วยตนเอง

ส่วน ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้ปกครอง เกี่ยวกับสภาพปัญหาของการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษากับโรงเรียน ด้านบริหารทั่วไป รวบรวมได้ 6 ประเด็น เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ชุมชน ไม่มีเวลา โรงเรียน ไม่มีกัถงรับความคิดเห็น การให้บริการของบุคลากรในโรงเรียนไม่ดี ชุมชนไม่สะดวกในการเดินทางมาโรงเรียน ชุมชนขาดความรู้

ความสามารถ และ โรงเรียนขาดการติดต่อประสานงานกับชุมชน และหน่วยงานอื่น ๆ

ตาราง 21 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้บริหาร โรงเรียน เกี่ยวกับความต้องการมีส่วนร่วม
อื่น ๆ และสภาพปัญหาของการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษากับ โรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ด้านบริหารงานวิชาการ

ความต้องการมีส่วนร่วมอื่น ๆ	จำนวน	ร้อยละ	สภาพปัญหาของการมีส่วนร่วม	จำนวน	ร้อยละ
1. ชุมชนเป็นวิทยากรสอน ภูมิปัญญาท้องถิ่น	4	44.45	1. ชุมชนไม่เข้าใจบทบาทของ ตนเองในการมีส่วนร่วมกับ โรงเรียนในการจัดการศึกษา	8	57.14
2. มีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา ด้านการเรียนของนักเรียน	2	22.22	2. ชุมชนยังมีแนวคิดเดิมคือ โรงเรียนเป็นผู้นำ	2	14.29
3. ชุมชนสนับสนุนให้บุตรหลาน เข้าเรียนใน โรงเรียนใกล้บ้าน	2	22.22	ทางการศึกษา	2	14.29
4. ต้องการให้ทุกองค์กร มีส่วนร่วมในการพัฒนางาน วิชาการ	1	11.11	3. โรงเรียนขาดการติดต่อ ประสานงานกับชุมชน	2	14.29
			4. ชุมชนไม่เห็นความสำคัญ ในการมีส่วนร่วมกับโรงเรียน	1	7.14
			5. ชุมชนไม่กล้าแสดง ความคิดเห็น	1	7.14
รวม	9	100.00	รวม	14	100.00

จากตาราง 21 พบว่า ผลจากการตอบแบบสอบถามปลายเปิด ความคิดเห็นและ
ข้อเสนอแนะของผู้บริหาร โรงเรียน เกี่ยวกับความต้องการมีส่วนร่วมอื่น ๆ ของชุมชนในการจัด
การศึกษา กับ โรงเรียน ด้านบริหารงานวิชาการ รวบรวมได้ 4 ประเด็น เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย
คือ ชุมชนเป็นวิทยากรสอนภูมิปัญญาท้องถิ่น มีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาด้านการเรียนของนักเรียน
ชุมชนสนับสนุนให้บุตรหลานเข้าเรียนใน โรงเรียนใกล้บ้าน ต้องการให้ทุกองค์กรมีส่วนร่วม
ในการพัฒนางานวิชาการ

ส่วน ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้บริหาร โรงเรียน เกี่ยวกับสภาพปัญหาของ การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษากับโรงเรียน ด้านบริหารงานวิชาการ รวบรวมได้ 5 ประเด็น เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ชุมชนไม่เข้าใจบทบาทของตนเองในการมีส่วนร่วม กับโรงเรียนในการจัดการศึกษา ชุมชนยังมีแนวคิดเดิมคือโรงเรียนเป็นผู้นำทางการศึกษา โรงเรียนขาด การติดต่อประสานงานกับชุมชน ชุมชนไม่เห็นความสำคัญในการมีส่วนร่วม กับโรงเรียน และชุมชนไม่กล้าแสดงความคิดเห็น

ตาราง 22 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้บริหาร โรงเรียน เกี่ยวกับความต้องการมีส่วนร่วม อื่น ๆ และสภาพปัญหาของการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษากับโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ด้านบริหารงานงบประมาณ

ความต้องการมีส่วนร่วมอื่น ๆ	จำนวน	ร้อยละ	สภาพปัญหาของการมีส่วนร่วม	จำนวน	ร้อยละ
1. ต้องการให้องค์กรบริหาร ส่วนท้องถิ่นสนับสนุน งบประมาณ	1	100.00	1. ชุมชนมีฐานะยากจน 2. ชุมชนไม่มีเวลา 3. โรงเรียนขาดการติดต่อ ประสานงานกับชุมชน	4 3 1	50.00 37.50 12.50
รวม	1	100.00	รวม	8	100.00

จากตาราง 22 พบว่า ผลจากการตอบแบบสอบถามปลายเปิด ความคิดเห็นและ ข้อเสนอแนะของผู้บริหาร โรงเรียน เกี่ยวกับความต้องการมีส่วนร่วมอื่น ๆ ของชุมชนในการ จัดการศึกษากับโรงเรียน ด้านบริหารงานงบประมาณ รวบรวมได้ 1 ประเด็น คือ ต้องการให้องค์กร บริหารส่วนท้องถิ่นสนับสนุนงบประมาณ

ส่วน ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้บริหาร โรงเรียน เกี่ยวกับสภาพปัญหาของ การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษากับโรงเรียน ด้านบริหารงานงบประมาณ รวบรวมได้ 3 ประเด็น เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ชุมชนมีฐานะยากจน ชุมชนไม่มีเวลา และ โรงเรียนขาด การติดต่อประสานงานกับชุมชน

ตาราง 23 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้บริหาร โรงเรียน เกี่ยวกับความต้องการมีส่วนร่วม
อื่น ๆ และสภาพปัญหาของการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษากับ โรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ด้านบริหารงานบุคคล

ความต้องการมีส่วนร่วมอื่น ๆ	จำนวน	ร้อยละ	สภาพปัญหาของการมีส่วนร่วม	จำนวน	ร้อยละ
1. ชุมชนมีความตั้งใจจริง ในการร่วมมือกับ โรงเรียน	2	66.67	1. โรงเรียนขาดความร่วมมือจาก ชุมชน	5	100.00
2. ต้องการให้ชุมชนกล้า เสนอแนะความคิดเห็นเกี่ยวกับ การบริหารงานบุคคล	1	33.33			
รวม	3	100.00	รวม	5	100.00

จากตาราง 23 พบว่า ผลจากการตอบแบบสอบถามปลายเปิด ความคิดเห็นและ
ข้อเสนอแนะของผู้บริหาร โรงเรียน เกี่ยวกับความต้องการมีส่วนร่วมอื่น ๆ ของชุมชนในการจัด
การศึกษากับ โรงเรียน ด้านบริหารงานบุคคล รวบรวมได้ 2 ประเด็น เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย
คือ ชุมชนมีความตั้งใจจริงในการร่วมมือกับ โรงเรียน และต้องการให้ชุมชนกล้าเสนอแนะ
ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล

ส่วน ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้บริหาร โรงเรียน เกี่ยวกับสภาพปัญหาของ
การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษากับ โรงเรียน ด้านบริหารงานบุคคล รวบรวมได้ 1
ประเด็น คือ โรงเรียนขาดความร่วมมือจากชุมชน

ตาราง 24 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้บริหาร โรงเรียน เกี่ยวกับความต้องการมีส่วนร่วม
อื่น ๆ และสภาพปัญหาของการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษากับ โรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ด้านบริหารทั่วไป

ความต้องการมีส่วนร่วมอื่น ๆ	จำนวน	ร้อยละ	สภาพปัญหาของการมีส่วนร่วม	จำนวน	ร้อยละ
1. คณะกรรมการสถานศึกษา มีส่วนร่วมในการบริหาร โรงเรียนทุกเรื่อง	3	50.00	1. ชุมชนยังไม่พร้อมที่จะเข้ามา มีส่วนร่วมกับโรงเรียน ในทุกเรื่อง	4	44.45
2. ร่วมระดมทรัพยากร ทางการศึกษา	1	13.67	2. ชุมชนไม่เห็นความสำคัญ ของการมีส่วนร่วมกับโรงเรียน	3	33.33
3. ต้องการให้ชุมชนและโรงเรียน มีความเข้าใจอันดีต่อกัน	1	13.67	3. ชุมชนไม่เข้าใจบทบาท ของตนเองในการมีส่วนร่วม กับโรงเรียนในการจัดการศึกษา	1	11.11
4. ชุมชนมีความตั้งใจจริง ในการร่วมมือกับโรงเรียน	1	13.67	4. โรงเรียนมีเขตพื้นที่บริการ กว้างดูแลไม่ทั่วถึง	1	11.11
รวม	6	100.00	รวม	9	100.00

จากตาราง 24 พบว่า ผลจากการตอบแบบสอบถามปลายเปิด ความคิดเห็นและ
ข้อเสนอแนะของผู้บริหาร โรงเรียน เกี่ยวกับความต้องการมีส่วนร่วมอื่น ๆ ของชุมชนในการจัด
การศึกษา กับโรงเรียน ด้านบริหารทั่วไป รวบรวมได้ 4 ประเด็น เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ
คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการบริหาร โรงเรียนทุกเรื่อง ร่วมระดมทรัพยากรทาง
การศึกษา ต้องการให้ชุมชนและ โรงเรียนมีความเข้าใจอันดีต่อกัน และชุมชนมีความตั้งใจจริง
ในการร่วมมือกับโรงเรียน

ส่วน ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้บริหาร โรงเรียน เกี่ยวกับสภาพปัญหาของ
การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษากับ โรงเรียน ด้านบริหารทั่วไป รวบรวมได้ 4 ประเด็น
เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ชุมชนยังไม่พร้อมที่จะเข้ามามีส่วนร่วมกับโรงเรียนในทุกเรื่อง
ชุมชนไม่เห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมกับโรงเรียน ชุมชนไม่เข้าใจบทบาทของตนเองใน
การมีส่วนร่วมกับโรงเรียนในการจัดการศึกษา และ โรงเรียนมีเขตพื้นที่บริการกว้างดูแลไม่ทั่วถึง

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัย เรื่อง สภาพที่เป็นจริงและสภาพที่คาดหวังในการมีส่วนร่วมของชุมชน กับโรงเรียนในการจัดการศึกษาตามความคิดเห็นของผู้ปกครอง และผู้บริหาร โรงเรียนในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ผู้วิจัยได้นำเสนอการสรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ตามลำดับ ดังนี้

1. ความมุ่งหมายของการวิจัย
2. สมมติฐานของการวิจัย
3. วิธีดำเนินการวิจัย
4. สรุปผลการวิจัย
5. อภิปรายผล
6. ข้อเสนอแนะ
 - 6.1 ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้
 - 6.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัย เรื่อง สภาพที่เป็นจริงและสภาพที่คาดหวังในการมีส่วนร่วมของชุมชน กับโรงเรียนในการจัดการศึกษาตามความคิดเห็นของผู้ปกครอง และผู้บริหาร โรงเรียนในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 โดยมีความมุ่งหมายของการวิจัย ดังนี้

1. เพื่อศึกษาสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่คาดหวังในการมีส่วนร่วมของชุมชน กับโรงเรียนในการจัดการศึกษาตามความคิดเห็นของผู้ปกครอง และผู้บริหาร โรงเรียน
2. เพื่อเปรียบเทียบสภาพที่เป็นจริงกับสภาพที่คาดหวังในการมีส่วนร่วมของชุมชน กับโรงเรียนในการจัดการศึกษาตามความคิดเห็นของผู้ปกครอง และผู้บริหาร โรงเรียน
3. เพื่อเปรียบเทียบสภาพที่เป็นจริงในการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียนในการจัดการศึกษาตามความคิดเห็นของผู้ปกครอง ระหว่างโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน
4. เพื่อเปรียบเทียบสภาพที่คาดหวังในการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาตามความคิดเห็นของผู้ปกครอง ระหว่างโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน

สมมติฐานของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานของการวิจัย เพื่อที่จะใช้เป็นแนวทางและตอบปัญหา การวิจัย ดังนี้

1. สภาพที่เป็นจริงกับสภาพที่คาดหวังในการมีส่วนร่วมของชุมชนกับ โรงเรียน ในการจัดการศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้ปกครองแตกต่างกัน
2. สภาพที่เป็นจริงกับสภาพที่คาดหวังในการมีส่วนร่วมของชุมชนกับ โรงเรียนในการจัดการศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนแตกต่างกัน
3. สภาพที่เป็นจริงในการมีส่วนร่วมของชุมชนกับ โรงเรียนในการจัดการศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้ปกครอง และผู้บริหาร โรงเรียนแตกต่างกัน
4. สภาพที่คาดหวังในการมีส่วนร่วมของชุมชนกับ โรงเรียนในการจัดการศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้ปกครอง และผู้บริหาร โรงเรียนแตกต่างกัน
5. สภาพที่เป็นจริงในการมีส่วนร่วมของชุมชนกับ โรงเรียนในการจัดการศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้ปกครองใน โรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีความแตกต่างกัน
6. สภาพที่คาดหวังในการมีส่วนร่วมของชุมชนกับ โรงเรียนในการจัดการศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้ปกครองใน โรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีความแตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่

1.1.1 ผู้ปกครองนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 และช่วงชั้นที่ 4 ในโรงเรียนสังกัด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ปีการศึกษา 2551 จำนวน 19,031 คน

1.1.2 ผู้บริหาร โรงเรียนที่มีการสอนช่วงชั้นที่ 3 และช่วงชั้นที่ 4 ในสังกัด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ปีการศึกษา 2551 จำนวน 60 คน

1.2. กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่

1.2.1 กลุ่มตัวอย่างผู้ปกครอง ได้มาจากการสุ่มตัวอย่างจากประชากร โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ตามตารางสำเร็จรูปของเครจซีและมอร์แกน ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 377 คน และสุ่มตามระดับชั้น โดยแบ่งเป็นกลุ่มย่อยตามขนาดของโรงเรียน คือ ขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ และขนาดใหญ่พิเศษ แล้วทำการสุ่มให้กระจายไปตามโรงเรียนต่าง ๆ อย่างเป็นสัดส่วน ด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย

1.2.2 กลุ่มตัวอย่างผู้บริหาร โรงเรียน ใช้ประชากร

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยศึกษา แนวคิด ทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยกำหนดกรอบแนวความคิดในการสร้างแบบสอบถาม ตามความมุ่งหมายของการวิจัย และได้รับคำปรึกษาจากประธานกรรมการและกรรมการควบคุม วิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญในการพัฒนาเครื่องมือ แล้วนำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับผู้ปกครอง และผู้บริหาร โรงเรียนที่มีการสอนช่วงชั้นที่ 3 และช่วงชั้นที่ 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา บุรีรัมย์ เขต 1 ที่มีลักษณะคล้ายกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน โดยแยกเป็นกลุ่มตัวอย่างผู้ปกครอง จำนวน 20 คน กลุ่มตัวอย่างผู้บริหาร โรงเรียนจำนวน 10 คน เพื่อตรวจสอบหาคุณภาพของเครื่องมือ ด้วยการหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ตามวิธีการ ของครอนบาค ผลปรากฏว่า แบบสอบถามฉบับนี้มีค่าความเชื่อมั่น ด้านสภาพที่เป็นจริง เท่ากับ 0.9845 ด้านสภาพที่คาดหวัง เท่ากับ 0.9796 ซึ่งมีค่าสูงสามารถนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บ รวบรวมข้อมูลได้

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการแจกและเก็บรวบรวม แบบสอบถามด้วยตนเอง พร้อมกับตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแต่ละฉบับ ผลปรากฏว่า แบบสอบถามจำนวน 437 ฉบับ เก็บรวบรวมมาได้และมีความสมบูรณ์ จำนวน 437 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100.00

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ และ โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ในการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ความมุ่งหมายของการวิจัย และการทดสอบสมมติฐานของการวิจัย ซึ่งใช้สถิติ ดังนี้

4.1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ และค่า ร้อยละ

4.2 ศึกษาสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่คาดหวังในการมีส่วนร่วมของชุมชนกับ โรงเรียนในการจัดการศึกษา สถิติที่ใช้คือ \bar{X} และ $S.D.$

4.3 เปรียบเทียบสภาพที่เป็นจริงกับสภาพที่คาดหวังในการมีส่วนร่วมของชุมชนกับ โรงเรียนในการจัดการศึกษา สถิติที่ใช้คือ Dependent Samples t - test, Independent Samples t - test, One - way ANOVA และวิธี LSD (Least Significant Difference)

4.4 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ และค่าร้อยละ

ตาราง 8 (ต่อ)

การมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียน ในการจัดการศึกษา	ผู้ปกครอง		ผู้บริหารโรงเรียน		t
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
27. ชุมชนมีส่วนร่วมดำเนินการสอบแข่งขัน สอบคัดเลือกบุคคลมาช่วยสอน (ครูอัตราจ้าง) ใน โรงเรียน	3.61	1.06	3.85	0.88	1.926
28. ชุมชนมีส่วนร่วมในการสรรหาบุคลากร ผู้ปฏิบัติหน้าที่ใน โรงเรียน	3.47	1.06	3.83	0.79	3.139**
29. ชุมชนได้รับประโยชน์จากบุคลากรใน โรงเรียนมาให้ความรู้กับชุมชน	3.81	0.92	4.07	0.82	2.005*
30. ชุมชนมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาข้อขัดแย้ง ของบุคลากรใน โรงเรียนกับชุมชน	3.60	1.09	3.73	0.90	1.018
ด้านบริหารทั่วไป	3.79	0.74	4.04	0.74	2.434*
31. ชุมชนมีส่วนร่วมกำหนดสภาพอนาคตที่ พึงประสงค์ของโรงเรียน	3.69	0.94	4.10	0.73	3.897**
32. ชุมชนมีส่วนร่วมให้ข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะแนวทางการบริหาร โรงเรียน	3.67	0.96	4.05	0.77	3.445**
33. ชุมชนมีส่วนร่วมในการเลือกตัวแทนของ กลุ่มเพื่อเข้าเป็นคณะกรรมการสถานศึกษา	3.90	0.95	4.10	0.84	1.497
34. ชุมชนมีส่วนร่วมติดตามการจัดทำระบบ ข้อมูลสารสนเทศของโรงเรียนให้เป็น ปัจจุบัน	3.68	0.93	3.88	0.80	1.787
35. ชุมชนมีส่วนร่วมติดตามการให้บริการ อาคารสถานที่ของโรงเรียนในการจัด กิจกรรมต่าง ๆ	3.76	0.94	4.03	0.84	2.129*

ตาราง 8 (ต่อ)

การมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียน ในการจัดการศึกษา	ผู้ปกครอง		ผู้บริหารโรงเรียน		t
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
36. ชุมชนมีส่วนร่วมในการดูแลอาคารสถานที่ และสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน	3.81	0.97	4.03	0.88	1.683
37. ชุมชนมีส่วนร่วมในการเสนอแนะรูปแบบ การให้บริการของโรงเรียน	3.66	0.99	4.07	0.82	3.455**
38. ชุมชนมีส่วนร่วมกิจกรรมประเพณีท้องถิ่น กับทางโรงเรียน	4.05	0.95	4.20	0.73	1.161
39. ชุมชนมีส่วนร่วมควบคุม ดูแล ตรวจสอบ คุณภาพอาหารและเครื่องดื่มภายใน โรงเรียน	3.94	0.89	4.03	0.92	0.735
40. ชุมชนมีส่วนร่วมในการควบคุม ดูแล ตรวจสอบบุคคลภายนอกที่เข้ามาขอรับ บริการและขายสินค้าให้กับนักเรียนภายใน โรงเรียน	3.77	1.05	3.93	0.95	1.125
เฉลี่ยรวม	3.76	0.66	4.04	0.58	3.149**

* มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 8 พบว่า สภาพที่คาดหวังในการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียนในการจัดการศึกษาตามความคิดเห็นของผู้ปกครองและผู้บริหาร โรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านบริหารงานวิชาการ และด้านบริหารงานงบประมาณ

มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และด้านที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ ด้านบริหารงานบุคคล และด้านบริหารทั่วไป และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือ ข้อ 1, 2, 3, 8, 11, 12, 13, 16, 19, 24, 26, 28, 31, 32 และข้อ 37 และข้อที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ ข้อ 6, 9, 14, 20, 22, 25, 29 และข้อ 35 ส่วนข้ออื่น ๆ ไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ

2. จากความมุ่งหมายของการวิจัยข้อที่ 3 เพื่อเปรียบเทียบสภาพที่เป็นจริงในการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียนในการจัดการศึกษาตามความคิดเห็นของผู้ปกครองระหว่างโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน และเป็นการทดสอบสมมติฐานข้อ 5 ที่ว่า สภาพที่เป็นจริงในการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียนในการจัดการศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้ปกครองในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกันมีความแตกต่างกัน ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ปรากฏตามตาราง 9 - 11 ดังนี้

ตาราง 9 สภาพที่เป็นจริงในการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียนในการจัดการศึกษาตาม
ความคิดเห็นของผู้ปกครอง โรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ และขนาดใหญ่พิเศษ

การมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียน ในการจัดการศึกษา	ขนาดโรงเรียน								F
	เล็ก		กลาง		ใหญ่		ใหญ่พิเศษ		
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
ด้านบริหารงานวิชาการ	2.42	0.80	2.59	0.73	2.64	0.56	2.42	0.65	2.060
1. ชุมชนมีส่วนร่วมแสดง ความคิดเห็นในการกำหนด นโยบายการจัดการศึกษาของ โรงเรียน	2.48	1.03	2.61	0.80	2.91	0.66	2.50	0.87	3.017*
2. ชุมชนมีส่วนร่วมเสนอ ความคิดเห็นเกี่ยวกับการร่าง และจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ให้สอดคล้องกับชุมชน	2.52	0.91	2.42	0.95	2.26	0.83	2.20	0.88	2.064
3. ชุมชนมีส่วนร่วมเสนอแนะ การจัดการเรียนการสอนให้ สอดคล้องกับสภาพปัญหา และความต้องการของชุมชน	2.35	1.12	2.64	0.94	2.76	0.82	2.36	0.93	3.473*
4. ชุมชนมีส่วนร่วมกำหนดขอบข่าย เนื้อหาเกี่ยวกับวิชาชีพท้องถิ่น ให้แก่สถานศึกษา	2.39	0.83	2.39	0.95	2.59	1.11	2.37	0.92	0.613
5. ชุมชนมีส่วนร่วมให้คำแนะนำ การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร การเรียนการสอน	2.24	0.97	2.47	0.98	2.59	0.83	2.19	0.84	3.292*
6. ชุมชนมีส่วนร่วมให้ความคิดเห็น ในการจัดแหล่งเรียนรู้ที่ หลากหลาย	2.61	0.98	2.79	1.06	2.74	0.98	2.39	0.86	3.838*
7. ชุมชนมีส่วนร่วมติดตาม ประเมินผลการจัดการเรียน การสอนเพื่อพัฒนาให้ได้ มาตรฐานการศึกษา	2.22	1.01	2.62	1.01	2.78	0.84	2.47	0.99	3.185*

ตาราง 9 (ต่อ)

การมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียน ในการจัดการศึกษา	ขนาดโรงเรียน								F
	เล็ก		กลาง		ใหญ่		ใหญ่พิเศษ		
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
8. ชุมชนมีส่วนร่วมจัดหา จัดทำสื่อ และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ให้กับโรงเรียน	2.35	1.16	2.43	0.97	2.61	0.95	2.35	0.90	0.865
9. ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดให้มี หนังสือในห้องสมุดภายใน โรงเรียน	2.20	0.93	2.50	1.07	2.37	0.93	2.47	1.06	1.151
10. ชุมชนได้รับประโยชน์ใน การจัดการเรียนการสอนโดยเน้น ผู้เรียนเป็นสำคัญ	2.89	0.85	2.99	0.97	2.78	1.13	2.90	0.95	0.680
ด้านบริหารงานงบประมาณ	2.26	0.78	2.51	0.82	2.56	0.71	2.49	0.67	1.529
11. ชุมชนมีส่วนร่วมแสดง ความคิดเห็นในการวางแผน จัดตั้งงบประมาณประจำปีของ โรงเรียน	2.26	1.02	2.48	1.06	2.52	1.07	2.41	1.01	0.677
12. ชุมชนมีส่วนร่วมในการหา งบประมาณ	2.30	1.03	2.58	1.13	2.63	0.85	2.62	1.03	1.086
13. ชุมชนมีส่วนร่วมในการพิจารณา ความสำคัญของ โครงการต่าง ๆ เพื่อจัดสรรงบประมาณ สนับสนุน	2.39	0.91	2.54	1.00	2.50	0.96	2.38	0.97	0.746
14. ชุมชนมีส่วนร่วมในการ ตรวจสอบงบประมาณประจำปี	2.07	0.93	2.31	1.08	2.39	1.06	2.25	0.88	0.980
15. ชุมชนมีส่วนร่วมกำกับติดตามผล การใช้งบประมาณและทรัพยากร อื่นเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ของโรงเรียน	2.13	1.05	2.48	0.99	2.43	0.94	2.25	0.93	2.229

ตาราง 9 (ต่อ)

การมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียน ในการจัดการศึกษา	ขนาดโรงเรียน								F
	เล็ก		กลาง		ใหญ่		ใหญ่พิเศษ		
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
16. ชุมชนมีส่วนร่วมดำเนินการจัด กิจกรรมเพื่อหารายได้ให้ โรงเรียน	2.15	1.12	2.53	1.04	2.76	1.06	2.75	1.04	4.027**
17. ชุมชนมีส่วนร่วมในการบริจาค เงินทุนการศึกษาเพื่อช่วยเหลือ นักเรียนในโรงเรียน	2.61	0.88	2.79	1.11	2.74	1.02	2.99	1.04	1.676
18. ชุมชนมีส่วนร่วมในการพิจารณา จัดซื้อวัสดุครุภัณฑ์ที่เหมาะสม และจำเป็นไว้ใช้ในโรงเรียน	2.30	1.15	2.47	1.05	2.52	1.01	2.50	0.99	0.443
19. ชุมชนมีส่วนร่วมใน การตรวจสอบการใช้วัสดุ ครุภัณฑ์ของโรงเรียน	2.07	0.95	2.20	1.01	2.35	0.92	2.16	0.87	0.728
20. ชุมชนมีส่วนร่วมให้ การสนับสนุนแรงงานเพื่อช่วย พัฒนาสภาพแวดล้อมใน โรงเรียน	2.30	1.15	2.67	0.97	2.72	1.00	2.54	1.01	1.956
ด้านบริหารงานบุคคล	2.25	0.73	2.57	0.76	2.65	0.73	2.39	0.69	3.847*
21. ชุมชนมีส่วนร่วมในการติดตาม ผลการบริหารงานของผู้บริหาร	2.20	0.89	2.54	1.02	2.74	1.08	2.28	0.93	3.889**
22. ชุมชนมีส่วนร่วมติดตามผล การปฏิบัติงานของครูและ เจ้าหน้าที่ในโรงเรียน	2.24	0.82	2.58	0.97	2.70	1.01	2.36	0.97	2.975*
23. ชุมชนมีส่วนร่วมสอดคล้อง ดูแล ความประพฤติของนักเรียน	2.87	1.11	3.02	0.91	3.17	0.90	3.09	1.09	0.863
24. ชุมชนมีส่วนร่วมให้ความรู้ ฝึกอบรมบุคลากรในโรงเรียน	2.15	1.03	2.52	1.03	2.46	0.91	2.18	0.92	3.656*

ตาราง 9 (ต่อ)

การมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียน ในการจัดการศึกษา	ขนาดโรงเรียน								F
	เล็ก		กลาง		ใหญ่		ใหญ่พิเศษ		
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
25. ชุมชนมีส่วนร่วมใน การเสนอแนะผู้มีความรู้ ความชำนาญสาขาต่าง ๆ มาเป็น วิทยากรพิเศษใน โรงเรียน	2.35	0.85	2.60	1.07	2.76	1.04	2.37	0.97	2.444
26. ชุมชนมีส่วนร่วมในการเชิญ ภูมิปัญญาท้องถิ่นมาช่วยให้ ความรู้ใน โรงเรียน	2.39	0.93	2.68	1.05	2.70	1.17	2.46	0.95	1.772
27. ชุมชนมีส่วนร่วมดำเนิน การสอบแข่งขันสอบคัดเลือก บุคคลมาช่วยสอน (ครูอัตราจ้าง) ใน โรงเรียน	1.91	0.99	2.39	1.12	2.35	1.18	2.15	1.02	2.953*
28. ชุมชนมีส่วนร่วมในการสรรหา บุคลากรผู้ปฏิบัติหน้าที่ใน โรงเรียน	2.00	0.97	2.39	1.08	2.46	1.07	2.23	1.07	2.145
29. ชุมชนได้รับประโยชน์จาก บุคลากรใน โรงเรียนมาให้ความรู้ กับชุมชน	2.48	1.03	2.62	0.95	2.72	0.98	2.49	0.98	0.930
30. ชุมชนมีส่วนร่วมในการ แก้ปัญหาข้อขัดแย้งของบุคลากร ใน โรงเรียนกับชุมชน	1.91	0.94	2.39	1.04	2.48	1.01	2.27	0.93	3.319*
ด้านบริหารทั่วไป	2.32	0.76	2.70	0.76	2.70	0.71	2.45	0.73	4.775**
31. ชุมชนมีส่วนร่วมกำหนดภาพ อนาคตที่พึงประสงค์ของ โรงเรียน	2.15	0.97	2.65	0.87	2.76	0.99	2.37	0.92	5.759**

ตาราง 9 (ต่อ)

การมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียน ในการจัดการศึกษา	ขนาดโรงเรียน								F
	เล็ก		กลาง		ใหญ่		ใหญ่พิเศษ		
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
32. ชุมชนมีส่วนร่วมให้ข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะแนวทาง การบริหาร โรงเรียน	2.09	0.92	2.63	0.97	2.63	0.90	2.39	0.95	4.757**
33. ชุมชนมีส่วนร่วมในการเลือก ตัวแทนของกลุ่มเพื่อเข้าเป็น คณะกรรมการสถานศึกษา	2.59	1.05	2.93	1.13	2.91	1.13	2.59	1.12	2.757*
34. ชุมชนมีส่วนร่วมติดตาม การจัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศ ของโรงเรียนให้เป็นปัจจุบัน	2.09	0.87	2.49	0.96	2.80	0.89	2.30	0.96	5.390**
35. ชุมชนมีส่วนร่วมติดตาม การให้บริการอาคารสถานที่ของ โรงเรียนในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ	2.43	1.03	2.66	1.00	2.28	0.94	2.56	2.01	1.103
36. ชุมชนมีส่วนร่วมในการดูแล อาคารสถานที่และ สภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน	2.50	1.01	2.58	1.01	2.48	0.94	2.35	0.89	1.361
37. ชุมชนมีส่วนร่วมใน การเสนอแนะรูปแบบ การให้บริการของโรงเรียน	2.30	0.76	2.51	0.96	2.59	1.28	2.32	0.92	1.531
38. ชุมชนมีส่วนร่วมกิจกรรม ประเพณีท้องถิ่นกับทางโรงเรียน	2.83	1.29	3.24	1.18	3.17	1.36	2.96	1.05	2.142
39. ชุมชนมีส่วนร่วมควบคุม ดูแล ตรวจสอบคุณภาพอาหาร และเครื่องคืมภายในโรงเรียน	2.11	0.80	2.71	0.99	2.61	1.20	2.47	1.01	4.844**

ตาราง 9 (ต่อ)

การมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียน ในการจัดการศึกษา	ขนาดโรงเรียน								F
	เล็ก		กลาง		ใหญ่		ใหญ่พิเศษ		
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
40. ชุมชนมีส่วนร่วมในการควบคุม ดูแลตรวจสอบบุคคลภายนอก ที่เข้ามาขอรับบริจาคและขาย สินค้าให้กับนักเรียนภายใน โรงเรียน	2.11	0.82	2.52	1.10	2.80	1.34	2.18	0.96	5.641**
เฉลี่ยรวม	2.31	0.72	2.59	0.67	2.64	0.64	2.43	0.60	3.320*

* มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 9 พบว่าความคิดเห็นของผู้ปกครองในโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ และขนาดใหญ่พิเศษ ที่มีต่อสภาพที่เป็นจริงในการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียนในการจัดการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 โดยภาพรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านบริหารทั่วไป มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และด้านบริหารงานบุคคล มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านบริหารงานวิชาการ และด้านบริหารงานงบประมาณ ไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือ ข้อ 16, 21, 31, 32, 34, 39 และข้อ 40 และข้อที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ ข้อ 1, 3, 5, 6, 7, 22, 24, 27, 30 และข้อ 33 ส่วนข้ออื่น ๆ ไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ

ผลการเปรียบเทียบพบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยในด้านบริหารงานบุคคล และด้านบริหารทั่วไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงใช้วิธีการเปรียบเทียบเป็นรายคู่ตามวิธี LSD กำหนด

ค่าสถิติที่ระดับนัยสำคัญ .05 ปรากฏดังตาราง 10 - 11

ตาราง 10 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ปกครองโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ และขนาดใหญ่พิเศษ ที่มีต่อสภาพที่เป็นจริงในการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียนในการจัดการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ในด้านบริหารงานบุคคล เป็นรายคู่

ขนาดโรงเรียน	\bar{X}	เล็ก	กลาง	ใหญ่	ใหญ่พิเศษ
		2.25	2.57	2.65	2.39
เล็ก	2.25	-	0.32**	0.40**	0.14
กลาง	2.57		-	0.08	0.19*
ใหญ่	2.65			-	0.26*
ใหญ่พิเศษ	2.39				-

* มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 10 เมื่อทดสอบเป็นรายคู่ พบว่า ผู้ปกครองโรงเรียนขนาดเล็กกับผู้ปกครองโรงเรียนขนาดกลาง ผู้ปกครองโรงเรียนขนาดเล็กกับผู้ปกครองโรงเรียนขนาดใหญ่ มีความคิดเห็นต่อสภาพที่เป็นจริงในการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียนในการจัดการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ในด้านบริหารงานบุคคล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนผู้ปกครองโรงเรียนขนาดกลางกับผู้ปกครองโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ และผู้ปกครองโรงเรียนขนาดใหญ่กับผู้ปกครองโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วน คู่อื่น ๆ ไม่มีความคิดเห็นแตกต่างกันทางสถิติ

ตาราง 11 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ปกครอง โรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ และขนาดใหญ่พิเศษ ที่มีต่อสภาพที่เป็นจริงในการมีส่วนร่วมของชุมชนกับ โรงเรียนในการจัดการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุริรัมย์ เขต 3 ในด้านบริหารทั่วไป เป็นรายคู่

ขนาดโรงเรียน	\bar{X}	เล็ก	กลาง	ใหญ่	ใหญ่พิเศษ
		2.32	2.70	2.70	2.45
เล็ก	2.32	-	0.37**	0.38*	0.13
กลาง	2.70		-	0.01	0.24**
ใหญ่	2.70			-	0.26
ใหญ่พิเศษ	2.45				-

* มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 11 เมื่อทดสอบเป็นรายคู่ พบว่า ผู้ปกครอง โรงเรียนขนาดเล็กกับผู้ปกครอง โรงเรียนขนาดกลาง และผู้ปกครอง โรงเรียนขนาดกลางกับผู้ปกครอง โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ มีความคิดเห็นต่อสภาพที่เป็นจริงในการมีส่วนร่วมของชุมชนกับ โรงเรียนในการจัดการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุริรัมย์ เขต 3 ในด้านบริหารทั่วไป แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และผู้ปกครอง โรงเรียนขนาดเล็กกับผู้ปกครอง โรงเรียนขนาดใหญ่ มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วน คู่อื่น ๆ มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันทางสถิติ

3. จากความมุ่งหมายของการวิจัยข้อที่ 4 เพื่อเปรียบเทียบสภาพที่คาดหวังในการมีส่วนร่วมของชุมชนกับ โรงเรียนในการจัดการศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้ปกครองระหว่างโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน และเป็นการทดสอบสมมติฐานข้อ 6 ที่ว่า สภาพที่คาดหวังในการมีส่วนร่วมของชุมชนกับ โรงเรียนในการจัดการศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้ปกครองในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกันมีความแตกต่างกัน ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ปรากฏตามตาราง 12 - 16 ดังนี้

ตาราง 12 สภาพที่คาดหวังในการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียนในการจัดการศึกษาตาม
ความคิดเห็นของผู้ปกครองโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ และขนาดใหญ่พิเศษ

การมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียน ในการจัดการศึกษา	ขนาดโรงเรียน								F
	เล็ก		กลาง		ใหญ่		ใหญ่พิเศษ		
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
ด้านบริหารงานวิชาการ	3.90	0.51	3.83	0.67	3.96	0.49	3.61	0.63	4.877**
1. ชุมชนมีส่วนร่วมแสดง ความคิดเห็นในการกำหนด นโยบายการจัดการศึกษาของ โรงเรียน	3.98	0.58	3.84	0.75	3.87	0.86	3.69	0.79	1.794
2. ชุมชนมีส่วนร่วมเสนอ ความคิดเห็นเกี่ยวกับการร่าง และจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ให้สอดคล้องกับชุมชน	3.98	0.72	3.76	0.84	3.74	0.91	3.50	0.88	4.047**
3. ชุมชนมีส่วนร่วมเสนอแนะ การจัดการเรียนการสอนให้ สอดคล้องกับสภาพปัญหา และความต้องการของชุมชน	3.80	0.78	3.84	0.80	4.04	0.87	3.52	0.94	5.087**
4. ชุมชนมีส่วนร่วมกำหนดขอบข่าย เนื้อหาเกี่ยวกับวิชาชีพท้องถิ่น ให้แก่สถานศึกษา	3.80	0.75	3.76	0.88	3.83	0.74	3.48	0.85	3.452*
5. ชุมชนมีส่วนร่วมให้คำแนะนำ การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร การเรียนการสอน	3.83	0.74	3.70	0.92	3.98	0.83	3.47	0.84	4.416**
6. ชุมชนมีส่วนร่วมให้ความคิดเห็น ในการจัดแหล่งเรียนรู้ที่ หลากหลาย	3.98	0.72	3.89	0.85	4.04	0.87	3.62	0.90	3.979**
7. ชุมชนมีส่วนร่วมติดตาม ประเมินผลการจัดการเรียน การสอนเพื่อพัฒนาให้ได้ มาตรฐานการศึกษา	3.78	0.66	3.82	0.88	4.04	0.84	3.71	0.87	1.669

ตาราง 12 (ต่อ)

การมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียน ในการจัดการศึกษา	ขนาดโรงเรียน								F
	เล็ก		กลาง		ใหญ่		ใหญ่พิเศษ		
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
8. ชุมชนมีส่วนร่วมจัดหา จัดทำสื่อ และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ให้กับ โรงเรียน	3.91	0.84	3.80	0.92	4.04	0.84	3.53	0.93	4.361**
9. ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดให้มี หนังสือในห้องสมุดภายใน โรงเรียน	3.93	0.95	3.92	0.93	4.11	0.74	3.71	0.95	2.342
10. ชุมชนได้รับประโยชน์ใน การจัดการเรียนการสอน โดยเน้น ผู้เรียนเป็นสำคัญ	4.02	0.58	4.01	0.90	3.89	0.82	3.89	0.97	0.568
ด้านบริหารงานงบประมาณ	4.00	0.69	3.71	0.87	3.86	0.61	3.55	0.79	3.862*
11. ชุมชนมีส่วนร่วมแสดง ความคิดเห็นในการวางแผน จัดตั้งงบประมาณประจำปีของ โรงเรียน	3.85	0.79	3.68	0.98	3.80	0.93	3.34	1.00	4.797**
12. ชุมชนมีส่วนร่วมในการหา งบประมาณ	4.04	0.67	3.83	1.08	3.87	0.91	3.40	1.08	5.969**
13. ชุมชนมีส่วนร่วมในการพิจารณา ความสำคัญของโครงการต่าง ๆ เพื่อจัดสรรงบประมาณ สนับสนุน	3.91	0.78	3.72	1.04	3.72	0.83	3.53	1.05	1.742
14. ชุมชนมีส่วนร่วมในการ ตรวจสอบงบประมาณประจำปี	4.02	0.83	3.62	1.07	3.89	0.85	3.52	1.07	3.402*
15. ชุมชนมีส่วนร่วมกำกับติดตามผล การใช้งบประมาณและทรัพยากร อื่นเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ของโรงเรียน	3.96	0.76	3.74	0.90	3.87	0.78	3.50	0.98	3.605*

ตาราง 12 (ต่อ)

การมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียน ในการจัดการศึกษา	ขนาดโรงเรียน								F
	เล็ก		กลาง		ใหญ่		ใหญ่พิเศษ		
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
16. ชุมชนมีส่วนร่วมดำเนินการจัดกิจกรรมเพื่อหารายได้ให้โรงเรียน	4.00	0.73	3.65	1.12	3.76	0.92	3.65	0.97	1.627
17. ชุมชนมีส่วนร่วมในการบริจาคเงินทุนการศึกษาเพื่อช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน	4.17	0.90	3.81	1.09	4.13	0.93	4.10	3.06	0.903
18. ชุมชนมีส่วนร่วมในการพิจารณาจัดซื้อวัสดุครุภัณฑ์ที่เหมาะสมและจำเป็นไว้ใช้ในโรงเรียน	4.04	0.84	3.71	1.06	3.80	0.96	3.54	0.93	2.897*
19. ชุมชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการใช้วัสดุครุภัณฑ์ของโรงเรียน	3.87	0.96	3.48	1.10	3.74	0.93	3.36	1.05	3.243*
20. ชุมชนมีส่วนร่วมให้การสนับสนุนแรงงานเพื่อช่วยพัฒนาสภาพแวดล้อมในโรงเรียน	4.09	0.81	3.82	0.95	4.00	0.94	3.55	1.07	4.394**
ด้านบริหารงานบุคคล	3.88	0.62	3.77	0.76	3.98	0.81	3.51	0.74	5.509**
21. ชุมชนมีส่วนร่วมในการติดตามผลการบริหารงานของผู้บริหาร	4.09	0.73	3.73	0.92	4.02	0.98	3.55	0.96	5.098**
22. ชุมชนมีส่วนร่วมติดตามผลการปฏิบัติงานของครูและเจ้าหน้าที่ในโรงเรียน	3.93	0.68	3.70	0.94	3.98	0.72	3.51	1.06	3.817*
23. ชุมชนมีส่วนร่วมสอดคล้อง ดูแลความประพฤติของนักเรียน	4.20	0.98	4.09	0.87	4.98	6.12	4.11	0.85	1.970
24. ชุมชนมีส่วนร่วมให้ความรู้ฝึกอบรมบุคลากรในโรงเรียน	3.85	0.76	3.81	0.89	3.63	0.97	3.36	1.06	5.921**

ตาราง 12 (ต่อ)

การมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียน ในการจัดการศึกษา	ขนาดโรงเรียน								F
	เล็ก		กลาง		ใหญ่		ใหญ่พิเศษ		
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
25. ชุมชนมีส่วนร่วมใน การเสนอแนะผู้มีความรู้ ความชำนาญสาขาต่าง ๆ มาเป็น วิทยากรพิเศษในโรงเรียน	3.91	0.84	3.83	0.97	3.80	0.98	3.46	1.05	3.952**
26. ชุมชนมีส่วนร่วมในการเชิญ ภูมิปัญญาท้องถิ่นมาช่วยให้ ความรู้ใน โรงเรียน	3.93	0.71	3.87	0.93	4.07	1.10	3.49	1.01	5.694**
27. ชุมชนมีส่วนร่วมดำเนิน การสอบแข่งขันสอบคัดเลือก บุคคลมาช่วยสอน (ครูอัตราจ้าง) ในโรงเรียน	3.61	1.11	3.69	1.06	3.89	1.06	3.35	0.99	3.744*
28. ชุมชนมีส่วนร่วมในการสรรหา บุคลากรผู้ปฏิบัติหน้าที่ใน โรงเรียน	3.54	1.03	3.54	1.14	3.48	0.94	3.32	0.99	1.109
29. ชุมชนได้รับประโยชน์จาก บุคลากรใน โรงเรียนมาให้ความรู้ กับชุมชน	3.91	0.63	3.85	0.97	4.22	0.92	3.53	0.86	6.908**
30. ชุมชนมีส่วนร่วมในการ แก้ปัญหาข้อขัดแย้งของบุคลากร ในโรงเรียนกับชุมชน	3.87	0.91	3.58	1.14	3.72	1.09	3.47	1.04	1.682
ด้านบริหารทั่วไป	3.87	0.60	3.83	0.80	4.00	0.64	3.61	0.70	3.764*
31. ชุมชนมีส่วนร่วมกำหนดภาพ อนาคตที่พึงประสงค์ของ โรงเรียน	3.65	0.95	3.70	0.97	3.80	0.96	3.63	0.91	0.419
32. ชุมชนมีส่วนร่วมให้ข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะแนวทาง การบริหาร โรงเรียน	3.74	0.88	3.73	0.94	3.85	1.03	3.46	0.96	2.636

ตาราง 12 (ต่อ)

การมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียน ในการจัดการศึกษา	ขนาดโรงเรียน								F
	เล็ก		กลาง		ใหญ่		ใหญ่พิเศษ		
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
33. ชุมชนมีส่วนร่วมในการเลือก ตัวแทนของกลุ่มเพื่อเข้าเป็น คณะกรรมการสถานศึกษา	4.20	0.75	3.92	1.00	3.96	0.94	3.74	0.95	2.594
34. ชุมชนมีส่วนร่วมติดตาม การจัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศ ของโรงเรียนให้เป็นปัจจุบัน	3.63	0.85	3.75	0.89	3.85	1.10	3.50	0.94	2.202
35. ชุมชนมีส่วนร่วมติดตาม การให้บริการอาคารสถานที่ของ โรงเรียนในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ	3.96	0.73	3.79	0.95	3.85	1.01	3.59	0.96	2.046
36. ชุมชนมีส่วนร่วมในการดูแล อาคารสถานที่และ สภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน	3.80	0.86	3.94	0.98	3.85	0.99	3.58	0.97	3.123*
37. ชุมชนมีส่วนร่วมใน การเสนอแนะรูปแบบ การให้บริการของโรงเรียน	3.65	0.97	3.69	0.98	4.04	0.84	3.45	1.03	4.084**
38. ชุมชนมีส่วนร่วมกิจกรรม ประเพณีท้องถิ่นกับทางโรงเรียน	4.11	0.74	4.01	1.04	4.43	0.81	3.93	0.91	3.322*
39. ชุมชนมีส่วนร่วมควบคุม ดูแล ตรวจสอบคุณภาพอาหาร และเครื่องดื่มภายในโรงเรียน	4.04	0.67	3.99	0.89	4.09	0.92	3.76	0.96	2.313

ตาราง 12 (ต่อ)

การมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียน ในการจัดการศึกษา	ขนาดโรงเรียน								F
	เล็ก		กลาง		ใหญ่		ใหญ่พิเศษ		
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
40. ชุมชนมีส่วนร่วมในการควบคุม ดูแลตรวจสอบบุคคลภายนอก ที่เข้ามาขอรับบริจาคและขาย สินค้าให้กับนักเรียนภายใน โรงเรียน	3.87	0.72	3.80	1.11	4.26	0.86	3.47	1.05	6.888**
เฉลี่ยรวม	3.91	0.52	3.79	0.71	3.95	0.54	3.57	0.61	5.311**

* มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 12 พบว่าความคิดเห็นของผู้ปกครองในโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ และขนาดใหญ่พิเศษ ที่มีต่อสภาพที่คาดหวังในการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียนในการจัดการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 โดยภาพรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านบริหารงานวิชาการ และด้านบริหารงานบุคคล มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านบริหารงานงบประมาณ และด้านบริหารทั่วไป มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือ ข้อ 2, 3, 5, 6, 8, 11, 12, 20, 21, 24, 25, 26, 29, 37 และข้อ 40 และข้อที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ ข้อ 4, 14, 15, 18, 19, 22, 27, 36 และข้อ 38 ส่วนข้ออื่น ๆ ไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ

ผลการเปรียบเทียบพบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยในแต่ละด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงใช้วิธีการเปรียบเทียบเป็นรายคู่ตามวิธี LSD กำหนดค่าสถิติที่ระดับนัยสำคัญ .05 ปราบกฏดัง

ตาราง 13 - 16

ตาราง 13 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ปกครอง โรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ และขนาดใหญ่พิเศษ ที่มีต่อสภาพที่คาดหวังในการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียนในการจัดการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ในด้านบริหารงานวิชาการ เป็นรายคู่

ขนาดโรงเรียน	\bar{X}	เล็ก	กลาง	ใหญ่	ใหญ่พิเศษ
		3.90	3.83	3.96	3.61
เล็ก	3.90	-	0.07	0.06	0.29**
กลาง	3.83		-	0.12	0.22**
ใหญ่	3.96			-	0.35**
ใหญ่พิเศษ	3.61				-

** มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 13 เมื่อทดสอบเป็นรายคู่ พบว่า ผู้ปกครอง โรงเรียนขนาดเล็กกับผู้ปกครอง โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ ผู้ปกครอง โรงเรียนขนาดกลางกับผู้ปกครอง โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ ผู้ปกครอง โรงเรียนขนาดใหญ่กับผู้ปกครอง โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ มีความคิดเห็นต่อสภาพที่คาดหวังในการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียนในการจัดการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ในด้านบริหารงานวิชาการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 ส่วน คู่อื่น ๆ มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันทางสถิติ

ตาราง 14 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ปกครอง โรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ และขนาดใหญ่พิเศษ ที่มีต่อสภาพที่คาดหวังในการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียนในการจัดการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ในด้านบริหารงานงบประมาณ เป็นรายคู่

ขนาดโรงเรียน	\bar{X}	เล็ก	กลาง	ใหญ่	ใหญ่พิเศษ
		4.00	3.71	3.86	3.55
เล็ก	4.00	-	0.29*	0.14	0.44**
กลาง	3.71		-	0.15	0.15
ใหญ่	3.86			-	0.31*
ใหญ่พิเศษ	3.55				-

* มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 14 เมื่อทดสอบเป็นรายคู่ พบว่า ผู้ปกครอง โรงเรียนขนาดเล็กกับผู้ปกครอง โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ มีความคิดเห็นต่อสภาพที่คาดหวังในการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียนในการจัดการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ในด้านบริหารงานงบประมาณ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วน ผู้ปกครอง โรงเรียนขนาดเล็กกับผู้ปกครอง โรงเรียนขนาดกลาง และผู้ปกครอง โรงเรียนขนาดใหญ่กับผู้ปกครอง โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วน คู่อื่น ๆ มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันทางสถิติ

ตาราง 15 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ปกครองโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ และขนาดใหญ่พิเศษ ที่มีต่อสภาพที่คาดหวังในการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียนในการจัดการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ในด้านบริหารงานบุคคล เป็นรายคู่

ขนาดโรงเรียน	\bar{X}	เล็ก	กลาง	ใหญ่	ใหญ่พิเศษ
		3.88	3.77	3.98	3.51
เล็ก	3.88	-	0.11	0.09	0.37**
กลาง	3.77		-	0.21	0.26**
ใหญ่	3.98			-	0.46**
ใหญ่พิเศษ	3.51				-

** มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 15 เมื่อทดสอบเป็นรายคู่ พบว่า ผู้ปกครองโรงเรียนขนาดเล็กกับผู้ปกครองโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ ผู้ปกครองโรงเรียนขนาดกลางกับผู้ปกครองโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ ผู้ปกครองโรงเรียนขนาดใหญ่กับผู้ปกครองโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ มีความคิดเห็นต่อสภาพที่คาดหวังในการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียนในการจัดการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ในด้านบริหารงานบุคคล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วน คู่อื่น ๆ มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันทางสถิติ

ตาราง 16 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ปกครอง โรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ และขนาดใหญ่พิเศษ ที่มีต่อสภาพที่คาดหวังในการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียนในการจัดการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ในด้านบริหารทั่วไป เป็นรายคู่

ขนาดโรงเรียน	\bar{X}	เล็ก	กลาง	ใหญ่	ใหญ่พิเศษ
		3.87	3.83	4.00	3.61
เล็ก	3.87	-	0.03	0.13	0.26*
กลาง	3.83		-	0.17	0.22*
ใหญ่	4.00			-	0.39**
ใหญ่พิเศษ	3.61				-

* มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 16 เมื่อทดสอบเป็นรายคู่ พบว่า ผู้ปกครองโรงเรียนขนาดใหญ่กับผู้ปกครองโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ มีความคิดเห็นต่อสภาพที่คาดหวัง ในการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียนในการจัดการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ในด้านบริหารทั่วไป แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วน ผู้ปกครองโรงเรียนขนาดเล็กกับผู้ปกครองโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ และผู้ปกครองโรงเรียนขนาดกลางกับผู้ปกครองโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วน คู่อื่น ๆ มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันทางสถิติ

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความต้องการมีส่วนร่วมอื่น ๆ และสภาพปัญหาของการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ด้านบริหารงานวิชาการ ด้านบริหารงานบุคคล ด้านบริหารงานงบประมาณ และด้านบริหารทั่วไป ปรากฏตามตาราง 17 - 24 ดังนี้

ตาราง 17 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้ปกครอง เกี่ยวกับความต้องการมีส่วนร่วมอื่น ๆ และสภาพปัญหาของการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษากับ โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ด้านบริหารงานวิชาการ

ความต้องการมีส่วนร่วมอื่น ๆ	จำนวน	ร้อยละ	สภาพปัญหาของการมีส่วนร่วม	จำนวน	ร้อยละ
1. มีส่วนร่วมในการสอนวิชาชีพ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ให้กับ นักเรียน	14	43.75	1. ชุมชนไม่มีเวลา 2. ชุมชนไม่สะดวกใน การเดินทางมาโรงเรียน	16	31.37
2. มีส่วนร่วมในการแนะแนว ศึกษาต่อและอาชีพของนักเรียน	4	12.50	3. โรงเรียน ไม่ให้โอกาสแสดง ความคิดเห็น นอกจากรับฟัง และรับนโยบาย	9	17.65
3. ต้องการให้โรงเรียนให้ความรู้ แก่ชุมชน	4	12.50	4. ชุมชนขาดความรู้ ความสามารถ	8	15.69
4. มีส่วนร่วมในการพิจารณา ทุนการศึกษาของนักเรียน	4	12.50	5. ชุมชน ไม่กล้าเสนอแนะ ความคิดเห็น	3	5.88
5. ต้องการเป็นวิทยากรพิเศษ	3	9.37	6. ชุมชนไม่ให้ความสำคัญ ในการมีส่วนร่วมกับโรงเรียน	3	5.88
6. มีส่วนร่วมในการให้ ทุนการศึกษาแก่นักเรียน	2	6.25	7. โรงเรียนขาดการติดต่อ ประสานงานกับชุมชน	3	5.88
7. มีส่วนร่วมในการจัดการเรียน การสอนภาคพิเศษ	1	3.13			
รวม	32	100.00	รวม	51	100.00

จากตาราง 17 พบว่า ผลจากการตอบแบบสอบถามปลายเปิด ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้ปกครอง เกี่ยวกับความต้องการมีส่วนร่วมอื่น ๆ ของชุมชนในการจัดการศึกษากับโรงเรียน ด้านบริหารงานวิชาการ รวบรวมได้ 7 ประเด็น เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ

มีส่วนร่วมในการสอนวิชาชีพภูมิปัญญาท้องถิ่นให้กับนักเรียน มีส่วนร่วมในการแนะแนวศึกษาต่อ และอาชีพของนักเรียน ต้องการให้โรงเรียนให้ความรู้แก่ชุมชน มีส่วนร่วมในการพิจารณา ทุนการศึกษาของนักเรียน ต้องการเป็นวิทยากรพิเศษ มีส่วนร่วมในการให้ทุนการศึกษาแก่นักเรียน และมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนภาคพิเศษ

ส่วน ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้ปกครอง เกี่ยวกับสภาพปัญหาของการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษากับโรงเรียน ด้านบริหารงานวิชาการ รวบรวมได้ 7 ประเด็น เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ชุมชนไม่มีเวลา ชุมชนไม่สะดวกในการเดินทางมาโรงเรียน โรงเรียนไม่ให้โอกาสแสดงความคิดเห็นนอกจากรับฟังและรับนโยบาย ชุมชนขาดความรู้ ความสามารถ ชุมชนไม่กล้าเสนอแนะความคิดเห็น ชุมชนไม่ให้ความสำคัญในการมีส่วนร่วมกับ โรงเรียน และ โรงเรียนขาดการติดต่อประสานงานกับชุมชน

ตาราง 18 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้ปกครอง เกี่ยวกับความต้องการมีส่วนร่วมอื่น ๆ

และสภาพปัญหาของการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษากับโรงเรียน สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามุริรัมย์ เขต 3 ด้านบริหารงานงบประมาณ

ความต้องการมีส่วนร่วมอื่น ๆ	จำนวน	ร้อยละ	สภาพปัญหาของการมีส่วนร่วม	จำนวน	ร้อยละ
1. ต้องการให้องค์การบริหาร ส่วนท้องถิ่นสนับสนุน งบประมาณ	4	80.00	1. โรงเรียน ไม่เปิดเผยข้อมูล รายรับ - รายจ่าย เงินงบประมาณให้ชุมชน รับทราบ	18	46.15
2. ต้องการบริจาคตสิ่งของเครื่องใช้ ในการจัดการศึกษา	1	20.00	2. ชุมชนขาดความรู้เกี่ยวกับ งานงบประมาณ	8	20.51
			3. ชุมชนฐานะยากจน	7	17.95
			4. ชุมชน ไม่ให้ความสำคัญ ในการมีส่วนร่วมกับโรงเรียน	4	10.26
			5. ชุมชน ไม่กล้าแสดง ความคิดเห็น	2	5.13
รวม	5	100.00	รวม	39	100.00

จากตาราง 18 พบว่า ผลจากการตอบแบบสอบถามปลายเปิด ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้ปกครอง เกี่ยวกับความต้องการมีส่วนร่วมอื่น ๆ ของชุมชนในการจัดการศึกษากับโรงเรียน ด้านบริหารงานงบประมาณ รวบรวมได้ 2 ประเด็น เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ต้องการให้องค์การบริหารส่วนท้องถิ่นสนับสนุนงบประมาณ และต้องการบริจาคสิ่งของเครื่องใช้ในการจัดการศึกษา

ส่วน ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้ปกครอง เกี่ยวกับสภาพปัญหาของการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษากับโรงเรียน ด้านบริหารงบประมาณ รวบรวมได้ 5 ประเด็น เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ โรงเรียนไม่เปิดเผยข้อมูล รายรับ - รายจ่ายเงินงบประมาณให้ชุมชนรับทราบ ชุมชนขาดความรู้เกี่ยวกับงานงบประมาณ ชุมชนฐานะยากจน ชุมชนไม่ให้ความสำคัญในการมีส่วนร่วมกับโรงเรียน และชุมชนไม่กล้าแสดงความคิดเห็น

ตาราง 19 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้ปกครอง เกี่ยวกับความต้องการมีส่วนร่วมอื่น ๆ และสภาพปัญหาของการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษากับโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ด้านบริหารงานบุคคล

ความต้องการมีส่วนร่วมอื่น ๆ	จำนวน	ร้อยละ	สภาพปัญหาของการมีส่วนร่วม	จำนวน	ร้อยละ
1. ต้องการทราบความเป็นอยู่ และพฤติกรรมของนักเรียน ภายในโรงเรียน	30	83.33	1. ชุมชน ไม่มีเวลา 2. โรงเรียนขาดการติดต่อ ประสานงานกับชุมชน	7	29.17
2. มีส่วนร่วมตรวจสอบคุณสมบัติ ของบุคลากร โดยเฉพาะความรู้ ในรายวิชาที่สอน	4	11.11	3. ชุมชน ไม่ให้ความสำคัญ ในการมีส่วนร่วมกับโรงเรียน 4. โรงเรียนไม่ให้โอกาสแสดง ความคิดเห็น นอกจากรับฟัง และรับนโยบาย	5	20.83
3. มีส่วนร่วมในการให้ข้อมูล บุคลากรในโรงเรียนทั้งด้าน บวกและด้านลบ	2	5.56	5. ปัญหาด้านกฎ ระเบียบ ของทางโรงเรียน	4	16.67
				2	8.33
รวม	36	100.00	รวม	24	100.00

จากตาราง 19 พบว่า ผลจากการตอบแบบสอบถามปลายเปิด ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้ปกครอง เกี่ยวกับความต้องการมีส่วนร่วมอื่น ๆ ของชุมชนในการจัดการศึกษากับโรงเรียน ด้านบริหารงานบุคคล รวบรวมได้ 3 ประเด็น เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ต้องการทราบความเป็นอยู่และพฤติกรรมของนักเรียนภายในโรงเรียน มีส่วนร่วมตรวจสอบคุณสมบัติของบุคลากร โดยเฉพาะความรู้ในรายวิชาที่สอน และมีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลบุคลากรในโรงเรียนทั้งด้านบวกและด้านลบ

ส่วน ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้ปกครอง เกี่ยวกับสภาพปัญหาของการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษากับโรงเรียน ด้านบริหารงานบุคคล รวบรวมได้ 5 ประเด็น เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ชุมชนไม่มีเวลา โรงเรียนขาดการติดต่อประสานงานกับชุมชน ชุมชนไม่ให้ความสำคัญในการมีส่วนร่วมกับโรงเรียน โรงเรียนไม่ให้โอกาสแสดงความคิดเห็น นอกจากรับฟังและรับนโยบาย และปัญหาด้านกฎ ระเบียบของทางโรงเรียน

ตาราง 20 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้ปกครอง เกี่ยวกับความต้องการมีส่วนร่วมอื่น ๆ และสภาพปัญหาของการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษากับโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ด้านบริหารทั่วไป

ความต้องการมีส่วนร่วมอื่น ๆ	จำนวน	ร้อยละ	สภาพปัญหาของการมีส่วนร่วม	จำนวน	ร้อยละ
1. ต้องการทราบข่าวสารต่าง ๆ ภายในโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง	5	83.33	1. ชุมชนไม่มีเวลา	10	40.00
2. ต้องการเลือกคณะกรรมการสถานศึกษาด้วยตนเอง	1	16.67	2. โรงเรียนไม่มีกลองรับความคิดเห็น	5	20.00
			3. การให้บริการของบุคลากรในโรงเรียนไม่ดี	4	16.00
			4. ชุมชนไม่สะดวกในการเดินทางมาโรงเรียน	3	12.00
			5. ชุมชนขาดความรู้ความสามารถ	2	8.00
			6. โรงเรียนขาดการติดต่อประสานงานกับชุมชนและหน่วยงานอื่น ๆ	1	4.00
รวม	6	100.00	รวม	25	100.00

จากตาราง 20 พบว่า ผลจากการตอบแบบสอบถามปลายเปิด ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้ปกครอง เกี่ยวกับความต้องการมีส่วนร่วมอื่น ๆ ของชุมชนในการจัดการศึกษากับโรงเรียน ด้านบริหารทั่วไป รวบรวมได้ 2 ประเด็น เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ต้องการทราบข่าวสารต่าง ๆ ภายในโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง และต้องการเลือกคณะกรรมการสถานศึกษาด้วยตนเอง

ส่วน ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้ปกครอง เกี่ยวกับสภาพปัญหาของการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษากับโรงเรียน ด้านบริหารทั่วไป รวบรวมได้ 6 ประเด็น เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ชุมชนไม่มีเวลา โรงเรียนไม่มีกลองรับความคิดเห็น การให้บริการของบุคลากรในโรงเรียนไม่ดี ชุมชนไม่สะดวกในการเดินทางมาโรงเรียน ชุมชนขาดความรู้

ความสามารถ และ โรงเรียนขาดการติดต่อประสานงานกับชุมชน และหน่วยงานอื่น ๆ

ตาราง 21 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้บริหาร โรงเรียน เกี่ยวกับความต้องการมีส่วนร่วม
อื่น ๆ และสภาพปัญหาของการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษากับ โรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ด้านบริหารงานวิชาการ

ความต้องการมีส่วนร่วมอื่น ๆ	จำนวน	ร้อยละ	สภาพปัญหาของการมีส่วนร่วม	จำนวน	ร้อยละ
1. ชุมชนเป็นวิทยากรสอน ภูมิปัญญาท้องถิ่น	4	44.45	1. ชุมชน ไม่เข้าใจบทบาทของ ตนเองในการมีส่วนร่วมกับ โรงเรียนในการจัดการศึกษา	8	57.14
2. มีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา ด้านการเรียนของนักเรียน	2	22.22	2. ชุมชนยังมีแนวคิดเดิมคือ โรงเรียนเป็นผู้นำ ทางการศึกษา	2	14.29
3. ชุมชนสนับสนุนให้บุตรหลาน เข้าเรียนใน โรงเรียนใกล้บ้าน	2	22.22	3. โรงเรียนขาดการติดต่อ ประสานงานกับชุมชน	2	14.29
4. ต้องการให้ทุกองค์กร มีส่วนร่วมในการพัฒนางาน วิชาการ	1	11.11	4. ชุมชนไม่เห็นความสำคัญ ในการมีส่วนร่วมกับ โรงเรียน	1	7.14
			5. ชุมชนไม่กล้าแสดง ความคิดเห็น	1	7.14
รวม	9	100.00	รวม	14	100.00

จากตาราง 21 พบว่า ผลจากการตอบแบบสอบถามปลายเปิด ความคิดเห็นและ
ข้อเสนอแนะของผู้บริหาร โรงเรียน เกี่ยวกับความต้องการมีส่วนร่วมอื่น ๆ ของชุมชนในการจัด
การศึกษา กับ โรงเรียน ด้านบริหารงานวิชาการ รวบรวมได้ 4 ประเด็น เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย
คือ ชุมชนเป็นวิทยากรสอนภูมิปัญญาท้องถิ่น มีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาด้านการเรียนของนักเรียน
ชุมชนสนับสนุนให้บุตรหลานเข้าเรียนใน โรงเรียนใกล้บ้าน ต้องการให้ทุกองค์กรมีส่วนร่วม
ในการพัฒนางานวิชาการ

ส่วน ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้บริหาร โรงเรียน เกี่ยวกับสภาพปัญหาของ การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษากับ โรงเรียน ด้านบริหารงานวิชาการ รวบรวมได้ 5 ประเด็น เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ชุมชนไม่เข้าใจบทบาทของตนเองในการมีส่วนร่วม กับ โรงเรียนในการจัดการศึกษา ชุมชนยังมีแนวคิดเดิมคือ โรงเรียนเป็นผู้นำทางการศึกษา โรงเรียนขาด การติดต่อประสานงานกับชุมชน ชุมชนไม่เห็นความสำคัญในการมีส่วนร่วม กับ โรงเรียน และชุมชนไม่กล้าแสดงความคิดเห็น

ตาราง 22 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้บริหาร โรงเรียน เกี่ยวกับความต้องการมีส่วนร่วม อื่น ๆ และสภาพปัญหาของการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษากับ โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ด้านบริหารงานงบประมาณ

ความต้องการมีส่วนร่วมอื่น ๆ	จำนวน	ร้อยละ	สภาพปัญหาของการมีส่วนร่วม	จำนวน	ร้อยละ
1. ต้องการให้องค์การบริหาร ส่วนท้องถิ่นสนับสนุน งบประมาณ	1	100.00	1. ชุมชนมีฐานะยากจน	4	50.00
			2. ชุมชนไม่มีเวลา	3	37.50
			3. โรงเรียนขาดการติดต่อ ประสานงานกับชุมชน	1	12.50
รวม	1	100.00	รวม	8	100.00

จากตาราง 22 พบว่า ผลจากการตอบแบบสอบถามปลายเปิด ความคิดเห็นและ ข้อเสนอแนะของผู้บริหาร โรงเรียน เกี่ยวกับความต้องการมีส่วนร่วมอื่น ๆ ของชุมชนในการ จัดการศึกษากับ โรงเรียน ด้านบริหารงานงบประมาณ รวบรวมได้ 1 ประเด็น คือ ต้องการให้ องค์การบริหารส่วนท้องถิ่นสนับสนุนงบประมาณ

ส่วน ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้บริหาร โรงเรียน เกี่ยวกับสภาพปัญหาของ การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษากับ โรงเรียน ด้านบริหารงานงบประมาณ รวบรวมได้ 3 ประเด็น เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ชุมชนมีฐานะยากจน ชุมชนไม่มีเวลา และ โรงเรียนขาด การติดต่อประสานงานกับชุมชน

ตาราง 23 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้บริหาร โรงเรียน เกี่ยวกับความต้องการมีส่วนร่วม
อื่น ๆ และสภาพปัญหาของการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษากับโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ด้านบริหารงานบุคคล

ความต้องการมีส่วนร่วมอื่น ๆ	จำนวน	ร้อยละ	สภาพปัญหาของการมีส่วนร่วม	จำนวน	ร้อยละ
1. ชุมชนมีความตั้งใจจริง ในการร่วมมือกับ โรงเรียน	2	66.67	1. โรงเรียนขาดความร่วมมือจาก ชุมชน	5	100.00
2. ต้องการให้ชุมชนกล้า เสนอแนะความคิดเห็นเกี่ยวกับ การบริหารงานบุคคล	1	33.33			
รวม	3	100.00	รวม	5	100.00

จากตาราง 23 พบว่า ผลจากการตอบแบบสอบถามปลายเปิด ความคิดเห็นและ
ข้อเสนอแนะของผู้บริหาร โรงเรียน เกี่ยวกับความต้องการมีส่วนร่วมอื่น ๆ ของชุมชนในการจัด
การศึกษากับโรงเรียน ด้านบริหารงานบุคคล รวบรวมได้ 2 ประเด็น เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย
คือ ชุมชนมีความตั้งใจจริงในการร่วมมือกับโรงเรียน และต้องการให้ชุมชนกล้าเสนอแนะ
ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล

ส่วน ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้บริหาร โรงเรียน เกี่ยวกับสภาพปัญหาของ
การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษากับโรงเรียน ด้านบริหารงานบุคคล รวบรวมได้ 1
ประเด็น คือ โรงเรียนขาดความร่วมมือจากชุมชน

ตาราง 24 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้บริหาร โรงเรียน เกี่ยวกับความต้องการมีส่วนร่วม
อื่น ๆ และสภาพปัญหาของการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษากับโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ด้านบริหารทั่วไป

ความต้องการมีส่วนร่วมอื่น ๆ	จำนวน	ร้อยละ	สภาพปัญหาของการมีส่วนร่วม	จำนวน	ร้อยละ
1. คณะกรรมการสถานศึกษา มีส่วนร่วมในการบริหาร โรงเรียนทุกเรื่อง	3	50.00	1. ชุมชนยังไม่พร้อมที่จะเข้ามา มีส่วนร่วมกับโรงเรียน ในทุกเรื่อง	4	44.45
2. ร่วมระดมทรัพยากร ทางการศึกษา	1	13.67	2. ชุมชนไม่เห็นความสำคัญของ การมีส่วนร่วมกับโรงเรียน	3	33.33
3. ต้องการให้ชุมชนและโรงเรียน มีความเข้าใจอันดีต่อกัน	1	13.67	3. ชุมชนไม่เข้าใจบทบาทของ ตนเองในการมีส่วนร่วมกับ โรงเรียนในการจัดการศึกษา	1	11.11
4. ชุมชนมีความตั้งใจจริง ในการร่วมมือกับโรงเรียน	1	13.67	4. โรงเรียนมีเขตพื้นที่บริการ กว้างดูแลไม่ทั่วถึง	1	11.11
รวม	6	100.00	รวม	9	100.00

จากตาราง 24 พบว่า ผลจากการตอบแบบสอบถามปลายเปิด ความคิดเห็นและ
ข้อเสนอแนะของผู้บริหาร โรงเรียน เกี่ยวกับความต้องการมีส่วนร่วมอื่น ๆ ของชุมชนในการจัด
การศึกษากับโรงเรียน ด้านบริหารทั่วไป รวบรวมได้ 4 ประเด็น เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ
คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการบริหาร โรงเรียนทุกเรื่อง ร่วมระดมทรัพยากรทาง
การศึกษา ต้องการให้ชุมชนและโรงเรียนมีความเข้าใจอันดีต่อกัน และชุมชนมีความตั้งใจจริง
ในการร่วมมือกับโรงเรียน

ส่วน ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้บริหาร โรงเรียน เกี่ยวกับสภาพปัญหาของ
การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษากับโรงเรียน ด้านบริหารทั่วไป รวบรวมได้ 4 ประเด็น
เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ชุมชนยังไม่พร้อมที่จะเข้ามามีส่วนร่วมกับโรงเรียนในทุกเรื่อง
ชุมชนไม่เห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมกับโรงเรียน ชุมชนไม่เข้าใจบทบาทของตนเองใน
การมีส่วนร่วมกับโรงเรียนในการจัดการศึกษา และ โรงเรียนมีเขตพื้นที่บริการกว้างดูแลไม่ทั่วถึง

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัย เรื่อง สภาพที่เป็นจริงและสภาพที่คาดหวังในการมีส่วนร่วมของชุมชน กับโรงเรียนในการจัดการศึกษาตามความคิดเห็นของผู้ปกครอง และผู้บริหาร โรงเรียนในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ผู้วิจัยได้นำเสนอการสรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ตามลำดับ ดังนี้

1. ความมุ่งหมายของการวิจัย
2. สมมติฐานของการวิจัย
3. วิธีดำเนินการวิจัย
4. สรุปผลการวิจัย
5. อภิปรายผล
6. ข้อเสนอแนะ
 - 6.1 ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้
 - 6.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัย เรื่อง สภาพที่เป็นจริงและสภาพที่คาดหวังในการมีส่วนร่วมของชุมชน กับโรงเรียนในการจัดการศึกษาตามความคิดเห็นของผู้ปกครอง และผู้บริหาร โรงเรียนในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 โดยมีความมุ่งหมายของการวิจัย ดังนี้

1. เพื่อศึกษาสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่คาดหวังในการมีส่วนร่วมของชุมชน กับโรงเรียนในการจัดการศึกษาตามความคิดเห็นของผู้ปกครอง และผู้บริหาร โรงเรียน
2. เพื่อเปรียบเทียบสภาพที่เป็นจริงกับสภาพที่คาดหวังในการมีส่วนร่วมของชุมชน กับโรงเรียนในการจัดการศึกษาตามความคิดเห็นของผู้ปกครอง และผู้บริหาร โรงเรียน
3. เพื่อเปรียบเทียบสภาพที่เป็นจริงในการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียนในการจัดการศึกษาตามความคิดเห็นของผู้ปกครอง ระหว่างโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน
4. เพื่อเปรียบเทียบสภาพที่คาดหวังในการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาตามความคิดเห็นของผู้ปกครอง ระหว่างโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน

สมมติฐานของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานของการวิจัย เพื่อที่จะใช้เป็นแนวทางและตอบปัญหาการวิจัย ดังนี้

1. สภาพที่เป็นจริงกับสภาพที่คาดหวังในการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียนในการจัดการศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้ปกครองแตกต่างกัน
2. สภาพที่เป็นจริงกับสภาพที่คาดหวังในการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียนในการจัดการศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนแตกต่างกัน
3. สภาพที่เป็นจริงในการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียนในการจัดการศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้ปกครอง และผู้บริหาร โรงเรียนแตกต่างกัน
4. สภาพที่คาดหวังในการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียนในการจัดการศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้ปกครอง และผู้บริหาร โรงเรียนแตกต่างกัน
5. สภาพที่เป็นจริงในการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียนในการจัดการศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้ปกครองใน โรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีความแตกต่างกัน
6. สภาพที่คาดหวังในการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียนในการจัดการศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้ปกครองใน โรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีความแตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่

1.1.1 ผู้ปกครองนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 และช่วงชั้นที่ 4 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ปีการศึกษา 2551 จำนวน 19,031 คน

1.1.2 ผู้บริหารโรงเรียนที่มีการสอนช่วงชั้นที่ 3 และช่วงชั้นที่ 4 ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ปีการศึกษา 2551 จำนวน 60 คน

1.2. กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่

1.2.1 กลุ่มตัวอย่างผู้ปกครอง ได้มาจากการสุ่มตัวอย่างจากประชากรโดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ตามตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 377 คน และสุ่มตามระดับชั้น โดยแบ่งเป็นกลุ่มย่อยตามขนาดของโรงเรียน คือ ขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ และขนาดใหญ่พิเศษ แล้วทำการสุ่มให้กระจายไปตามโรงเรียนต่าง ๆ อย่างเป็นสัดส่วน ด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย

1.2.2 กลุ่มตัวอย่างผู้บริหารโรงเรียน ใช้ประชากร

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยศึกษา แนวคิด ทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยกำหนดกรอบแนวความคิดในการสร้างแบบสอบถาม ตามความมุ่งหมายของการวิจัย และได้รับคำปรึกษาจากประธานกรรมการและกรรมการควบคุม วิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญในการพัฒนาเครื่องมือ แล้วนำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับผู้ปกครอง และผู้บริหาร โรงเรียนที่มีการสอนช่วงชั้นที่ 3 และช่วงชั้นที่ 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา บูรีรัมย์ เขต 1 ที่มีลักษณะคล้ายกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน โดยแยกเป็นกลุ่มตัวอย่างผู้ปกครอง จำนวน 20 คน กลุ่มตัวอย่างผู้บริหาร โรงเรียนจำนวน 10 คน เพื่อตรวจสอบหาคุณภาพของเครื่องมือ ด้วยการหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ตามวิธีการ ของครอนบาค ผลปรากฏว่า แบบสอบถามฉบับนี้มีค่าความเชื่อมั่น ด้านสภาพที่เป็นจริง เท่ากับ 0.9845 ด้านสภาพที่คาดหวัง เท่ากับ 0.9796 ซึ่งมีค่าสูงสามารถนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บ รวบรวมข้อมูลได้

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการแจกและเก็บรวบรวม แบบสอบถามด้วยตนเอง พร้อมกับตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแต่ละฉบับ ผลปรากฏว่า แบบสอบถามจำนวน 437 ฉบับ เก็บรวบรวมมาได้และมีความสมบูรณ์ จำนวน 437 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100.00

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ และ โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ในการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ความมุ่งหมายของการวิจัย และการทดสอบสมมติฐานของการวิจัย ซึ่งใช้สถิติ ดังนี้

4.1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ และค่า ร้อยละ

4.2 ศึกษาสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่คาดหวังในการมีส่วนร่วมของชุมชนกับ โรงเรียนในการจัดการศึกษา สถิติที่ใช้คือ \bar{X} และ $S.D.$

4.3 เปรียบเทียบสภาพที่เป็นจริงกับสภาพที่คาดหวังในการมีส่วนร่วมของชุมชนกับ โรงเรียนในการจัดการศึกษา สถิติที่ใช้คือ Dependent Samples t - test, Independent Samples t - test, One - way ANOVA และวิธี LSD (Least Significant Difference)

4.4 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ และค่าร้อยละ

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง สภาพที่เป็นจริงและสภาพที่คาดหวังในการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียนในการจัดการศึกษาตามความคิดเห็นของผู้ปกครอง และผู้บริหาร โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. สภาพที่เป็นจริงและสภาพที่คาดหวังในการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียนในการจัดการศึกษาตามความคิดเห็นของผู้ปกครองและผู้บริหาร โรงเรียน พบว่า

1.1 สภาพที่เป็นจริงในการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียนในการจัดการศึกษาตามความคิดเห็นของผู้ปกครองอยู่ในระดับปานกลาง แต่สภาพที่คาดหวังอยู่ในระดับมาก

1.2 สภาพที่เป็นจริงในการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียนในการจัดการศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียน อยู่ในระดับน้อย แต่สภาพที่คาดหวังอยู่ในระดับมาก

2. เปรียบเทียบสภาพที่เป็นจริงกับสภาพที่คาดหวังในการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียนในการจัดการศึกษาตามความคิดเห็นของผู้ปกครอง และผู้บริหาร โรงเรียน พบว่า

2.1 สภาพที่เป็นจริงกับสภาพที่คาดหวังในการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียนในการจัดการศึกษาตามความคิดเห็นของผู้ปกครองพบว่า สภาพที่คาดหวังสูงกว่าสภาพที่เป็นจริง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2.2 สภาพที่เป็นจริงกับสภาพที่คาดหวังในการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียนในการจัดการศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนพบว่า สภาพที่คาดหวังสูงกว่าสภาพที่เป็นจริง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2.3 สภาพที่เป็นจริงในการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียนในการจัดการศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้ปกครองและผู้บริหาร โรงเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2.4 สภาพที่คาดหวังในการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียนในการจัดการศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้ปกครองและผู้บริหาร โรงเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. สภาพที่เป็นจริงในการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียนในการจัดการศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้ปกครองในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านบริหารทั่วไป มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และด้านบริหารงานบุคคล มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านบริหารงานวิชาการ และด้านบริหารงานงบประมาณ ไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ

4. สภาพที่คาดหวังในการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียนในการจัดการศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้ปกครองในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทาง

สถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านบริหารงานวิชาการ และด้านบริหารงานบุคคล มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านบริหารงานงบประมาณ และด้านบริหารทั่วไป มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความต้องการมีส่วนร่วมอื่น ๆ และสภาพปัญหาของการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ด้านบริหารงานวิชาการ ด้านบริหารงานงบประมาณ ด้านบริหารงานบุคคล และด้านบริหารทั่วไป ดังนี้

5.1 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้ปกครอง และผู้บริหาร โรงเรียนเกี่ยวกับความต้องการมีส่วนร่วมอื่น ๆ คือ ประชาชนต้องการมีส่วนร่วมในการสอนวิชาชีพ ต้องการให้องค์การบริหารส่วนท้องถิ่นสนับสนุนงบประมาณ ต้องการทราบความเป็นอยู่และพฤติกรรมของนักเรียนภายในโรงเรียน ต้องการให้ชุมชนมีความตั้งใจจริงในการร่วมมือกับโรงเรียน ต้องการทราบข่าวสารต่าง ๆ ภายในโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง และต้องการให้คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนทุกเรื่อง

5.2 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้ปกครอง และผู้บริหาร โรงเรียนเกี่ยวกับสภาพปัญหาของการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา คือ ประชาชนไม่มีเวลา มีฐานะยากจน โรงเรียนไม่เปิดเผยข้อมูล รายรับ - รายจ่าย งบประมาณให้ชุมชนรับทราบ ชุมชนไม่เข้าใจบทบาทของตนเองในการมีส่วนร่วมกับโรงเรียนในการจัดการศึกษา โรงเรียนขาดความร่วมมือจากชุมชน และชุมชนยังไม่พร้อมที่จะเข้ามามีส่วนร่วมกับโรงเรียนในทุกเรื่อง

อภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพที่เป็นจริง และสภาพที่คาดหวังในการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียนในการจัดการศึกษาตามความคิดเห็นของผู้ปกครองและผู้บริหาร โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา บุรีรัมย์ เขต 3 ซึ่งผลการวิจัยทำให้ทราบประเด็นสำคัญที่สามารถนำมาอภิปรายผลตามสมมติฐานของการวิจัยได้ดังนี้

สมมติฐานของการวิจัยข้อ 1 สภาพที่เป็นจริงกับสภาพที่คาดหวังในการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียนในการจัดการศึกษาตามความคิดเห็นของผู้ปกครองแตกต่างกัน

สมมติฐานของการวิจัยข้อ 2 สภาพที่เป็นจริงกับสภาพที่คาดหวังในการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียนในการจัดการศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนแตกต่างกัน

1. สภาพที่เป็นจริง ผลการวิจัยพบว่า ผู้ปกครองมีความคิดเห็นว่าสภาพที่เป็นจริงของการมีส่วนร่วม โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับผลการวิจัยของ อรรถพร ผดุงศักดิ์ชยกุล (2547, 70) และทัศนีย์ แสงอรุณ (2550, 95 - 97) ที่พบว่า การมีส่วนร่วมของชุมชน

ในการบริหาร โรงเรียนอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนผู้บริหาร โรงเรียนมีความคิดเห็นว่าอยู่ในระดับน้อย สอดคล้องกับผลการวิจัยของ บุญโฮม งามเลิศ (2550, 146 - 148) ที่พบว่า ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานด้านบริหารงานวิชาการ และด้านบริหารงานบุคคลอยู่ในระดับน้อย แสดงให้เห็นว่า ตามสภาพที่เป็นจริงในปัจจุบันชุมชนกับโรงเรียนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษายังไม่มากพอ ทั้งนี้เนื่องจาก ชุมชนไม่เข้าใจบทบาทของตนเองในการจัดการศึกษา และไม่เข้าใจขอบข่ายภารกิจการบริหารจัดการสถานศึกษา ผู้บริหาร โรงเรียนบริหาร โดยไม่คำนึงถึงทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม เช่น ทฤษฎีแรงจูงใจในการทำงานของเฮิร์ซเบิร์ก ทฤษฎีการบริหารของเวเบอร์ในการจัดระบบ ทฤษฎีการบริหารของเกิตเซลและกูบาในการทำให้เกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของสถาบัน อีกทั้งมีปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการเข้ามามีส่วนร่วม อาทิ ประชาชนไม่มีเวลาอยู่ไกล ไม่สะดวกในการเดินทาง ไม่กล้าแสดงออกในที่ประชุม โรงเรียนขาดความสัมพันธ์อันดีกับชุมชน โรงเรียนไม่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในทางปฏิบัติอย่างแท้จริง ไม่ได้ใช้เทคนิคหลากหลายในการให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม สอดคล้องกับผลการวิจัยของธีระ รุญเจริญ (2545, 127) ที่พบว่า ผู้ปกครอง ประชาชนและองค์กรต่าง ๆ ยังขาดความรู้ความสามารถในการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และการร่วมปฏิบัติงาน และสอดคล้องกับผลการวิจัยของรจนา สุวรรณภา (2546, 98 - 99) ที่พบว่า ปัญหาการมีส่วนร่วมของชุมชนเกี่ยวกับการจัดการศึกษา คือ การติดต่อสื่อสารระหว่างโรงเรียนกับชุมชนขาดความต่อเนื่อง ชุมชนไม่กล้าแสดงความคิดเห็น หรือให้คำปรึกษาหารือ แนะนำแก่โรงเรียน และไม่เห็นความสำคัญในการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ชุมชนเข้าใจว่าการจัดการศึกษาเป็นหน้าที่ของโรงเรียน ไม่มีเวลาเข้าร่วมจัดการศึกษาเนื่องจากสภาพทางเศรษฐกิจไม่เอื้ออำนวย

2. สภาพที่คาดหวัง ผลการวิจัยพบว่า ผู้ปกครองและผู้บริหาร โรงเรียนมีความคิดเห็นเหมือนกันว่า สภาพที่คาดหวังของการมีส่วนร่วมโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับผลการวิจัยของสวัสดิ์ จันทา (2546, 93) ที่พบว่า สภาพที่คาดหวังของการมีส่วนร่วมของชุมชนอยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่า ในอนาคตอันใกล้ผู้ปกครองและผู้บริหาร โรงเรียนมีความคาดหวังไว้ว่าชุมชนกับโรงเรียนจะร่วมกันในการจัดการศึกษามากขึ้น ทั้งนี้เนื่องจาก มนุษย์มีความต้องการพื้นฐาน 5 ชั้น ตามทฤษฎีของมาสโลว์ โดยเฉพาะความต้องการการมีส่วนร่วม หรือการยอมรับจากสังคมที่เกี่ยวข้องโดยตรง อาทิ ชุมชนเป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียโดยตรงจากการส่งบุตรหลานเข้าเรียน จึงมีความต้องการเข้ามามีส่วนร่วมอย่างมากในการบริหารจัดการ โรงเรียนตามบทบาทและขอบข่ายภารกิจของการบริหาร โรงเรียน ต้องการติดตามความประพฤติ และผลการเรียนของนักเรียน เพื่อให้ นักเรียนออกมามีคุณภาพ เป็นคนดีมีคุณธรรม สอดคล้องกับผลการวิจัยของประพิณ ปิยาพันธ์ (2547, 77) ที่พบว่า ผู้ปกครองนักเรียนต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสูงสุดในแต่ละด้าน

ดังนี้

ด้านบริหารงานวิชาการ คือ ต้องการมีส่วนร่วมกับครูประจำชั้นในการแก้ปัญหาการเรียน
ของนักเรียนที่มีผลการเรียนต่ำ

ด้านบริหารทั่วไป คือ ต้องการมีส่วนร่วมในการกำหนดระเบียบวินัยของโรงเรียนที่ให้นักเรียนปฏิบัติ

ด้านงานกิจการนักเรียน คือ ต้องการช่วยกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมให้แก่
นักเรียน

นอกจากนี้ผู้ปกครองยังต้องการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ ประเมินผล และตัดสินใจในกิจกรรมต่าง ๆ ของทาง โรงเรียน สอดคล้องกับผลการวิจัยของศิวา กาศแสน (2547, 116) ที่พบว่า ชุมชนให้ความสำคัญในการเข้ามามีส่วนร่วมตัดสินใจวางแผน แก้ปัญหา และปรับปรุง พัฒนา โรงเรียน และผลการวิจัยของก๊อตวิน (Godwin, 1996, CD-ROM, 128) ที่พบว่า ผู้ปกครองมีความต้องการเพิ่มมากขึ้นในการมีส่วนร่วมกับโรงเรียน ตัดสินใจในกิจกรรมต่าง ๆ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของวิทยา ดวงใจ (2546, 88) ที่พบว่า ชุมชนมีความต้องการให้โรงเรียนร่วมกิจกรรม ชุมชนมากที่สุด อีกทั้งประชาชนยังเห็นความสำคัญของการศึกษา สังเกตได้จากการส่งบุตรหลานเรียนพิเศษมากขึ้น มีโรงเรียนกวดวิชาเพิ่มมากขึ้นในสังคมปัจจุบัน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ บาร์น (Barnes, 1995, 3152 - A) ที่พบว่า บิดามารดาชาวอเมริกัน - อัฟริกันเห็นคุณค่าของการศึกษา และเห็นว่าโรงเรียนจำเป็นต้องตระหนักถึงความคาดหวังด้านการศึกษา และวัฒนธรรมของผู้ปกครองด้วย ขณะที่ผู้บริหาร โรงเรียนคาดหวังให้ชุมชนมีส่วนร่วมมากขึ้น สอดคล้องกับผลการวิจัยของ บรูซ (Bruce, 1999, 6026 - A) ที่พบว่า ครูใหญ่คาดหวังที่จะให้ผู้ปกครองของนักเรียนได้มีส่วนร่วมระหว่างโรงเรียนกับการเรียนรู้ การอบรมสอนเด็ก ให้มากยิ่งขึ้น ทั้งนี้ เนื่องจาก โรงเรียนมีปัญหาในด้านงบประมาณและอาคารสถานที่ คือ การได้รับงบประมาณต่ำกว่าแผนที่กำหนดไว้ ได้รับงบประมาณเสริมไม่เพียงพอ อาคารสถานที่ชำรุด สภาพแวดล้อมไม่เหมาะสม และการขาดครูที่มีความรู้ความสามารถด้านวิชาชีพ โดยเฉพาะเรื่องภูมิปัญญาชาวบ้าน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ธีระ รุญเจริญ (2545, 127) ที่พบว่า โรงเรียนมีปัญหาอุปสรรคในด้านงบประมาณและอาคารสถานที่ คือ การได้รับงบประมาณต่ำกว่าแผนที่กำหนดไว้ จัดการงบประมาณเสริมไม่ค่อยได้ อาคารสถานที่ไม่เหมาะสม จึงต้องการให้ผู้ปกครองสนับสนุน ด้านอาหาร หนังสือ ทูนทรัพย์ อีกทั้งช่วยเหลือด้านสถานที่ ความปลอดภัย ความเป็นระเบียบเรียบร้อยของโรงเรียน ช่วยสอดคล้องดูแลความประพฤติของนักเรียน และปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมอันดีงาม โดยผู้ปกครองต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานครบทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านบริหารงานวิชาการ ด้านบริหารงานงบประมาณ ด้านบริหารงานบุคคล และด้านบริหารทั่วไป

สอดคล้องกับผลการวิจัยของกึ่งกาญจน์ ชมอินทร์ (2549, 82 - 83) และปรีดาวรรณ อินทวิมลศรี (2548, 283 - 284) ที่พบว่า บทบาทการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง แบ่งออกเป็น 4 ด้าน คือ ด้านบริหารงานวิชาการ ด้านบริหารงานงบประมาณ ด้านบริหารงานบุคคลชุมชน และด้านบริหารทั่วไป ซึ่งหากไม่ได้รับความร่วมมือจากผู้ปกครอง หรือประชาชน การพัฒนาการศึกษาเพื่อให้เยาวชนไทยเป็นผู้ที่มีคุณธรรมนำความรู้คงเป็นไปได้ยาก สอดคล้องกับผลการวิจัยของ วาสเคน (Wasden, 1996, CD-ROM, 195) ที่พบว่า ผู้ปกครอง มีความสำคัญอย่างยิ่ง ที่จะทำให้การบริหารการศึกษาบรรลุถึงเป้าหมายในการจัดการศึกษาเพื่อให้เกิดคุณภาพ และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ประสาท เทียงอยู่ (2548, 72) ที่พบว่า ชุมชนมีบทบาทสำคัญในการจัดการศึกษา หากว่าโรงเรียนขาดความร่วมมือกับชุมชนก็คงจะประสบผลสำเร็จได้ยากในการบริหารการศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล

จากการศึกษาสภาพที่เป็นจริงกับสภาพที่คาดหวังในการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียนในการจัดการศึกษาตามความคิดเห็นของผู้ปกครอง ได้ข้อค้นพบว่า สภาพที่คาดหวังสูงกว่าสภาพที่เป็นจริง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งโดยภาพรวม รายด้าน และรายข้อ ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานของการวิจัยข้อ 1 และเมื่อเปรียบเทียบสภาพที่เป็นจริงกับสภาพที่คาดหวังในการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียนในการจัดการศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียน ได้ข้อค้นพบว่า สภาพที่คาดหวังสูงกว่าสภาพที่เป็นจริง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งโดยภาพรวม รายด้าน และรายข้อ ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานของการวิจัยข้อ 2

สมมติฐานของการวิจัยข้อ 3 สภาพที่เป็นจริงในการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียนในการจัดการศึกษาตามความคิดเห็นของผู้ปกครอง และผู้บริหาร โรงเรียนแตกต่างกัน

3. ผลการวิจัยพบว่า สภาพที่เป็นจริงในการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียนในการจัดการศึกษาตามความคิดเห็นของผู้ปกครอง และผู้บริหาร โรงเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า ทั้งผู้ปกครองและผู้บริหาร โรงเรียนมีความเห็นแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานของการวิจัยข้อ 3 โดยค่าเฉลี่ยรวมของระดับการมีส่วนร่วมตามความคิดเห็นของผู้ปกครองสูงกว่าผู้บริหาร โรงเรียน สอดคล้องกับผลการวิจัยของสวัสดี จันทา (2546, 92) ที่พบว่า สภาพที่เป็นจริงในการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียนในการจัดการศึกษา โดยภาพรวมตามทัศนะของผู้ปกครองกับผู้บริหาร โรงเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยค่าเฉลี่ยรวมของระดับการมีส่วนร่วมตามทัศนะของผู้ปกครองสูงกว่าผู้บริหาร โรงเรียน ทั้งนี้เป็นเพราะผู้ปกครองเห็นว่า ในปัจจุบันชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอย่างมาก และหลากหลายรูปแบบ ทั้งในแบบที่เป็นทางการ เช่น คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สมาคมผู้ปกครอง ชมรมศิษย์เก่า และแบบที่ไม่เป็นทางการ เช่น การประชุมผู้ปกครอง การเยี่ยม

บ้านนักเรียน ในขณะที่ผู้บริหาร โรงเรียนเห็นว่า การเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หรือ เป็นกรรมการสมาคมผู้ปกครอง และการประชุมผู้ปกครอง ไม่ได้เป็นการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอย่างแท้จริงและมากพอของชุมชน เพราะการประชุมมีน้อยครั้ง และผู้ปกครองไม่กล้าแสดงความคิดเห็น เพราะเข้าใจว่าไม่มีความรู้ความสามารถในการบริหาร โรงเรียน นอกจากนี้ยังคิดว่าการศึกษาเป็นเรื่องของทางโรงเรียนเท่านั้น สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สิริณัฐ ปิยะมิ่ง (2547, 208) ที่พบว่า ตัวแทนผู้ปกครองที่เป็นคณะกรรมการสถานศึกษา มีส่วนร่วมตัดสินใจต่าง ๆ ในทางปฏิบัติยังไม่เป็นไปตามหลักการที่ควรจะเป็น เพราะการประชุมคณะกรรมการสถานศึกษามีน้อยครั้ง

สมมติฐานของการวิจัยข้อ 4 สภาพที่คาดหวังในการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียนในการจัดการศึกษาตามความคิดเห็นของผู้ปกครอง และผู้บริหาร โรงเรียนแตกต่างกัน

4. ผลการวิจัยพบว่า สภาพที่คาดหวังในการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียนในการจัดการศึกษาตามความคิดเห็นของผู้ปกครอง และผู้บริหาร โรงเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า ทั้งผู้ปกครองและผู้บริหาร โรงเรียนมีความเห็นแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานของการวิจัยข้อ 4 โดยค่าเฉลี่ยรวมของระดับการมีส่วนร่วมตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนสูงกว่าผู้ปกครอง สอดคล้องกับผลการวิจัยของสวัสดี จันทา (2546, 93) ที่พบว่า สภาพที่คาดหวังในการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียนในการจัดการศึกษา โดยภาพรวมตามทัศนะของผู้ปกครองกับผู้บริหาร โรงเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยค่าเฉลี่ยรวมของระดับการมีส่วนร่วมตามทัศนะของผู้บริหาร โรงเรียนสูงกว่าผู้ปกครอง และยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ไรด์เอาท์ (Rideout, 1997, 3348 - A) ที่พบว่า ผู้บริหาร โรงเรียนมีความต้องการให้เกิดการมีส่วนร่วมมากกว่าครูและผู้ปกครอง ทั้งนี้เป็นเพราะผู้ปกครองเห็นว่าการจัดการศึกษาซึ่งโรงเรียนมีอำนาจเด็ดขาดแต่เพียงฝ่ายเดียวทำให้มีปัญหามากมายในปัจจุบัน เช่น มีเด็กนักเรียนติดยาเสพติด มีพฤติกรรมเกเร มีพฤติกรรมก้าวร้าว ทะเลาะกัน มีพฤติกรรมทางเพศ มีพฤติกรรมหนีเรียน ใช้ยาเกินฐานะ มั่วสุมในสถานที่ต่าง ๆ ที่ไม่เหมาะสม จึงทำให้มีความคาดหวังในการมีส่วนร่วมกับโรงเรียนในการจัดการศึกษาอยู่ในระดับมาก เพราะต้องการร่วมดูแลพฤติกรรมของนักเรียน จัดกลางจริยธรรม ร่วมกำหนดหลักสูตรและวางแผนการเรียนการสอน เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ปกครอง ท้องถิ่น และตลาดแรงงาน แต่ผู้ปกครองบางคนต้องการเข้าไปมีส่วนร่วมกับโรงเรียน แต่ไม่รู้วิธีเข้าไป หรือมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อโรงเรียน จึงทำให้ขาดโอกาสการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองไป สอดคล้องกับผลการวิจัยของปรีดาวรรณ อินทวิมลศรี (2548, 284) ที่พบว่า ผู้ปกครองบางคนต้องการเข้าไปมีส่วนร่วมกับโรงเรียน แต่ไม่รู้วิธีเข้าไป หรือมีประสบการณ์ที่ไม่ดีต่อโรงเรียน หรือมีปัญหาด้านการใช้ภาษาในการสื่อสาร จึงทำให้ขาดโอกาสใน

การมีส่วนร่วม และสอดคล้องกับผลการวิจัยของอดิศักดิ์ บุตรเหล็ก (2545, 123) ที่พบว่า ผู้ปกครองคาดหวังให้โรงเรียนจัดการศึกษาโดยเน้นให้นักเรียน มีความรู้ความสามารถ ในด้านการอ่านออกเขียนได้ คิดคำนวณ ได้คล่องเหมาะสมกับชั้นเรียน มีความรับผิดชอบต่อตนเองและส่วนรวม มีความกตัญญูรู้คุณ ขยัน ประหยัด ซื่อสัตย์ มีคุณธรรมตามหลักแห่งศาสนา ขณะที่ผู้บริหารโรงเรียน เห็นว่าการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง หรือชุมชนมีประโยชน์ในการจัดการศึกษา เช่น ช่วยเพิ่มคุณภาพในการตัดสินใจ เมื่อการตัดสินใจนั้นได้รับการยอมรับจะช่วยลดความขัดแย้งระหว่าง การนำไปปฏิบัติ ทำให้ลดค่าใช้จ่ายและการสูญเสียเวลา เป็นการเพิ่มความง่ายในการนำไปปฏิบัติ ทำให้ประชาชนเกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของ และมีความกระตือรือร้นในการช่วยให้เกิดผลในทางปฏิบัติ โดยเฉพาะเรื่องงบประมาณ จึงทำให้ผู้บริหาร โรงเรียนมีความคาดหวังในการมีส่วนร่วมของ ชุมชนกับโรงเรียนในการจัดการศึกษา อยู่ในระดับมาก โดยค่าเฉลี่ยรวมของระดับการมีส่วนร่วม สูงกว่าผู้ปกครอง

สมมติฐานของการวิจัยข้อ 5 สภาพที่เป็นจริงในการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียนในการจัดการศึกษาตามความคิดเห็นของผู้ปกครองใน โรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีความแตกต่างกัน

5. ผลการวิจัยพบว่า สภาพที่เป็นจริงในการมีส่วนร่วมของชุมชนกับ โรงเรียนในการจัดการศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้ปกครองใน โรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า สภาพที่เป็นจริงในการมีส่วนร่วมของชุมชนใน โรงเรียนขนาดใหญ่มากที่สุด รองลงมาใน โรงเรียนขนาดกลาง โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ และ โรงเรียนขนาดเล็ก ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานของการวิจัยข้อ 5 แสดงว่า ผู้ปกครองใน โรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสภาพที่เป็นจริงในการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษากับ โรงเรียนแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ อรรถพร ผดุงศักดิ์ชยกุล (2547, 70) ที่พบว่า โรงเรียนขนาดใหญ่และ โรงเรียนขนาดกลาง ชุมชนมีส่วนร่วมมากกว่าโรงเรียนขนาดเล็ก ทั้งนี้เนื่องจาก โรงเรียนขนาดใหญ่ตั้งอยู่ในชุมชนเมืองหรือชุมชนศูนย์กลางที่มีประชาชนมาก สะดวกในการติดต่อสื่อสารกับทาง โรงเรียน ประชาชนมีหลากหลายอาชีพ ฐานะค่อนข้างดี อีกทั้งผู้ปกครองต้องการให้บุตรหลานของตนที่อยู่ในโรงเรียนขนาดใหญ่มีศักยภาพเทียบเท่าโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ จึงเข้ามามีส่วนร่วมกับทางโรงเรียนมาก ในขณะที่โรงเรียนขนาดเล็กและขนาดกลาง ส่วนมากตั้งอยู่ในชุมชนเกษตรกรรมหรือชุมชนชนบท ประชาชนส่วนมากฐานะยากจน ประกอบอาชีพเกษตรกร ทำให้ไม่มีเวลา ทำให้ไม่สะดวกในการติดต่อสื่อสารกับทางโรงเรียน จึงทำให้การมีส่วนร่วมกับทางโรงเรียนมีน้อย สอดคล้องกับผลการวิจัยของ บุญชู ชัยเกรี (2548, 85) ที่พบว่า ประชาชนในชุมชนส่วนใหญ่ที่มีอาชีพทางด้านเกษตรกรรมใช้เวลาทั้งหมดทุ่มเทกับการประกอบอาชีพ ทำให้การมีส่วนร่วมกับสถานศึกษายังไม่มี

เท่าที่ควร และสอดคล้องกับผลการวิจัยของปกรณ กัณอุปัทว์ (2548, 174) ที่พบว่า สภาวะทางเศรษฐกิจทั่วไปในชุมชนเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียนเป็นอย่างยิ่ง

ในขณะที่โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษส่วนมากตั้งอยู่ในชุมชนเมืองขนาดใหญ่ หรือชุมชนศูนย์กลางของการบริการ ประชาชนมีจำนวนมาก หลากหลายอาชีพ ฐานะค่อนข้างดี สะดวกในการติดต่อสื่อสารกับทางโรงเรียน อีกทั้งโรงเรียนมีอาคารเรียน วัสดุอุปกรณ์ งบประมาณ และบุคลากรในการจัดการเรียนการสอนพร้อม แต่รับนักเรียนได้จำนวนจำกัด ดังนั้นนักเรียนที่ผ่านการคัดเลือกเข้ามาจึงเป็นนักเรียนที่มีผลการเรียนดี ความประพฤติเรียบร้อย โรงเรียนจึงมีปัญหาด้านการเรียนการสอน และการดูแลความประพฤติน้อย ทำให้การติดต่อสื่อสารกับผู้ปกครองมีน้อยหรือแทบจะไม่มีเลย นอกจากช่วงรับสมัครนักเรียนใหม่ การติดต่อสื่อสารระหว่างโรงเรียนกับชุมชนจึงขาดความต่อเนื่อง ทำให้การมีส่วนร่วมกับโรงเรียนมีน้อย สอดคล้องกับผลการวิจัยของ รจนา สุวรรณภา (2546, 98 - 99) ที่พบว่า ปัญหาการมีส่วนร่วมของชุมชนเกี่ยวกับการจัดการศึกษา คือ การติดต่อสื่อสารระหว่างโรงเรียนกับชุมชนขาดความต่อเนื่อง รวมทั้งชุมชนไม่กล้าแสดงความคิดเห็นหรือให้คำปรึกษาแนะนำแก่โรงเรียน

จากเหตุผลดังกล่าว ทำให้สภาพที่เป็นจริงในการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนแต่ละขนาดมีความแตกต่างกัน

สมมติฐานของการวิจัยข้อ 6 สภาพที่คาดหวังในการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียนในการจัดการศึกษาตามความคิดเห็นของผู้ปกครองในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีความแตกต่างกัน

6. ผลการวิจัยพบว่า สภาพที่คาดหวังในการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียนในการจัดการศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้ปกครองในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน โดยภาพรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานของการวิจัยข้อ 6 แสดงว่า ผู้ปกครองในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสภาพที่คาดหวังในการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษากับโรงเรียนแตกต่างกัน เมื่อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า สภาพที่คาดหวังในการมีส่วนร่วมของชุมชนใน โรงเรียนขนาดใหญ่มากที่สุด รองลงมาในโรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ โดยผู้ปกครองในโรงเรียนขนาดใหญ่ มีความคาดหวังในการมีส่วนร่วมของชุมชนด้านบริหารงานวิชาการ ด้านบริหารงานบุคคล และด้านบริหารทั่วไป มีค่าเฉลี่ยมากกว่าโรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ ทั้งนี้เนื่องจากผู้ปกครองต้องการให้บุตรหลานของตนที่อยู่ในโรงเรียนขนาดใหญ่มีศักยภาพด้านวิชาการเทียบเท่าโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ ซึ่งงานวิชาการจะมีคุณภาพสูงหรือไม่ขึ้นอยู่กับการบริหารงานของผู้บริหาร โรงเรียน การปฏิบัติงานของบุคลากรฝ่ายต่าง ๆ

และการบริหารทั่วไปของโรงเรียนด้วย จึงทำให้ผู้ปกครองมีความคาดหวังในการเข้ามามีส่วนร่วมกับทางโรงเรียนทั้ง 3 ด้านมากกว่าผู้ปกครองในโรงเรียนขนาดอื่น ๆ ขณะที่โรงเรียนขนาดเล็กส่วนใหญ่อยู่ในชุมชนชนบท ยังขาดความพร้อมหลายด้าน ทั้งด้านวิชาการ ขาดครูที่มีประสบการณ์สูงหรือเฉพาะสาขา ขาดงบประมาณในการปรับปรุงอาคารสถานที่ ขาดวัสดุอุปกรณ์ เทคโนโลยีที่ทันสมัยในการให้ความรู้ ประชาชนหรือผู้ปกครองจึงมีความคาดหวังมากในการเข้ามามีส่วนร่วม โดยเฉพาะด้านบริหารงานงบประมาณ ทั้งนี้เพราะต้องการให้โรงเรียนมีวัสดุอุปกรณ์ เทคโนโลยีที่ทันสมัย มีอาคารสถานที่แข็งแรง ปลอดภัย ร่มรื่น มีงบประมาณในการจ้างครูในสาขาที่ขาดแคลน เพื่อให้ผลการเรียนของบุตรหลานออกมาดี รู้ทันข่าวสารในโลกปัจจุบัน มีสุขภาพแข็งแรง ปลอดภัย ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ นภาพร คงคาหลวง (2548, 139 - 140) ที่พบว่า ชุมชนชนบทมีส่วนร่วมติดตามประเมินผลสูงในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้งนี้เพื่อความต้องการให้ผลการเรียนออกมามีคุณภาพ และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ก๊อดวิน (Godwin, 1996, CD-ROM, 128) ที่พบว่า ผู้ปกครองมีความต้องการเพิ่มมากขึ้นในการมีส่วนร่วมกับโรงเรียน ตัดสินใจในกิจกรรมต่าง ๆ ความต้องการดังกล่าวสอดคล้องกับทฤษฎีความต้องการ 5 ขั้นของมาสโลว์ โดยเฉพาะความต้องการการมีส่วนร่วมหรือความต้องการการยอมรับ ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อการบริหารงานบุคคล และทำให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับ ทฤษฎีแรงจูงใจของเฮิร์ซเบอร์ก ที่ว่าการยอมรับนับถือเป็นปัจจัยกระตุ้นจูงใจให้บุคคลเข้ามามีส่วนร่วม

ในขณะที่ความคาดหวังในการมีส่วนร่วมจัดการศึกษาในโรงเรียนขนาดกลาง และขนาดใหญ่พิเศษมีน้อย ทั้งนี้เนื่องจากโรงเรียนขนาดกลางมีอาคาร สถานที่ เทคโนโลยี และมีจำนวนนักเรียนพอเหมาะต่อการใช้จ่ายงบประมาณและการดูแล ทั้งด้านวิชาการและความประพฤติ จึงทำให้ความคาดหวังในการมีส่วนร่วมจัดการศึกษาในโรงเรียน มีน้อยกว่าในโรงเรียนขนาดใหญ่ และขนาดเล็ก ขณะที่โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ มีงบประมาณและวัสดุอุปกรณ์พร้อม มีบุคลากรจำนวนมากเพียงพอ มีศักยภาพทางด้านวิชาการสูง อีกทั้งผู้ปกครองหรือประชาชนเข้าใจว่าตนเองไม่มีความรู้ความสามารถพอในการบริหารโรงเรียน และโรงเรียนไม่เปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม จึงทำให้ผู้ปกครองมีความคาดหวังในการมีส่วนร่วมจัดการศึกษาในโรงเรียนมีน้อย

นอกจากนี้โรงเรียนแต่ละขนาดอยู่ในชุมชนและบริบทที่ต่างกัน มีประชาชนที่มีอาชีพหลากหลายแตกต่างกัน จึงทำให้ความคาดหวังของชุมชนในการมีส่วนร่วมจัดการศึกษากับโรงเรียนแตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 จากผลการวิจัยที่พบว่า สภาพที่เป็นจริงในปัจจุบันชุมชนกับโรงเรียนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาตามภารกิจของงานทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านบริหารงานวิชาการ ด้านบริหารงานงบประมาณ ด้านบริหารงานบุคคล และด้านบริหารทั่วไป ตามความคิดเห็นของผู้ปกครองอยู่ในระดับปานกลาง และตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียนอยู่ในระดับน้อย แต่สภาพที่คาดหวังอยู่ในระดับมากเหมือนกัน ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบสภาพที่เป็นจริงกับสภาพที่คาดหวังในการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียนในการจัดการศึกษาตามความคิดเห็นของผู้ปกครอง และผู้บริหาร โรงเรียนพบว่าสภาพที่คาดหวังสูงกว่าสภาพที่เป็นจริง ดังนั้น โรงเรียนจึงควรให้ความสำคัญในการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน และวิธีสร้างแรงจูงใจให้ชุมชนตระหนักในความสำคัญ และความจำเป็นในการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน อันเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของตนเอง เพื่อกำหนดความต้องการให้สอดคล้องกันในแต่ละท้องถิ่น อีกทั้งควรเน้นระดับการมีส่วนร่วมในขั้นตอนต่าง ๆ ได้แก่ มีส่วนร่วมคิด ริเริ่ม และตัดสินใจ การมีส่วนร่วมวางแผน การมีส่วนร่วมดำเนินการ การมีส่วนร่วมในขั้นประเมินผล และการมีส่วนร่วมรับประโยชน์จากการดำเนินงาน ทั้งเรื่องที่จะต้องพัฒนาอย่างเร่งด่วนเนื่องจากชุมชนมีส่วนร่วมน้อย เช่น การให้ชุมชนมีส่วนร่วมเสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับการร่างและจัดทำหลักสูตร ร่วมกำหนดขอบข่ายเนื้อหาเกี่ยวกับวิชาชีพท้องถิ่น ร่วมจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร ร่วมติดตามประเมินผลการจัดการเรียนการสอน ร่วมในการตรวจสอบงบประมาณประจำปี ร่วมกำกับติดตามผลการใช้งบประมาณและทรัพยากรอื่น เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา อีกทั้งโรงเรียนต้องนำเสนอตนเองเป็นทุนทางสังคม ที่ชุมชนมีส่วนร่วมเป็นเจ้าของในการรักษาระดับการมีส่วนร่วมให้มากหรือพัฒนายิ่งขึ้น ในเรื่อง ชุมชนได้รับประโยชน์จากการจัดการเรียนการสอน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีส่วนร่วมบริจาคเงินทุน มีส่วนร่วมสอดส่อง ดูแลความประพฤติของนักเรียน และมีส่วนร่วมกิจกรรมประเพณีท้องถิ่นกับทางโรงเรียน

ทั้งนี้ต้องยึดหลักเกณฑ์ทางวิชาการในการกระจายอำนาจการบริหาร และการจัดการศึกษาทั้งทางด้านบริหารงานวิชาการ บริหารงานงบประมาณ บริหารงานบุคคล และบริหารทั่วไป โรงเรียนควรปฏิบัติดังนี้ บริหารแบบมีส่วนร่วมโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานด้วยการจัดโรงเรียนให้เป็นศูนย์กลางของการเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับ สิทธิ หน้าที่ และบทบาท ที่ถูกต้องและเหมาะสมด้วยกระบวนการที่หลากหลายทุกรูปแบบผสมผสานกัน ดังนี้

1.1.1 สสำรวจความคิดเห็นจากชุมชน ทั้งนี้เพื่อให้ได้ความคิดเห็นที่จะเป็นตัวแทนของประชาชนที่เกี่ยวข้องทั้งหมด อาจใช้แบบสอบถาม การสัมภาษณ์ พุคคัย ทั้งเป็นทางการ

และไม่เป็นทางการ เป็นวิธีการเปิดโอกาสให้ชุมชนแสดงความคิดเห็นเบื้องต้น

1.1.2 จัดประชุมสัมมนาในกรณีต้องระดมความเห็น ร่วมศึกษา และแลกเปลี่ยนทัศนะ ทั้งนี้ต้องเปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ทั้งที่เห็นด้วย และไม่เห็นด้วย เข้าร่วมดำเนินงาน ประสานในการประชุมสัมมนาจำเป็นต้องใช้ทักษะการสื่อสารที่ดี ใช้การตัดสินใจแบบมีส่วนร่วม

1.1.3 การประชาสัมพันธ์ โรงเรียนควรสร้างแรงจูงใจ และสร้างจิตสำนึกด้วยการให้ข้อมูลข่าวสารเพื่อสร้างความรับรู้ ให้ถึงประชาชนทุกรูปแบบโดยผ่านสื่อ เช่น โทรทัศน์ เอกสาร หอกระจายข่าว หนังสือพิมพ์ จดหมาย ไปรษณีย์ ฯลฯ ข้อมูลข่าวสารควรมีลักษณะเป็น ไทย และเป็นประโยชน์อย่างกว้างขวางเพื่อสร้างความรู้สึกตื่นตัว ตระหนักในหน้าที่ สิทธิ และบทบาท ที่ถูกต้อง และเหมาะสมของตนเอง

1.2 ผลการวิเคราะห์เกี่ยวกับความต้องการมีส่วนร่วมอื่น ๆ และสภาพปัญหาของการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษา จากคำถามปลายเปิด พบว่า ชุมชนต้องการมีส่วนร่วมในการสอนวิชาชีวะภูมิปัญญาท้องถิ่น ต้องการให้องค์การบริหารส่วนท้องถิ่นสนับสนุนงบประมาณ ต้องการทราบความเป็นอยู่และพฤติกรรมของนักเรียนภายในโรงเรียน ต้องการทราบข่าวสารต่าง ๆ ภายในโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง ในขณะที่ผู้บริหาร โรงเรียนก็ต้องการการมีส่วนร่วมในการสอนวิชาชีวะจากภูมิปัญญาท้องถิ่น ต้องการให้องค์การบริหารส่วนท้องถิ่นสนับสนุนงบประมาณ ต้องการให้ชุมชนมีความตั้งใจจริงในการร่วมมือกับโรงเรียน ในการบริหาร โรงเรียนทุกเรื่อง ดังนั้นโรงเรียนควรสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างชุมชนกับโรงเรียน และองค์กรอื่น ๆ ในท้องถิ่น มีการติดต่อประชาสัมพันธ์กันอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ง่ายในการของบประมาณในการสนับสนุนในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ส่วนสภาพปัญหาของชุมชน โดยส่วนรวมพบว่าชุมชน ไม่มีเวลาเข้าร่วมกิจกรรม เนื่องจากต้องประกอบอาชีพ มีความรู้ น้อยฐานะยากจน ขาดความสามารถทางการศึกษา จึงไม่กล้าแสดงออก โรงเรียนไม่เห็นความสำคัญของคนนอกวงการการศึกษา โรงเรียนยังไม่เห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง จึงไม่เปิดโอกาสให้ชุมชนแสดงความคิดเห็น นอกจากการรับรู้และรับนโยบาย ทำให้ขาดความร่วมมือจากชุมชนทุกฝ่ายแม้กระทั่งครู

ส่วนความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้บริหาร โรงเรียน เกี่ยวกับสภาพปัญหาของการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา พบว่า ชุมชนไม่เข้าใจบทบาทของตนเองในการมีส่วนร่วมกับโรงเรียนในการจัดการศึกษา ชุมชนมีฐานะยากจน ขาดความร่วมมือจากชุมชน ชุมชนยังไม่พร้อมที่จะเข้ามามีส่วนร่วมกับโรงเรียนในทุกเรื่อง ทั้งนี้อาจมาจากสาเหตุการวางแผนและการจัดการศึกษา ไม่เหมาะสมกับสภาพความต้องการของท้องถิ่น ควรมีการปรับปรุงโครงสร้างการบริหารที่ หลากหลายรูปแบบ ให้ประชาชนส่วนใหญ่ได้รับบริการด้านอาชีพอันหลากหลายแก่ประชาชน

ชุมชนส่วนใหญ่ต้องประกอบอาชีพไม่มีเวลาเข้าร่วมกิจกรรม โรงเรียนควรหารูปแบบการมีส่วนร่วมที่หลากหลาย เพื่อเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมด้วยวิธีต่าง ๆ เช่น การมีส่วนร่วมในการตอบข้อเสนอแนะด้วยวิธีตอบแบบสอบถาม หรือเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นในวารสารของโรงเรียนให้มาก และควรเผยแพร่ให้ชุมชนรับทราบ อีกทั้งโรงเรียน ครู ผู้บริหาร โรงเรียนควรให้เกิดศักยภาพและสร้างความประทับใจให้กับผู้ปกครองนักเรียน ประชาชนในชุมชนให้เท่าเทียมกัน อีกทั้งการขอความร่วมมือในการบริจาคเงิน วัสดุสิ่งของเท่าที่จำเป็นจริง ๆ ไม่ควรกระทำบ่อยครั้งเกินไป อาจทำให้ชุมชนไม่กล้าเข้ามามีส่วนร่วมกับทางโรงเรียนอีกต่อไป

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

2.1 ควรศึกษาตัวแปรอิสระอื่น ๆ เพิ่มเติม เช่น อาชีพ ระดับการศึกษา เพื่อให้สามารถพยากรณ์สภาพการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียนในการจัดการศึกษาได้แม่นยำขึ้น

2.2 ควรศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัญหากับความต้องการของชุมชนในการมีส่วนร่วมกับโรงเรียนในการจัดการศึกษา

2.3 ควรมีการศึกษาวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งเสริม และปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษา โดยอาจจำแนกตามบริบทของชุมชนที่แตกต่างกัน เช่น ชุมชนชนบท ชุมชนเมือง ชุมชนอุตสาหกรรม เป็นต้น

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ. (2545). เอกสารประกอบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544 แนวทางการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ: ครูสภาลาดพร้าว.
- . (2546). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ: อักษรไทย.
- กรมส่งเสริมสหกรณ์. (2551). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารราชการ. ค้นเมื่อ 20 กันยายน 2551, จาก http://webhost.cpd.go.th/ewt/participate/manage_people.html.
- กรมสามัญศึกษา. (2549). ขนาดโรงเรียนมัธยมศึกษา. ค้นเมื่อ 20 กันยายน 2551, จาก http://www.thaiedresearch.org/result/detail_add.php?id=75
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2544.). หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544 (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- . (2545). แนวคิดและนโยบายกระทรวงศึกษาธิการ พื้นฐานการปฏิรูป. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- . (2546). คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- กระทรวงยุติธรรม. (2549). เทคนิคการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการศึกษา. ค้นเมื่อ 21 กันยายน 2551, จาก <http://www.opdc.go.th>.
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2544). ชุมชนนิยม : ฝ่าวิกฤตชุมชนล่มสลาย. กรุงเทพฯ: ชัคเชสมีเดีย.
- กึ่งกาญจน์ ชมอินทร์. (2549). การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). เพชรบุรี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี.
- เกษม วัฒนชัย. (2546). การพัฒนาคุณภาพการศึกษา. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- จรวยพร ธรณินทร์. (2550). แนวคิดในการจัดการศึกษายุคใหม่. ค้นเมื่อ 20 กันยายน 2551, จาก <http://www.charuaypontorranin.com>

- ชยาภรณ์ ชื่นรุ่งโรจน์. (2551). *ชุมชนและการพัฒนาชุมชน*. กันยายน 20 กันยายน 2551, จาก <http://www.human.cmu.ac.th/~hc/ebook/006103/lesson10/01.htm>
- ทรงพันธ์ ดันตระกูล. (2551). *ชุมชน ชานเมือง ความเป็นเมือง วัฒนธรรมและชีวิตในเมือง*. กันยายน 21 กันยายน 2551, จาก <http://www.dtcp.go.th/itdb/txt/pop/urban1.htm>.
- ทัศนีย์ แสงอรุณ. (2550). *การมีส่วนร่วมและแนวทางในการพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารโรงเรียน กิ่งอำเภอเกาะช้าง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตราด*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). ชลบุรี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ชนสาร บัลลังก์ปัทมา. (2551). *บทบาทประชาชนในการมีส่วนร่วมจัดการศึกษา* [ฉบับอิเล็กทรอนิกส์]. *Thecity Journal*. (85): 30.
- ธานินทร์ ศิลป์จารุ. (2550). *การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS (พิมพ์ครั้งที่ 7)*. กรุงเทพฯ: วี. อินเตอร์ พรินท์.
- ธีระ รุญเจริญ. (2545). *สภาพและปัญหาการบริหารและการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาในประเทศไทย*. กรุงเทพฯ: วี.ที.ซี. คอมมิวนิเคชัน.
- (2546). *การบริหารโรงเรียนยุคปฏิรูป*. กรุงเทพฯ: ข้าวฟ่าง.
- ธีระพล เฟื่องจันทร์. (2547). *การสังเคราะห์งานวิจัย : การมีส่วนร่วมของชุมชนและโรงเรียนในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (พื้นฐานการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- นภาพร คงคาหลวง. (2548). *การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน : กรณีศึกษาโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี*. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (หลักสูตรและการนิเทศ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). *การวิจัยเบื้องต้น (พิมพ์ครั้งที่ 7)*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- บุญชู ชัยเกรี. (2549). *รูปแบบการบริหารโรงเรียนแบบมีส่วนร่วมของชุมชนตามแนวประกันคุณภาพการศึกษา ของโรงเรียนทางน้ำหนองแขม (โอดูปถัมภ์) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยนาท*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). นครสวรรค์: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- บุญเรียง ขจรศิลป์. (2548). *การวิเคราะห์และแปลความหมายข้อมูลในการวิจัยโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

- บุญโฮม งามเลิศ. (2550). **ระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐานอำเภอสตึก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4. วิทยานิพนธ์
ค.ม. (การบริหารการศึกษา). มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ
มหาสารคาม.**
- ปกรณ กัญจพิทว. (2548). **การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งเสริมและปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วม
ของชุมชนกับโรงเรียนประถมศึกษา : กรณีศึกษาโรงเรียนวัดถนน อำเภอป่าโมก จังหวัด
อ่างทอง. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). พระนครศรีอยุธยา: บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.**
- ประพิณ ปิยาพันธ์. (2547). **เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนและครูโรงเรียน
มัธยมศึกษา จังหวัดน่าน เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการจัด
การศึกษาในระบบตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542.
วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). อุตรดิตถ์: บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏ
อุตรดิตถ์.**
- ประเวศ ะสี. (2541). **ปฏิรูปการศึกษา ยกเครื่องทางปัญญา ทางรอดจากความยากจน. กรุงเทพฯ:
มูลนิธิสดศรี - สฤษดิ์วงศ์.**
- ประสาธ เทียงอยู่. (2548). **การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียน
วัดมูลเหล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีวิชัย เขต 1. วิทยานิพนธ์ ค.ม.
(การบริหารการศึกษา). เพชรบูรณ์: บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏเพชรบูรณ์.**
- ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์. (2542). **ระเบียบวิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์
(พิมพ์ครั้งที่ 2). นุรีรัมย์: คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.**
- ปรัชญา เวสารัชช. (2545). **ชุดฝึกอบรมครู : ประมวลสาระหลักการจัดการศึกษา. กรุงเทพฯ:
ภาพพิมพ์.**
- ปรีดาวรรณ อินทวิมลศรี. (2548). **รูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของ
โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ค. (การศึกษาผู้ใหญ่).
กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.**
- พงษ์ศักดิ์ อัครปรีชากุล. (2551). **ความรู้เบื้องต้นและการศึกษาชุมชน. ค้นเมื่อ 21 กันยายน 2551,
จาก <http://krujoon.multiply.com/journal/item/1>.**
- พัชรี สีโรรส. (2546). **การมีส่วนร่วมของประชาชน. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.**

- มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์. บัณฑิตวิทยาลัย. (2549). **คู่มือการเขียนวิทยานิพนธ์และผลงานวิชาการ**. บุรีรัมย์: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- รจนา สุวรรณภา. (2546). **การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดชัยภูมิ**. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- รัตนา ชูลีรี. (2545). **การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน อัสสัมชัญศรีราชา**. ปัญหาพิเศษ รป.ม. (การบริหารทั่วไป). ชลบุรี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2546). **พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2542**. กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์.
- ราไพ โคมุก. (2545.) **บทบาทของผู้นำชุมชนกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในโรงเรียน ประถมศึกษาเขตจอมทอง**. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา) นครปฐม: บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏนครปฐม.
- รุ่ง แก้วแดง. (2542). **ปฏิวัติการศึกษาไทย**. กรุงเทพฯ: มติชน.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. (2540). **เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 4)**. กรุงเทพฯ: วัฒนาพานิช.
- วิทยา ดวงใจ. (2546). **การศึกษาสภาพการให้บริการและความต้องการของชุมชนตามทัศนะของผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดนครราชสีมา**. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). นครราชสีมา: บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏนครราชสีมา.
- ศิวา กาพแสน. (2547). **การพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารโรงเรียนบุญวัฒนา 2 อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา**. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สภาร่างรัฐธรรมนูญ. (2550). **ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ฉบับลงประชามติ**. กรุงเทพฯ: ม.ป.ท.
- สมพันธ์ เตชะอธิก และคณะ. (2547). **ศัพท์พัฒนาเพื่อชุมชนและสังคม**. ขอนแก่น: ขอนแก่นการพิมพ์.

- สวัสดี จันทา. (2546). **สภาพที่เป็นจริงและสภาพที่คาดหวังในการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียนในการจัดการศึกษาตามทัศนะของผู้ปกครองและผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนครราชสีมา**. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). นครราชสีมา: บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏนครราชสีมา.
- สำนักงานคณะกรรมการการพัฒนาระบบราชการและสังคมแห่งชาติ. (2550). **แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 พ.ศ. 2550 - 2554**. กรุงเทพฯ: อรุณการพิมพ์.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2551). **จำนวนนักเรียน ครู และบุคลากรทางการศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ปีการศึกษา 2551**. ค้นเมื่อ 12 สิงหาคม 2551, จาก <http://210.1.20.11/dataonweb/report/>
- สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี. (2551). **เทคนิคการมีส่วนร่วมของประชาชน**. ค้นเมื่อ 21 กันยายน 2551, จาก [http://www. publicconsultation.opm.go.th](http://www.publicconsultation.opm.go.th).
- ศิริณัฐ ปิยะมิ่ง. (2547). **การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนาการศึกษาของโรงเรียนสหศึกษา อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่**. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา). เชียงใหม่: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สุชาดา จักรพิสุทธิ์. (2548). **ชุมชนกับการมีส่วนร่วมจัดการศึกษา**. ค้นเมื่อ 20 กันยายน 2551, จาก <http://ecurriculum.mv.ac.th/library2/>
- สุดา ทัพสุวรรณ. (2545, พฤษภาคม - สิงหาคม). "บ้านกับโรงเรียน" *บริหารการศึกษามศว*. 1 (2): 19 - 26.
- สุเมธ พุทธินันท์เมธา. (2549). **การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารโรงเรียน : กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านป่าหนาม อำเภอแคนดง จังหวัดบุรีรัมย์**. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). บุรีรัมย์: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- สุรินทร์ นานาผล. (2546). **ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนตามความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน : กรณีศึกษา อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์**. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). บุรีรัมย์: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- อรุณพร ผดุงศักดิ์ชัยกุล. (2547). **การมีส่วนร่วมและแนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดฉะเชิงเทรา**. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). ชลบุรี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.

- อดิศักดิ์ บุตรเหล็ก. (2545). ความคาดหวังของผู้ปกครองนักเรียนต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียน
 ประถมศึกษาในอำเภออ่าวลึก สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกระบี่. วิทยานิพนธ์
 ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
 อดุมสิทธิ์ จิตรวิจารณ์. (2545, ธันวาคม). "การมีส่วนร่วมในการพัฒนาการเรียนรู้อิงสถานศึกษา
 และชุมชนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ในสถานศึกษา
 เขตการศึกษา 1 : กรอบแนวคิดและการเสนอเพื่อการวิจัย" *วารสารวิชาการ* 5, 33 - 34.
- อุทร ก้อนสมบัติ. (2544). การศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียน
 มัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดน่าน. วิทยานิพนธ์ ค.ม.
 (การบริหารการศึกษา). อดุตรดิตถ์: บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏอดุตรดิตถ์.
- Barnes, R. A. (1995). African American parents involvement in their children's schooling.
Dissertation Abstracts International, 55(10), A - 3152.
- Bruce, E.L. (1999). The role of the elementary principles in school community relations.
Dissertation Abstracts International, 32(6), 6026 - A.
- Godwin, F. L. (1996). *Parent perception of participation in shared decision making*.
 [CD-ROM]. Abstract form : ProQuest ; File: Dissertation Abstracts ; ACC : 9626742.
- Rideout, F. D. (1997). School - based management for small schools in Newfoundland and
 Labrador. *Dissertation Abstracts International*, 57(8), 3348 - A.
- Wasden, C.C. (1996). *The perceptions of four participant groups of the effects of
 administrative transfers on Utah Centennial School Programs*. [CD-ROM].
 Abstract form : ProQuest ; File: Dissertation Abstracts ; ACC : 9633472.

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

ภาคผนวก ก

หนังสือขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/ว ๖๗๕

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถ.จระ ต.ในเมือง อ.เมืองบุรีรัมย์
จ.บุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๑๕ กันยายน ๒๕๕๑

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน คุณกระพั่น ศรีงาน

ด้วย นางปัทมา ชนะสงคราม นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง สภาพที่เป็นจริงและสภาพที่คาดหวังในการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียนในการจัดการศึกษาตามความคิดเห็นของผู้ปกครองและผู้บริหาร โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต ๓ โดยมี รองศาสตราจารย์ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์ เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พิจารณาแล้วว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในเรื่องนี้อย่างดียิ่ง จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการทำวิจัยและศึกษาข้อมูลครั้งนี้ เพื่อให้ผู้ทำการวิจัยจะได้ดำเนินการในขั้นต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

๑๕ ๙/๙

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานเลขานุการบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑, ๐ ๔๔๖๐ ๑๖๑๖ ต่อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/ว ๖๗๘

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถ.จระ ต.ในเมือง อ.เมืองบุรีรัมย์
จ.บุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๑๘ กันยายน ๒๕๕๑

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน คุณสุริยา เพ็ญพันธ์

ด้วย นางปัทมา ชนะสงคราม นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง สภาพที่เป็นจริงและสภาพที่คาดหวังในการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียนในการจัดการศึกษาตามความคิดเห็นของผู้ปกครองและผู้บริหาร โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต ๓ โดยมี รองศาสตราจารย์ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์ เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พิจารณาแล้วว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในเรื่องนี้อย่างดียิ่ง จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการทำการวิจัยและศึกษาข้อมูลครั้งนี้ เพื่อให้ผู้ทำการวิจัยจะได้ดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อ โปรดอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานเลขานุการบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑, ๐ ๔๔๖๐ ๑๖๑๖ ต่อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/ว ๖๓๕

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถ.จระ ต.ในเมือง อ.เมืองบุรีรัมย์
จ.บุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๑๕ กันยายน ๒๕๕๑

เรื่อง ขอกความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน คุณสำราญ สุขเกษม

ด้วย นางปัทมา ชนะสงคราม นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง สภาพที่เป็นจริงและสภาพที่คาดหวังในการมีส่วนร่วมของชุมชนกับ โรงเรียนในการจัดการศึกษาตามความคิดเห็นของผู้ปกครองและผู้บริหาร โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต ๓ โดยมี รองศาสตราจารย์ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์ เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พิจารณาแล้วว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในเรื่องนี้อย่างดี จึงขอกความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการทำวิจัยและศึกษาข้อมูลครั้งนี้ เพื่อให้ผู้ทำการวิจัยจะได้ดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานเลขานุการบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑, ๐ ๔๔๖๐ ๑๖๑๖ คีย์ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/ว ๓๐๔

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถ.จระ ต.ในเมือง อ.เมืองบุรีรัมย์
จ.บุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๕ ตุลาคม ๒๕๕๑

เรื่อง ขอบขออนุเคราะห์ทดลองเครื่องมือในการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนหนองตาพิทยาคม

ด้วย นางปัทมา ชนะสงคราม นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง สภาพที่เป็นจริงและสภาพที่คาดหวังในการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียนในการจัดการศึกษาตามความคิดเห็นของผู้ปกครองและผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต ๓ โดยมี รศ.ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์ เป็นประธานกรรมการควบคุมการศึกษา ค้นคว้า ในการนี้นักศึกษามีความประสงค์ในการทดลองใช้เครื่องมือในการวิจัยที่จะใช้กับกลุ่มตัวอย่างจริง เพื่อหาประสิทธิภาพของเครื่องมือในการวิจัย

ดังนั้นจึงขออนุญาตให้ นางปัทมา ชนะสงคราม ทดลองใช้เครื่องมือในการวิจัยกับกลุ่มตัวอย่าง สำหรับกำหนดการทำงานผู้ทำการวิจัยจะประสานในรายละเอียดอีกครั้ง มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

๙ งพ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑, ๐ ๔๔๖๐ ๑๖๑๖ ต่อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/ว ๓๐๔

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถ.จิระ ต.ในเมือง อ.เมืองบุรีรัมย์
จ.บุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๕ ตุลาคม ๒๕๕๑

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ทดลองเครื่องมือในการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนสองห้องพิทยาคม

ด้วย นางปัทมา ชนะสงคราม นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง สภาพที่เป็นจริงและสภาพที่คาดหวังในการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียนในการจัดการศึกษาตามความคิดเห็นของผู้ปกครองและผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต ๓ โดยมี รศ.ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์ เป็นประธานกรรมการควบคุมการศึกษากันคว้า ในการนี้นักศึกษามีความประสงค์ในการทดลองใช้เครื่องมือในการวิจัยที่จะใช้กับกลุ่มตัวอย่างจริง เพื่อหาประสิทธิภาพของเครื่องมือในการวิจัย

ดังนั้นจึงขออนุญาตให้ นางปัทมา ชนะสงคราม ทดลองใช้เครื่องมือในการวิจัยกับกลุ่มตัวอย่าง สำหรับกำหนดการทำงานผู้ทำการวิจัยจะประสานในรายละเอียดอีกครั้ง มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑, ๐ ๔๔๖๐ ๑๖๑๖ คို့ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/ว ๓๐๔

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถ.จิระ ต.ในเมือง อ.เมืองบุรีรัมย์
จ.บุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๕ ตุลาคม ๒๕๕๑

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ทดลองเครื่องมือในการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนธารทองพิทยาคม

ด้วย นางปัทมา ชนะสงคราม นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง สภาพที่เป็นจริงและสภาพที่คาดหวังในการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียนในการจัดการศึกษาตามความคิดเห็นของผู้ปกครองและผู้บริหาร โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต ๓ โดยมี รศ.ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์ เป็นประธานกรรมการควบคุมการศึกษาค้นคว้า ในการนี้นักศึกษามีความประสงค์ในการทดลองใช้เครื่องมือในการวิจัยที่จะใช้กับกลุ่มตัวอย่างจริง เพื่อหาประสิทธิภาพของเครื่องมือในการวิจัย

ดังนั้นจึงขออนุญาตให้ นางปัทมา ชนะสงคราม ทดลองใช้เครื่องมือในการวิจัยกับกลุ่มตัวอย่าง สำหรับกำหนดการทำงานผู้ทำการวิจัยจะประสานในรายละเอียดอีกครั้ง มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ตะอองทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑, ๐ ๔๔๖๐ ๑๖๑๖ ต่อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/ว ๗๐๔

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถ.จระ ค.ในเมือง อ.เมืองบุรีรัมย์
จ.บุรีรัมย์ ๓๓๐๐๐

๕ ตุลาคม ๒๕๕๑

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ทดลองเครื่องมือในการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนบุรีรัมย์พิทยาคม

ด้วย นางปัทมา ชนะสงคราม นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง สภาพที่เป็นจริงและสภาพที่คาดหวังในการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียนในการจัดการศึกษาตามความคิดเห็นของผู้ปกครองและผู้บริหาร โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาบุรีรัมย์ เขต ๓ โดยมี รศ.ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์ เป็นประธานกรรมการควบคุมการศึกษา ค้นคว้า ในการนี้ นักศึกษามีความประสงค์ในการทดลองใช้เครื่องมือในการวิจัยที่จะใช้กับกลุ่ม ตัวอย่างจริง เพื่อหาประสิทธิภาพของเครื่องมือในการวิจัย

ดังนั้นจึงขออนุญาตให้ นางปัทมา ชนะสงคราม ทดลองใช้เครื่องมือในการวิจัยกับ กลุ่มตัวอย่าง สำหรับกำหนดการทำงานผู้ทำการวิจัยจะประสานในรายละเอียดอีกครั้ง มหาวิทยาลัย ราชภัฏบุรีรัมย์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑, ๐ ๔๔๖๐ ๑๖๑๖ คีย์ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

ที่ ศธ ๐๕๔๕.๑๑/ว ๗๒๑

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถ.จระ ต.ในเมือง อ.เมือง
จ.บุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๒๑ ตุลาคม ๒๕๕๑

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาวิทยาลัย เขต ๓

ด้วย นางปัทมา ชนะสงคราม นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง สภาพที่เป็นจริงและสภาพที่คาดหวังของผู้ปกครองและผู้บริหาร โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาวิทยาลัย เขต ๓ โดยมี รองศาสตราจารย์ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์ เป็นประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ โดยการนี้ นักศึกษามีความประสงค์เก็บรวบรวมข้อมูล โดยการแจกแบบสอบถาม ผู้เกี่ยวข้องในการศึกษาวิจัยดังกล่าว จึงขอความอนุเคราะห์อนุญาตให้นักศึกษาเข้าเก็บข้อมูลในหน่วยงานของท่านด้วย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านและ
ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

๙ ๖๒

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑ ต่อ ๓๘๐๖

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

ที่ ศธ 04084/4167

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3
ถ.นางรอง-ปะคำ อ.นางรอง จ.บุรีรัมย์ 31110

๒๙ ตุลาคม 2551

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม

เรียน ผู้อำนวยการสถานศึกษาโรงเรียนในสังกัด

ด้วย นางปัทมา ชนะสงคราม นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “สภาพที่เป็นจริงและสภาพที่คาดหวังของผู้ปกครองและผู้บริหาร โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3” ในการนี้นักศึกษามีความประสงค์จะขออนุญาตเข้าเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการแจกแบบสอบถาม ผู้เกี่ยวข้องในการศึกษาวิจัยดังกล่าว

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 จึงแจ้งให้โรงเรียนในสังกัดให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาผู้ทำการวิจัยในครั้งนี้ ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายสมศักดิ์ หลานท่าเต)

รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา รักษาการแทน
ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3

งานบริหารทั่วไป

กลุ่มอำนวยการ

โทร. 0-4463-2290

โทรสาร 0-4463-1548

ภาคผนวก ข

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

มหาวิทยาลัยสุโขทัย
Buriram Rajabhat University

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

สภาพที่เป็นจริงและสภาพที่คาดหวังในการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียน ในการจัดการศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้ปกครองและผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3

คำชี้แจง

แบบสอบถามฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ เรื่อง สภาพที่เป็นจริงและสภาพที่คาดหวังในการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียน ในการจัดการศึกษาตามความคิดเห็นของผู้ปกครองและผู้บริหาร โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 มีความมุ่งหมายเพื่อทราบความคิดเห็นของท่าน คำตอบที่ตรงกับสภาพความเป็นจริงจะเป็นข้อมูลที่มีประโยชน์ต่อผู้บริหาร โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 เพื่อเป็นแนวทางในการบริหารจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วมระหว่างชุมชนกับโรงเรียนในการจัดการศึกษา อันจะนำไปสู่กระบวนการเรียนการสอนที่มีคุณภาพ และพัฒนานักเรียนให้มีลักษณะที่พึงปรารถนา คือ เป็นคนดี คนเก่ง ใช้ชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ผู้วิจัยจึงกำหนดคำชี้แจง ดังนี้

1. คำตอบตามความคิดเห็นของแต่ละคน อาจแตกต่างกันได้ และไม่มีคำตอบที่ถูกหรือผิด

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจะนำเสนอในภาพรวม และจะนำผลมาใช้ในการวิจัยครั้งนี้เท่านั้น

3. ผู้วิจัยได้กำหนดนิยามศัพท์เฉพาะ เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกัน

4. แบบสอบถามฉบับนี้มีทั้งหมด 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่คาดหวังในการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียน ในการจัดการศึกษาทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านบริหารงานวิชาการ ด้านบริหารงานบุคคล ด้านงานงบประมาณ และด้านบริหารทั่วไป

ตอนที่ 3 คำถามเกี่ยวกับความต้องการมีส่วนร่วมอื่น ๆ และสภาพปัญหาของการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ด้านบริหารงานวิชาการ ด้านบริหารงานบุคคล ด้านบริหารงานงบประมาณ และด้านบริหารทั่วไป

5. ขอความกรุณาจากท่านตอบคำถามให้ครบทุกข้อ เพราะว่าแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เท่านั้น ที่จะนำมาใช้ในการวิจัยครั้งนี้

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. **สภาพที่เป็นจริง** หมายถึง สภาพการมีส่วนร่วมที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน ระหว่างชุมชนกับโรงเรียนในการจัดการศึกษา
2. **สภาพที่คาดหวัง** หมายถึง สภาพที่ควรจะเป็นของการมีส่วนร่วมระหว่างชุมชนกับโรงเรียนในการจัดการศึกษา
3. **โรงเรียน** หมายถึง โรงเรียนที่มีการสอนช่วงชั้นที่ 3 และช่วงชั้นที่ 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ปีการศึกษา 2551
4. **ผู้บริหารโรงเรียน** หมายถึง ผู้อำนวยการ โรงเรียน และรองผู้อำนวยการโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ปีการศึกษา 2551
5. **ผู้ปกครอง** หมายถึง พ่อ แม่ ผู้รับผิดชอบ หรือผู้ให้อุปการะ เอาใจใส่อบรมสั่งสอนนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ใน โรงเรียนที่มีการสอนช่วงชั้นที่ 3 และช่วงชั้นที่ 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ปีการศึกษา 2551
6. **การจัดการศึกษา** หมายถึง การจัดการเรียนรู้ หรือ การอำนวยความสะดวก ส่งเสริม สนับสนุน ให้เกิดการเรียนรู้ ทั้งที่โรงเรียน บ้าน และหรือแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ
7. **การมีส่วนร่วมของชุมชน** หมายถึง การเปิดโอกาสให้ประชาชนหรือชุมชนมีกิจกรรมหรือพฤติกรรมในการร่วมตัดสินใจ ร่วมให้ข้อเสนอแนะ ร่วมสนับสนุน ส่งเสริม ร่วมดำเนินการบริหารจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ปีการศึกษา 2551

ตอนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดกาเครื่องหมาย ✓ ลงใน () ตามความเป็นจริง กาได้ข้อละ 1 คำตอบ

1. สถานภาพของบุคคล

☐ ผู้ปกครอง	☐ ผู้บริหาร โรงเรียน
------------------------------------	---
2. ขนาดของโรงเรียน

☐ ขนาดเล็ก (มีนักเรียนไม่เกิน 500 คน)
☐ ขนาดกลาง (มีนักเรียนตั้งแต่ 500 - 1,499 คน)
☐ ขนาดใหญ่ (มีนักเรียนตั้งแต่ 1,500 - 2,499 คน)
☐ ขนาดใหญ่พิเศษ (มีนักเรียนตั้งแต่ 2,500 คนขึ้นไป)

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่คาดหวังในการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียนในการจัดการศึกษาทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านบริหารงานวิชาการ ด้านบริหารงานงบประมาณ ด้านบริหารงานบุคคล และด้านบริหารทั่วไป

คำชี้แจง

1. โปรดอ่านข้อความในแต่ละข้อ ซึ่งเป็นข้อความที่แสดงถึงการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียนในด้านต่าง ๆ แล้วพิจารณาว่า ในสภาพที่เป็นจริงตามความคิดเห็นของท่านอยู่ในระดับใด แล้วกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างทางซ้ายมือของข้อความตรงกับสภาพที่เป็นจริงตามความคิดเห็นของท่าน ตามความหมายต่อไปนี้

- 5 หมายถึง สภาพที่เป็นจริงตามข้อความนั้นอยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง สภาพที่เป็นจริงตามข้อความนั้นอยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง สภาพที่เป็นจริงตามข้อความนั้นอยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง สภาพที่เป็นจริงตามข้อความนั้นอยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง สภาพที่เป็นจริงตามข้อความนั้นอยู่ในระดับน้อยที่สุด

2. โปรดอ่านข้อความเดิม แล้วพิจารณาว่า ในสภาพที่คาดหวังตามความคิดเห็นของท่านอยู่ในระดับใด แล้วกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างทางขวามือของข้อความตรงกับสภาพที่คาดหวังตามความคิดเห็นของท่าน ตามความหมายต่อไปนี้

- 5 หมายถึง สภาพที่ท่านคาดหวังตามข้อความนั้นอยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง สภาพที่ท่านคาดหวังตามข้อความนั้นอยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง สภาพที่ท่านคาดหวังตามข้อความนั้นอยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง สภาพที่ท่านคาดหวังตามข้อความนั้นอยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง สภาพที่ท่านคาดหวังตามข้อความนั้นอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตัวอย่าง

สภาพที่เป็นจริง					การมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียน ในการจัดการศึกษา	สภาพที่คาดหวัง				
5	4	3	2	1		5	4	3	2	1
....	✓	ด้านบริหารงานวิชาการ 1. ชุมชนมีส่วนร่วมจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น ของโรงเรียน	✓

สภาพที่เป็นจริง					การมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียน ในการจัดการศึกษา	สภาพที่คาดหวัง				
5	4	3	2	1		5	4	3	2	1
					ด้านบริหารงานวิชาการ					
....	1. ชุมชนมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นในการกำหนดนโยบายการจัดการศึกษาของโรงเรียน
....	2. ชุมชนมีส่วนร่วมเสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับการร่างและจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับชุมชน
....	3. ชุมชนมีส่วนร่วมเสนอแนะการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของชุมชน
....	4. ชุมชนมีส่วนร่วมกำหนดขอบข่ายเนื้อหาเกี่ยวกับวิชาชีพท้องถิ่นให้แก่สถานศึกษา
....	5. ชุมชนมีส่วนร่วมให้คำแนะนำการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรการเรียนการสอน
....	6. ชุมชนมีส่วนร่วมให้ความคิดเห็นในการจัดแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย
....	7. ชุมชนมีส่วนร่วมติดตาม ประเมินผล การจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาให้ได้มาตรฐานการศึกษา
....	8. ชุมชนมีส่วนร่วมจัดหา จัดทำสื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาให้กับโรงเรียน
....	9. ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดให้มีหนังสือในห้องสมุดภายในโรงเรียน
....	10. ชุมชนได้รับประโยชน์ในการจัดการเรียนการสอน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

สภาพที่เป็นจริง					การมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียน ในการจัดการศึกษา	สภาพที่คาดหวัง				
5	4	3	2	1		5	4	3	2	1
					ด้านบริหารงานงบประมาณ					
....	11. ชุมชนมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นในการวางแผนจัดตั้งงบประมาณประจำปีของโรงเรียน
....	12. ชุมชนมีส่วนร่วมในการหางบประมาณ
....	13. ชุมชนมีส่วนร่วมในการพิจารณาความสำคัญของโครงการต่าง ๆ เพื่อจัดสรรงบประมาณสนับสนุน
....	14. ชุมชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบงบประมาณประจำปี
....	15. ชุมชนมีส่วนร่วมกำกับ ติดตามผลการใช้งบประมาณ และทรัพยากรอื่นเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน
....	16. ชุมชนมีส่วนร่วมดำเนินการจัดกิจกรรมเพื่อหารายได้ให้โรงเรียน
....	17. ชุมชนมีส่วนร่วมในการบริจาคเงินทุนการศึกษาเพื่อช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน
....	18. ชุมชนมีส่วนร่วมในการพิจารณาจัดซื้อวัสดุครุภัณฑ์ที่เหมาะสมและจำเป็นไว้ใช้ในโรงเรียน
....	19. ชุมชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการใช้วัสดุครุภัณฑ์ของโรงเรียน
....	20. ชุมชนมีส่วนร่วมให้การสนับสนุนแรงงานเพื่อช่วยพัฒนาสภาพแวดล้อมในโรงเรียน

สภาพที่เป็นจริง					การมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียน ในการจัดการศึกษา	สภาพที่คาดหวัง				
5	4	3	2	1		5	4	3	2	1
					ด้านบริหารงานบุคคล					
....	21. ชุมชนมีส่วนร่วมในการติดตามผล การบริหารงานของผู้บริหาร
....	22. ชุมชนมีส่วนร่วมติดตามผล การปฏิบัติงานของครูและเจ้าหน้าที่ใน โรงเรียน
....	23. ชุมชนมีส่วนร่วมสอดคล้อง ดูแล ความประพฤติของนักเรียน
....	24. ชุมชนมีส่วนร่วมให้ความรู้ฝึกอบรม บุคลากรในโรงเรียน
....	25. ชุมชนมีส่วนร่วมในการเสนอแนะผู้มี ความรู้ความชำนาญสาขาต่าง ๆ มาเป็น วิทยากรพิเศษในโรงเรียน
....	26. ชุมชนมีส่วนร่วมในการเชิญภูมิปัญญา ท้องถิ่นมาช่วยให้ความรู้ในโรงเรียน
....	27. ชุมชนมีส่วนร่วมดำเนินการสอบแข่งขัน สอบคัดเลือกบุคคลมาช่วยสอน (ครูอัตราจ้าง) ในโรงเรียน
....	28. ชุมชนมีส่วนร่วมในการสรรหาบุคลากร ผู้ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียน
....	29. ชุมชนได้รับประโยชน์จากบุคลากรใน โรงเรียนมาให้ความรู้กับชุมชน
....	30. ชุมชนมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา ข้อขัดแย้งของบุคลากรในโรงเรียนกับ ชุมชน

สภาพที่เป็นจริง					การมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียน ในการจัดการศึกษา	สภาพที่คาดหวัง				
5	4	3	2	1		5	4	3	2	1
					ด้านบริหารทั่วไป					
....	31. ชุมชนมีส่วนร่วมกำหนดภาพอนาคต ที่พึงประสงค์ของโรงเรียน
....	32. ชุมชนมีส่วนร่วมให้ข้อคิดเห็นและ ข้อเสนอแนะแนวทางการบริหารโรงเรียน
....	33. ชุมชนมีส่วนร่วมในการเลือกตัวแทน ของกลุ่มเพื่อเข้าเป็นคณะกรรมการ สถานศึกษา
....	34. ชุมชนมีส่วนร่วมติดตามการจัดทำระบบ ข้อมูลสารสนเทศของโรงเรียนให้เป็น ปัจจุบัน
....	35. ชุมชนมีส่วนร่วมติดตามการให้บริการ อาคารสถานที่ของโรงเรียนในการจัด กิจกรรมต่าง ๆ
....	36. ชุมชนมีส่วนร่วมในการดูแลอาคาร สถานที่และสภาพแวดล้อมภายใน โรงเรียน
....	37. ชุมชนมีส่วนร่วมในการเสนอแนะ รูปแบบการให้บริการของโรงเรียน
....	38. ชุมชนมีส่วนร่วมกิจกรรมประเพณี ท้องถิ่นกับทางโรงเรียน
....	39. ชุมชนมีส่วนร่วมควบคุม ดูแล ตรวจสอบ คุณภาพอาหารและเครื่องคัมภายใน โรงเรียน
....	40. ชุมชนมีส่วนร่วมในการควบคุม ดูแล ตรวจสอบบุคคลภายนอกที่เข้ามาขอรับ บริจาคและขายสินค้าให้กับนักเรียน ภายในโรงเรียน

ตอนที่ 3 โปรดแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความต้องการมีส่วนร่วมอื่น ๆ และ
สภาพปัญหาของการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ด้านบริหารงานวิชาการ ด้านบริหารงาน
งบประมาณ ด้านบริหารงานบุคคล และด้านบริหารทั่วไป

ด้านบริหารงานวิชาการ

1. ความต้องการมีส่วนร่วมอื่น ๆ คือ

.....

2. สภาพปัญหาของการมีส่วนร่วม

.....

ด้านบริหารงานงบประมาณ

1. ความต้องการมีส่วนร่วมอื่น ๆ คือ

.....

2. สภาพปัญหาของการมีส่วนร่วม

.....

ด้านบริหารงานบุคคล

1. ความต้องการมีส่วนร่วมอื่น ๆ คือ

.....

2. สภาพปัญหาของการมีส่วนร่วม

.....

ด้านบริหารทั่วไป

1. ความต้องการมีส่วนร่วมอื่น ๆ คือ

.....

2. สภาพปัญหาของการมีส่วนร่วม

.....
.....

ขอขอบพระคุณที่ท่านได้กรุณาให้ความร่วมมือตอบคำถามทุกข้อ

นางปีتما ชนะสงคราม

นักศึกษาปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

ภาคผนวก ค

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
Buriram Rajabhat University

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (สภาพที่เป็นจริง)

REALABILTY ANALYSIS - SCALE (SCALE)

Reliability Coefficients

N of Cases = 30

N of Items = 40

Alpha = 0.9845

.....

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (สภาพที่คาดหวัง)

REALABILTY ANALYSIS - SCALE (SCALE)

Reliability Coefficients

N of Cases = 30

N of Items = 40

Alpha = 0.9796

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ	นางปีพมา ชนะสงคราม
วัน เดือน ปีเกิด	26 เมษายน 2509
สถานที่เกิด	อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	183 หมู่ 1 ตำบลโกรกแก้ว อำเภอโนนสุวรรณ จังหวัดบุรีรัมย์ 31110
ตำแหน่งหน้าที่การงาน	ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนโนนสุวรรณพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษابุรีรัมย์ เขต 3
ประวัติการศึกษา	<p>พ.ศ. 2522 ประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านสตึก อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์</p> <p>พ.ศ. 2525 มัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสตึก อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์</p> <p>พ.ศ. 2528 มัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสตึก อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์</p> <p>พ.ศ. 2532 การศึกษาระดับบัณฑิต (กศ.บ.) วิชาเอกวิทยาศาสตร์ - ชีววิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม (ปัจจุบัน คือ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม)</p> <p>พ.ศ. 2549 ศึกษาศาสตรบัณฑิต (ศษ.บ.) วิชาเอกมัธยมศึกษา - คณิตศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช</p> <p>พ.ศ. 2553 ครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์</p>